CATALOGUS

CODICUM MANUSCRIPTORUM

BIBLIOTHECAE BODLEIANAE

OXONIENSIS.

PARS VII. I

CODICES AETHIOPICI.

DIGESSIT

A. DILLMANN, Ph. Doct.

SOCIETATIS GERMANORUM ORIENTALIS, ET PARISIORUM ASIATICAE SODALIS.

OXONII:

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

M.DCCC.XLVIII.

CODICES AETHIOPICI.

CODICES

CODICES AETHIOPICI.

BIBLIA.

I.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 69 folia continens, quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii in Abyssinia bene et pulchre, ab una manu exscriptus.

GENESIS, EXODUS.

1. *Genesis.* fol. 1—39.

Tit.: ኦሪት፡ ዘልደት፡ "Lex Genesis." Divisus est hic liber in 51 sectiones, quarum prima inscriptione ምዕራ ፋ፡፩ "sectio prima," caeterae nonnisi verbis initialibus rubro scriptis indicatae sunt. Earum initia haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 20. 3. Cap. i. 27. 4. Cap. ii. 20. 5. Cap. v. 3. 6. Cap. vii. 5. 7. Cap. viii. 1. 8. Cap. ix. 12. 9. Cap. xi. 3. 10. Cap. xii. 4. 11. Cap. xii. 8. (fin.). 12. Cap. xv. 1. 13. Cap. xvi. 15. 14. Cap. xvii. 9. 15. Cap. xviii. 23. 16. Cap. xix. 12. 17. Cap. 23. 7. 18. Cap. xxiii. 12. 19. Cap. xxiii. 19. 20. Cap. xxiv. 27. 21. Cap. xxv. 12. 22. Cap. xxvi. 25. 23. Cap. xxvii. 24. 24. Cap. xxviii. 16. 25. Cap. xxviii. 20. 26. Cap. xxx. 14. 27. Cap. xxx. 27. 28. Cap. xxx. 36. (fin.). 29. Cap. xxxi. 24. 30. Cap. xxxi. 45. 31. Cap. xxxii. 1. 32. Cap. xxxii. 24. (med.). 33. Cap. xxxii. 30. 34. Cap. xxxiv. 1. 35. Cap. xxxv. 6. 36. Cap. xxxv. 19. 37. Cap. xxxv. 28. 38. Cap. xxxvii. 5. 39. Cap. xxxviii. 14. (fin.). 40. Cap. xxxix. 21. 41. Cap. xli. 1. 42. Cap. xli. 39. 43. Cap. xli. 45. 44. Cap. xlii. 1. 45. Cap. xlii. 6. (med.). 46. Cap. xliii. 25. (fin.). 47. Cap. xlv. 4. (med.). 48. Cap. xlvi. 8. 49. Cap. xlvii. 28. 50. Cap. xlviii. 12. 51. Cap. xlviii. 17. 52. Cap. xlix. 1.

2. *Exodus,* fol. 39—69.

Titulus non praefixus; sed in fine subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘጸአት፡ "Explicit Lex Exodi."

Sectiones initiis rubro scriptis indicantur; sunt hae:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. iii. 2. 3. Cap. vii. 8. 4. Cap. x. 11. (fin.). 5. Cap. xii. 28. 6. Cap. xiv. 21. 7. Cap. xviii. 17. 8. Cap. xx. 2. 9. Cap. xxiv. 3. (med.). 10. Cap. xxiv. 16. (med.). 11. Cap. xxviii. 9. 12. Cap. xxx. 17. 13. Cap. xxx. 22. 14. Cap. xxxi. 1. 15. Cap. xxxi. 12. 16. Cap. xxxi. 15. (fin.). 17. Cap. xxxii. 7.

II.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 82 folia continens, quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii in Abyssinia, duabus manibus (sc. fol. 1—19; 20—82) exaratus, quarum posterior minus accurata.[a]

LEVITICUS, NUMERI, DEUTERONOMIUM.

1. *Leviticus.* fol. 1—25.

Titulus non praefixus est; sed in fine subscri-

[a] Lineae et versus multi incuria scribae omissi sunt; item Lev. xvii. 4 (med.)—6; Num. iv. 41—44; vii. 24—29; Deut. xii. 12 (fin.)—18.

ptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘሌዋውያን፡፡ ምዕቅብና፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወእግዝእትነ፡ ማርያም፡፡ "Explicit Lex Levitici; tutela Patris et Filii et Spiritus Sancti, et Dominae nostrae Mariae" (sit nobiscum).

Sectiones, initiis rubris indicatae, sunt hae:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. v. 14. 3. Cap. vi. 1. 4. Cap. vi. 8. 5. Cap. vi. 19. 6. Cap. vi. 24. 7. Cap. vii. 12. (textus Graeci). 8. Cap. vii. 18. 9. Cap. viii. 1. 10. Cap. x. 8. 11. Cap. xi. 1. 12. Cap. xii. 1. 13. Cap. xiii. 1. 14. Cap. xiv. 1. 15. Cap. xiv. 33. 16. Cap. xv. 1. 17. Cap. xvi. 1. 18. Cap. xvii. 1. 19. Cap. xviii. 1. 20. Cap. xix. 1. 21. Cap. xx. 1. 22. Cap. xxi. 1. 23. Cap. xxii. 1. 24. Cap. xxii. 17. 25. Cap. xxii. 26. 26. Cap. xxiii. 1.[b] 27. Cap. xxiii. 9. 28. Cap. xxiii. 23. 29. Cap. xxiii. 26. 30. Cap. xxiii. 33. 31. Cap. xxiv. 1. 32. Cap. xxiv. 13. 33. Cap. xxv. 1. 34. Cap. xxvii. 1.

2. *Numeri*. fol. 26—56.

Tit.: ኦሪት፡ ዘኍልቍ፡ "Lex Numerorum."

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘኍልቍ፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ አምላከ፡እስራኤል፡ ክቡር፡ ወልዑል፡ ስም፡ ብሑተ፡ ምልክና፡ ወኀይል፡ ወሎቱ፡ ይደሉ፡ ስብሐት፡ ለዝሉፉ፡፡ "Explicit Lex Numerorum, auxilio Domini, Dei Israelis, gloriosi et celsi nomine, absoluti majestate et potentia; eique debetur gloria in perpetuum!"

Sectiones, initiis rubris indicatae, sunt hae:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 48. 3. Cap. ii. 1. 4. Cap. iii. 5. 5. Cap. iii. 11. 6. Cap. iii. 14. 7. Cap. iii. 40. 8. Cap. iii. 44. 9. Cap. iv. 1. 10. Cap. iv. 17. 11. Cap. iv. 21. 12. Cap. v. 1. 13. Cap. v. 5. 14. Cap. v. 11. 15. Cap. vi. 1. 16. Cap. vi. 22. 17. Cap. vii. 4. 18. Cap. vii. 11. 19. Cap. viii. 1. 20. Cap. viii. 5. 21. Cap. viii. 23. 22. Cap. ix. 1. 23. Cap. ix. 9. 24. Cap. x. 1. 25. Cap. xiii. 2. 26. Cap. xv. 1. 27. Cap. xv. 17. 28. Cap. xv. 35. 29. Cap. xv. 37. 30. Cap. xvi. 20. 31. Cap. xvi. 23. 32. Cap. xvi. 36. 33. Cap. xvi. 44. 34. Cap. xvii. 1. 35. Cap. xviii. 1. 36. Cap. xviii. 25. 37. Cap. xix. 1. 38. Cap. xx. 7. 39. Cap. xxv. 10. 40. Cap. xxv. 16. 41. Cap. xxvi. 1. (med.). 42. Cap. xxvi. 52. 43. Cap. xxvii. 6. 44. Cap. xxvii. 18. 45. Cap. xxviii. 1. 46. Cap. xxxi. 1. 47. Cap. xxxi. 25. 48. Cap. xxxiii. 50. 49. Cap. xxxiv. 1. 50. Cap. xxxiv. 16. 51. Cap. xxxv. 1. 52. Cap. xxxv. 9.

3. *Deuteronomium*. fol. 56—82.

Titulus non praefixus est; in fine subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ዳግም፡ ኦሪት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ ይእዜኒ፡ ወዘልፈኒ፡ ወለኵሉ፡ ዓለማት፡፡ "Explicit Deuteronomium: et gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen et Amen! Fiat fiat! Et nunc, et semper, et in omnia saecula!"

Sectiones, initiis rubris indicatae, occurrunt hae:

1. Cap. i. 1.[c] 2. Cap. xxi. 15. 3. Cap. xxi. 22. 4. Cap. xxii. 13. 5. Cap. xxiv. 2. (Graec.). 6. Cap. xxiv. 21. 7. Cap. xxvii. 11. 8. Cap. xxxi. 9. 9. Cap. xxxi. 22. 10. Cap. xxxii. 22. 11. Cap. xxxii. 44. 12. Cap. xxxii. 48.

III.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 127 folia continens, quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii, a tribus manibus (fol. 1—32; 33—71; 72—127.), bene et pulchre exscriptus: manus secunda minus accurata.

JOSUA, JUDICUM, RUTH, CHRONICA, REGUM.

1. *Josua*. fol. 1—15.

Tit.: ኦሪት፡ ዘኢያሱ፡ "Lex Josuae."

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘሆሴዕ፡ "Explicit Lex Hoseae."

Divisus est hic liber in 24 ምዕራፍ፡ "sectiones," capitibus textus Hebraei accurate respondentes.

2. *Judicum*. fol. 15—30.

Tit.: ኦሪት፡ ዘመሳፍንት፡፡ "Lex Judicum."
Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘመሳፍ

---

[b] Haec sectio, sc. Cap. xxiii. 1—8, bis exscripta est, in folio 19 et 20: a folio 20 enim alia manus incipit.

[c] Cap. vi. 15—vii. 1. (Χαναναῖον) transpositum, et in Cap. ix. 1. post verba: *πῦρ καταναλίσκον ἐστίν.* insertum est.

ንት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡፡ "Explicit Lex Judicum; et Deo sit gloria in saecula saeculorum!"

Divisus est liber in 21 ምዕራፍ፡ "sectiones," capitibus textus Graeci accurate respondentes.

3. *Ruth.* fol. 31, 32.

Tit.: ኦሪት፡ ዘሩት፡፡ "Lex Ruth."

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ኦሪት፡ ዘሩት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Explicit Lex Ruth; et Deo sit gloria in saecula saeculorum! Amen."

Divisus est liber in 4 ምዕራፍ፡ "sectiones," capitibus textus Graeci accurate respondentes.

4. *Chronica.* fol. 33—71.

a.) *Liber primus.* fol. 33—50.

Nec titulus praefixus, nec subscriptio addita, nec ulla capitum divisio facta est.

b.) *Liber secundus.* fol. 50—71.

Tit.: ሕፁፃን፡ ነገሥት፡ ይሁዳ፡ ካልእ፡፡ "Paralipomenorum Regum Judae (liber) secundus."

Subscriptum legitur: ሕፁፃን፡ ነገሥት፡ ይሁዳ፡ ፍጹማን፡ ፪ቱ፡ "Paralipomenorum Regum Judae (libri) duo finiti sunt."

Initiis rubro scriptis hae sectiones distinctae sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. x. 1. 3. Cap. xii. 16. (fin.). 4. Cap. xiv. 1. (med.). 5. Cap. xvii. 1. 6. Cap. xxi. 1. (fin.). 7. Cap. xxiv. 1. 8. Cap. xxiv. 27. (fin.) 9. Cap. xxvi. 1. 10. Cap. xxvi. 23. (fin.). 11. Cap. xxvii. 9. (fin.). 12. Cap. xxviii. 27. (fin.). 13. Cap. xxxii. 33. (fin.). 14. xxxiii. 20. (fin.). 15. Cap. xxxvi. 8. (fin.).

5. *Regum.* fol. 72—127.

a.) *Liber primus.* fol. 72—88.

Tit.: መጽሐፈ፡ ነገሥት፡ ቀዳማዊ፡ "Liber Regum primus."

Subscriptum legitur: ለመጽሐፈ፡ ነገሥት፡ ቀዳማዊ፡ ወጠኖ፡ ሳሙኤል፡ ወፈጸምዎ፡ ናታን፡ ወጋድ፡፡ "Librum Regum primum inchoavit Samuel, et ad finem perduxerunt Nathan et Gad."

Liber in ምዕራፍ፡ "sectiones" et ክፍል፡ "capita" divisus est. Sectiones cum textus Graeci capitibus concordant[d]; capita haec sunt.

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 21. 3. Cap. ii. 1. 4. Cap. ii. 11. 5. Cap. ii. 22. 6. Cap. ii. 27. 7. Cap. iii. 1. 8. Cap. iii. 2. 9. Cap. iii. 19. 10. Cap. vi. 13. 11. Cap. vi. 15. 12. Cap. vi. 17. 13. Cap. vii. 2. 14. Cap. vii. 5. 15. Cap. vii. 7. 16. Cap. viii. 4. 17. Cap. viii. 10. 18. Cap. ix. 5. 19. Cap. x. 9. 20. Cap. x. 14. 21. Cap. x. 17. 22. Cap. x. 25. 23. Deest. 24. Cap. xi. 11. 25. Cap. xi. 14. 25 (iterum). Cap. xiii. 15. 26. Cap. xiv. 24. 27. Cap. xiv. 36. 28. Cap. xiv. 47. 29. Cap. xiv. 49. 30. Cap. xiv. 52. 31. Cap. xv. 10. 32. Cap. xv. 35. 33. Cap. xvi. 6. 34. Cap. xvi. 14. 35. Cap. xvi. 19. 36. Cap. xvii. 10. 36 (iterum.) Cap. xvii. 11. 37. Cap. xvii. 42. 38. Cap. xvii. 51. (med.) 39. Cap. xviii. 6. 40. Cap. xviii. 20. 41. Cap. xix. 4. 42. Cap. xix. 8. 43. Cap. xix. 11. 44. Cap. xix. 14. 45. Cap. xix. 20. 46. Cap. xx. 24. 47. Cap. xx. 27. 48. Cap. xx. 35. 48. (iterum) Cap. xxi. 7. 49. Cap. xxii. 3. 50. Cap. xxii. 5. 51. Cap. xxii. 6. 52. Cap. xxii. 11. 53. Cap. xxiii. 16. 54. Cap. xxiii. 19. 55. Cap. xxiii. 25. 56. Cap. xxv. 2. 57. Cap. xxv. 32. 58. Cap. xxv. 39. 59. Cap. xxv. 44. 60. Cap. xxvii. 2. 61. Cap. xxvii. 5. 62. Cap. xxvii. 8. 63. Cap. xxviii. 3. 64. Cap. xxviii. 4. (med.) 65. Cap. xxix. 6. 66. Cap. xxx. 6. (fin.). 67. Cap. xxx. 26.

b.) *Liber secundus.* fol. 88—100.

Et inscriptio et subscriptio omissa est.

Liber in ምዕራፍ፡ "sectiones" et ክፍል፡ "capita" divisus est. Sectiones cum textus Graeci capitibus prorsus concordant; capita haec sunt:

1. Cap. i. 17. 2. Cap. ii. 4. 3. Cap. ii. 5. 4. Cap. ii. 8. 5. Cap. ii. 11. 6. Cap. ii. 12. 7. Cap. iii. 2. 8. Cap. iii. 6. 9. Cap. iii. 12. 10. Cap. iii. 14. 11. Cap. iii. 20. 12. Cap. iv. 4. 13. Cap. iv. 5. 14. Cap. v. 4. 15. Cap. v. 6. 16. Cap. v. 11. 17. Cap. v. 13. 18. Cap. v. 17. 19. Cap. v. 22. 20. Cap. vi. 20. 21. Cap. vii. 4. 22. Cap. vii. 18. 22 (iterum) Cap. viii. 2. 23. Cap. viii. 3. 24. Cap. viii. 5. 25. Cap. viii. 9. 26. Cap. viii. 15. (med.).

---

[d] Excipiantur sectio 17, quae capiti xvii. 1—3., et sectio 18, quae cap. xvii. 4.—xviii. 29. respondet.

27. Cap. x. 6. 28. Cap. xi. 2. 29. Cap. xiii. 23. 30. Cap. xiv. 27. 31. Cap. xiv. 28. 32. Cap. xv. 7. 33. Cap. xv. 12. 34. Cap. xv. 31. 35. Cap. xvi. 5. 36. Cap. xvi. 15. 37. Cap. xvi. 20. 38. Cap. xvii. 23. 39. Cap. xvii. 24. 40. Cap. xvii. 27. 41. Cap. xviii. 19. 42. Cap. xix. 9. 43. Cap. xix. 24. 44. Cap. xx. 23. 45. Cap. xxi. 13. 46. Cap. xxi. 15. 47. Cap. xxi. 18. 48. Cap. xxi. 19. 49. Cap. xxi. 20. 50. Deest. 51. Cap. xxiii. 8. 52. Cap. xxiv. 11. (med.). 53. Cap. xxiv. 15.

c.) *Liber tertius.* fol. 100—114.

Titulus non praefixus est; postscriptum legitur: ተፈጸመ፡ መጽሐፈ፡ ነገሥት፡ "Explicit Liber Regum."

Liber in sectiones (ምዕራፍ፡) et capita (ክፍል፡) divisus est. Sectiones cum textus Hebraei capitibus concordant:[e] capita haec sunt:

1. Cap. i. 11. 2. Cap. ii. 13. 3. Cap. ii. 28. 4. Cap. ii. 36. (med.) 5. Cap. iii. 3. 6. Cap. iii. 16. 7. Cap. iv. 7. 8. Cap. iv. 22. 9. Cap. iv. 26. 10. Cap. iv. 29. 11. Cap. v. 2. 12. Cap. v. 7. 13. Cap. v. 11. 14. Cap. v. 13. 15. Cap. v. 15. 16. Cap. vi. 2. 17. Cap. vi. 6. 18. Cap. vi. 15. 19. Cap. vi. 16. 20. Cap. vi. 21. 21. Cap. vi. 23. 22. Cap. vi. 31. 23. Cap. vi. 36. 24. Cap. vi. 37. 25. Deest. 26. Cap. vii. 13. 27. Cap. vii. 23. 28. Cap. vii. 27. 29. Cap. vii. 38. 30. Cap. vii. 40. 31. Cap. vii. 40. (med.). 32. Cap. vii. 48. 33. Cap. vii. 51. (med.). 34. Cap. viii. 10. 35. Cap. viii. 14. 36. Cap. viii. 22. 37. Cap. viii. 53. (Graec.) 38. Cap. viii. 54. 39. Cap. viii. 66. 40. Cap. ix. 10. 41. Cap. ix. 15. 42. Cap. ix. 23. 43. Cap. ix. 24. 44. Cap. ix. 26. 45. Cap. x. 10. 46. Cap. x. 11. 47. Cap. x. 13. 48. Deest. 49. Cap. x. 16. 50. Cap. x. 18. 51. Cap. x. 21. 52. Cap. x. 23. 53. Cap. x. 27. 54. Cap. xi. 14. 55. Cap. xi. 21. 56. Cap. xi. 26. 57. Cap. xi. 29. 58. Cap. xi. 40. 59. Cap. xi. 43. 60. Cap. xii. 6. 61. Cap. xii. 12. 62. Deest. 63. Cap. xii. 18. 64. Cap. xii. 20. 65. Cap. xii. 21. 66. Cap. xii. 22. 67. Cap. xii. 25. 68. Cap. xii. 32. 69. Cap. xiii. 4. 70. Cap. xiii. 7. 71. Cap. xiii. 11. 72. Cap. xiii. 20. 73. Cap. xiii. 23. 74. Cap. xiii. 33. 75. Cap. xiv. 21. 76. Cap. xiv. 25. 77. Cap. xv. 9. 78. Cap. xv. 17. 79. Cap. xv. 22. 80. Cap. xv. 24. 81. Cap. xv. 25. 82. Cap. xvi. 1. 83. Cap. xvi. 7. 84. Cap. xvi. 9. 85. Cap. xvi. 11. 86. Cap. xvi. 16. 87. Cap. xvi. 23. 88. Cap. xvi. 28. 89. Cap. xvi. 29. 90. Cap. xvii. 2. 91. Cap. xvii. 8. 92. Cap. xvii. 17. 93. Cap. xviii. 3. 94. Cap. xviii. 7. 95. Cap. xviii. 20. 96. Cap. xviii. 25. 97. Cap. xviii. 41. 98. Cap. xix. 2. 99. Cap. xix. 11. 100. Cap. xix. 13. 101. Cap. xxi. 8. 102. Cap. xxi. 11. 103. Cap. xxi. 14. 104. Cap. xxi. 16. 105. Cap. xxi. 17. 106. Cap. xxi. 28. 107. Cap. xx. 5. 108. Cap. xx. 7. 109. Cap. xx. 10. 110. Cap. xx. 12. 111. Cap. xx. 13. 112. Cap. xx 22. 113. Cap. xx. 23. 114. Cap. xx. 26. 115. Cap. xx. 28. 116. Cap. xx. 29. 117. Cap. xx. 35. 118. Cap. xx. 38. 119. Cap. xxii. 6. 120. Cap. xxii. 9. 121. Cap. xxii. 13. 122. Cap. xxii. 26. 123. Cap. xxii. 29.

d.) *Liber quartus.* fol. 114—127.

Titulus non praefixus est; subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ መጽሐፈ፡ ነገሥት፡ አርባዕቱ፡ አመ፡ ፳ወ፪ ለወርኃ፡ ሐምሌ፡ በግዕዝ። "Finiti sunt Libri Regum quatuor, vigesimo secundo die Hamlê mensis, in Geez."

Liber in sectiones (ምዕራፍ፡) et capita (ክፍል፡) divisus est. Sectiones cum textus Graeci capitibus prorsus concordant: capita haec sunt:

1. Cap. i. 3. 2. Cap. i. 9. 3. Cap. i. 11. 4. Cap. i. 13. 5. Cap. i. 15. 6. Cap. ii. 9. 7. Cap. ii. 13. 8. Cap. ii. 15. 9. Cap. ii. 19. 10. Cap. ii. 24. 11. Cap. iii. 4. 12. Cap. iii. 5. 13. Cap. iii. 10. 14. Cap. iii. 21. 15. Cap. iv. 8. 16. Cap. iv. 11. 17. Deest. 18. Cap. iv. 38. 19. Cap. iv. 42. 20. Cap. v. 8. 21. Cap. v. 20. 22. Cap. vi. 8. 23. Cap. vi. 24. 24. Cap. vii. 3. 25. Cap. viii. 7. 26. Cap. viii. 15. 27. Cap. viii. 28. 28. Cap. ix. 11. 29. Cap. ix. 29. 30. Cap. x. 5. 31. Cap. x. 12. 32. Cap. x. 18. 33. Cap. x. 32. 34. Cap. xi. 4. 35. Cap. xi. 9. (med.). 36. Cap. xi. 13. 37. Cap. xi. 17. 38. Cap. xii. 4. 39. Cap. xii. 6. 40. Cap. xii. 9. 41. Cap. xii. 17. 42. Cap. xiii. 3. 43. Cap. xiii. 10. 44. Cap. xiii. 20. 45. Cap. xiii. 22. 46. Cap. xiv. 8. 47. Cap. xiv. 9. 48. Cap. xiv. 17. 49. Cap. xiv. 21. 50. Cap. xiv. 23. 51. Cap. xv. 13. 52. Cap. xv. 17. 53. Cap. xv. 19. 54. Cap. xv. 23. 55. Cap. xv. 29. 56. Cap. xv. 32. 57. Cap. xv. 37. 58. Cap. xvi. 5. 59.

[e] Sectio xvi. a cap. xv. 33. textus Graeci Hebraeive incipit. Ordo textus hujus libri cum Hebraeo potius quam Graeco consentit; sed cap. xx. Hebr. post cap. xxi. Hebr. collocatum est.

Deest. 60. Cap. xvi. 7. 61. Cap. xvi. 10. (med.) 62. Cap. xvii. 5. 63. Cap. xvii. 7. 64. Cap. xvii. 24. 65. Cap. xviii. 9. 66. Cap. xviii. 13. 67. Cap. xviii. 17. 68. Cap. xix. 6. 69. Cap. xix. 8. 70. Cap. xix. 10. 71. Cap. xix. 14. (med.). 72. Cap. xix. 20. 73. Cap. xix. 35. 74. Cap. xix. 37. 75. Cap. xx. 2. 76. Cap. xx. 12. 77. Cap. xx. 14. 78. Cap. xx. 16. 79. Cap. xxii. 1. 80. Cap. xxii. 3. 81. Cap. xxii. 8. 82. Cap. xxii. 9. 83. Cap. xxii. 11. 84. Cap. xxii. 14. 85. Cap. xxii. 15. 85. (iterum.) Cap. xxiii. 2. 86. Cap. xxiii. 4. 87. Cap. xxiii. 16. 88. Cap. xxiii. 21. 89. Cap. xxiii. 29. 90. Cap. xxiii. 30. 91. Cap. xxiii. 34. 92. Cap. xxiii. 35. 93. Cap. xxiii. 36. 94. Cap. xxiv. 8. 95. Cap. xxiv. 10. 96. Cap. xxiv. 12. 97. Cap. xxiv. 17. 98. Cap. xxv. 8. 99. Cap. xxv. 18. 100. Cap. xxv. 23. 101. Cap. xxv. 25. 102. Cap. xxv. 26. 103. Cap. xxv. 27.

In folii 127. parte reliqua e Libro Danielis caput xi., atramento nunc pallescente, ut videtur, a manu alia, exscriptum est.

IV.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 40 folia continens, quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii, in Abyssinia, nitide et satis accurate exaratus.

Liber Henoch.

Hic Codex a J. Brucio, post reditum ex Abyssinia, Bibliothecae Bodleianae dono datus est[f]. Ex eo R. Laurentius, Professor Oxoniensis, et posthac Archiepiscopus Cassiliensis, celeberrimam suam Henochi versionem Anglicam edidit[g]; denique anno 1838 eundem illum verbotenus typis imprimendum curavit[h].

[f] Vid. J. Bruce's Travels, edit. 8vo. vol. ii. page 422.

[g] Editio tertia, a. 1838, sub titulo: "The Book of Enoch, the Prophet: discovered in Abyssinia; now first translated from an Ethiopic MS. in the Bodleian Library, by Richard Laurence, LL.D., Archbishop of Cashel." Oxford.

[h] Sub titulo: መጽሐፈ፡ ሄኖክ፡ ነቢይ፡፡ Libri Enoch Prophetae Versio Aethiopica, edita a Ricardo Laurence. Oxoniae, 1838.

V

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 141 folia continens[i], quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, variis manibus bene et nitide exaratus. Caeteris J. Brucii Codicibus biblicis aliquanto antiquior est: videtur emtione ab eo esse acquisitus. Tituli et capitum numeri, ut quos rubro inscribere proposuerit librarius, magnam in partem omissi sunt.

Henoch, Job, Prophetae, Libri Salomonis.

1. *Henoch.* fol. 1—32.

Inscriptio haec praefixa est: በስመ፡ እግዚአ ብሔር፡ መሐሪ፡ ወመስተሣህል፡ ርኁቀ፡ መዓት፡ ወብዙኅ፡ ምሕረት፡ ወጸዶቅ፡ አጽሕፍ፡ አነሰ፡ መጽሐፈ፡ ሄኖክ፡ ነቢይ፡ በረከቱ፡ ወሀብተ፡ ረድ ኤቱ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ . . . ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "In nomine Dei misericordis et clementis, tardi ad iram et abundantis misericordia, scribam equidem librum Henoch Prophetae; ejus benedictio et donum auxilii sit cum dilecto ejus . . . .[k] in saecula saeculorum! Amen."

Annotationes quaedam interpretatoriae Aethiopice passim in margine appositae sunt. Subscriptio nulla.

Liber in ምዕራፍ፡ "sectiones", et ክፍል፡ "capita" divisus est. Capita fere ubique cum capitibus in Laurentii editione congruunt, quamquam series numerorum erroribus pluribus interrupta est. Sectiones non omnes inscriptae; quae inveniuntur, hae sunt:

1. Cap. i. 1. (Laurentii); 2. Cap. vii.; 4. Cap. xvii.; 7. Cap. xxxvii.; 8. Cap. xlv.; 9. Cap. lvi.; 10. Cap. lix; 11. Cap. lxiv.; 12. Cap. lxix.; 13. Cap. lxxi.; 14. Cap. lxxii.; 15. Cap. lxxv.; 16. Cap. lxxxii.; 17. Cap. lxxxiv.; 18. Cap. xc.; 19. Cap. xci.

Textus[l], cum Laurentii editione collatus, variantes lectiones multas suppeditat.

[i] Codici sex folia membranacea praefixa sunt, quorum in quinto quaedam ex Hezek. xl. exscripta sunt.

[k] Nomen possessoris ubique erasum est.

[l] Ab hoc nostri Codicis textu transcriptum est elegantissimum et celeberrimum illud exemplar, quod a J. Brucio

2. *Job.* fol. 32—49.

Titulus et verba initialia desunt.

Subscriptum est: ተፈጸመ፡ ዘኢዮብ፡ ጻድቅ። "Explicit (liber) Jobi, Justi."

Annotationes interpretatoriae, modo Aethiopice, modo Amharice, in margine adscriptae sunt. Sectiones (ምዕራፍ፡), in quas liber divisus est, nonnisi irregulariter notatae sunt, scilicet:

19. Cap. xxii. 1. 20. Cap. xxiii. 1. 21. Cap. xxv. 1. 25. Cap. xxxii. 2. 26. Cap. xxxii. 17. 27. Cap. xxxiv. 1. 28. Cap. xxxv. 1. 29. Cap. xxxvi. 1. 30. Cap. xxxviii. 1. 31. Cap. xxxix. 33.

3. *Isaias.* fol. 49—78.

Divisus est liber in ምዕራፍ፡ "sectiones," et ክፍል፡ "capita." Sed nonnisi irregulariter notata sunt, quare illa hoc loco excerpere non licet.

4. *Duodecim Prophetae minores.* fol. 78—101.

1.) *Hosea.* fol. 78—82.

Tit.: ዘሆሴዕ፡ ነቢይ፡ "Hoseae Prophetae (liber)."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ትንቢት፡ ዘሆሴዕ፡ በረከተ፡ አምላክ፡ ትኩን፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡. . . ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን። "Explicit Prophetia Hoseae: benedictio Dei ejus sit cum dilecto ejus . . . . . in saecula saeculorum! Amen et Amen."

Divisus est liber in ምዕራፍ፡ "sectiones," et ክፍል፡ "capita." Sectiones cum textus Graeci capitibus congruunt; capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 7. 3. Cap. i. 11. 4. Cap. ii. 2. 5. Cap. ii. 16. 6. Cap. iii. 5. 7. Cap. vii. 12. 8. Cap. viii. 5. 9. Cap. ix. 3. 10. Cap. ix. 13. 11. Cap. x. 2. 12. Cap. x. 7. 13. Cap. xi. 9. 14. Cap. xii. 12. 15. Cap. xiii. 3. 16. Cap. xiii. 9. 17. Cap. xiii. 15. 18. Cap. xiv. 2. 19. Cap. xiv. 5.

2.) *Amos.* fol. 82—86.

Tit.: ዘአሞጽ፡ ነቢይ፡ "Amoz Prophetae (liber)."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘአሞጽ፡ ነቢይ፡ በረከተ፡ አምላክ፡ ተሀሉ፡ ምስለ፡ ንጉሥነ፡ . . . . ወምስለ፡ ፍቁሩ፡ . . . . ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን። "Explicit (liber) Amoz Prophetae: benedictio Dei ejus sit cum Rege nostro . . . . [m] et cum dilecto ejus . . . in saecula saeculorum! Amen."

Sectiones (ምዕራፍ፡) cum capitibus textus Graeci congruunt: capita (ክፍል፡) haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 2. 3. Cap. i. 6. 4. Cap. i. 9. 5. Cap. i. 11. 6. Cap. i. 13. 7. Cap. ii. 1. 8. Cap. ii. 4. 9. Cap. ii. 6. 10. Cap. iv. 12. 11. Cap. v. 25. 12. Cap. vi. 12. 13. Cap. vii. 1. 14. Cap. vii. 4. 15. Cap. vii. 7. 16. Cap. vii. 10. 17. Cap. vii. 14. 18. Cap. viii. 4. 19. Cap. viii. 11. 20. Cap. viii. 13. 21. Cap. ix. 10.

3.) *Micha.* fol. 86—88.

Tit.: ዘሚክያስ፡ ነቢይ፡ "Michiae Prophetae (liber)."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘሚክያስ፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Michiae Prophetae," etc. [n]

Sectiones (ምዕራፍ፡) cum capitibus textus Graeci congruunt: capita (ክፍል፡) haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. iii. 5. 3. Cap. iii. 9. 4. Cap. iv. 6. 5. Cap. iv. 8. 6. Cap. v. 2. 7. Cap. v. 5. 8. Cap. vi. 9. 9. Cap. vii. 9.

4.) *Joel.* fol. 88—90.

Tit.: ዘኢዩኤል፡ ነቢይ፡ "Ijuel Prophetae (liber)."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘኢዩኤል፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Ijuel Prophetae," etc.

Sectiones (ምዕራፍ፡) cum capitibus textus Graeci congruunt; capita (ክፍል፡) haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 8. 3. Cap. i. 15. 4. Cap. ii. 3. 5. Cap. ii. 14. 6. Cap. ii. 15. 7. Cap. ii. 18. 8. Cap. ii. 21. 9. Cap. ii. 25. 10. Cap. ii. 28. 11. Cap. iii. 4. 12. Cap. iii. 7. 13. Cap. iii. 16. 14. Cap. iii. 17.

5.) *Obadia.* fol. 90, 91.

Tit.: ዘአብድዩ፡ ነቢይ፡ "Abdiae Prophetae (liber)."

Regi Francorum dono datum, nunc in Bibliotheca Regia Parisiensi asservatur. Habemus Codicis Parisiensis textum transcriptum, quo collato hunc Bodleianae Bibl. Codicem originalem esse facile apparuit.

[m] Nomen erasum est.

[n] Et hic, et post caeteros, qui sequuntur, Prophetas eaedem formulae, quas in subscriptione Hoseae et Amos Prophetae legimus, repetuntur.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ትንቢት፡ ዘአብድዩ፡ etc. "Explicit Prophetia Abdiae," etc.

Sunt duo capita (ክፍል፡), quorum alterum a versu 8 incipit.

6.) *Jonas.* fol. 91, 92.

Tit.: ዘዮናስ፡ ነቢይ፡ "Jonae Prophetae (liber)."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘዮናስ፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Jonae Prophetae," etc.

Inde ab hoc libro sectiones et capita non notata: notarum loco lacunae sunt.

7.) *Nahum.* fol. 92.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘናሆም፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Nahom Prophetae," etc.

8.) *Habacuc.* fol. 92—94.

Titulus et prima libri verba desunt; subscriptum est: ተፈጸመ፡ ዘዕንባቆም፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) 'Enbâkôm Prophetae," etc.

9.) *Zephania.* fol. 94, 95.

Titulus et prima libri verba desunt; subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ዘሶፎንያስ፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Sophoniae Prophetae," etc.

10.) *Haggai.* fol. 95, 96.

Titulus et prima libri verba desunt; subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ዘሐጌ፡ ነቢይ፡ etc. "Explicit (liber) Haggê Prophetae," etc.

11.) *Zacharia.* fol. 96—100.

Titulus et prima libri verba desunt: subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ትንቢት፡ ዘዘካርያስ፡ etc. "Explicit Prophetia Zachariae," etc.

12.) *Malachia.* fol. 100, 101.

Titulus et prima libri verba desunt; subscriptum est: ተፈጸመ፡ ትንቢት፡ ዘ፲ወ፪ ደቂቅ፡ ነቢያት፡ ስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ምሕረቱ፡ ወሣህሉ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ ....ለዓለመ፡ ዓለም። "Explicit Prophetia duodecim Prophetarum minorum [o]. Gloria Deo! Ejus misericordia et clementia sit cum dilecto ejus ..... in saecula saeculorum!"

5. *Proverbia Salomonis.* fol. 101—114.

1.) *Pars prior.* fol. 101—111.

Tit.: ምሳሌያተ፡ ሰሎሞን፡ ወልደ፡ ዳዊት፡ ዘነግሠ፡ ለእስራኤል፡ በኢየሩሳሌም፡ "Proverbia Salomonis, filii David, qui rex Israelis fuit Hierosolymis," etc. (ut in textu Graeco).

Haec pars capita i.—xxiv. ordinis Graeci complectitur.

2.) *Pars posterior.* fol. 111—114.

Tit.: ተግሣጽ፡ ዘሰሎሞን፡ እለ፡ እነበለ፡ ኑፋቄ፡ ዘጸሐፉ፡ አእርክቲሁ፡ ለሕዝቅያስ፡ ንጉሠ፡ ይሁዳ። "Institutiones (παιδεῖαι) Salomonis indubitatae, quas amici Hizkiae, regis Juda, scripserunt" (ut in textu Graeco, Cap. xxv.).

Annotationes interpretatoriae ad Proverbia et Institutiones, Aethiopice et Amharice, in margine adscriptae sunt.

6. *Sapientia Salomonis.* fol. 114—123.

Tit.: ጥበበ፡ ሰሎሞን፡ "Sapientia Salomonis."

7. *Ecclesiastes.* fol. 123—127.

Tit.: ቃለ፡ መክብብ፡ (sic) ወልደ፡ ዳዊት፡ ንጉሠ፡ እስራኤል፡ ዘኢየሩሳሌም። "Verba Ecclesiastae, filii David, regis Israel, Hierosolymitani" (ut in textu Graeco).

Divisus est liber in 5 capita (ክፍል፡) scilicet: 1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 3. 3. Cap. iv. 5. 4. Cap. ix. 13. 5. Cap. x. 16.

8. *Canticum Canticorum.* fol. 127—130.

Tit.: መሓልየ፡ መሓልይ፡ ዘውእቱ፡ ዘሰሎሞን። "Cantica Canticorum; ea sunt Salomonis."

Initiis rubro scriptis haec capita distincta sunt: 1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 8. 3. Cap. iii. 6. 4. Cap. v. 9. 5. Cap. viii. 5.

Ab initio glossae multae in margine appositae: sed inde a Cap. iii. (textus Graeci) in textum ipsum receptae sunt. Unde fit, ut hic textus ab editione [p]

[o] Textus Joelis, Jonae, Zephaniae, Malachiae Prophetarum, collatus cum illo, qui annis 1660 et 1661 a J. G. Nisselio et Th. Petraeo editus est, multas lectiones variantes praebet.

[p] Editum est Canticum Canticorum in libro: Psalterium Davidis: Aethiopice et Latine, ed. a J. Ludolfo. Francofurti a. M. 1701.

Aethiopica admodum divergat. Specimen textus ita corrupti addimus Cap. iv. 1—4:

ነዖ፡ ሠናይት፡ እንተ፡ ኀቤየ፡ ነዖ፡ ሠናይት። አዕይንትኪ፡ ዘርግብ። ሠዕርትኪ፡ ከመ፡ መርዔተ፡ አጣሊ፡ እለ፡ ተከሠታ፡ እምአድባረ፡ ገለአድ። ስነንኪ፡ ከመ፡ መራዕይ፡ እለ፡ ተቀርጸ። እለ፡ ዓርጋ፡ እምሕፃብ። ኵሎን፡ እለ፡ ይመነትዋ። ስብዓ፡ ወስብዓተ፡ ይወልዳ። ወአልቦ፡ እምኔሆን፡ መካን። ከመ፡ ፋሕሰ፡ ቀይሕ፡ ከናፍርኪ። ወንቡብኪ፡ አዳም። ከመ፡ ቅርፋተ፡ ሮማን፡ መላትሕኪ። እንበለ፡ አርምሞትኪ። ወከመ፡ ማኅፈደ፡ ዳዊት፡ ክሳድኪ። እለ፡ ተሐንፃ፡ ውስተ፡ ተልፍዮስ። ዓሠርቱ፡ ምእት፡ ንዋየ፡ ሐቅል፡ ስቁል፡ ውስቴቱ። ኀበ፡ ኢይበጽሖ፡ ሰብእ። ወኢይሬእዮ፡ ፀሐይ። ወኵሎን፡ መዋጽፋተ፡ ቤቱ፡ ኀያላን። ወጽኑዓን፡ እለ፡ የሀቅብዎ። ሠለስቱ፡ ዕደው።

9. *Daniel.* fol. 130—141.

Titulus non praefixus est.

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ዘዳንኤል፡ ነቢይ፡ በረከተ፡ አምላኩ፡ ትኩን፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ .... ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን። ስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘአፈጸመኒ፡ ዘንተ። "Explicit (liber) Danielis Prophetae: benedictio Dei ejus sit cum dilecto ejus .... in saecula saeculorum! Amen. Gloria Deo, qui haec perficere me sivit!"

Ordo textus cum recensione Graeca concordat, eademque additamenta apocrypha continet.

Annotationes interpretatoriae in margine appositae sunt.

VI.

Codex membranaceus, formae 4^{ae} magnae, 93 folia continens, quorum singulae paginae in ternas columnas divisae sunt, pulchre et bene exaratus. Folia 35—73 videntur esse antiquiora, et a J. Brucio emta; caetera ejus cura, in Abyssinia, variis manibus transcripta sunt.

Jeremia, Hezekiel, Ezra, Esther.

1. *Jeremia.* fol. 1—31.

Tit.: ዘኤርምያስ፡ ነቢይ፡ በረከተ፡ አምላኩ፡ ትኩን፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ ያዕቆብ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን። "Eremiae Prophetae (liber); benedictio Dei ejus sit cum dilecto ejus Jacobo[q], in saecula saeculorum! Amen."

Ordo textus cum Hebraeo prorsus concordat.

Divisus est liber in ምዕራፍ፡ "sectiones"; praeterea initiis rubris aliae quoque divisiones passim factae sunt. Sectiones hae sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. iii. 1. 3. Cap. iv. 1. 4. Cap. v. 1. 5. Cap. vi. 1. 6. Cap. vii. 1. 7. Cap. ix. 1. 8. Cap. x. 1. 9. Cap. xi. 1. 10. Cap. xii. 1. 11. Cap. xiii. 1. 12. Cap. xiv. 1. 13. Cap. xv. 1. 14. Cap. xvi. 1. 15. Cap. xvii. 1. 16. Cap. xvii. 26. 17. Cap. xviii. 1. 18. Cap. xix. 1. 19. Cap. xx. 1. 20. Cap. xx. 14. 21. Cap. xxi. 1. 22. Cap. xxii. 1. 23. Cap. xxii. 29. 24. Cap. xxiii. 1. 25. Cap. xxiii. 9. 26. Cap. xxiv. 1. 27. Cap. xxv. 1. 28. Cap. xxv. 8. 29. Cap. xxv. 34. 30. Cap. xxxi. 1. 31. Cap. xxxii. 39. 32. Cap. xxxiii. 1. 33. Cap. xxxv. 1. 34. Cap. xxxv. 11. 35. Cap. xxxvi. 1. 36. Cap. xxxvii. 1. 37. Cap. xxxviii. 1. 38. Cap. xl. 1. 39. Cap. xli. 1. 40. Cap. xli. 16. 41. Cap. xliii. 1. 42. Cap. xliv. 1. 43. Cap. xliv. 4. 44. Cap. xlvi. 1. 45. Cap. xlvii. 1. 46. Cap. xlviii. 1. 47. Cap. xlix. 1. 48. Cap. li. 1.

2. *Threni.* fol. 31—34.

Tit.: ሰቆቃወ፡ ኤርምያስ፡ ነቢይ። "Threni Eremiae Prophetae."

Divisus est liber in quatuor sectiones (ምዕራፍ፡): 1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 1. 3. Cap. iii. 1. 4. Cap. iv. 1—v. 22.

3. *Hezekiel.* fol. 35—61.

Tit.: ዘሕዝቅኤል፡ ነቢይ፡ በረከተ፡ አምላኩ፡ ትኩን፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ .... ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን። "(Liber) Hezekielis Prophetae: benedictio Dei ejus sit cum dilecto ejus . . . in saecula saeculorum! Amen."

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ ዘሕዝቅኤል፡

---

[q] Sc. Jacobus Brucius.

ነቢይ:: በረከተ: አምላከ: ትኩን: ምስለ: ፍቁሩ:... ለዓለመ: ዓለም: አሜን:: "Explicit (liber) Hezekielis Prophetae: benedictio," etc.

Sectiones (ምዕራፍ:), numero 48, cum textus Graeci capitibus prorsus concordant.

Ad capita i—xvi., et xl—xlviii. numeri versuum ab homine Europaeo in margine appositi sunt; ab eodem multa textus verba per totum librum correcta.

4. *Ezrae Apocalypsis.* fol. 61—73.

Tit.: ቀዳሚ: ቃሉ: ለዕዝራ: በረከተ: አምላከ: etc. "Verbum Ezrae primum: benedictio," etc.

Subscriptum legitur: በዝየ: ተፈጸመ: መጽሐፈ: ዕዝራ: በረከቱ: ይኩን: ምስለ: ፍቁሩ: .... ለዓለመ: ዓለም: አሜን:: "Hic explicit liber Ezrae: ejus benedictio," etc.

Textus, cum editione Laurentii [r] collatus, permultas lectiones variantes praebet. Liber divisus est in sectiones (ምዕራፍ:), scilicet:

1. Cap. i. 1. (ex editione Laurentii.) 2. Cap. ii. 1. 3. Cap. iii. 1. 4. Cap. iv. 1. 5. Cap. v. 1. 6. Cap. viii. 1. 7. Cap. viii. 24. 8. Cap. ix. 1. 9. Cap. x. 1. 10. Cap. xi. 1. 11. Cap. xii. 1. 12. Cap. xiii. 1. 13. Cap. xiv. 1.

Praeterea initiis rubro scriptis aliae quoque divisiones factae sunt.

5. *Ezra et Nehemia.* fol. 74—87.

Tit.: ዘዕዝራ: ነቢይ: በረከተ: አምላከ: ተሀሉ: ምስለ: ፍቁሩ: ያዕቆብ: ለዓለመ; ዓለም: አሜን:: "(Liber) Ezrae Prophetae: benedictio Dei ejus sit cum dilecto ejus Jacobo (Brucio) in saecula saeculorum! Amen."

Subscriptum legitur: ተፈጸመ: ሣልስ: ቃሉ: ለዕዝራ: ጸሎቱ: ወበረከቱ: ወሀብተ: ረድኤቱ: የሀሉ: ምስለ: ፍቁሩ: ያዕቆብ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን:: "Explicit verbum Ezrae tertium [s]: ejus prece set benedictio et donum auxilii sint cum dilecto ejus Jacobo (Brucio), in saecula saeculorum! Amen."

Sectiones (ምዕራፍ:) hae sunt:

1. Ezr. i. 1. 2. Ezr. ii. 3. 3. Ezr. iii. 1. 4. Ezr. iv. 1. 5. Ezr. vi. 1. 6. Ezr. vi. 14. 7. Ezr. vii. 1. 8. Ezr. viii. 1. 9. Ezr. ix. 1. 10. Ezr. x. 1. 11. Neh. i. 1. 12. Neh. ii. 1. 13. Neh. iii. 1. 14. Neh. iv. 1. 15. Neh. v. 1. 16. Neh. vi. 1. 17. Neh. vii. 1. 18. Neh. viii. 1. 19. Neh. ix. 1. 20. Neh. x. 1. 21. Neh. xi. 1. 22. Neh. xii. 1. 23. Neh. xiii. 1.

6. *Esther.* fol. 88—93.

Titulus nullus praefixus est: subscriptum legitur: ተፈጸመ: ዘአስቴር: በሰላመ: እግዚአብሔር: አብ: በረከታ: የሀሉ: ምስለ: ፍቁራ: ያዕቆብ: አሜን: "Explicit (liber) Esther in pace Dei Patris: ejus (Esther) benedictio sit cum dilecto ejus Jacobo (Brucio)! Amen."

Textus cum textu Graeco consentit, eademque additamenta apocrypha continet. Divisus est in capita (ክፍል:), scilicet:

1. Cap. i. 1. (Graece.) 2. Cap. i. 2. 3. Cap. ii. 1. 4. Cap. iii. 1. 4. (iterum) Cap. v. 1. 5. Cap. vi. 1. 6. Cap. vii. 1. 7. Cap. viii. 13. (Graece.). 8. Cap. viii. 13.

VII.

Codex membranaceus, formae 8ae, 183 folia continens, paginis in binas columnas divisis, literis grandioribus et forma antiquioribus, minus accurate exscriptus [t].

LIBRI ISAIAE ET APOCALYPSIS EZRAE.

1. *Isaiae liber canonicus.* fol. 1—93.

Tit.: ዘኢሳይያስ: ነቢይ: "Isaiae Prophetae (liber)."

Numeri capitum nostri ordinis ab homine Europaeo in margine appositi sunt.

In textu ipso rubris initiis hae tantum divisiones factae sunt: Cap. i. 1.; ii. 1.; v. 1; vi. 1.; vii. 1.; xiii. 1.; xiv. 28.; xv. 1.; xvi. 13.; xvii. 1.; xix. 1.; xx. 1.; xxi. 1.; xxi. 11.; xxii. 1.; xxiii. 1.; xxx. 6.; xxxvi. 1.; xxxviii. 9.

Textus libri nequaquam correctus est, et cum

---

[r] ዘዕዝራ: ፩: Primi Ezrae libri, qui apud Vulgatam appellatur quartus, Versio Aethiopica, nunc primo edita a R. Laurence. Oxonii. 1820.

[s] Quomodo Aethiopes Ezrae libros numerent, videre licet in Catalogo Codicum Aethiop. Musei Britannici. 1847. pag. 3. Cod. V.

[t] Hic Codex quondam R. Laurentii, Archiepiscopi, peculium fuit; unde illum petierit, ipse in Praefatione ad Ascensionem Isaiae (v. infra) retulit.

textu Codicis V. collatus, multas lectiones variantes praebet; multis locis plane diversus est.

Subscriptum legitur: ዘኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ በዝየ፡ ተፈጸመ፡ "Hic explicit (liber) Isaiae Prophetae."

2. *Isaiae Ascensio.* fol. 93—114.

Tit.: ዕርገተ፡ ኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ "Ascensio Isaiae Prophetae."

Hic liber ex eodem nostro codice a Ric. Laurence Aethiopice, Latine et Anglice editus est[u].

Capitum distinctio in hoc textu nulla facta est; quae apud Laurentium extat, aliunde petita est. Tantummodo cap. vii. 1. rubro initio insignitum est. Subscriptio longior, quae fol. 114. occurrit, item in libro citato typis impressa legitur.

3. *Ezrae Apocalypsis.* fol. 115—183.

Tit.: ዘዕዝራ፡ ፩፡ "Ezrae (liber) primus."

Hic liber ex eodem nostro codice a Ric. Laurence Aethiopice, Latine et Anglice editus est[x]. Ibidem subscriptio hujus libri impressa est. Capitum distinctio in nostro codice nulla facta est: nonnisi post cap. viii. 23. majus spatium vacuum occurrit.

VIII.

Codex membranaceus, formae 8ae, ab initio mutilus, nunc 71 folia continens, paginis in binas columnas divisis, et characteribus grandioribus formaque antiquioribus[y], ab una manu, minus accurate exaratus.

Totus Codex ab Europaeis perlustratus est, a quibus capitum numeri et librorum nomina in marginibus notata, textus ipse saepius emendatus, multa erasa, multa renovata sunt.

Prophetae minores.

Hosea et initium Amos Prophetae desiderantur.

1. *Amos.* fol. 1—7.

Incipit a cap. v. 14., et verba prima sunt: ዘኵሉ፡ ይመልክ፡ በከመ፡ ትቤሉ፡ ጸላእነ፡ እከየ፡ ወአፍቀርነ፡ ሠናየ፡፡

2. *Micha.* fol. 7—16.

Tit.: ዘሚኪያስ፡ ነቢይ፡ "Michijae Prophetae (liber)."

3. *Joel.* fol. 16—22.

Tit.: ዘኢዩኤል፡ ነቢይ፡ "Jjuel Prophetae (liber)."

4. *Obadia.* fol. 22—24.

Tit.: ዘአብድዩ፡ ነቢይ፡ "Abdiae Prophetae (liber.)"

5. *Jona.* fol. 24—27.

Tit.: ዘዮናስ፡ ነቢይ፡ "Jonae Prophetae (liber)."

6. *Nahum.* fol. 27—31.

Tit.: ዘናሆም፡ ነቢይ፡ "Nahom Prophetae (liber)."

7. *Habacuc.* fol. 31—35.

Tit.: ዘእንባቆም፡ ነቢይ፡ "Enbâkôm Prophetae (liber)."

8. *Sophonia.* fol. 35—40.

Tit.: ዘሰፎንያስ፡ (sic) ነቢይ፡ "Sophoniae Prophetae (liber)."

9. *Haggai.* fol. 40—44.

Tit.: ዘሐጌ፡ ነቢይ፡ "Haggê Prophetae (liber)."

10. *Zacharia.* fol. 44—63.

Tit.: ዘዘካርያስ፡ ነቢይ፡ "Zachariae Prophetae (liber)."

11. *Malachia.* fol. 63—70.

Tit.: ዘምልኪያስ፡ ነቢይ፡ "Melchijae Prophetae (liber)."

Subscriptionis pars extincta est; restat: ለይኩን፡ ስብሐተ፡ እግዚአብሔር፡ ለዓለም፡ ወለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ አሜን፡ "Gloria sit Deo in aeternum, et in saecula saeculorum! Amen. Amen."

Capitum distinctio in nullo hujus codicis libro facta est. Textus nequaquam correctus est.

Textus Joelis, Jonae, Sophoniae et Malachiae cum editionibus impressis[z], in ipsis mendis, tam

---

[u] Sub titulo: ዕርገተ፡ ኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ Ascensio Isaiae Vatis. Oxonii. 1819.

[x] Sub titulo: ዘዕዝራ፡ ፩፡ Primi Ezrae libri Versio Aethiopica. Oxonii. 1820.

[y] Similes sunt literis Codicis VII.—Codex ipse R. Laurentii peculium fuit.

[z] Joel, Aeth. et Lat., studio M. Th. Petraei, Cimbri. Lugd. Bat. 1661. 4. Jonas, ex Aethiopico in Latinum versus a M. Th. Petraeo. Lugd. Bat. 1660. 4. Sophoniae Prophetia

accurate concordat, ut hic Codex non possit non esse idem, quo olim Th. Petraeus et Nisselius usi sunt[a].

Fol. 70. a manu alia haec addita sunt: ዝንቱ፡ መጽሐፈ፡ ነቢያት፡ ኢኮነ፡ ፍጹመ፡ አልቦ፡ ዝየ፡ ኢሳይያስ፡ ወኤርምያስ፡ ባሮክ፡ ሕዝቅኤል፡ ዳንኤል፡ ወየሴዕ፡ እምነ፡ አሞጽ፡ የጽጽ፡ (sic) አርባዕቱ፡ ምዕራፋት፡ ወመንፈቀ፡ ምዕራፍ፡ "Hic liber Prophetarum non completus est: desunt Isaias, Jeremias, Baruch, Hezekiel, Daniel, Hosea; ex Amos desiderantur quatuor capita et dimidium."

Fol. 70. quaedam Arabice inscripta erant, sed major pars obliterata.

Fol. 71. leguntur breves Preces ad Deum.

IX.

Codex membranaceus, formae 24[ae], 204 folia continens, scriptura minutissima bene exaratus, antiquior[b]. Literae passim extinctae.

Psalmi, Cantica.

Hic Codex, quondam E. Pocockii peculium, jam a J. Ludolfo lectus est, et inter eos, quibus ad elaborandam suam Psalmorum editionem usus est, praecipuum locum obtinet.

1. *Psalmi.* fol. 3—161.

Tit.: ፍካሬ፡ መዝሙር፡ ዘዳዊት፡ "Expositio Psalmorum Davidis[c]."

De textu citare juvat, quae Ludolfus in Praefatione libri modo laudati judicavit. "Aethiopicus interpres vel concinnator, vir doctus, vel Hebraeum textum ante oculos habuit, vel insigniora quaedam loca e Patribus Graecis (quos Habessini Aethiopice versos habent) aliter ac in vulgaribus libris exposuit, et suo exemplari inseruit. Multos quoque versus instar Paraphrastae clariores reddere conatus est: uti e locis inter varias lectiones cum epicrisi nostra relatis apparebit."

Post Ps. x. (Graece) invenitur doxologia: ስብሐት፡ ለአብ፡ ወወልዱ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ይእዜኒ፡ ወዘልፈኒ፡ ወለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Gloria Patri et Filio et Spiritui S., et nunc et semper, et in saecula saeculorum! Amen."

Post Ps. l. (Graece) occurrit haec subscriptio: ስብሐት፡ ለአብ፡ ወወልዱ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡፡ ዝዳዊት፡ ዘወልደ፡ ክርስቶስ፡ ካህን፡ ተጽሕፈ፡ ፶፡፡ "Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto! Hujus Davidis (i. e. Psalterii) possessor est Wálda-Christos, sacerdos. Scripti sunt quinquaginta (sc. psalmi)."

Denique post Ps. c. (Graece) nomen possessoris iterum, et eadem doxologia, quae post Ps. x., subscripta sunt.

2. *Cantica.* fol. 161—178.

1.) Oratio Mosis (ጸሎተ፡ ሙሴ፡): Exod. xv. 1—19. fol. 161, 162.

2.) Oratio Mosis e Deuteronomio (ዘሙሴ፡ ዘዳግም፡ ሕግ፡): Deut. xxxii. 1—21. fol. 162—164.

3.) Oratio Mosis tertia, e Deuteronomio (ዘሙሴ፡ ሣልስ፡ ሕግ፡[d]): Deut. xxxii. 22—43. fol. 164—167.

4.) Oratio Hannae, matris Samuelis, (ጸሎተ፡ ሐና፡ እመ፡ ሳሙኤል፡): 1 Sam. ii. 1—10. fol. 167, 168.

5.) Oratio Hizkiae, Regis (ጸሎተ፡ ሕዝቅያ፡ ንጉሠ፡): Isai. xxxviii. 10—20. fol. 168, 169.

6.) Oratio Manasse (ጸሎተ፡ ምናሴ፡). fol. 169, 170.

7.) Oratio Jonae (ጸሎተ፡ ዮናስ፡): Jon. ii. 2—9. fol. 170, 171.

8.) Oratio Danielis (ጸሎተ፡ ዳንኤል፡): Dan. iii. 26—45. fol. 171, 172.

Aeth. et Lat. a Jo. Ge. Nisselio. Lugd. Bat. 1660. 4. Malachiae Vaticinium, Aeth. et Lat. a M. Th. Petraeo Cimbro. Lugd. Bat. 1661. 4.

[a] Praeter scripturae characteres, forma rudiores, hic Codex aliis quoque rebus insignis est, sc. ut vocales secundi et tertii ordinis ante consonantes ወ፡ et የ፡ integras retineat, nec eas in sextum ordinem commutet; ut fere ubique ኤሩሳሌም፡ pro ኢየሩሳሌም፡ exhibeat, ርኢይኩ፡ pro ርኢኩ፡ etc.

[b] Hic Codex ab Uri, in Catalogo MSS. Orient. Bibl. Bodl., sub Cod. Aeth. II. pag. 28. brevi recognitus est.

[c] De hac inscriptione vide Psalterium Davidis, Aethiopice et Latine, ed. a J. Ludolfo. Francof. a. M. 1701. pag. 345; et J. Ludolfi Lexic. Aeth. edit. II. p. 624.

[d] Hic titulus, quamvis in aliis quoque codicibus idem occurrat, tamen nonnisi errore pro: ዘሙሴ፡ ሣልስ፡ ዘዳግም፡ ሕግ፡ positus est.

9.) Oratio Trium Puerorum (ጸሎተ፡ ሠለስቱ፡ ደቂቅ፡): Dan. iii. 52—56. fol. 172, 173.

10.) Oratio Ananiae et Azariae et Misaelis (ጸሎተ፡ አናንያ፡ ወአዛርያ፡ ወሚሳኤል፡): Dan. iii. 57—88. fol. 173, 174.

11.) Oratio Habacuc (ጸሎተ፡ ዕንባቆም፡): Habac. iii. 2—19. fol. 174—176.

12.) Oratio Isaiae (ጸሎተ፡ ኢሳይያስ፡): Isai. xxvi. 9—20. fol. 176, 177.

13.) Oratio Dominae nostrae Mariae (ጸሎተ፡ እግዝእትነ፡ ማርያም፡): Luc. i. 46—55. fol. 177.

14.) Oratio Zachariae (ጸሎተ፡ ዘካርያስ፡): Luc. i. 68—79. fol. 177, 178.

15.) Oratio Simeonis (sine titulo Aethiopico): Luc. ii. 29—32. fol. 178.

3. *Laudes Mariae*[e]. fol. 179—204.

1.) Laus Dominae nostrae Mariae in S. Dominicam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡). fol. 179—181.

Incipit: ተሰመይኪ፡ ፍቅርተ፡ ኦቡርክት፡ እምአንስት፡ አንቲ፡ ውእቱ፡ ዳግሚት፡ ቀመር፡ "Nominata es dilecta, o benedicta in mulieribus! tu es altera orbis sphaera," etc.

2.) Laus Dominae nostrae Mariae in feriam secundam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘዕለተ፡ ሰኑይ፡). fol. 181, 182.

Incipit: ፈቀደ፡ እግዚእ፡ ያግዕዞ፡ ለአዳም፡ ኅዙነ፡ ወትኩዘ፡ ልብ፡ "Voluit Deus liberare hominem lugentem et afflictum corde," etc.

3.) Laus Dominae nostrae Mariae in feriam tertiam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘዕለተ፡ ሠሉስ፡). fol. 182—186.

Incipit: አክሊለ፡ ምክሕነ፡ ወቀዳሚተ፡ መድኀኒትነ፡ "Gloriationis nostrae corona, et salvationis nostrae initium," etc.

4.) Laus Dominae nostrae Mariae in feriam quartam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘዕለተ፡ ረቡዕ፡). fol. 186—188.

Incipit: ኵሉ፡ ሠራዊተ፡ ሰማያት፡ ይብሉ፡ ብፅዕት፡ አንቲ፡ "Omnes copiae coelestes dicunt: beata tu," etc.

5.) Laus Dominae nostrae Mariae in feriam quintam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘዕለተ፡ ሐሙስ፡). fol. 188—192.

Incipit: ዕፀ፡ እንተ፡ ርእየ፡ ሙሴ፡ በነደ፡ እሳት፡ ውስተ፡ ገዳም፡ "Rubus, quem Moses vidit, ardentem igne, in deserto, etc.

6.) Laus Dominae nostrae Mariae in feriam sextam (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘዕለተ፡ ዓርብ፡). fol. 192—195.

Incipit: ቡርክት፡ አንቲ፡ እምአንስት፡ ወቡሩክ፡ ፍሬ፡ ከርሥኪ፡ "Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus uteri tui," etc.

7.) Laus Dominae nostrae Mariae in Sabbathum (ውዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘቀዳሚት፡ ሰንበት፡). fol. 195, 196.

Incipit: ንጽሕት፡ ውብርህት፡ ወቅድስት፡ በኵሉ፡ "Casta, lucida, sancta in omnibus," etc.

8.) Laus Mariae generalis. fol. 196—204.

Tit.: በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፩ አምላክ፡ ንጽሕፍ፡ ውዳሴሃ፡ ለእግዝእትነ፡ ማርያም፡ "In nomine Patris et Filii et Spiritus S., unius Dei, scribamus Laudem Dominae nostrae Mariae."

Incipit: ቅድስት፡ ውብፅዕት፡ ስብሕት፡ ወቡርክት፡ ክብርት፡ ወልዕልት፡ "Sancta et beata, laudata et benedicta, gloriosa et excelsa," etc.

X.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 74 foliis constans, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, inde a fol. 10. characteribus magnis et luculentis, negligentius exaratus. A. J. Brucio emtus est: sed Brucii aetate non multo antiquior esse videtur.

Evangelia Matthaei et Marci.

1. *Prolegomena in quatuor Evangelia*[f]. fol. 1—9.

Inscriptio Aethiopica: በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡

[e] Eaedem hae laudes inveniuntur in Cod. Aethiop. Mus. Britann. xxiv., et aliis (cfr. Catalog. Cod. Aethiop. Mus. Brit. 1847. pag. 27.).

[f] Prolegomena fere eadem continentur in Codice Aeth. Musei Britann. viii. (vid. Catalog. Cod. MSS. Aeth. Mus. Brit. 1847. p. 7.).

ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፩ አምላክ፡ ------ ንቀድም፡ በጽሒፈ፡ መቅድመ፡ አርባዕቱ፡ ወንጌላት፡ ቅዱሳት፡ ወ፲አቅማራት፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አሜን። "In nomine Patris etc. Ante omnia scribamus Prolegomena in quatuor Evangelia sancta, et decem Tabulas, in pace Dei. Amen."

Primo, post longiorem praefationem, disseritur de Evangelii a.) ግብር፡ "natura," b.) በቍዔት፡ "utilitate," c.) ሥርዓት፡ "constitutione," d.) ስም፡ "nomine," e.) መሠረት፡ "fundamento," f.) ምስማክ፡ "scopo," g.) አርእስተ፡ ነገር፡ "capitibus textus."

Deinde inserta est Epistola Eusebii Caesariensis ad Carpianum[g] (sine titulo).

Sequuntur Tabulae harmonicae, seu Canones Harmoniae Evangeliorum: sed non prorsus cum Canonibus Graecis consentiunt.

Annexa est ግጸዌ፡ ሥርዓት፡ በእንተ፡ ኅብረት፡ ቃላት ዘ፬ወንጌላት፡ "Synopsis regularum de concordantia quatuor Evangeliorum," eadem, quae in N. Testamento, Romae impresso[h], invenitur.

Denique post longiorem glorificationem Dei, largitoris Evangeliorum, haec de *Matthaeo Evangelista* praemittuntur: ወለማቴዎስ፡ ስሙ፡ ሌዊ፡ ወትርጓሜሁ፡ ኅሩይ፡ ወውእቱ፡ እምነገደ፡ ይሳኮር፡ እምሀገረ፡ ናዝሬት፡ ስመ፡ አቡሁ፡ ዲቁ፡ ወስመ፡ እሙ፡ ካሩትያስ። ወሶበ፡ ተጋብኡ፡[i] ጉባኤ፡ ብዙኅ፡ እምአይሁድ፡ ዘጸውዖሙ፡ ወአለዊ፡ አምኑ፡ ወተጠምቁ፡ ወኀሠሡ፡ እምኀቤሁ፡ ከመ፡ ያስተጸንዕ፡ አልባቢሆሙ፡ በቃል፡ ዘአእመኖሙ፡ በቱ፡ ወበመጽሐፍ፡ ዘዜነዎሙ፡ በነገረ፡[k] ዕብራይስጥ፡ ወተሰጥወ፡ ስእለቶሙ፡ ወወጠነ፡ ጽሒፈ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ በፍልስጥኤም፡ ወፈጸማ፡ በሕንድ፡ ዕብራይስጣዊ። አመ፡ ተሰዱ፡ አርድእት፡ እምድረ፡ ይሁዳ፡ በቀዳሚት፡ ዓመት፡ እመንግሠተ፡ አቅሎንድዮስ፡ ቄሳር፡ ወይእቲ፡ ፱ዓመት፡ እምአመ፡ ዕርገቱ፡ ቅድስት። ወኮነ፡ ስምዓ፡ በሀገረ፡ ብስብራ፡[l] ውጉረ፡[m] ፲ወ፪ ለጥቅምት፡ ወተቀብረ፡ በቅርጥግና፡ በቂሳርያ፡ ወለዝቲ፡ብስራት፡ ተርጎማ፡ ዮሐንስ፡ ወልደ፡ ዘብዴዎስ፡ በሀገረ፡ አልዓልጦን፡[n] ወሰበከ፡ ባቲ፡ በህንድ፡ ወበኢየሩሳሌም። "Matthaei nomen erat Levi, quod significat Electum. Fuit e tribu Issachôr, ex urbe Nazareth; patris nomen erat Dicu, matris Karuthias. Et cum magna congregatio Judaeorum, qui ab eo vocati crediderant et baptizati erant, confluxisset, et ab eo petiisset, ut verbo, in cujus fidem ipsos adduxisset, et libro, quem Hebraice ipsis annunciasset, ipsorum corda confirmaret, eorum precibus respondit, et hunc librum in Palaestina scribere coepit, et in India perfecit, Hebraice; quo tempore discipuli e Judaea expulsi erant, primo regni Claudii Caesaris anno, nono post Ascensionem sanctam. Martyrium autem obiit in urbe Besbera, lapidatus, duodecimo Tekemt (mensis) die, et sepultus est Kertagenae Caesareae. Hoc Evangelium interpretatus est Joannes, filius Zebedaei in Alaltôn[o], idque in India et Hierosolymis praedicavit."

Jam referuntur varia, quae apud Coptos et Romaeos in usu sunt, Evangelii dividendi genera, et argumentum 68 capitum, in quae Evangelium apud Aethiopes divisum est, exscribitur.

2. *Evangelium Matthaei.* fol. 10—49.

Tit.: ብስራተ፡ ማቴዎስ፡ ሐዋርያ፡ ፩ እም ፲ወ፪ ሐዋርያት፡ ጸሎቱ፡ ወበረከቱ፡ ወሀብተ፡ ረድኤቱ፡ ወትንብልና፡ ሣህሉ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ ወልደ፡ ክህን፡ ውብእሲቱ፡ ወለተ፡ ማር

[g] Gallandii Bibl. Vet. Patr. vol. ii. pag. 533.

[h] Novum Testamentum, Aethiopicum, Romae editum 1548, in folio, quod Tabulas harmonicas proxime antecedit.

[i] In Codice XII. (cfr. infra), ubi eadem praefatio legitur, post ተጋብኡ፡ insertum est: ኀቤሁ።

[k] In Cod. XII. በልሳነ።

[l] In Cod. XII. ብብሰራ።

[m] In Cod. XII. post ውጉረ፡ insertum est አመ።

[n] In Cod. XII. እልአላሰን።

[o] Eadem haec relatio de Matthaeo Evangelista, annotationibus instructa, legitur in Nicoll, Catalogo Cod. MSS. Orient. Bibl. Bodl. P. II. 1835. p. 17., sub Cod. Arab. Christ. XIV. Ex eo, Alalton ex الالسن corruptum esse, elucet. Ibidem de Kertagena urbe notam invenies. Historia Matthaei Apostoli fusius refertur in Synaxario MS. Aeth. sub XII Tekemt mensis die.

ዖም፡ ወወለቱ፡ ወለተ፡ ኢየሱስ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ " Evangelium Matthaei, Apostoli, unius e duodecim Apostolis; ejus preces, et benedictio, et donum auxilii, et intercessio clementiae sit cum dilecto ejus Walda-Kâhn, ejusque uxore Walata-Mariam, et filia Walata-Jasus in saecula saeculorum! Amen."

Textus, si cum aliis Codicibus Evangeliorum MSS. comparatur, notae satis bonae est: sed ab editione impressa [p] multum differt.

Subscriptum legitur: መልአ፡ መጽሐፈ፡ ብስራቱ፡ ለማቴዎስ፡ ሐዋርያ፡ ወኮነ፡ ጸሐፎ፡ በምድረ፡ ፍልስጥኤም፡ በአስተሐምሞ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ዕብራይጥዊ፡ (sic) እምድኅረ፡ ዕርገቱ፡ ለእግዚእነ፡ ዘበአጵርግዮን፡ በኀበ፡ ሰማይ፡ በሰማኒት፡ ዓመት፡ በቀዳሚሁ፡ ዓም፡ እመንግሠተ፡ አቅሎድዮስ፡ ቄሳር፡፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ወትረ፡ እስከ፡ ለዓለም፡ አሜን፡፡ " Completus est liber Evangelii Matthaei, Apostoli: scripserat illum in terra Palaestinae, operante Spiritu S., Hebraice, post Ascensionem Domini nostri in coelos, quae fuit in Apargiôn, anno octavo, primo regni Claudii Caesaris. Et gloria sit Deo semper, usque in aeternum! Amen."

Annexa est huic Evangelio haec *de Marco Evangelista Praefatio*. fol. 49.

በስመ፡ እግዚአብሔር፡ ሕያው፡ እስከ፡ ለዓለም፡ ወበኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ቀዳማዊ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ማኅየዊ፡፡ ዝንቱ፡ ማርቆስ፡ ሐዋርያ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ቅዱስ፡ ወድንግል፡ ወኮነ፡ ስሙ፡ ቅድመ፡ ዮሐንስ፡ በከመ፡ ዘከሮ፡ ሉቃስ፡ በአብርክሲስ፡ ስማ፡ ለእሙ፡ ማርያም፡ ወይእቲ፡ እኅተ፡ በርናባስ፡፡ ወሀገሮሙ፡ ቆጵሮስ፡ ወውእቱ፡ በኵር፡ እምሰብአ፡ አርድእት፡ ጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ በልሳነ፡ ሮሜ፡ ዘአፍርንጌ፡ በሀገረ፡ ሮምያ፡ ወበ፩ዓመተ፡ መንግሥቱ፡ ለቀላውዴዎስ፡ ቄሣር፡ እምድኅረ፡ ዕርገት፡ በ፲ወ፩፡ ወሰበከ፡ ቢቲ፡ መምህሩ፡ ለጴጥሮስ፡ (sic) ሊቀ፡ ሐዋርያት፡ ቅድመ፡ በሀገረ፡ ሮምያ፡፡ ወሶበ፡ ረሰዮ፡ ጴጥሮስ፡ ለማርቆስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ በእለ፡ እስክንድርያ፡ ወግብጽ፡ ወአድያሚሃ፡ ወበ፫አህጉር፡ ዘውእቶን፡ ብርቃ፡ ወለራ፡ ወዘዊላ፡ ወአውሐላ፡ ወሰንተርያ፡ ወአፍራቅያ፡ ወኢትዮጵያ፡ ወኖባ፡ ወኮነ፡ ብጽሐቱ፡ ለማርቆስ፡ ውስተ፡ እስክንድርያ፡ በ፯ዓመተ፡ መንግሠቱ፡ ለቀላውዴዎስ፡ ቄሳር፡ ወሰበከ፡ በዝንቱ፡ ወንጌል፡፡ ወኮነ፡ የሐውር፡ ኀበ፡ ፫አህጉር፡ ወእምዝ፡ ይገብእ፡ እስክንድርያ፡ ወአመ፡ ግብዓቱ፡ ሶቤሃ፡ በ፩መዋዕል፡ ኮነ፡ በዓለ፡ ፋሲካ፡ ቀነጹ፡ ላዕሌሁ፡ መምለክያነ፡ ጣዖት፡ ወረሰዩ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ሀብለ፡ በቀልት፡ ወሰሐብዎ፡ ላዕለ፡ አዕባን፡ ፪ዕለተ፡ እስከ፡ ተመትረ፡ ሥጋሁ፡ ወአዕረፈ፡ አመ፡ ፴ለሚያዝያ፡ ፲ወ፬ዓመተ፡ መንግሠቱ፡ ለቀላውዴዎስ፡ ቄሳር፡ ወኵሉ፡ ኑኃ፡ ንብረቱ፡ ፸ዓመት፡፡ " In nomine Dei, vivi in aeternum, et Jesu Christi, primi, et Spiritus S., vivificantis! Hujus Marci Apostoli, Patriarchae, sancti et casti, nomen fuit antea Joannes, sicut Lucas in Actis Apostolorum memoravit; nomen matris Maria, quae fuit soror Barnabae; eorum patria Cyprus. Ille, primogenitus e Discipulis, scripsit Evangelium suum lingua Romana Francorum, in urbe Roma, quarto regni Claudii Caesaris anno, post Ascensionem undecimo. Praedicavit illud praeceptor ejus, Petrus, princeps Apostolorum, in urbe Roma; deinde postquam Petrus Marcum Patriarcham praeposuit Alexandriae et Aegypto, ejusque provinciis, et Pentapoli, scilicet Bercae, Larae, Zavilae, Auchalae, Santariae, et Africae, et Aethiopiae, et Nubiae, Marcus ipse Alexandriam advenit, septimo regni Claudii Caesaris anno, et Evangelium illud praedicavit. Tum in Pentapolim profectus est; et primo die, postquam Alexandriam reversus est, festum Paschatis fuit. Statim idololatrae in eum irruerunt, laqueum e palmulis confectum ejus collo injecerunt, eumque per biduum supra lapides traxerunt, donec corpus ejus dissectum esset. Obiit autem trigesimo Miâziae (mensis) die, decimo quarto regni Claudii Caesaris anno, postquam per septuaginta annos sederat [q]."

[p] Referimus ad editionem Londinensem: Evangelia Sancta, Aethiopice. Ed. Th. P. Platt, 1826. Impensis Societatis ad Biblia evulganda institutae. Textus editionis Romanae corruptior est, quam cujus rationem habere hic possimus.

[q] Similis, ni plane eadem de Marco relatio invenitur in Nicoll, Catalogo Cod. MSS. Orient. Bibl. Bodl. P. II.

Variae Evangelii Marci divisiones referuntur; et argumentum 48 capitum Aethiopicorum recensetur.

3. *Evangelium Marci.* fol. 50—73.

Tit.: ብስራተ፡ አብ፡ ማሪ፡ ማርቆስ፡ ወንጌላዊ፡ ፩እምሰብዓ፡ ወ፪ አርድእት፡ ጸሎቱ፡ ወበረከቱ፡ ወሀብተ፡ ረድኤቱ፡ ወተንብልና፡ ሣህሉ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ ወልደ፡ ክህን፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡፡ "Evangelium Patris, Mar Marci, Evangelistae, unius e septuaginta duo Discipulis: ejus preces, et benedictio, et donum auxilii, et intercessio clementiae sint cum dilecto ejus Walda-Kâhn in saecula saeculorum!"

Textus ab editione impressa satis differt.

Subscriptum legitur: ተፈጸመ፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ ብስራተ፡ ማርቆስ፡ ሐዋርያ፡ ወኮነ፡ ጸሐፎ፡ በልሳነ፡ ሮሚ፡ ዘአፍርንጊ፡ በሀገረ፡ ሮምያ፡፡ እምድኅረ፡ ዐርገቱ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ በሥጋ፡ ውስተ፡ ሰማይ፡ በ፲ወ፩ዓመት፡ በራብዕት፡ ዓመተ፡ መንግሥቱ፡ ለቀላውዴዎስ፡ ቄሣር፡ ንጉሠ፡ ሮምያ፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለም፡ አሜን፡፡ "Finitum est, cum auxilio Dei, Evangelium Marci Apostoli. Scripserat illud lingua Romana Francorum, in urbe Roma, postquam Dominus noster Jesus Christus cum corpore suo in coelum ascendit, anno undecimo, regni Claudii Caesaris, Imperatoris Romani, anno quarto. Et gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen."

Annexa est huic Evangelio haec *de Luca Evangelista Praefatio.* fol. 73.

በስመ፡ አብ፡ - - - ንቀድም፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ በጽሒፈ፡ መቅድመ፡ ሉቃስ፡ ኅሩይ፡ ፩እም፸ወ፪ አርድእት፡ ኅሩያን፡ ዝንቱ፡ ሉቃስ፡ ነበረ፡ ዓቃቤ፡ በአንጾኪያ፡ ወኮነ፡ ረድአ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወውእቱ፡ ቀለዮጳ፡ ዘተርእዮ፡ እግዚእነ፡ በፍኖተ፡ ኢማሁስ፡ በዕለተ፡ ትንሣኤ፡ እምድኅረ፡ ዕርገት፡ ኮነ፡ ረድአ፡ ለጴጥሮስ፡፡ ወሶበ፡ ተኅርየ፡ ጳውሎስ፡ ሰአሎ፡ ከመ፡ የሀሉ፡ ምስሌሁ፡ ወኮነ፡ ረድአ፡ ወጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ በልሳነ፡ ዮናናውያን፡ በእለ፡ እስክንድርያ፡ በ፲ወ፬ዓመተ፡ መንግሥቱ፡ ለቀላውዴዎስ፡ ቄሳር፡ ወይእቲ፡ ተፍጻሜተ፡ መንግሥቱ፡ ወሰበከ፡ ቦቱ፡ ቅድመ፡ ጳውሎስ፡ ወእምድኅሬሁ፡ ሉቃስ፡ መቄዶናዊ፡ ወአዕረፈ፡ ከዊኖ፡ ሰማዕተ፡ በሮም፡ አመ፡ ፳ወ፪ለጥቅምት፡፡ "Cum auxilio Dei praemittemus Praefationem de Luca electo, uno e septuaginta duobus Discipulis electis. Hic Lucas fuit medicus Antiochiae, et Domini nostri Jesu Christi discipulus factus est. Est idem ille Cleophas, cui Dominus noster in via Emmai, die Resurrectionis, apparuit. Post Ascensionem discipulus Petri factus est. Et postquam Paulus electus est, rogavit eum, ut cum ipso esset. Discipulus ejus factus est, et Evangelium suum, in lingua Graecorum, Alexandriae scripsit, anno regni Claudii Caesaris decimo quarto, qui est ultimus ejus regni. Primum id praedicavit Paulus, deinde Lucas, Macedo. Obdormivit autem, martyr factus, Romae, vicesimo secundo Tekemt[r] (mensis) die."

Variae Evangelii Lucae divisiones referuntur; argumentum 83 capitum Aethiopicorum excerpitur.

XI.

Codex membranaceus, formae 4^{ae} magnae, 75 folia continens, quorum paginae in binas columnas divisae sunt. Codicis proxime antecedentis pars altera est.

Evangelia Lucae et Joannis.

1. *Evangelium Lucae.* fol. 1—41.

Tit.: ብስራተ፡ አብ፡ ትሩፍ፡ ሉቃስ፡ ወንጌላዊ፡ ፩እምሰብዓ፡ ወክልኤቱ፡ አርድእት፡፡ ጸሎቱ፡ ወበረከቱ፡ ወሀብተ፡ ረድኤቱ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ ወልደ፡ ክህን፡ ወምስለ፡ ብእሲቱ፡ ወለተ፡ ማርያም፡ ወምስለ፡ ወለቱ፡ ወለተ፡ ኢየሱስ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Evangelium Patris clari, Lucae Evangelistae, unius e septuaginta duobus Discipulis. Ejus preces, et benedictio, et donum auxilii sint cum dilecto ejus Walda-Kâhn, ejusque uxore Walata-

---

pag. 17; fusius traditur in Synaxario MS. Aethiop. sub xxx Miâziae mensis die.

r Sub hoc die ejus certamen in Synaxario Aeth. MS. refertur. Cfr. etiam Nicoll, Catalogum l. c.

Mariam, et filia Walata-Jasus, in saecula saeculorum! Amen."

Prologus Evangelii ab utraque editione impressa pariter dissentit. Est hic:

እስመ፡ ብዙኃን፡ እለ፡ አኀዙ፡ ይውጥኑ፡ ወይንግሩ፡ ወይምሀሩ፡ ሥርዓተ፡ ዜና፡ ግብር፡ ዘንሕነ፡ ጠየቅናሁ፡ በከመ፡ አይድኡነ፡ እልክቱ፡ እለ፡ ቀደሙነ፡ ርእየቶ፡ ወተልእክዎ፡ በኵሉ፡ ሊተኒ፡ ረትዓኒ፡ ካዕበ፡ ከመ፡ እጽሐፍ፡ ለከ፡፡ እስመ፡ ኮንከ፡ እተልዎ፡ ለኵሉ፡ ግብር፡ በጥይቅና፡ አዚዝ፡ ታኦፊላ፡ ከመ፡ ታእምር፡ ትእምርተ፡ ነገር፡ ዘበአማን፡፡

Textus ab editione impressa satis differt.

Subscriptum legitur: ተጽሕፈ፡ ጽሕፈተ፡ ብስራተ፡ ሉቃስ፡ ጠቢብ፡ እንተ፡ ጸሐፎ፡ በዮናኒ፡ በሀገረ፡ መቄደንያ፡ እምድኅረ፡ ዕርገቱ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ በሥጋ፡ በ፳ወ፪ ዓመት፡ በዓመተ፡ ፲ወ፬እመንግሥተ፡ አቅሎንድዮስ፡ ቄሣር፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Exscriptum est Evangelium Lucae, medici, quod scripsit Graece in Macedonia, post Ascensionem Domini nostri Jesu Christi cum corpore, anno vigesimo secundo, anno regni Claudii Caesaris decimo quarto. Gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen."

Annexa est huic Evangelio haec *de Joanne Evangelista Praefatio.* fol. 41, 42.

በስመ፡ እግዚአብሔር፡ ዘይትወሐድ፡ በመለኮት፡ ወይሤለስ፡ በአካላት፡ መቅድመ፡ ወንጌሉ፡ ለዮሐንስ፡ ፈጻሚ፡ ብስራት፡ ዝንቱሰ፡ ዮሐንስ፡ ፩እም፡ ፲ወ፪ሐዋርያት፡ ስማ፡ ለእሙ፡ ባውፋልያ፡ ወካዕበ፡ ተሰምየት፡ ማርያም፡ ወውእቱ፡ እምነገደ፡ ዛብሎን፡ ወእምነ፡ ቤተ፡ ሳይዳ፡ ጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ በልሳነ፡ ዮናናውያን፡ በ፰ዓመት፡ እመንግሥተ፡ ኔሮን፡ ወልደ፡ አቅሎንድዮስ፡ ዘቀተሎሙ፡ ለጴጥሮስ፡ ወጳውሎስ፡ በ፲ወ፫ዓመተ፡ መንግሥቱ፡ እምድኅረ፡ ዕርገቱ፡ ለእግዚእነ፡ ፴ወ፭ዓመት፡ ወሰበከ፡ በሀገረ፡ እስያ፡ ወእምዝ፡ በሀገረ፡ ኤፌሶን፡ ወነበረ፡ ባቲ፡ ፳ወ፱ዓመተ፡ ወክፍል፡ እምኔሃ፡ ተፍጻሜተ፡ መንግሥተ፡ ኔሮን፡ ፮ዓመተ፡ መንግሥተ፡ አስባስያኖስ፡ ፲ዓመተ፡ ወመንግሥተ፡ ጢጦስ፡ ወልዱ፡ ፪ዓመተ፡ ወሰበ፡ ነግሠ፡ ድምጥያኖስ፡ ነበረ፡ ዮሐንስ፡ ፯ዓመተ፡፡ ወእምዝ፡ ሰደደ፡ ኀበ፡ ደሴት፡ እንተ፡ ትሰመይ፡ በጥሞስ፡ ወነበረ፡ ባቲ፡ ፯ዓመተ፡ እስከ፡ አመ፡ አዕረፈ፡ ድምጥርያኖስ፡ ወነግሠ፡ እምድኅሬሁ፡ ኔሮን፡ ዘይንእስ፡ ወሚጠ፡ ውስተ፡ ኤፌሶን፡ ወነበረ፡ ባቲ፡ ኑኃ፡ መንግሥቱ፡ ዘውእቱ፡ ዓመት፡፡ ወሐነጸ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወጸሐፈ፡ ፫መልእክታቲሁ፡ እንተ፡ ይእቲ፡ መልእክት፡ ሐዋርያዊት፡ ወሀለዉ፡ ምስሌሁ፡ ፫እምአርዳኢሁ፡ ለአግናጥዮስ፡ (sic) ዘኮነ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘአንጾኪያ፡ ወተውህበ፡ ለአንበሳ፡ በሮሚ፡ ወፎልፎርዮስ፡ ዘኮነ፡ ሰማዕተ፡ በሱምርያ፡ ወኮነ፡ ሰማዕተ፡ በእሳት፡ ወፎጊር፡ ዘኃደገ፡ በኤፌሶን፡ ወሰበ፡ ነግሠ፡ ጠራያኖ፡ ነበረ፡ ዮሐንስ፡ በመዋዕሊሁ፡ ፯ዓመተ፡ በኤፌሶን፡ ወሞተ፡ አመ፡ ፩ለወርኀ፡ ጥር፡ ወተቀብረ፡ ውስቴታ፡ ወኮነ፡ ኵሉ፡ መዋዕለ፡ ሕይወቱ፡ ፻ወ፩ዓመት፡፡ ወእምኔሁ፡ ዕርገተ፡ እግዚእነ፡ ፷ዓመት፡ ወእምድኅረ፡ ዕርገተ፡ እግዚእነ፡ ፸ወ፩ዓመት፡፡ ወእምዝ፡ አዘዞ፡ ለፊጊር፡ ረድኡ፡ ከመ፡ ኢይክሥት፡ መካነ፡ መቃብሪሁ፡ ከመ፡ ኢያእምር፡ መኑሂ፡ ወአልበ፡ ዘየአምር፡ መቃብሪሁ፡ ዘእንበለ፡ ፎጊር፡ ወተብህለ፡ ከመ፡ ዮሐንስ፡ አወፈዮ፡ መጽሐፈ አቡቀለምሲስ፡ ለፊጊር፡፡ "In nomine Dei, qui unus est Deitate, et trinus personis! Praefatio in Evangelium Joannis, ultimi Evangelistarum. Hic Joannes erat unus e duodecim Apostolis; nomen matris ejus Bauphelia (Theophilia), necnon Maria nominata erat. Ipse autem e tribu Zabulon, et e Beth-Saida fuit. Scripsit Evangelium suum in lingua Graecorum, octavo anno regni Neronis, filii Claudii, qui Petrum et Paulum interemit anno regni sui decimo tertio, anno post Domini Ascensionem tricesimo quinto. Praedicavit illud in terra Asiae, deinde in urbe Ephesi. Ibi per viginti novem annos commoratus est, quorum sex cum fine imperii Neronis, decem cum imperio Vespasiani, duo cum Imperio Titi, filii ejus, coincidunt. Postquam Domitianus Imperator factus est, Joannes habitavit ibi septem annos. Deinde a Domitiano in insulam, quae Patmos nominatur, relegatus, per septem annos, usque ad Domitiani mortem ibi habitavit, sed a Nerone minore (Nerva), qui illi successit,

Ephesum reductus est, et per totum ejus imperium, unum scilicet annum, ibi habitavit, Ecclesiam aedificavit, et tres Epistolas suas Apostolicas scripsit. Et erant cum eo tres ex discipulis ejus: Ignatius, qui Patriarcha Antiochiae factus, et Romae leonibus objectus est; Flifarius, qui Smyrnae per ignem martyrium passus est; Fugir, quem Ephesi reliquit. Postquam Trajanus Imperator factus est, Joannes per sex annos Ephesi habitavit, ibique quarto Ter mensis die [t] mortuus, et sepultus est. Omnes dies vitae ejus fuerunt centum anni et unus; scilicet ante Ascensionem Domini nostri triginta, post eam septuaginta unus. Deinde Fugirum, discipulum suum, vetuit locum sepulchri ejus notum facere. Nec quisquam, praeter Fugirum, sepulchrum ejus novit. Et refertur Joannes librum Apocalypsis Fugiro tradidisse [u]."

Post hanc Praefationem variae Evangelii divisiones explicantur, et Tabula argumenti viginti capitum Evangelii Joannis exhibetur.

2. *Evangelium Joannis.* fol. 43—75.

Tit.: ብስራተ: ሉብ: ትሩፋ: ረድእ: ትናጋሪ: በመለኮት: ዮሐንስ: ፍቁረ: እግዚእነ: ኢየሱስ: ክርስቶስ:: በረከት: ጸጋሁ: የሃሉ: ምስለ: ፍቁሩ: etc. "Evangelium Patris clari, Discipuli, Theologi, Joannis, amici Domini nostri Jesu Christi; benedictio gratiae ejus sit cum dilecto," etc. (ut in titulo Lucae Evangelii.)

Textus nequaquam correctus est, et cum textu impresso collatus, multas lectiones variantes praebet.

Postscriptum legitur: መልአ: ስብከተ: ዮሐንስ: ወልደ: ዘብዴዎስ: ሐዋርያ: ፩እም፲ወ፪ እንተ: ጸሐፎ: በዮናኒ: ለሰብአ: ኤፌሶን:: እምድኅረ: ዐርገቱ: ለእግዚእነ: ኢየሱስ: ክርስቶስ: በሥጋ: ውስተ: ሰማይ: በ፴ወ፰ዓመተ: መንግሠቱ: ለኔሮን: ቄሣር: ጸሎቱ: ወበረከቱ: የሀሉ: ምስለ: ፍቁሩ: ወልደ: ካህን: ወምስለ: ብእሲቱ: ወለተ: ማርያም: ወምስለ: ወለቱ: ወለተ: ኢየሱስ: ወምስለ: ጸሐፊሁ: ወልደ: ሥላሴ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን:: "Completa est Praedicatio Joannis, filii Zebedaei, Apostoli, unius e Duodecim, quam scripsit Graece ad Ephesios, postquam Dominus noster, Jesus Christus cum corpore suo in coelum ascendit, anno trigesimo, et imperii Neronis Caesaris anno octavo. Ejus preces et benedictio sint cum dilecto ejus Walda-Kâhn, ejusque uxore Walata-Mariam, et filia Walata-Jasus, et scriba Walda-Selâsê, in saecula saeculorum! Amen."

ዝመጽሐፍ: ዘወልደ: ካህን: ዘአጽሐፎ: በንዋዩ: ከመ: ይኩኖ: መድኃኒተ: ነፍስ: ወሥጋ: ዘሠረቆ: ወዘፈሐቆ: ወዘነሥኦ: በኀይል: በሥልጣነ: ጴጥሮስ: ወጉዘ: (sic) ይኩን: በቃሎሙ:: "Hujus libri possessor est Walda-Kâhn, qui eum scribendum curavit sua pecunia, ut ei salvationi animae et corporis esset. Eum si quis furatur, et si quis detergit, et si quis vi aufert, ex auctoritate Petri anathema esto, verbis eorum [x]!"

XII.

Codex membranaceus, formae 4ae, ex 81 foliis [y] constans, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, cura J. Brucii in Abyssinia, ab una manu, nitide, sed admodum inaccurate exaratus.

EVANGELIA MATTHAEI ET MARCI.

1. *Prolegomena in quatuor Evangelia, et Praefatio in Matthaei Evangelium.* fol. 1—12.

Sunt plane eadem, quae in Codice X. invenimus. Ordo autem paululum mutatus est: Tabulae enim harmonicae post Praefationem in Matthaeum, et a fine Prolegomenorum collocatae sunt. Praeterea hae Tabulae mancae sunt: non plures enim, quam quatuor Canones harmoniae exscripti sunt.

2. *Evangelia.*

a.) *Evangelium Matthaei.* fol. 13—56.

Tit.: ወንጌል: ዘማቴዎስ: "Evangelium Matthaei."

---

t Sub hoc die in Synaxario Aeth. MS. Joannis historia refertur.

u Eadem haec Praefatio, paululum mutata, legitur in Nicoll, Catalogo Cod. Orient. MSS. Bibl. Bodl. pag. 18. sub Cod. XIV. Arab. Christ.

x Sine dubio pluralis ad Apostolos Petrum et Paulum referendus est; haec enim formula usitata est: "anathema sit ore Petri et Pauli!"

y Fol. 4. a conglutinatore perverso ordine collocatum, post fol. 7. inserendum est.

Textus hujus Evangelii glossis ita refertus est, ut paraphrasi magis, quam versioni textus Graeci similis sit.

Praeter capita textus Aethiopici usitata, in margine etiam capita minora (አርእስተ፡ ነገር፡), seu capitula Harmoniae Evangeliorum, numero 355, notata sunt.

Annexa est huic Evangelio Tabula argumenti 48 capitum, in quae Marci Evangelium apud Aethiopes divisum est. fol. 56.

3. *Evangelium Marci.* fol. 57—80.

Tit.: ወንጌል፡ ዘማርቆስ፡ "Evangelium Marci."

Textus Evangelii glossis pluribus, rarioribus tamen, quam apud Matthaei Evangelium, obscuratus est. Capita minora, numero 235, in margine notata sunt.

Annexa est huic Evangelio Tabula argumenti 84 (sic) capitum, in quae Evangelium Lucae divisum est. fol. 80, 81.

XIII.

Codex membranaceus, formae 4ae, folia 75 continens. Est codicis proxime antecedentis pars altera, ab eadem manu scripta.

Evangelia Lucae et Joannis.

1. *Evangelium Lucae.* fol. 1—44.

Tit.: ወንጌል፡ ዘሉቃስ፡ "Evangelium Lucae."

Prologum, qui a prologo et Codicis XI, et editionum impressarum diversus est, hic addimus:

እስመ፡ ብዙኃን፡ እለ፡ አኀዙ፡ ይወጥኑ፡ ወይጽሐፉ፡ ነገረ፡ ዘንሕነ፡ ጠየቅናሁ፡ በከመ፡ አይድዑነ፡ እሉ፡ እለ፡ ቀዳሙነ፡ ወኮኑ፡ እምቅድም፡ ይሬእዩ፡ ኵሎ፡ ዘኮነ፡ ወይትለአኩ፡ ለቃለ፡ ፈቃዱ፡፡ ረትዓኒ፡ ሊተኒ፡ እትልወ፡ እምጥንቱ፡ ወእጠይቆ፡ በኵሉ፡ በበ፡ መትልው፡፡ ፈቀድኩ፡ ሶኒ፡ ከዕበ፡ እስመ፡ ነበርኩ፡ እንዘ፡ እተሉ፡ ኵሎ፡ በጥይቅና፡ ከመ፡ እጽሐፍ፡ ለከ፡ ኦአዚዝ፡ ቴኦፊላ፡ ከመ፡ ቴእምር፡ ትምህርተ፡ ነገር፡ ዘበአማን፡፡

Conditio textus eadem, atque in Marci Evangelio Codicis antecedentis.

Capita minora, numero 343, in margine notata sunt.

Annexus est Tabula argumenti 19 capitum, in quae Joannis Evangelium divisum est. fol. 44.

2. *Evangelium Joannis.* fol. 45—75.

Tit.: ወንጌል፡ ዘዮሐንስ፡ "Evangelium Joannis."

Textus aliquantulo melior esse videtur, quam in reliquis Evangeliis.

Capitum minorum nonnisi 22 prima in margine notata sunt.

XIV.

Codex membranaceus, formae 4ae, 69 folia continens, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, ab una manu minus accurate exaratus. A Brucio emtione acquisitus est.

Epistolae Catholicae, Apocalypsis, Acta.

1. *Epistolae Petri.*

a.) *Prima.* fol. 1—5.

Inscriptio: በስመ፡ አብ፡ - - - ንቀድም፡ በረድኤተ፡ እግዚእነ፡ ወመድኃኒነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ንጽሐፍ፡ መልእክተ፡ ጴጥሮስ፡ ቀዳሚት፡፡ "In nomine Patris, etc.! Incipiamus cum auxilio Domini et Salvatoris nostri, Jesu Christi, scribere Epistolam Petri primam."

Divisa est in 10 capita (ክፍል፡), scilicet:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 13. 3. Cap. ii. 4. 4. Cap. ii. 25. (med.). 5. Cap. iii. 10. 6. Cap. iii. 15. (med.). 7. Cap. iv. 1. 8. Cap. iv. 12. 9. Cap. v. 6. 10. Cap. v. 12.

In margine capita minora notata sunt, numero 54.

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ጴጥሮስ፡ ቀዳሚት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Completa est Epistola Petri prima: et gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen."

b.) *Secunda.* fol. 5—8.

Tit.: መልእክተ፡ ጴጥሮስ፡ ዳግሚት፡ "Epistola Petri secunda."

Divisa est in 4 capita (ክፍል፡), scilicet:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 16. (fin.) 3. Cap. i. 19. 4. Cap. iii. 1.

Capita minora in margine adscripta sunt, numero 29.

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ጴጥሮስ፡ ዳግሚት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡

ዓለም፡ አሜን፡ "Completa est Epistola Petri secunda; et gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen."

2. *Epistolae Joannis.*

a.) *Prima.* fol. 8—12.

Tit.: መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ሐዋርያ፡ ወልደ፡ ዘብዴዎስ፡ ቀዳማዊ፡፡ "Epistola Joannis, Apostoli, filii Zebedaei, prima."

Divisa est in 10 capita (ክፍል፡), scilicet:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 1. 3. Cap. ii. 7. 4. Cap. ii. 27. 5. Cap. iii. 1. (fin.). 6. Cap. iii. 4. 7. Cap. iii. 7. 8. Cap. iii. 11. 9. Cap. iii. 18. 10. Cap. iv. 7.

Capita minora in margine adscripta sunt, numero 50.

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ቀዳሚት፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አሜን፡ "Completa est Epistola Joannis prima, in pace Dei. Amen."

b.) *Secunda.* fol. 12.

Tit.: መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ዳግሚት፡ "Epistola Joannis secunda."

Divisa est in 3 capita, scilicet: vers. 1; vers. 4; vers. 7.

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ዳግሚት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Completa est Epistola Joannis secunda: et Deo sit gloria in saecula saeculorum! Amen."

c.) *Tertia.* fol. 12, 13.

Tit.: መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ሣልሲት፡ "Epistola Joannis tertia."

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ዮሐንስ፡ ሣልሲት፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ "Completa est Epistola Joannis tertia: et Deo sit gloria in saecula saeculorum! Amen."

3. *Epistola Jacobi.* fol. 13—17.

Tit.: መልእክተ፡ ያዕቆብ፡ እኁሁ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ "Epistola Jacobi, fratris Domini nostri, Jesu Christi."

Divisa est in 7 capita (ክፍል፡), scilicet:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 13. 3. Cap. ii. 14. 4. Cap. ii. 21. 5. Cap. iii. 1. 6. Cap. iv. 10. 7. Cap. v. 9.

Capita minora in margine adscripta sunt, numero 41.

Subscriptum est: መልአት፡ መልእክተ፡ ያዕቆብ፡ እኁሁ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "Completa est Epistola Jacobi, fratris Domini nostri Jesu Christi: et Deo sit gloria in saecula saeculorum! Amen."

4. *Epistola Judae.* fol. 17, 18.

Tit.: መልእክተ፡ ይሁዳ፡ እኁሁ፡ ለያዕቆብ፡ "Epistola Judae, fratris Jacobi."

Capita minora in margine adscripta sunt, numero 4.

Subscriptum: መልአት፡ መልእክተ፡ ይሁዳ፡ እኁሁ፡ ለያዕቆብ፡፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡፡ "Completa est Epistola Judae, fratris Jacobi; et Deo sit gloria in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

5. *Apocalypsis.* fol. 18—36.

Tit.: ዘዮሐንስ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ ዘቍስጥንጥንያ፡ መጥሮጶሊስ፡ አመ፡ ሀለወ፡ ይሰደድ፡፡ "Joannis, Episcopi Constantinopolis metropolis, quo tempore exul erat [z]."

Capita, quae in textu notantur, haec sunt:

3. Cap. i. 7. 4. Cap. i. 9. 5. Cap. ii. 1. 6. Cap. ii. 8. 7. Cap. ii. 12. 8. Cap. ii. 18. 9. Cap. iii. 7. 10. Cap. iii. 14. 11. Cap. iv. 1. 12. Cap. v. 1. 13. Cap. v. 6. 14. Cap. v. 11. 15. Cap. vi. 1. 16. Cap. vi. 1. (med.) 17. Cap. vi. 3. 18. Cap. vi. 7. 19. Cap. vi. 9. 20. Cap.

[z] De hujus inscriptionis sensu consulere juvabit Prolegomena in Apocalypsim, quae in Cod. Aeth. XII. Musei Britannici continentur. In iis haec traduntur. Joannes Apostolus, quo tempore in Patmo insula exulabat, Apocalypsim scripsit, et ad Ecclesiae Episcopos Presbyterosque transmisit. Liber in numerum scriptorum canonicorum receptus, et, inde ab illo tempore usque in aetatem Diocletiani Imperatoris, in ecclesiis legi et exponi solebat. Diocletianus autem Biblia Christianorum ubique terrarum conquiri et deleri jussit. Postea sub Constantini M. imperio restituta sunt; sed Apocalypsis perdita erat, nec prius ex oblivione recuperata est, quam Joannes Chrysostomus, Patriarcha Constantinopolis, in Patmum insulam relegatus, eam invenit, et una cum commentario in eam, divina inspiratione revelato, usui Ecclesiae reddidit. Vid. Catalog. Cod. Aethiop. MSS. Musei Britannici. 1847. pag. 11, 12.

vi. 12. 21. Cap. viii. 1. 22. Cap. viii. 7. 23. Cap. viii. 8. 24. Cap. viii. 10. 25. Cap. viii. 12. 26. Cap. ix. 1. 27. Cap. ix. 13. 28. Cap. x. 1. 29. Cap. xi. 15. 30. Cap. xi. 19. 31. Cap. xiii. 1. (med.) 32. Cap. xiii. 11. 33. Cap. xiv. 1. 34. Cap. xiv. 6. 35. Cap. xiv. 9. 36. Cap. xiv. 14. 37. Cap. xv. 1. 38. Cap. xv. 5. 39. Cap. xvi. 2. 40. Cap. xvi. 3. 41. Cap. xvi. 4. 42. Cap. xvi. 8. 43. Cap. xvi. 10. 44. Cap. xvi. 12. 45. Cap. xvi. 17. 46. Cap. xvi. 18. 47. Cap. xvii. 1. 48. Cap. xviii. 1. 49. Cap. xix. 1. 50. Cap. xix. 11. 51. Deest. 52. Cap. xx. 1. 53. Cap. xx. 4. 54. Cap. xx. 11. 55. Cap. xxi. 9. 56. Cap. xxii. 6.

Subscriptum est: በዝየ፡ ተፈጸመ፡ ራእየ፡ ዮሐንስ፡ አቡቀለምሲስ፡ ዝውእቱ፡ ብሂል፡ ዘርእየ፡ በሕይወቱ፡ ራእየ፡ መንክራተ፡፡ (sic) ተጽሕፈ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ አቡቀለምሲስ፡፡ ወተተርጎመ፡ እምአረብ፡ ለቅብጥ፡፡ ወእምቅብጥ፡ ለግዕዝ፡፡ በእደ፡ ዕንባቆም፡ ምስኪን፡፡ መምህረ፡ ዘደብረ፡ ሊባኖስ፡፡ በረከተ፡ ጸሎቱ፡ ለቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ገብሩ፡ መርቆሬዎስ፡ ኃጥእ፡ ወምስኪን፡ ወአብድ፡ ይዕቀበነ፡ ምስለ፡ ጸሐፊሁ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ ጢባርዮስ፡ ቀላውዴዎስ፡ ጢጦስ፡ ኔሮን፡ ቦ፡ ዘይቤ፡ ቈስጠንጢኖስ፡ መርቅያን፡ ክስሪ፡ ዱቅልጥያኖስ፡ ወመሐመድ፡ ዓዲ፡ ዓዲ፡ (sic) በካልዕ፡ አንቀጽ፡ ዱቅልጥያኖስ፡ ወመክስምያኖስ፡ መሐመድ፡ ነቢዮሙ፡ ለእስላም፡፡ እመር፡ ወልደ፡ አፅ፡ ጋፋር፡ ንጉሠ፡ ተንበላት፡፡ ቦ፡ ዘይቤ፡ ሄሮድስ፡ ዳኬዎስ፡፡ ብስጥያን፡ ዱቅልጥያኖስ፡ መክስምያኖስ፡፡ በረከተ፡ ጸሎቱ፡ ወሀብተ፡ ረድኤቱ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ ፍቁሩ፡ መርቆሬዎስ፡፡ "Hic explicit Visio Joannis Abucalamsis, i. e. ejus, qui vivus visionem miraculorum vidit. Transcriptus est hic liber Abucalamsis. Et translatus est e sermone Arabico in Copticum; e Coptico autem (translatus est) in Geez per 'Enbâcôm (Habacuc), Pauperem, Doctorem monasterii Libanos [a]. Benedictio precum Sancti Joannis sit cum servo ejus, Mercurio, peccatore, paupere, stulto! Tueatur nos, eum et scribam ejus, in saecula saeculorum! Amen."

"Tiberius, Claudius, Titus, Nero, secundum alios: Constantinus, Marcianus, Kesri (?), Diocletianus et Muhammed. Praeterea in capite alio: Diocletianus et Maximianus, Muhammed Propheta Islami, Amru filius Atz, Giafar, rex (Chalifa) Muhammedanorum. Alii dicunt: Herodes, Decius, Bestianus (?), Diocletianus, Maximianus. Benedictio precum, et donum auxilii ejus (Joannis) sit cum dilecto ejus Mercurio!"

6. *Acta Apostolorum.* fol. 36—69.

Tit.: መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ልዑካን፡ ዝንቱ፡ ውእቱ፡ ዜና፡ ሐዋርያት፡ ንጹሐን፡ እምጊዜ፡ ዕርገቱ፡ ለእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ዘጸሐፈ፡ ሉቃስ፡ ወንጌላዊ፡ ወፈነዎ፡ ኀበ፡ ታኦፊላ፡ ዘጸሐፈ፡ ሎቱ፡ ቀዳማዊ፡ ወንጌለ፡፡ "Liber Actorum Legatorum, h. e. Historia Apostolorum innocentium, inde a tempore Ascensionis Domini nostri Jesu Christi, scripta a Luca Evangelista, et missa ad Theophilum, cui primo Evangelium scripserat."

Capita, rubris initiis notata, haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 15. 3. Cap. ii. 1. 4. Cap. ii. 22. 5. Cap. iii. 12. 6. Cap. iv. 1. 7. Cap. v. 12. 8. Cap. v. 34. 9. Cap. vii. 11. 10. Cap. viii. 1. (med.) 11. Cap. viii. 26. 12. Cap. ix. 1. 13. Cap. ix. 32. 14. Cap. x. 1. 15. Cap. x. 9. 16. Cap. x. 21. (med.) 17. Cap. x. 25. 18. Cap. x. 44. 19. Cap. xi. 2. 20. Cap. xi. 19. 21. Cap. xi. 27. 22. Cap. xii. 1. 23. Cap. xiii. 16. 24. Cap. xiv. 1. 25. Cap. xv. 1. 26. Cap. xv. 22. 27. Cap. xvii. 5. 28. Cap. xviii. 22. (fin.) 29. Cap. xviii. 24. 30. Cap. xix. 11. 31. Cap. xix. 21. 32 Cap. xx. 7. 33. Cap. xx. 36. 34. Cap. xxi. 5. 35. Cap. xxi. 20. 36. Cap. xxi. 26. 37. Cap. xxi. 34. (fin.) 38. Cap. xxii. 12. 39. Cap. xxiii. 1. 40. Cap. xxiv. 1. 41. Cap. xxiv. 24. 42. Cap. xxv. 1. 43. Cap. xxv. 19. (med.) 44. Cap. xxvi. 24. 45. Cap. xxvii. 9. (fin.) 46. Cap. xxvii. 27. 47. Cap. xxvii. 35. 48. Cap. xxviii. 11.

Post usitatam libri conclusionem haec verba addita sunt:

እስመ፡ ውእቱ፡ በአ፡ በቀዳማይ፡ ጊዜ፡ ኀበ፡ ኔሮን፡ ወሞአ፡ ወሐረ፡ በሰላም፡ ወነበረ፡ ወእምድኅረ፡ ኑኀ፡ ፪ኤቱ፡ ዓመታተ፡ ወጽአ፡ ወእምዝ፡ ተመይጠ፡ ወአጥመቀ፡ አዝማዲሁ፡ ለኔ

[a] In subscriptione Apocalypsis Novi Testamenti, Romae a. 1548 editi, intercessio Habacuc cujusdam, "Patris multorum," e monasterio Libanos, invocatur. Fortasse idem Habucuc hic intelligitur.

ሮን፡ ወስምዓ፡ ኮነ፡ በእዴሁ፡ በሰይፍ፡ ዕንሠ፡ እስከ፡ ዝ፡ ነገር፡ አብጽሐ፡ ሉቃስ፡ በዜናሁ፡ ወዘተሠወረ፡ እምኔሁ፡ እስመ፡ አንተሰ፡ ተረክብ፡ በቀዳሚ፡ ፍከሬ፡ መልእክተ፡ ጴጥሮስ፡ ዜና፡ ግብረ፡ ጳውሎስ፡ ስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ክቡር፡ ወልዑል፡ አኀዜ፡ ሥልጣን፡ ወኃይል፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሚን። "Prima enim vice ad Neronem introductus, eum devicit, et in pace abiit et mansit. Praeterlapsis autem duobus annis egressus est; deinde reversus, cognatos Neronis baptizavit, ab eoque martyrium ense constanter passus est. Ad hunc locum Lucas relationem suam perduxit: quae autem hic omissa est, invenies in initio expositionis Epistolae Petri (sic), historiam actorum Pauli. Gloria sit Deo, venerando et celso, qui potestatem ac potentiam tenet, usque in saecula saeculorum! Amen[b]."

Textus scriptorum, quae in hoc Codice continentur, cum editione Londinensi[c] anni 1830 satis bene consentit; tamen non paucas lectiones variantes suppeditat.

XV.

Codex membranaceus, formae 4ae, codicis XIV. pars altera, 95 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, inde a folio 86 characteribus minutioribus et negligentius exaratus.

Epistolae Pauli.

I. *Prolegomena in Pauli Epistolas.* fol. 1—4.

Tit.: መቅድመ፡ ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ "Prolegomena in Paulum Apostolum."

Prolegomenis[d] in singulas Pauli Epistolas inscriptio: ምክንያተ፡ ጽሒፈቱ፡ መልእክተ፡ "causa, propter quam Epistolam scripsit," praefixa est; in iisque explicatur, cur, et ad quem, et ubi Paulus Epistolam scripserit, quid in ea docuerit, et per quem eam miserit.

II. *Epistolae.*

1. *Epistola ad Romanos.* fol. 5—21.

Tit.: መልእክት፡ ቀዳማዊ፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ሮሚ፡ "Epistola prima, ad Romanos."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. i. 18. 3. Cap. i. 26. 4. Cap. ii. 12. 5. Cap. iii. 1. 6. Cap. iii. 3. 7. Cap. iii. 5. 8. Cap. iv. 1. 9. Cap. iv. 6. 10. Cap. v. 1. 11. Cap. v. 20. 12. Cap. vi. 12. 13. Cap. vii. 1. 14. Cap. vii. 25. 15. Cap. viii. 12. 16. Cap. viii. 28. 17. Cap. ix. 6. 18. Cap. ix. 19. (fin.) 19. Cap. xi. 13. 20. Cap. xi. 25. 21. Cap. xii. 1. 22. Cap. xiii. 1. 23. Cap. xiv. 1. 24. Cap. xv. 1. 25. Cap. xv. 8. 26. Cap. xv. 25. 27. Cap. xv. 30. 28. Cap. xvi. 1.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ዘሮሚ፡ ወተጽሕፈ፡ በቆሮንቶስ፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ፌቤን፡ እንተ፡ ትትለአኮሙ፡ ለማኅበረ፡ ክንክረአስ። ቃሉ፡ ፺ ወ፩ ወምዕራፉ፡ ፲፡ ወቦ፡ ዘይቤ፡ ፱፡ ፻፳ በጽርዕ። "Explicit (Epistola) ad Romanos. Scripta est Corinthi, et missa per Phoeben, quae in ministerio congregationis Kenchrensis erat. Ejus dicta sunt 91, sectiones 10; secundum alios: 9; 120 (dicta) in Graeco."

2. *Epistolae ad Corinthios.*

a.) *Prima.* fol. 21—36.

Tit.: መልእክት፡ ቀዳማዊ፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ቆሮንቶስ፡ "Epistola prima ad Corinthios."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 1. 3. Cap. iii. 1. 4. Cap. iv. 1. 5. Cap. iv. 16. 6. Cap. v. 13. 7. Cap. vii. 1. 8. Cap. vii. 25. 9. Cap. viii. 1. 10. Cap. ix. 1. 11. Cap. x. 1. 12. Cap. x. 14. 13. Cap. xi. 2. 14. Cap. xi. 18. 15. Cap. xii. 1. 16. Cap. xii. 31. 17. Cap. xiv. 5. 18. Cap. xiv. 18. 19. Cap. xv. 1. 20. Cap. xv. 21. 21. Cap. xvi. 1.

Sub finem Epistolae etiam capita minora in margine notata sunt.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ መልእክት፡ ቀዳማዊ፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ቆሮንቶስ፡ ዘተጽሕፈ፡ በኤፌሶን፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ጢሞቴዎስ፡ ወፈርደናጥስ፡ ወእስጢኖስ፡ (sic) ወአካይቆስ። "Explicit Epistola prima ad Corinthios, quae scripta est Ephesi, et missa per Timotheum, Fortunatum, Stephanam, Achaicum."

---

[b] Eadem subscriptio legitur in Cod. Christ. Arab. Musei Britannici XIV. et XV., post Acta Apostolorum (vid. Catalogum MSS. Orient. Mus. Brit. P. II. pag. 14. 18.)

[c] Novum Testamentum, Aethiopice, ad Codicum MSS. fidem edit. a Th. P. Platt. Londini. Impensis Societatis ad Biblia sacra evulganda institutae. 1830.

[d] Cf. Prolegomena similia, vel eadem in Catalogo Codicum Aethiopicorum Musei Brit. p. 11., sub Cod. XII.

b.) *Secunda.* fol. 36—46.

Tit.: መልእክት፡ ካልእት፡ ለሰብአ፡ ቆሮንቶስ፡፡ "Epistola secunda ad Corinthios."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 12. 3. Cap. iv. 5. 4. Cap. vi. 14. 5. Cap. viii. 1. 6. Cap. viii. 16. 7. Cap. ix. 1. 8. Cap. x. 1. 9. Cap. xii. 19. (med.)

Capita minora in margine notata sunt, numero 50.

Subscriptum: ተፈጸመት፡ መልእክት፡ ዳግሚት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ቆሮንቶስ፡ ወተጽሕፈት፡ በፊልጵስዩስ፡ ዘመቄዶንያ፡ ወተፈነወት፡ በእደ፡ ቲቶ፡ ወሉቃስ፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ ወትረ፡፡ "Explicit Epistola secunda ad Corinthios: scripta est Philippis in Macedonia, et missa per Titum et Lucam. Et Deo sit gloria in saecula saeculorum, in perpetuum!"

3. *Epistola ad Galatas.* fol. 46—51.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ገላትያ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ሮሚ፡ "Epistola ad Galatas: scripta est, quum (Paulus) Romae erat."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 4. 3. Cap. iii. 15. 4. Cap. iv. 12. 5. Cap. v. 16.

Capita minora in margine notata sunt, numero 31.

Subscriptum: ተፈጸመት፡ መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ገላትያ፡ ወተጽሕፈት፡ በሮሚ፡ ወተፈነወት፡ በእደ፡ ቲቶ፡ ረድእ፡ ወስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ "Explicit Epistola ad Galatas: scripta est Romae, et missa per Titum, discipulum. Et gloria sit Deo in saecula saeculorum! Amen."

4. *Epistola ad Ephesios.* fol. 51—56.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ኤፌሶን፡ "Epistola ad Ephesios."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 8. (fin.) 3. Cap. iv. 1. 4. Cap. v. 15.

Capita minora in margine notata sunt, numero 30.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ኤፌሶን፡ ወተጽሕፈ፡ በሮሚ፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ጢኪቆስ፡ ወስብሐት፡, etc. "Explicit Epistola ad Ephesios: scripta est Romae, et missa per Tychicum. Et gloria sit," etc.

5. *Epistola ad Philippenses.* fol. 56—59.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ፊልጵስዩስ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ሮሚ፡ "Epistola ad Philippenses: scripta est, quum (Paulus) Romae erat."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 12. 3. Cap. iii. 1.

Capita minora in margine notata sunt, numero 21.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ፊልጵስዮስ፡ ወተጽሕፈ፡ በሮሚ፡ ወተፈነወ፡ ምስለ፡ ቲሞቴዎስ፡ ወአፍሮዲጡ፡፡ ቃሉ፡ ፪፻፲ወ፪ ወምዕራፍ፡ ፮፡ ወበ፡ ዘይቤ፡ ፪፻ወ፰፡ "Explicit Epistola ad Philippenses: scripta est Romae, et missa cum Timotheo et Aphrodito. Ejus dicta 212, sectiones 6; secundum alios 208."

6. *Epistola ad Colossenses.* fol. 59—62.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ቆላስይስ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ሮሚ፡ "Epistola ad Colossenses: scripta est, quum (Paulus) Romae erat."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 6. 3. Cap. iii. 16.

Capita minora in margine notata sunt, numero 25.

Subscriptum: ተጽሕፈ፡ በሮሚ፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ጢኪቆስ፡፡ ቃሉ፡ ፫፻ወ፲፻ (sic) ወምዕራፍ፡ ፲፡፡ ወበ፡ ዘይቤ፡ ፪፰ (sic): "Scripta est Romae, et missa per Tychicum. Ejus dicta 310, et sectiones 10; secundum alios 208 (dicta.)."

7. *Epistolae ad Thessalonicenses.*

a.) *Prima.* fol. 62—65.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ተሰሎንቄ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ አቴና፡፡ "Epistola ad Thessalonicenses: scripta est, quum (Paulus) Athenis erat."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 13. 3. Cap. iv. 1. 4. Cap. iv. 13.

Capita minora in margine notata sunt, numero 18.

Postscriptum: ተፈጸመ፡ መልእክት፡ ቀዳሚ፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ተሰሎንቄ፡ ወተጽሕፈ፡ እምአቴና። ወተፈነወ፡ ምስለ፡ ጢሞቴዎስ፡ ጢኪቆስ፡ ወአናሲሞስ፡ ቃሉ፡ ፪፻፲ወ፪ ወምዕራፊ፡ ፬፯ (sic)፡ ወበ፡ ዘይቤ፡ ቃሉ፡ ፻፱፡ "Explicit Epistola prima ad Thessalonicenses: scripta est Athenis, et missa cum Timotheo, Tychico et Onesimo. Ejus dicta 212, sectiones 4, 7 (sic); secundum alios ejus dicta 109."

b.) *Secunda.* fol. 65, 66.

Tit.: መልእክት፡ ካልእ፡ ለሰብአ፡ ተሰሎንቄ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ሎዶቅያ፡ "Epistola ad Thessalonicenses secunda: scripta est, quum (Paulus) Laodiceae erat."

Capita minora in margine notata sunt, numero 7.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ካልእ፡ መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ተሰሎንቄ፡ ወተጽሕፈ፡ በአቴና፡ ለሎዶቅያ፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ጢኪቆስ፡ ቃሉ፡ ፹ ወምዕራፊ፡ ፭፡ ወበ፡ ዘይቤ፡ ቃሉ፡ ፻፡ "Explicit Epistola ad Thessalonicenses secunda: scripta est Athenis ad Laodiceam[e], et missa per Tychicum. Ejus dicta 80, et sectiones 5; secundum alios ejus dicta 100."

8. *Epistolae ad Timotheum.*

a.) *Prima.* fol. 66—70.

Praemissa est eadem Praefatio in Epistolam, quae supra in Prolegomenis legitur.

Tit.: መልእክተ፡ ጳውሎስ፡ ቀዳማዊ፡ ጢሞቴዎስ፡ (sic) ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ቡብሔረ፡ አቴና፡ "Epistola Pauli (ad) Timotheum prima: scripta est, quum Athenis erat."

In textu unum tantum caput distinctum est, scilicet Cap. i. 18; capita minora in margine notata sunt, numero 28.

Subscriptum: ቃሉ፡ ፫፻ ወምዕራፊ፡ ፳፯ወ፪፫ (sic): ተጽሕፈ፡ በአቴና፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ ቲቶ። "Ejus dicta 300, et sectiones 27, et 2, 3. (sic). Scripta est Athenis, et missa per Titum."

e In Prolegomenis asseritur, hanc Epistolam a Paulo Laodiceae scriptam et relictam, et posthac, cum Paulus Epistolam suam ad Colossenses, Romae scriptam, misisset, ejus jussu per Colossenses Thessalonicensibus traditam esse. Cf. Col. iv. 16.

b.) *Secunda.* fol. 70—73.

Praemissa est eadem Praefatio in Epistolam, quae supra in Prolegomenis legitur.

Tit.: መልእክት፡ ካልእ፡ ኀበ፡ ጢሞቴዎስ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ሮሜ፡ "Epistola ad Timotheum secunda: scripta est, quum (Paulus) Romae erat."

Capita haec sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. ii. 14. 3. Cap. iii. 14.

Capita minora in margine notata sunt, numero 20.

Subscriptum: ተጽሕፈ፡ በሮሜ፡ ወተፈነወ፡ በእደ፡ አንክርሎስ፡ ፻፮ ቃሉ፡ ወምዕራፊ፡ ፻፸፪፡ "Scripta est Romae, et missa per Ancerelum[f]; ejus dicta 106, sectiones 172 (sic)."

9. *Epistola ad Titum.* fol. 73, 74.

Praemissa est Praefatio in Epistolam eadem, quae supra in Prolegomenis legitur.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ቲቶ፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ቆጵልዮን፡ "Epistola ad Titum: scripta est, quum (Paulus) Nicopoli erat."

In textu unum tantum caput inscriptum est, scilicet Cap. ii. 11; capita minora desunt.

Subscriptum: ተፈጸመ፡ ለቲቶ፡ ተጽሕፈ፡ በሀገረ፡ ንቆጵሎን፡ ወተፈነወ፡ ምስለ፡ አርጠማ፡ ረድኡ፡ ቃሉ፡ ፯ ወምዕራፊ፡ ፭ ወበ፡ ዘይቤ፡ ፺፮፡ "Explicit (Epistola) ad Titum: scripta est in urbe Nicopoli, et missa cum Artema, ejus discipulo. Ejus dicta 7, sectiones 5; secundum alios 96 (dicta)."

10. *Epistola ad Philemonem.* fol. 74, 75.

Praemissa est Praefatio eadem, quae supra in Prolegomenis legitur.

Tit.: መልእክት፡ ለፊልሞና፡ ወተጽሕፈ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ብሔረ፡ ሮሜ፡ "Epistola ad Philemonem: scripta est, quum (Paulus) Romae erat."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ በዝየ፡ ቃሉ፡ ፯ ወምዕራፊ፡ ፪ ተጽሕፈ፡ በሮሜ፡ ወተፈነወ፡ ምስለ፡ አናሲሞስ፡ "Hic explicit. Dicta 7; sectiones 2. Scripta est Romae, et missa cum Onesimo."

f Nomen sine dubio corruptum ex Onesiphoro.

11. *Epistola ad Hebraeos.* fol. 75—85.

Tit.: መልእክት፡ ኀበ፡ ሰብአ፡ ዕብራውያን፡፡ "Epistola ad Ebraeos."

Capita haec notata sunt:

1. Cap. i. 1. 2. Cap. vi. 12. (med.) 3. Cap. ix. 11. 4. Cap. x. 37. 5. Cap. xi. 1. 6. Cap. xi. 11. 7. Cap. xii. 1. 8. Cap. xii. 28.

Capita minora in margine adscripta sunt, numero 65.

Postscriptum: ተፈነወ፡ በእደ፡ ጢሞቴዎስ፡ እምኢጣልያ፡ ቃሉ፡ ፫፻፵፮ወ፪ ወምዕራፉ፡ ፳ወ፫፡፡ "Missa est per Timotheum ex Italia; ejus dicta 346, sectiones 23."

Denique haec subscriptio addita est: ዘመጽሐፍ፡ ዘመርቆሬዎስ፡ ዘአጽሐፎ፡ በንዋዩ፡ ዘሠረቆ፡ ወዘፈሐቆ፡ በሥልጣነ፡ ጴጥሮስ፡ ወጳውሎስ፡ ውጉዘ፡ ለይኩን፡ ለዓለም፡ አሜን፡፡ "Hujus libri possessor est Mercurius, qui eum scribendum curavit sua pecunia. Eum qui furatur, et qui detergit, potestate Petri et Pauli anathema esto in aeternum! Amen."

In marginibus Codicis nomina scriptorum, e quibus a Paulo in Epistolis testimonia afferuntur, notata sunt.

De textu idem valet, quod ad Cod. XIV. annotatum est.

III. *Prolegomena in Pauli Epistolas.*

1. *Praefatio prima.* fol. 86—89.

Tit.: ትርጓሜ፡ መጽሐፈ፡ ለጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ብፁዓዊ፡ "Interpretatio libri Pauli, Apostoli beati."

Continentur in ea a.) Vita Pauli, Apostoli; b.) enumeratio singularum Epistolarum, ab eo scriptarum; c.) enumeratio capitum, capitum Copticorum (በቀብጢ፡), capitum minorum (ሐር እስተ፡ ነገር፡), testimoniorum (ስምዐታት፡), dictorum (ቃላት፡), quae in illis occurrunt; d.) tabula testimoniorum singulorum, quae in singulis Pauli Epistolis allegantur[g]."

Subscriptum: ተፈጸመ፡ መቅድመ፡ ጳውሎስ፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አሜን፡ "Expliciunt Prolegomena in Paulum, in pace Dei. Amen."

2. *Vita Pauli alia*[h]. fol. 89.

3. *Prolegomena in Epistolas alia.* fol. 89—93.

Tit.: በስመ፡ - - - ንቀድም፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ ወሀብታቲሁ፡ በጽሒፍ፡ ዘተረክበ፡ በውስተ፡ ካልእ፡ መጽሐፍ፡ እንዘ፡ ኢተጽሕፈት፡ እምኔሁ፡ እመልእክታት፡ "In nomine Patris etc. Incipiamus cum auxilio Dei et donorum ejus scribere, quae in libro alio inveniuntur, unde nulla ex Epistolis transcripta est."

In his Prolegomenis causae, propter quas Paulus singulas Epistolas scripsit, et argumenta capitum fusius explicantur.

4. *Prolegomena in Epistolas eadem, quae ab initio Codicis leguntur.* fol. 93—95.

5. *Vocabularium in quasdam Pauli Epistolas, brevius.* fol. 95.

Vocabula et phrases difficiliores modo Aethiopice, modo Amharice exponuntur.

CANONES.

XVI.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 217 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, annis p. Ch. n. 1686 et 1687, ab una manu eleganter exaratus.

Inde a folio 194 usque in finem titulos et capitum numeros inscribere omisit librarius.

FETHHA-NAGAST ET FAUS-MANFASAWI.

I. *Fethha-Nagast*[i], i. e. Jus Regum. fol. 1—169.

Inscriptio haec est: በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፩አምላክ፡፡ ነወጥን፡ በረ

---

[g] Excerpimus quaedam memorabilia. Haustum esse dicitur 1 Cor. ii. 9. e Visione Eliae (ራእየ፡ ኤልያስ፡), 1 Cor. xv. 33. e Mysterio libri Visionis (ምሥጢረ፡ መጽሐፈ፡ ራእይ፡), Gal. v. 6. (neque circumcisio aliquid valet, neque praeputium) e Visione Mosis (ራእየ፡ ሙሴ፡), Tit. i. 12. e Cretensibus (ዘቀርጤናውያን፡).

[h] Est Vita eadem, quae Codici Arab. Christ. XV. Musei Britannici (vid. Catal. MSS. Orient. Mus. Brit. P. II. p. 16) praemissa est, eandemque notam de versione Epistolarum, e sermone Syriaco in Arabicum facta, subscriptam habet.

[i] Hic est verus hujus libri titulus. Ab initio quidem Codicis non inscriptus est, sed in subscriptione occurrit.

ድሌተ፡ እግዚአብሔር፡ ወሠና፡ ሠርሐቱ፡ በጽሒፈ፡ መቅድመ፡ ጉባኤ፡ ዘአስተጋብእዎ፡ ሊቃውንት፡፡ በረከቶሙ፡ ትኩን፡ ምስለ፡ ፍቅርቶሙ፡ ሰብለ፡ ወንጌል፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, unius Dei! Incipiamus, cum auxilio Dei, et dono favoris ejus, scribere Praefationem in Collectionem, quam Seniores collegerunt. Eorum benedictio sit cum dilecta eorum Sabla-Wanghêl, in saecula saeculorum! Amen."

Sequitur *Praefatio* ipsa, in duo capita divisa. fol. 1—5.

Eorum in *priore* tractatur de origine, usu, scopo, dispositione, et auctoritate hujus libri. De origine narratur, Constantinum M. Imperatorem a 318 Episcopis, Nicaeae congregatis, petiisse, ut ipsi regulas administrationis et jurisdictionis cum religionis Christianae principiis consentaneae notas facerent. Episcopos autem in hac re Dei auxilium imploravisse, ab eoque jussos esse, Corpus Juris e Vetere et Novo Testamento compilare. Compositum esse librum ab *Ibn-Elassal*[k], et ab Episcopis Constantino traditum, ut normam jurisdictionis ex eo cognosceret (ወአዘዞሙ፡ እግዚአ፡ ከመ፡ ያስተዋፅኡ፡ መጽሐፈ፡ ፍትሕ፡ እምብሉይ፡ ወሐዲስ፡፡ ወጸሐፉ፡ ለዝቲ፡ መጽሐፍ፡ እብነ፡ እልአሳል፡ ወወሀብዎ፡ (sic) ለቈስጠንጢኖስ፡ ወልደ፡ እሌኒ፡፡).

In capite *posteriore*[l], de canonibus et scriptis, unde hoc Corpus Juris compilatum est, disseritur, et siglae, quarum ope illa in Nomocanone citantur, exponuntur. Quae relatio quum ad historiam harum literarum illustrandam magni momenti sit, potiorem ejus partem excerpimus.

Praeter libros biblicos inter auctoritates, e quibus hoc Corpus Juris haustum est, hi canones recensentur.

1.) "Canones[m], quos *Apostoli* statuerunt, quum in coenaculo Zionis congregati erant post Ascensionem, postquam Spiritus S. super eos demissus est, et antequam ad praedicandum dispersi sunt. Eos e lingua Graeca in Arabicam vertendos curaverunt Melchitae ac Nestoriani: scripti inveniuntur apud Jacobitas et Syros. Eorum numerus apud Melchitas est 30; sigla autem litera Ain."

2.) "Canones, quos iidem *Apostoli* statuerunt, et per Clementem, discipulum Petri, principis Apostolorum, ad omnes discipulos, omnesque fideles miserunt. Eos Melchitae et Nestoriani, in libro uno, in sermonem Arabicum verterunt. Eorum numerus est apud Melchitas 83[n]; item apud Jacobitas et Syros. Apud Nestorianos autem numerus est 82, sicut refertur in Libro (Juris) omnium Christianorum, quem collegit Ben Taib[o], Nestorianus. Eorum Canonum siglae sunt 4 literae, duae e nomine Apostoli, tertia e nomine discipuli, per quem missi sunt. Tradiderunt au-

---

Idem hic liber extat Aethiopice in Bibliotheca Francofurtensi (vid. E. Rüppell, Reise in Abyssinien. 1840. Vol. II. p. 185—188.), et Tubingensi (vid. Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. Vol. V. 1843. p. 198). Ejus argumentum excerptum est apud Rüppellium, l. c. Haec excerpta castigavit, et quaedam emendavit E. Rödiger in dem Ergänzungsblatte zu der Haller allgemeinen Literatur Zeitung. 1841. No. 23. p. 180. Falso hic Codex sub nomine Synodi vel Constitutionum Apostolicarum descriptus est in J. Bruce's Travels, ed. II. 8vo. Vol. II. p. 417.

[k] Abu Isaac Benassal, patria Aegyptius, secta Jacobita, claruit ineunte saeculo decimo tertio nostrae aerae, sub Cyrillo Lachlacho, Alexandriae Patriarcha LXXV. Plura de ejus vita et scriptis videre licet apud Assemanum in Catalogo Codicum MSS. Orient. Bibliothecae Pal. Medic. Florent. 1742. p. 100. Nomocanon, ab eo scriptus, extat Arabice in Bibl. Medic. (l. c. Cod. LX. LXI.), Bibl. Regia Paris. (Catalogus MSS. Orient. 1739. Cod. Arab. Christ. CXXI. CXXII.), Bibl. Vaticana (Assemani Bibl. Orient. I. p. 623. Cod. Arab. X.), et Bibl. Bodleiana (Catalog. MSS. Orient. ed. Uri, Cod. Arab. Christ. LXVII. LXIX. LXXIV.). Hunc Benassali Nomocanonem cum nostro libro Fethha-Nagast eundem esse, comparatio argumenti ipsa docebit. Auctor initii Praefationis autem in anachronismum gravem incidit, quum Benassalum tempore Constantini M. vixisse finxit.

[l] Quaedam ex hoc capite leguntur, ex Arabico in Latinum versa, apud Nicoll, Cod. MSS. Orient. Bibl. Bodl. Catalog. P. II. p. 41 sq. sub Cod. Christ. Arab. XL.

[m] Omnes fere ii, qui in hoc capite nominantur, canones continentur in Cod. Arab. II et III apud Assem. Bibl. Orient. I. p. 619; in Cod. Christ. Arab. LXI. LXII. apud Uri, Catalog. Bibl. Bodl. p. 39; in Cod. Arab. Christ. XIX Musei Britannici (Catalog. p. 21 sq.); multi quoque in Cod. Arab. Christ. XXXVI. apud Nicoll, Catalog. Cod. Orient. Bibl. Bodl. p. 33 sq. Cfr. etiam, quae Ludolfus in Comment. ad Histor. III. No. XXX. p. 301 de iis attulit; item Assem. Catalog. Cod. Orient. MSS. Bibl. Med. Palat. p. 96. Cod. LVIII. Aethiop.

[n] Vid. Cod. Mus. Brit. Arab. Chr. XIX (l. c.), No. 2.

[o] Abulpharagius Abdallah Ben Attib (الطيب) ineunte undecimo Christi saeculo floruit. De ejus vita et scriptis plura videre licet apud Assemanum, in Bibl. Orient. tom. III. P. I. p. 544 sq. Ejus Jurisprudentia Christiana, quae hic citatur, recensetur ibid. p. 547.

tem, Abbatem Michaelem [p], Metropolitam Damiati urbis, Canones illos, breviores factos, collegisse, et omnes eos, qui extabant, in tres libros redegisse, singulisque suum numerum ita assignavisse, ut nullus in alio capite rursus appareret, sed in uno tantum capite occurreret (ተብህለ፡ አበ፡ ሚካ ኤል፡ ዘሀገረ፡ ድምያጥ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ (sic) እሎንተ፡ ሕፁረ፡ ቀኖናተ፡ አስተጋብአ፡ ዘው እቶሙ፡ ፫መጽሐፍት፡ እምኵሉ፡ ዘተጽሕፈ፡ እምኔሆሙ፡ ለለ፩ በበ፡ ኍልቆሙ፡ ወሊቦነ፡ ፩ሂ፡ ዘተከለሠተ፡ በካልእ፡ እምክፍል፡ ወእቱ፡ በሕቲቱ፡ ከሠቶሙ፡፡). Quarta autem sigla monstrat, primum esse librum. Ejus sigla igitur est ረስጠ፡ (Rasta α), i. e. Clementis primus. Copti (ግብጸውያን፡) autem hunc librum in duos libros dissecuerunt, quorum utervis potiorem libri alterius partem continet. Eorum prior 81 [q] Canones habet, et sigla ejus est ረስጠብ፡ (Rasta β) i. e. Clementis secundus. Posterior autem 56 [r] Canones habet, ejusque sigla est ረስጠ፫፡ (Rasta γ) i. e. Clementinorum tertius. Hi igitur tres libri concordant in argumento, sed differunt in numero capitum; nec nisi pauca unus alii superaddita habet." 3.) "*Didascalia* [s], i. e. Doctrina, liber apud Coptos celeberrimus. Liber fert, ad eum statuendum 12 Apostolos, et Paulum selectum, et Jacobum, Episcopum Hierosolymitanum, Hierosolymis congregatos fuisse. In eo evulgando autem operam impenderunt Aegyptii. Nec quidquam in illo continetur, quod canonibus inferius sit: plurima sua testimonia petierunt ex Evangelio et e Vetere (Testamento). Habet 39 capita; ejusque sigla est ዲስቅ፡ i. e. Didascalia." 4.) "*Epistola Petri ad Clementem* [t]; ejus sigla ጴጥ፡ i. e. Petrus."

5.) "Canones primi Conciliorum, quae post Apostolos habita sunt, scilicet *Ancyrae* [u] in terra Galatia, ubi 12 Episcopi congregati erant propter varios Apostatas (Haereticos), qui tempore terroris (ፋርሃት፡) lapsi sunt. Numerus Canonum in libro Coptorum est 25: eorum sigla autem nomen ipsum." 6.) "Canones Synodi secundae, quae *Kertagenae* [x], prope Caesaream, congregata erat. Episcopi fuerunt numero 50, qui 14 Canones statuerunt, de matrimonio et sacerdotibus. Sigla eorum est ቀጠግ፡ i. e. Kertagena." 7.) "Canones Concilii tertii, *Gangrae* [y] a 15 Episcopis habiti. Congregati erant ad excommunicandos eos, qui esum carnis et matrimonium prohibebant; statueruntque propter hanc et similes causas 20 Canones. Eorumque sigla est ጋንር፡ i. e. Gangra." 8.) "Canones Concilii quarti, 13 Episcoporum, qui *Antiochiae* [z] congregati erant propter haeresim Pauli Samosateni, qui Christum merum hominem esse asserebat. Hunc deposuerunt, et 25 Canones propter ejus haeresim statuerunt. Eorum sigla est ጽን፡ i. e. Antiochia." 9.) "Canones Concilii quinti, primi Conciliorum magnorum, quod *Nicaeae* anno incarnationis 335, et anno decimo nono imperii Constantini M., primi Imperatorum Christianorum, congregatum erat. Episcopi fuerunt numero 318, quos ab 2340 Episcopis electos fuisse referunt. Congregati erant ob haeresim Arii, qui Filium creatum esse asserebat. Cum eo disputavit Alexander, Patriarcha Alexandriae, eumque devicit: Synodus autem cum illo eo consensit, ut Arium deponeret et excommunicaret. Scripserunt librum, in quo Fides recta continetur; deinde de jure permultos Canones statuerunt. In hoc autem libro duae sectiones sunt. *Earum prior* [a] continet 20 Canones, et sub finem dicta innumera, cum illis consentanea. Ejus sigla est ኒቅ፡

[p] Abba Michael, Metropolita Damiatensis, sub Marco, Patriarcha Alexandriae Jacob. LXXIII. claruit, (vid. Renaudotium in Histor. Patr. Jacob. Alex. p. 552; Le Quien, Oriens Christ. II. p. 487). Ab eo 10 Canones extant in Cod. Arab. Christ. Bibl. Bodl. LXII. No. 14. (Catal. ed. Uri p. 40.), et in Cod. Arab. III No. 16., qui apud Assemanum in Bibl. Orient. I. p. 619 recensetur.

[q] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 11.

[r] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 12.

[s] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 13. Didascalia Aethiopice edita est a Th. P. Platt, sub titulo: The Ethiopic Didascalia etc. Lond. 4to. 1834.

[t] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 14.

[u] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 16.

[x] De hoc nomine vide supra p. 13. Locus Aethiopicus est: ዘተጋብኡ፡ በቅርጠግና፡ ወውእቱ፡ ህልው፡ ኀበ፡ ቂሳርያ፡፡ In codicibus Arabicis legitur: وهو منسوب الى قيسارية "quae a Caesarea cognominata est;" cfr. Nicoll, Catalog. Bibl. Bodl. Cod. MSS. Orient. P. II. p. 34. De Canonibus cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 17.

[y] Cfr. Cod. Mus. Brit. cit. No. 18.

[z] Ibid. No. 19.

[a] Ibid. No. 22.

i. e. Nicaea. *Posterioris*[b] autem multiplicem usum fecimus. Eum vertendum curaverunt Melchitae et Nestoriani: et receptus est apud Jacobitas et Syros. Canones sunt in libro Melchitarum 84; dicta autem illo annexa sunt innumera. Sed liber Melchitarum additamenta continet, illis propria. Sigla est ኒቅያ።" 10.) "Canones Concilii sexti, *Laodiceae*[c] a 19. Episcopis habiti, qui congregati erant propter Manem, aliosque Magos (ሰብአ፡ ፈጠራ፡) infideles. Statuerunt 59 Canones de sacerdotio, disciplina, matrimonio et rebus similibus. Ejus usus multiplex erat: sigla ዶቅ፡ i. e. Laodicea." 11.) "Canones Concilii septimi, 140 Episcoporum, qui *Sardicae*[d] in terra Romana congregati erant (ዘተጋብኡ፡ በስርዶቅያ፡ ዘሀገረ፡ ሮም፡ ወፋልስጡን፡ በእንተ፡ አርዮሳውያን፡), propter Arianos, qui contra Athanasium, Patriarcham Alexandriae XIX., et contra Patriarchas Antiochiae et Constantinopolis insurrexerant, eosque deposuerant. Sardicenses autem illos in eorum sedes restituerunt, et 21 Canones de gradibus Episcoporum statuerunt. Sigla est ስዶቅ፡ i. e. Sardica." 12.) "Canones *Hippolyti* (አቡሊዶስ፡)[e], Patriarchae Romani, numero 38. Eos vertendos curaverunt Copti: et multiplex inde usus redundabat. Ex illis nonnulla excerpsit Abba Gabriel[f], Patriarcha Alexandrinus, in Canonibus, quos collegit. Sigla est ቢጶስ፡ i. e. Hippolytus." 13.) Canones S. *Basilii*[g], Archiepiscopi Caesareae, de sacerdotio, et disciplina, et matrimonio, et rebus similibus. Ii valent apud Coptos et Melchitas. Sunt numero 107: eorum usus multiplex erat. Sigla ባስ፡ i. e. Basilius. De ejus (Basilii) certaminibus quaedam afferuntur in capite de Monachis[h]." 14. Canones, qui noti sunt sub nomine *Canonum Regum*[i] (Statutorum Imperialium), in quibus statuta de rebus saecularibus continentur. Referuntur esse quatuor libri, qui in Concilio Nicaeno e magno dictorum numero in usum Regum compilati sunt. Ex illis in aula (በዓውደ፡) Constantini Imperatoris scripti sunt ii, qui *Tituli* (ተጥሉሳት፡) nominantur, e 40 capitibus compositi. Melchitae eos collegerunt, et hic liber egregius est. Signum ጢስ፡ i.e. Tituli. Liber *secundus*, in utraque Ecclesia, et Coptica et Melchitica, 130 capita habet; idemque etiam apud Nestorianos extat. Ex eo quaedam exscripsit Abba Gabriel, Patriarcha Alexandriae, a fine libri sui. Sigla est መክ፡ i. e. Regum secundus. *Tertius*, quem vertendum curaverunt Melchitae, 27 capita habet: sigla est መጅ፡ i. e. Regum tertius. Hi duo libri paulum consentiunt, nec multa ex iis exscripsimus. *Quartus* autem 35 capita habet, quorum primum in serie LXXXVI, ultimum CXXI est (ወቀዳማዊ፡ እምኔሁ፡ ተጽሕፈ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ፹፮ ወካልኡ፡ ፻፳ወ፩፡). Major ejus pars e Jure Legis (excerpta) est; quaedam ex illo cum Lege Nova non concordant. Nos pauca tantum ex eo exscripsimus. Sigla መግ፡ i. e. Regum quartus." Praeter Canones modo recognitos, extare alios quoque, scilicet Dionysii, Gregorii, Joannis Chrysostomi, Christoduli Patriarchae Alexandrini, et Timothei. Inter hos Canones omnes si quae contradictiones occurrerint, causam e pluribus, ex usu, e ratione disceptandam esse (ወኵሉ፡ ዘተግረ፡ (sic) እምቀኖናት፡ እንዘ፡ ይፈልጥ፡ ለካልኡ፡ ይመውእዎ፡ እለ፡ ይበዝኍ፡ ወእለ፡ ዘልማዶ፡ ዘይጸሉ፡ ለጊዜ፡ ዘይሰነአው፡ ወየኀብር፡ ምስለ፡ ልብ፡).

Liber ipse in duas Partes (ክፍል፡) divisus est.

A. *De Rebus Ecclesiasticis.*

Haec Pars amplectitur 22 capita (አንቀጽ፡).

1. De Ecclesia et iis, quae ad eam pertinent (በእንተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወበእንተ፡ ኵሉ፡ ዘይደሉ፡ ላቲ፡). fol. 5.

2. De Numero Bibliorum receptorum (በእንተ፡ ኍልቍ፡ መጻሕፍት፡ ውኩፋት፡). fol. 6.

3. De Baptismo, et de iis, qui Fidem amplectuntur (በእንተ፡ ጥምቀት፡ ክርስትና፡ ወእለ፡ ይበውኡ፡ ውስተ፡ ሃይማኖት፡). fol. 6.

---

[b] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 23.
[c] Ibid. No. 30.
[d] Ibid. No. 31.
[e] Ibid. No. 32.
[f] De Abbate Gabriele, Patriarcha Alexandriae Jacobita LXX, cfr. Renaudot. Hist. Patr. p. 511. Ab eo extant Canones XXXII. et X. in Cod. Arab. Christ. Bibl. Bodl. LXII. No. 17. 18. (cfr. Uri, Catalog. p. 40.), et in Cod. Arab. III. No. 19. 20, qui recensetur ab Assem. in Bibl. Orient. I. p. 619.
[g] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 33. 34.
[h] Vid. infra P. I. Cap. 10.
[i] Cfr. Mus. Brit. Cod. cit. No. 35.

4. De Patriarchis (በ″: ሊቃነ: ጳጳሳት:). fol. 8.

5. De Episcopis (በ″: ኤጲስ: ቆጶሳት:). fol. 11.

6. De Presbyteris (በ″: ቀሳውስት:). fol. 23.

7. De Diaconis (በ″: ዲያቆናት:). fol. 26.

8. De reliquis Ecclesiae Ministris (በ″: እለ: ተርፉ: ላእካነ: ቤተ: ክርስቲያን:). fol. 28.

9. De omnibus Sacerdotibus (በ″: ኵሎሙ: ካህናት:). fol. 29.

10. De Monachis et Monialibus (በ″: መነኮሳት: ወመነኮሳይያት:). fol. 35.

11. De Institutione et Regimine Laicorum (በ″: ተገሣጽ: ወትእዛዝ: ሕዝብ:). fol. 42.

12. De Liturgia (በ″: ቅዳሴ:). fol. 46.

13. De Eucharistia (በ″: ቍርባን:). fol. 48.

14. De Precibus (በ″: ጸሎት:). fol. 49.

15. De Jejunio (በ″: ጾም:). fol. 52.

16. De Eleemosyna (በ″: ምጽዋት:). fol. 54.

17. De Eleemosynario (በ″: ዘይሠየም: ለከፊለ: ምጽዋት:). fol. 58.

18. De Decimis, Primitiis, Votis et Legatis (በ″: ዓሥራት: ወበኵራት: ወብፅዐታት: ወጕላታት[j]:). fol. 60.

19. De Feriis Dominicis et Diebus Festis (በ″: ሰትዳት: ወበዓላት:). fol. 63.

20. De Martyribus, Confessoribus et Apostatis (በ″: ሰማዕታት: ወተአማንያን: ወክሀድያን:). fol. 65.

21. De Infirmis (በ″: ድውያን:). fol. 67.

22. De Defunctis (በ″: ምውታን:). fol. 67.

B.) *De Rebus saecularibus.*

Haec Pars amplectitur 29 capita.

23. De Victualibus, Vestimentis, Aedificiis et Opificiis (በ″: መባልዕት: ወአልባስ: ወአብያት: ወተገባሬት:). fol. 68.

24. De Sponsalibus, Dote et Matrimonio (በ″: ሕፄ: ወውሂብ: ንዋይ: ዘዐቅሞ: ሱብሱብ: ወአውስቦ:). fol. 71.

25. De Interdicto Concubinarum (በ″: ሳርመት: ዕቁባት:). fol. 85.

26. De Donatione (በ″: ሀብት:). fol. 85.

27. De Mutuo, Fidejussione, Pignore et Feudo (በ″: ልቃሀ: ወተሀብዮ: ወአኀዝ: ወአመገበ:). fol. 87.

28. De Commodo, ex. gr. vestium, animalium, rerumque similium (በ″: ሕስት: ከመ: ልብስ: ወእንስሳ: ወካልአኒሆሙ:). fol. 90.

29. De Custodia Depositi (በ″: ምዕቅብና: ንዋይ: ወዘይመስሎ:). fol. 90.

30. De Procuratione (በ″: ምግብና:). fol. 92.

31. De Servitute, Libertate, et Manumissione servi (በ″: ግብርናት: ወግዕዛን: ወአግዕዞ: ግብር:). fol. 63.

32. De Curatore et Tutela Minorennium (በ″: ሐፃኒ: ዘከመ: ሕቅፈተ: ሕፃን: በኵሉ: ግብሩ::). fol. 94.

33. De Venditione, Emtione, et caeteris (በ″: ሤጥ: ወተሣይጦ: ወመትሎሆሙ:). fol. 96.

34. De Communione bonorum, et rebus similibus (በ″: ተሳትፎ: ንዋይ: ወዘይመስሎ: ለዝንቱ: ግብር:). fol. 100.

35. De Violentia et Ira (በ″: አገብሮ: ወመዐት:). fol. 101.

36. De Locatione domicilii, et Canone praedii (በ″: ተዓስቦ: ቤት: ወውሂብ: ንዋይ: ለምድር:). fol. 103.

37. De Aedificiis, et caeteris (በ″: ሐኒጽ: ሕንጸ: ወዘይተልዎ:). fol. 105.

38. De Mutuo (በ″: ልቃሀ:). fol. 109.

39. De Confessione peccatorum (በ″: ተአምኖ: ኃጢአት:). fol. 110.

40. De Rebus amissis, ut animalibus, etc. (በ″: ረኪብ: ዘተገድፈ: እምእንስሳ: ወዘይመስሎ:). fol. 111.

41. De Testamentis (በ″: ጽሒፈ: ትእዛዝ: ዘንዋይ:). fol. 113.

42. De Haereditate (በ″: ርስት:). fol. 119.

43. De Judice et Assistentibus ejus (በ″: ፈታሒ: ወዘምስሌሁ:). fol. 127.

[j] De vocabulo ጕልት: cfr. J. Ludolphi Lexic. Amhar. Francof. a. M. 1698. p. 85. Respondet Arabico وِقف, pl. اوقاف.

44. De Regibus[k] (በ'': ነገሥት:). fol. 140.

45. De Lege Testamenti Veteris et Novi (በ'': ብሉይ: ወሐዲስ:). fol. 143.

46. De Poenis Apostatarum (በ'': ኵነኔ: ክሀ ድያን:). fol. 150.

47. De Homicidis (በ'': ቀታልያን:). fol. 152.

48. De Punitione Fornicationis (በ'': ተግሣጸ: ዝሙት:). fol. 156.

49. De Poenis Furum (በ'': ኵነኔ: ሠረቅት:). fol. 159.

50. De Peccatis variis (በ'': ኅቡልቆ: ኅጢ ወአ:). fol. 160.

51. De Rebus variis, ut capillis, et circumcisione et confessione, etc. (በ'': ዘዘዚአሁ: ኅቡልቆ: ም ግባራት: ; in textu autem legitur : በ'': ሠዕርት: ወግዝረት: ወተአምኖ:). fol. 162.

Annexum est Caput de Jure hereditario (በ'': ተዋርሶ:) ; sed cum caeteris non numeratum est. fol. 165—168.

Subscriptio longior addita est :

መልዓ: ጽሒፈ: ዝንቱ: መጽሐፈ: ቀኖና: ዘፈትሐ: (sic) ኵነኔ: ሕግ: መሲሐዊት: በዕ ለተ: ሠሉስ: አመ: ፲ወ፱ ለወርኃ: ኀምሌ: በ፸፻ወ፩፻፸ወ፰ ዓመተ: ዓለም: በ፪፻፷፪ ዓ መተ: ምሕረት:: ወእምዓመተ: ሥጋዌ: በ፲፻ ወ፮፻ወ፸ወ፰ ወበ፲፻ወ፬፻ወ፪ ዓመተ: ሰማዕ ታት: ወእምተንበላት: በ፲፻፴ወ፱ዓመት:: ወተ ጽሕፈ: በዘመነ: ማርቆስ: ወንጌላዊ:: እንዘ: አበቅቴ: ፀሐይ: ፬ ወአበቅቴ: ወርኅ: ፳ወ፮ በአርባዕቱ: ዓመተ: መንግሠቱ: ለንጉሠ: ሃይ ማኖት: ኢያሱ: ዘውእቱ: አድያም: ሰገድ:: ወለእግዚእነ: አኰቴት: (sic) እስከ: ለዓለም:: ወዘአዕለዋ: ሕፁፅ: ወኀጥእ: ብዙኀ: አበሳ: ዘኢይደልወ: ከመ: ይሰመይ: ሰብአ: ወፈድፋ ደሰ: ከመ: ይሰመይ: ዲያቆነ: ጴጥሮስ: ወልደ: አብደ: ሰይድ: እምዘ: አስተሐመመ: በዝንቱ: ቀሲስ: ክቡር: ትሩፈ: ምግባር: ብፁዓዊ: አብ ርሃም: ወልደ: ሐና: ናጥያን:: እግዚአብሔር: ያፈድፋድ: ዐስበ:: ወአዕላዊሃኒ: ስዑን: ወአ ባሲ: ይስእሎ: ለኵሉ: ዘያነብበ: ለዛቲ: መጽ ሐፍ: ከመ: ያስተሣኒ: ዘረከበ: ግድፈተ: ቃል: እስመ: አነ: አአምር: ከመ: ሕፁፀ: አእምሮ: አነ: ወስዑን:: ወይስአል: ሊተ: ስርየተ:: ወ ዘሂ: ሰአለ: ሊተ: በምንትኒ: በቱ: ምክዕ ቢተ: በአምሳለ: ዝንቱ:: ወንስአሎ: ለእግ ዚአብሔር: ከመ: ያስምዐነ: ለኵልነ: ቃለ: ፍሥሐ: ዘይብል: ነዑ: ኅቡዖ: ቡሩካኑ: ለአ ቡየ: ትረሱ: መንግሠተ: ዘተደለወ: ለክሙ: እምቅድመ: ይትፈጠር: ዓለም:: ወይስረይ: ኀጢአተነ: ወደሳፃቲነ:: ወስብሐት: ለእግዚአ ብሔር: ወትረ: እስከ: ለዓለም:: ወላዕሌነ: ትኩን: ምሕረቱ: አሜን: ወአሜን::

ለዝንቱ: መጽሐፈ: ፍትሐ: ነገሥት: ዘአጽ ሐፈቶ: ሰብለ: ወንጌል: ከመ: ያእምሩ: በቱ: ኵሎሙ: ሰብአ: ምእመናን: ሥርዓተ: ቀኖና: ዘቤተ: ክርስቲያን: ቅድስት: መንፈሳዊት:: ወ ሥርዓተ: ኵነኔ: ሥጋዊት: ንጉሣዊት: ዘብሉይ: ወዘሐዲስ: ወዘቀኖናት: ከመ: ይኩና: ለመድ ኀኒተ: ነፍስ: ወሥጋ: ወከመ: ይኩና: ዝክረ: ሠናየ: በዝ: ዓለም: ወበዘይመጽእ: ወሀበታ: ለኪዳነ: ምሕረት::

"Completa est scriptio hujus Libri Canonum Jurisdictionis Legis Christianae, in feria tertia, decimo nono Hamlê mensis die, anno mundi 7178, anno gratiae 262[1], anno incarnationis 1678, Martyrum 1402, Muhammedanorum 1039 (sic). Et scriptus est tempore Marci Evangelistae, cum epacte solaris 4, lunaris 26 erat, quarto anno imperii Jasu, cognomento Adjâm-Sagad, Regis Fidei[m]. Et Domino nostro sint gratiae in aeternum! Eum transtulit Petrus, filius Abda-Said, exiguus et peccator, abundans delictis, indignus, qui homo, multo magis, qui Diaconus nominetur. Qua in re ei assistentiam praebuit Presbyter gloriosus, illustris, beatus, Abraham, filius Hannae Nâtjân, quod Deus ei abunde retribuat! Ejus translator autem, imbecillus et sceleratus, rogat omnes hujus libri

[k] Hoc caput editum est Aethiopice et Latine, sub titulo : Libri Aethiopici Fetha-Negest Cap. XLIV. ed. Fr. A. Arnold. Halis Saxonum. 1841. 4°.

[1] Ad hunc numerum adde duas Periodos Dionysianas, detrahe summam a 1678, et invenies annum 352, basem hujus aerae. Est sine dubio aera Conversionis Aethiopiae.

[m] "Rex Fidei" est titulus honorificus, sicut titulus Regum Europaeorum : "Defensor Fidei, Christianissimus," etc. In libris historicis (v. infra) Reges Aethiopiae ርቱዓነ: ሃይማኖት: i. e. "Orthodoxi" titulari solent.

lectores, ut si quis menda quaedam invenerit, ea corrigat,—non ignoro enim, inferiorem me esse scientia, ac imbecillum,—et ut veniam pro me petat. Et si quis pro me petit aliquid, dupliciter idem ei reddatur. Oremus autem Deum, ut nobis omnibus verba laetitiae illa audire det: 'Venite, benedicti Patris mei, possidete regnum, quod paratum est vobis ante creationem mundi,' ac peccata nostra, et lapsus nostros remittat. Deo sit gloria semper, usque in aeternum; et misericordia ejus sit super nos! Amen et Amen."

"Hunc librum *Juris Regum*, quem Sabla-Wanghêl scribendum curavit, ut omnes homines fideles statuta Canonum Ecclesiae Sanctae spiritualium, et statuta juris corporalis (saecularis), regii, e Vetere et Novo Testamento ac Canonibus hausta, inde cognoscerent, ipsi autem ut salvationi animae et corporis, et memoriae in hoc et in futuro mundo esset,—hunc librum illa $\tau\hat{\eta}$ ($\tau\hat{\omega}$) Kidâna-Mehrat dono dedit."

II. *Faus Manfasâwi.* fol. 170—217.

Titulus operis est: ፈውስ: መንፈሳዊ: "Medicina spiritualis[n]," et significat idem, quod nos Poenitentiale vocamus.

Praefixa est haec inscriptio: በስመ: አብ: ወወልድ: ወመንፈስ: ቅዱስ: ፩ አምላክ:: ነወጥን: በረድኤተ: እግዚእነ: ክርስቶስ: ጽሒፈ: መጽሐፍ: ዘይትበሀል: ፈውስ: መንፈሳዊ: አምዘ: አስተጋብአ: አብ: ቅዱስ: ወትሩፍ: መንፈሳዊ: አበ ሚካኤል: ኤጲስ: ቆጶስ: ዘአዶያመ: አትሪብ: ወሀገረ: መሊግ:: እግዚአብሔር: ይጸግዋ: በረከታ: (sic) ወይዕቀበ: በኀይለ: ጸሎታ: (sic) ለፍቅርታ: ሰብለ: ወንጌል: ወአስተጋብኦቱሰ: እምቀኖና: አበዊነ: ሐዋርያት: ወእቱ:: ወእምእለ: መጽኡ: እምድኅሬሆሙ: አበው: መንፈሰውያን: ወከፈሎ: ለኀበ: ብዙኅ: አናቅጽ:: ወለኵሉ: አናቅጽ: በበውስቴቶሙ: ብዙኅ: ክፍላት: ከመ: ይጺሕ: ፍኖተ: ለዘኀሠሠ: ወፈቂደ (sic) ወዝንቱ: ወእቱ: መቅድሙ:: "In nomine Patris, et Filii et Spiritus S., unius Dei! Incipiamus cum auxilio Domini nostri, Christi, scribere librum, qui *Medicina spiritualis* titulatur, collectum a Patre sancto, et illustri, spirituali, Abbate Michaele[o], Episcopo dioecesis Atribi et Maligi: Deus donet benedictione ejus, et tueatur ob vim precum ejus dilectam suam Sabla-Wanghêl! Collegit autem illum e Canonibus Patrum nostrorum Apostolorum, eorumque, qui post illos venerunt, Patrum spiritualium, et divisit eum in multa capita, et omnia capita in multas subdivisiones, ut eum obvium redderet iis, qui eum consulere volunt. Et haec est ejus Praefatio."

Sequitur *Index* libri; sed admodum inaccuratus est. fol. 170—174.

1. De Scopo et Usu libri: 6 capita. fol. 175.
2. Continuatio: 11 capita. fol. 175.
3. De Superbia[p] (በእንተ: ትዕቢት:): 7 capita. fol. 178.
4. De Homicidio (በ″: ቀቲል:): 5 capita. fol. 179.
5. De Fornicatione[q] (በ″: ዝሙት:): 15 capita. fol. 181.
6. Continuatio: 13 capita. fol. 184.
7. De Fornicatione Sacerdotum, Monachorum, Monialium (በ″: ዝሙተ: ካህናት: ወመነኮሳት: ወደናግል:): 16 capita. fol. 186.
8. De Bestialitate et Sodomia (በ″: ዘዘመወ: በእንስሳ: ወተባዕት: ላዕለ: ተባዕት: ወአንስት: ላዕለ: አንስት:): 5 capita. fol. 189.
9. De Fornicatione cum concubinis et servis, et de fornicatione concubinarum (በ″: ዘዘመወ: በአመቱ: ወበገብረ: ዚአሁ: ወበእንተ: አመቱ: ዘተዜሙ:): 6 capita. fol. 190.
10. De Coelibatu (በእንተ: ዘይትከላእ: እምተዋስበ: ሐሊዮ: ከመ: ይእቲ: ኅርምት:): 4 capita. fol. 191.
11. De temporibus Abstinentiae a concubitu in matrimonio (በ″: ወስኖ: ጊዜያት: ወዘሊ. ይደሉ: ለሰብአ: ከብካብ: ሰኪብ: ባቲ:): 5 capita. fol. 191.
12. De Mollitie, et de Abactione partus (በ″:

[n] Cfr. Assemani Bibl. Orient. I. p. 630, ubi sub Cod. Arab. LXXVIII. Nomocanon seu Poenitentiale, 52 capita complectens, et "Medicina spiritualis" inscriptus, recensetur.

[o] De Michaele, Episcopo Atribi et Maligi, videas Assem. Bibl. Pal. Med. p. 164.; Catalog. Cod. MSS. Orient. Bibl. Bodl. ed. Uri, p. 20. Cod. Syriac. XCII.; et Catalog. Cod. Aethiopic. Musei Britan. 1847. p. 46.

[p] A superbia ideo initium se fecisse asserit auctor, quod superbia principium omnis peccati sit.

[q] Sub hoc titulo etiam de bigamia, polygamia, repetitione matrimonii, conjugio cum Apostatis et Ethnicis, de impedimentis matrimonii, etc. tractatur.

ዘሰከበ: ምስለ: ብእሲቱ: በካልእ: ፋና: እንዘ: ይክዑ: ዘርዐ: ለሥጋሁ: ውስተ: ምድር:): 2 capita. fol. 193.

13. De Divortio et Separatione (እመበ: ዘፈቀደ: አውጽኦተ: ብእሲቱ: አው: ይትፈለጥ: እምኔሃ:): 12 capita. fol. 193.

14. De Manustupratione (በ″: ዘይዜሙ: በእዴ:). fol. 195.

15. De Pollutione et Gonorrhoea (በ″: ዘይዜሙ: በሕልሙ:): 10 capita. fol. 196.

16. De usu Medicamentorum, Incantationum, Ominum, Amuletorum, et de Dierum electione (በ″: ሱብአ: ለሠራይ: ወረቃይያን: ወሱብአ: ፋላት: ወበ″: እለ: የኀርዩ: ዕለተ: እምዕለት: ወእለ: ይጽሕፉ: ክታበተ: አስማት: በምክንያተ: ፈውስ: ወተረፈ: ኵሉ: ሱብእ: እለ: ይመስልዎሙ::): 4 capita. fol. 197.

17. De Haeresi et Apostasia (በ″: ከሐድያን:): 9 capita. fol. 198.

18. De Furto (በ″: ሰሪቅ:): 9 capita. fol. 199.

19. De Usura et Fraude (በ″: ርዴ: ወበ″: ዘይትኈሐለው: (sic)). fol. 202.

20. De Argentariorum negotio (ለአእምሮ: ግብረ: መወልጥን:): 3 capita. fol. 202.

21. De Maledictione et Calumnia (በ″: ፀሪፍ: ወጽኢል:): 5 capita. fol. 202.

22. De Ira et Odio (በ″: መዓት ወቀኍጥዓ:): 4 capita. fol. 203.

23. De Juramento et Perjurio (በ″: እለ: ይምሕሉ: በጽድቅ: ወበሐሰት:): 9 capita. fol. 204.

24. De Mendacio (በ″: ሐሰት:): 9 capita. fol. 205.

25. De Testimonio falso (በ″: ስምዐ: ሐሰት:). fol. 207.

26. De Ordinatione Sacerdotum, et Simonia (በ″: ሢመተ: ክህነት: - - - በሕልያን:): 3 capita. fol. 207.

27. De Communione sacra, et de Elementis Eucharistiae (በ″: ቍርባን: ወጸም: በ″: ዘይጸሉ: ከመ: ያቅርቡ: ኅብስተ: ዘተሐብዘ: በዕለቱ:): 8 capita. fol. 208.

28. De Ordine Baptismi (በ″: ሥርዓተ: ጥምቀት:): 9 capita. fol. 210.

29. De Chrismate (በ″: ሚሮን:): 6 capita. fol. 211.

30. De Ecclesiis, earumque supellectile (በ″: ክብረ: አብያተ: ክርስቲያናት: ወንዋያቲሆን:): 7 capita. fol. 212.

31. De Disciplina Sacerdotum in Sanctuario (በ″: ተግሣጽ: ካህናት: በቤተ: መቅደስ:). fol. 212.

32. De Presbyteris, Diaconis et Ministris (በ″: ቀሳውስት: ወዲያቆናት: ወላእካን:): 3 capita. fol. 213.

33. De Disciplina Sacerdotum (በ″: ተግሣጽ: ካህናት:): 8 capita. fol. 213.

34. De Eunuchis et Circumcisis (በ″: ሕፅዋን: ወግዙራን:). fol. 215.

35. De Disciplina Laicorum (በ″: ተግሣጽ: ሕዝባውያን:): 7 capita. fol. 217.

In Indice plura capita adjecta sunt, quae in textu non exscripta sunt, scilicet: de Jejuniis, Diebus festis, Dominicis, Votis (post caput xxx.); de Sacerdotibus Regi militantibus; de Oblationibus et Cibis; de Vita monastica; et Miscellanea de rebus variis (post Cap. xxxv.).

Item post Indicem quidam Canones Basilii M. de Sepultura hominum aqua submersorum inscripti sunt.

Subscriptum legitur: ፈውስ: መንፈሳዊ: ዘአጽሐፍክዎሙ: አነ: . . . . ከመ: ይኩነኒ: ለመድኃኒተ: ነፍስ: ወለሥጋ: ወወሀብክዋ: ለኪዳነ: ምሕረት: ወጽሐፈቱኒ: ኮነ: አመ: ፭ዓመተ: መንግሠቱ: ለንጉሠነ: ኢያሱ: እምፍጥረተ: ዓለም: በ፸፻ወ፩፻፸ወ፱ እምፍጥረ: (sic) ዓለም:: "*Medicina Spiritualis*, quam scribendam curavi ego . . . . ., ut mihi salvationi animae et corporis esset, et τῇ (τῷ) Kidâna-Mehrat dono dedi. Scripta est anno imperii Regis nostri Jasu quinto, a creatione mundi anno 7179."

LITURGIA, PRECES, ENCOMIA.

XVII.

Codex membranaceus, formae 12^ae^, folia 74 continens, quibus duo folia lacerata praefixa sunt, paginis in binas columnas divisis

scriptura minuta, bene et a fol. 1 usque 68, eleganter exaratus [r].

Hic Codex quondam E. Pocockii fuit. Videtur esse idem, e quo transcriptas Liturgias Aethiopicas E. Castellus ad J. Ludolfum misit (vid. J. Ludolfi Praefationem in Lexici sui Aethiopici editionem secundam.)

ANAPHORAE.

Folia duo libro praefixa continent:

1.) *Salâm* [s] *ad Abraham, Isaac, Jacob.* fol. 1, 2.

Constat 21 strophis, quarum prima:

ሰላም፡ ለዝክረ፡ ስምክሙ፡ ክቡር፡ ወልዑል፡፡
እምዝክረ፡ አበው፡ ቀደምት፡ ሠናያነ፡ ምግባር፡ ወቃል፡፡
አብርሃም፡ ይስሐቅ፡ ወያዕቆብ፡ በጌራተ፡ አሚን፡ ክሉል፡፡
ከመ፡ እንብብ፡ ስብሐቲክሙ፡ በዝሙረ፡ (sic) ሐዲስ፡ ፊደል፡፡
አፈ፡ ልቡናየ፡ ይክሥት፡ ጰራቅሊጦስ፡ ኃይል (sic)፡፡

"Salus memoriae nominis vestri, quae gloriosior est et celsior memoria Patrum primaevorum, vos factis et dictis illustres, Abraham, Isaac et Jacob, galea fidei coronati! Gloriam vestram ut recitem carmine rhythmi novi, os mentis meae reseret Paracletus potentissimus!"

2.) Hujus carminis strophis intermixta occurrit Interpretatio quorumdam vocabulorum Graecorum. fol. 1.

Subscriptum est: መልአ፡ መዋዕለ፡ ዓመትየ፡ ፴ወ፫ በዘመነ፡ ማርቆስ፡ ወንጌላዊ፡ እንዘ፡ ሀሉ፡ መጥቅዕ፡ ፲ወ፪ ወአበቅቴሂ፡ ፲ወ፰ በ፰ ዓመተ፡ መንግሥቱ፡ ለንጉሥ፡ ሱስንዮስ፡፡ "Completus est vitae meae annus trigesimus tertius, tempore Marci Evangelistae, quum Matque 12, Epacte 18 erat, octavo imperii [t] Susinii Regis anno." fol. 2.

In libro ipso haec continentur.

1. *Anaphora S. Joannis Evangelistae* [u]. fol. 1—14.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ ወንጌላዊ፡ ሐዋርያ፡ ጸሎቱ፡ ወበረከቱ፡ የሀሉ፡ ምስለ፡ እደ፡ ማርያም፡፡ "Oratio Eucharistica Sancti Joannis, Evangelistae, Apostoli: ejus preces et benedictio sint cum 'Eda-Mâriâm!"

Incipit: ኀቤከ፡ እግዚኦ፡ አንቃዕደነ፡ አዕይንቲነ፡ አንሣዕነ፡ ልበነ፡ ወአልዓልነ፡ ሐሊናነ፡ "Ad te, Domine, extulimus oculos, elevavimus corda, ereximus mentes," etc.

2. *Anaphora* 318 *Orthodoxorum* [v]. fol. 14—25.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘ፫፻፲ወ፰ ርቱዓነ፡ ሃይማኖት፡፡ "Oratio Eucharistica 318 Orthodoxorum."

Incipit: ግሩም፡ በውስተ፡ ደመናት፡ ወልዑል፡ እምሰማያት፡ እግዚአብሔር፡ "Venerandus in nubibus, et celsus supra coelos, Deus," etc.

3. *Anaphora S. Epiphanii*. fol. 26—34.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ኤጲፋንዮስ፡ አርቶዶክሳዊ፡ "Oratio Eucharistica S. Epiphanii, Orthodoxi."

Incipit: ዐቢይ፡ ውእቱ፡ እግዚአብሔር፡ በዕበዩ፡ ቅዱስ፡ በቅዳሴሁ፡ እኩት፡ በአኰቴቱ፡ ስቡሕ፡ ውእቱ፡ በስብሐቲሁ፡ "Magnus est Deus magnitudine sua, sanctus sanctitate sua, laudatus laude sua, glorificatus gloria sua," etc.

4. *Anaphora Jacobi Sarugensis* [x]. fol. 35—42.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ያዕቆብ፡ ዘስሩግ፡ ጸሎቱ፡ ምስሌነ፡ ተሀሉ፡፡ "Oratio Eucharistica Sancti Jacobi Sarugensis: ejus preces sint nobiscum!"

Incipit: ተንሥኡ፡ በፍርሀተ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ታጽምዑ፡ አርኅው፡ መሰክወ፡ አዕዛኒ

[r] Hic Codex jam ab Uri in Catalogo Cod. Orient. Bibl. Bodleianae p. 28, sub Cod. Aeth. IV. recognitus, sed perperam descriptus est.

[s] Salâm vocatur carmen rhythmicum, cujus singulae strophae a Salâm, i. e. Salus! incipiunt.

[t] Susinius vel Socinius ab anno mundi 7098 usque 7125, i. e. juxta aeram nostram a. 1605—1632 regnavit.

[u] Omnes hae Anaphorae, eodem ordine, a J. Ludolfo in Commentario ad Hist. Aeth. III. No. XXXI. p. 340 sq. recensentur. Anaphora Joannis eadem extat in Musei Britan. Cod. Aethiop. XXI. No. 2, h. (vid. Catalog. Cod. Aeth. Mus. Brit. 1847. p. 25.).

[v] Scil.: Patrum Nicaenorum.

[x] Extat MS. in Cod. Mus. Brit. Aeth. XXI. No. 2, g. (l. c. p. 25.)

ኅሰሙ፡ "Surgite cum timore Dei, ut auscultetis, aperite fenestras aurium!" etc.

5. *Anaphora S. Joannis Chrysostomi* [y]. fol. 42—49.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ፡ አፈ፡ ወርቅ፡ በረከቱ፡ ትኩን፡ ምስሌነ፡ አሜን፡ "Oratio Eucharistica Sancti Joannis Chrysostomi: ejus benedictio sit nobiscum! Amen."

Incipit: ናሁ፡ ንዜኑ፡ ህላዌሁ፡ ለአብ፡ ዘሀሎ፡ እምቅድመ፡ ይትፈጠር፡ ዓለም፡ ወይሄሉ፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ "Ecce, nuntiamus essentiam Patris, qui fuit ante creationem mundi, et erit usque in saecula saeculorum," etc.

6. *Anaphora Domini nostri Jesu Christi* [z]. fol. 49—52.

Tit.: ቅዳሴ፡ ዘእግዚእነ፡ ወመድኀኒነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ "Liturgia Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi."

7. *Anaphora Apostolorum* [a]. fol. 53—55.

Tit.: ቅዳሴ፡ ሐዋርያት፡ "Liturgia Apostolorum."

Incipit: ነአኵተከ፡ እግዚኦ፡ በፍቁር፡ ወልድከ፡ ኢየሱስ፡ ዘበደኃሪ፡ መዋዕል፡ ፈነውከ፡ ለነ፡ ወልደከ፡ "Gratias agimus tibi, Domine, per dilectum Filium tuum, Jesum, qui diebus ultimis misisti nobis Filium tuum," etc.

8. *Anaphora Dominae nostrae Mariae* [b]. fol. 55—68.

Tit.: ቅዳሴ፡ ዘእግዝእትነ፡ ማርያም፡ ዘደረሰ፡ አባ፡ ህርያቆስ:: "Liturgia Dominae nostrae Mariae, quam Abba Cyriacus [c] composuit."

Incipit: ጐሥዐ፡ ልብየ፡ ቃለ፡ ሠናየ፡ "Eructavit cor meum verbum bonum," etc.

Subscriptum legitur: ነአኵቶ፡ ለእግዚአብሔር፡ በእንተ፡ ጸጋ፡ ዘአሰልጠና፡ ለእሙ፡ ላዕለ፡ ዛቲ፡ ቅዳሴ፡ ወረሰየነ፡ ንሕነሂ፡ ንንብብ፡ ወንፈጽም፡ ኪያሃ፡ በሠምረቱ፡ ወውእቱ፡ ጠቢብ፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም:: "Gratias agimus Deo pro ejus benignitate, qua Matri suae hujus Liturgiae patrocinium dedit, nos autem validos reddidit, ut eam recitaremus et ad finem perduceremus, beneplacito suo; et is sapiens est, usque in saecula saeculorum."

9. *Anaphora S. Gregorii.* fol. 68—72.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ጎርጎርዮስ፡ "Oratio Eucharistica Sancti Gregorii."

Incipit: ነአኵቶ፡ ለገባሬ፡ ሠናያት፡ ላዕሌነ፡ እግዚአብሔር፡ መሐሪ፡ አቡሁ፡ "Gratias agimus benefactori nostro, Deo misericordi, Patri," etc.

10. *Anaphora S. Dioscuri* [d]. fol. 73, 74.

Tit.: አኰቴተ፡ ቍርባን፡ ዘቅዱስ፡ ዲዮስቆሮስ፡ "Oratio Eucharistica Sancti Dioscuri."

Incipit: እምቅድመ፡ ዓለም፡ ወእስከ፡ ለዓለም፡ ሀሎ፡ እግዚአብሔር፡ በመንግሥቱ፡ "Ante mundum et usque in aeternum est Deus in regno suo," etc.

XVIII.

Codex membranaceus, formae 12[ae], 64 folia continens, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, ab una manu, bene scriptus, legendo paululum detritus. A J. Brucio in Abyssinia acquisitus est.

Encomia et Preces.

1. *Tebaba-Tabîbân* [e], *i. e. Sapientia Sapientium.* fol. 1—34.

Sunt preces ad Deum rhythmicae, in quibus,

---

[y] Extat MS. ibid. No. 2, e.

[z] Impressa est in J. Ludolfi Commentario ad Hist. Aeth. p. 341—345, cum versione Latina. Extat MS. in Cod. Mus. Brit. Aeth. XXI. No. 2, c.

[a] Extat MS. in Mus. Brit. l. c. No. 2, b.

[b] Impressa est in Novo Testamento Aethiopico, Romae edito, fol. 170—174. Extat MS. in Mus. Brit. Cod. Aeth. XXI. No. 2, f.

[c] De Cyriaco, Episcopo Behensae, vide Catalog. Cod. Aethiop. Mus. Brit. p. 25, Annot. a.

[d] Extat MS. in Mus. Brit. Cod. Aeth. XXI. No. 2, d.

[e] Preces eaedem MS. extant in Mus. Britann. Cod. Aethiop. LVI. No. 1. et LVII. No. 1.

serie 100 stropharum, ejus laudes e Bibliis celebrantur. Stropha prima haec est:

ኦእግዚአብሔር፡ ጠቢበ፡ ጠቢባን፡ ከሃሊ።
እስከ፡ ለዓለም፡ እምጥንት፡ እንተ፡ ኢትበሊ።
ድኩም፡ ሕሊና፡ ገብርከ፡ ወፈራሂ፡ ልብ፡ ኢተ
ሀበሊ።
እስመ፡ ኀቤከ፡ እግዚኦ፡ ጸሎተ፡ አድኅኖ፡
እጼሊ።
አድኅነነ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ ቀታሊ።

"Deus sapientissime, omnipotens, ab initio usque in aeternum non senescens! Imbecillus mente, servus tuus et timidus corde, nec audax, ego a te Deus salutem peto. Salva nos, et eripe me ab omni homicida!"

2. *Laudatio Dei, rhythmica.* fol. 34, 35.

Constat e septem strophis, quarum singulae a ስብሐት፡ ለከ፡ "Gloria tibi," incipiunt. Stropha prima haec est:

ስብሐት፡ ለከ፡ እግዚአብሔር፡ አብ፡ ጥንተ፡
መዋዕል፡ ወዕድሜ።
ለመለኮትከ፡ ዘአልቦ፡ ትርጓሜ።
ወለመንግሥትከ፡ ግብረ፡ ፈጸሚ (sic)።

"Gloria tibi Deus, Pater, principium dierum et temporis, cujus divinitas inexplicabilis, cujus regnum infinitum!"

3. *Preces rhythmicae in Coenae Sacrae Communionem*[f]. fol. 35—42.

Ab initio suo hoc carmen ማኅበረ፡ ምዕመናን፡ "Congregatio Fidelium" nominari potest. Constat 21 strophis, quarum prima haec est:

ማኅበረ፡ ምዕመናን፡ ወምዕመናት፡ አለ፡ ኪያከ፡
ተአምኑ።
ለነሢአ፡ ሥጋከ፡ ወትረ፡ ኀበ፡ ተአየኑ።
ወልደ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ዘኢትትፈለጥ፡ እምሕ
ፅኑ።
እሴብከ፡ ሎሙ፡ ሕማመከ፡ ወመስቀለከ፡
እዜኑ።
ጸጋ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሊተ፡ እምሰማይ፡ ፈኑ።

Congregatio fidelium, virorum et mulierum, te confitentium, ubi ad sumendum corpus tuum semper confluit, Fili Patris, Christe, a sinu Patris non separabilis, ibi ego illis passionem tuam praedicabo, et crucem tuam annuntiabo. Spiritus Sancti gratiam mitte mihi coelitus!"

4. *Salâm ad* 318 *Episcopos Nicaenos.* fol. 42—47.

Constat 16 strophis, quarum prima haec est:

ሰላም፡ ለዝክረ፡ ስምክሙ፡ ምሉዓ፡ ውዳሴ፡
ወስብሐት።
ለርእስክሙ፡ ወለገጽክሙ፡ ገጸ፡ ጽዱላን፡
ብርሃናት።
፫፻፲ወ፰ ርቱዓነ፡ ሃይማኖት።
ባርኩኒ፡ በእዴክሙ፡ እደ፡ ጸጋ፡ መንፈስ፡ ወሀ
ብት።
በበረከቶሙ፡ ለአቤል፡ ወሴት።

"Salus memoriae nominis vestri, laude et gloria pleni, capitibus et faciebus vestris, faciebus luminum splendidorum, 318 Orthodoxi! Benedictionem mihi date manibus vestris, manibus gratiae et doni Spiritus, benedictionem Abelis et Sethi!"

5. *Salâm ad Mariam*[g]. fol. 47—62.

Constat 43 strophis, quarum prima haec est:

እግዚአብሔር፡ ወሀቤ፡ ብርሃን፡ ዘይሤለስ፡
በአካሉ።
እንዘ፡ ተዋህደ፡ ያጸንዕ፡ በመለኮቱ፡ ወኀይሉ።
ዓይነ፡ ልቦናየ፡ (sic) ያብርህ፡ በማኅቶተ፡ ጥበብ፡
ስነ፡ ጸዳሉ።
ከመ፡ ይርአይ፡ ገጸ፡ ነገር፡ ለኪዳንኪ፡ ይደሉ።
ማርያም፡ እግዝእተ፡ ኵሉ፡ ዘታሕቱ፡ ወላዕሉ።

"Deus, largitor luminis, Trinus personis, unitatem divinitate et potentia sua confirmans, lampade sapientiae, praestantia splendoris sui illustret oculum mentis meae, ut perspicue videat omnia, quae tuo testamento digna sunt, Maria, Domina omnium, quae superna sunt, et quae inferna!"

6. *Salâm aliud ad Mariam.* fol. 62, 63.

Strophis 7 constat, quarum prima haec est:

ሰላም፡ ለኪ፡ ኪዳነ፡ ምሕረት፡ ተስፋየ፡ ዘታ
ጸድቂ፡ ኀጥአ።

---

[f] Eaedem Preces extant MS. in Cod. Aeth. Mus. Brit. LVII. No. 3. (vid. Catalog. p. 54.)

[g] Idem Salâm extat MS. in Cod. Aeth. Mus. Brit. LVII. No. 5 (l. c.). Stropha 43ª est doxologia in Mariam.

ወዘተኅለሠሢ፡ አሐደ፡ በግዓ።
ዘተገድፈ፡ እምነ፡ ተስዓ።

" Salus tibi, Testamentum misericordiae,[h] spem meam peccatoris quae verificas, et quaeris ovem unam, perditam e nonaginta."

In folio 64 inscripta est Formula incantationis animalium rapacium, noxiorum et impurorum magica, *Amharice.*

XIX.

Codex membranaceus, formae 4ae, 182 folia continens, quibus duo alia, non numerata, praefixa sunt, paginis in binas columnas divisis ab una manu exaratus[i]. Fuit quondam W. Laudii, Archiepiscopi Cantuariensis, peculium.

Organon Mariae.

In foliorum praefixorum priore fragmentum e Salâmo ad Michaelem Archangelum inscriptum erat, sed nunc fere prorsus obliteratum est: in altero J. Ludolfi judicium de Organo Mariae e Comment. ad Hist. p. 346, et J. Brucii relatio de eodem e J. Bruce's Travels. Ed. 8vo. Vol. II. p. 421. exscriptum est.

1. *Organon Mariae.* fol. 1—178.

Titulus et initium libri cum eo, quod J. Ludolfus l. c. exhibet, concordat.

2. *Initium Salâmi ad Michaelem, Archangelum*[k]. fol. 178, 179.

3. *Preces ad Deum rhythmicae.* fol. 179—181.

Strophas 14 continet, quarum prima:

አምላኪየ፡ አምላኪየ፡ ነጽረኒ፡ ወትረ፡ ወኢት
ኅድገኒ፡ ዘልፈ።
ከመ፡ አንተ፡ ትቤ፡ እንዘ፡ ትክሠት፡ አፈ።
ትፈጽም፡ አንተ፡ ተጽሕፈ።
ስብሐት፡ ለከ።

" Deus, Deus meus, respice me semper! In perpetuum noli me deserere! Quomodo tu dixisti, aperto ore, ita perficias, quod scriptum est! Gloria tibi!"

In folio 181 occurrit Indiculus supellectilis Ecclesiae cujusdam; in folia 182 nomina mensium Coptica inscripta sunt; item haec subscriptio ab alia manu addita est:

ዘቲ፡ መጽሐፍ፡ ዘአበ፡ አምደ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ አበ፡ ገብረ፡ ሚካኤል፡ ዘቆገር፡ ዘተሣየጠ፡ ለመድኀኒተ፡ ነፍሱ፡ በ፶ ቀጠ፡ እምነ፡ አበ፡ ተወልደ፡ መድኅን፡ እመኒ፡ ሞትኩ፡ ይኩን፡ ለቀያማ፡ ለአመ፡ አንበብክሙዋ፡ ለዘቲ፡ መጽሐፍ፡ ኢትርስዕኒ፡ በጸሎትክሙ። " Hujus libri possessor est Abba 'Amda-Jâsûs, filius Abbatis Gabra-Michaelis, Kogarensis[l], qui eum a Tawalda-Madhen quinquaginta Katis[m] emit, salvationi animae suae. Quum mortuus fuero, sit Kajâmae! Hunc librum si legeritis, nolite oblivisci me in precibus vestris!"

XX.

Codex chartaceus, formae 4ae, 16 folia continens, manu rudissima exscriptus, ab initio et a fine mutilus, magnam in partem illegibilis factus. Pertinet ad Clarkii Collectionem.

Ab initio infixus est Codiculus membranaceus, formae 24ae, 8 folia continens, humiditate ita corruptus, ut praeter paucas voces omnia obliterata sint.

Ad calcem affixus est Codiculus alius, chartaceus, formae 24ae, 9 foliis constans, humiditate corruptus.

Miscellanea.

1. Codiculus prior, quantum nunc videre licet, *Preces* continebat.

2. In Codice ipso insunt *Testimonia de Trinitate et Incarnatione*, e SS. Patribus collecta. Sed inscriptiones, quibus nomina auctorum indicata erant, plurimae obliteratae sunt.

3. Codiculus posterior continet *Preces ad Deum, in nonnullas hebdomadis ferias;* scilicet: a.) in

---

h Hoc titulo " Testamentum misericordiae" Maria in singulis 7 stropharum salutatur.

i Hic Codex jam ab Uri in Catalogo Cod. MSS. Orient. Bibl. Bodl. sub Cod. Aeth. I. p. 28. recognitus est.

k Est initium ejusdem Salami, quod in Mus. Brit. Cod. Aeth. XXV. et LXVI. (cfr. Catalog. p. 28. 56.) extat.

l Erravit Uri (l. c. p. 28), quum hunc virum libri auctorem fuisse asseruit.

m De hoc monetae genere videre licet J. Ludolfi Lexic. Aeth. ed. II. p. 219.

feriam sextam. fol. 2, 3. b.) in Dominicam. fol. 3—7. d.) in feriam quartam. fol. 7—9.

ACTA SANCTORUM.

XXI.

Codex membranaceus, formae 12[ae], 57 foliis constans, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, scriptura minuta, satis bene exaratus. Praefixa sunt libro 3 folia alia[n]. Fuit quondam E. Pocockii peculium.

Encomium Coelestium et Terrestrium.

1. In fasciculi praefixi foliis 1 et 2. leguntur :

a.) *Computus Ecclesiae Aethiopicae*[o].

b.) *Computus Epocharum variarum*[p].

c.) *Index Testimoniorum de una Christi natura, brevissimus.*

2. *Encomium Coelestium et Terrestrium.* fol. 1—57.

Est idem liber, quo J. Ludolfus ad conficiendos suos Fastos sacros Ecclesiae Aethiopicae[q] usus est.

Inscriptio libri defectiva[r] est : quod legitur, hoc est :

. . . ቅዱስ: ፩ አምላክ:: ንጽሕፍ: መዝሙ . . . . . . ተጋብአ: ብእሲ: ምስኪን:: እንዘ: ውእቱ: ጸያፍ: ወላዕላዐ: ልሳን:: ትሑት: . . . . በኀበ: ሰብእ: . . . . ውዳሴ: ሰማያውያን: ወምድራውያን:: በጸሎተ: እሉ: እንዘ: ይትመኀፀን: ወበአክናፈ: ረድኤታ: ለእግዝእትነ: ማርያም: እንዘ: ይጼውን (sic) :: ወበምሕረተ: ክርስቶስ: ወልዳ: እንዘ: ይትአመን:: ይኩን: ፈውሰ: ለሕሙማን:: ወረድኤተ: ለምንዱባን:: ስርየተ: ለኃጥኣን: ወዕሤተ: ለጻድቃን:: ኀበ: ይትኀለይ: በውስተ: አሐቲ: ጉባኤ: እንተ: ሐዋርያት: ቤተ: ክርስቲያን:: ወኀበ: ይትነበብ: በገጸ: ኵሉ: መካን:: " . . . . Sancti, unius Dei! Scribimus Psalm . . . . . collegit vir egenus, balbus et impeditus lingua, humilis . . . . . apud homines . . . . . encomium coelestium et terrestrium; eorum in precibus confisus, alis auxilii Dominae nostrae Mariae sese muniens, misericordia Christi, Filii ejus, fretus, ut (liber) infirmis medicinae sit, auxilio afflictis, remissioni peccatoribus, praemio justis, ubicumque cantatur in Ecclesia Catholica, Apostolica, et ubi legitur per omnia loca."

Liber continet Salutationes rhythmicas in Sanctos singulorum dierum per totum anni circulum. Nomina mensium in textu ipso inscripta, dierum numeri autem in margine notati sunt.

In fine subscriptio rhythmica trium stropharum legitur.

ዘአቅረብኩ: ማኅሌተ: አዘኪርየ: አእላፈ::
እለ: ተጸምዱከ: ዘልፈ::
ለለይትነበብ: ተወከፍ: ዘንዴትየ: መጽሐፈ::
እንተ: ረሰይከ: እግዚኦ: ጸራይቀ: መበለት: ውኩፈ::
እምእለ: አብኡ: ብዑላን: ተረፈ::

ነቢያት: ቅዱሳን: ወሐዋርያት: ንጹሓን::
ሰማዕታት: ወጻድቃን: ወመላእክት: ትጉሃን::
ደናግልኒ: ወመነኮሳት: ኄራን::
ባርኩ: ባርኩ: ጉባኤ: ዛቲ: መካን::
እስከ: አረጋዊ: ልሂቅ: ወንዑስ: ሕፃን::

ዘጸሐፎ: በክርታስ: ወለዘአጽሐፎ: እንዘ: ይደርስ::
ለዘአንበቦ: ወለዘ: ተርጐሞ: በልሳን: ሐዲስ::
ወለዘሰምዓ: ቃሎ: በእዝነ: መንፈስ::
በጸሎተ: እሙ: ማርያም: ዐራቂተ: ኵሉ: እምበዕስ::
ኅቡረ: ይምሐረነ: ኢየሱስ: ክርስቶስ::

" Cui canticum obtuli, commemorans myriades, cultu perpetuo tibi servientes, paupertatis meae

---

[n] Hic Codex jam a J. Ludolfo lectus est (cfr. Praefationem in ejus Lexicon Aethiop. Ed. II.). Item in Uri, Catalogo Cod. MSS. Aeth. Bibl. Bodl. sub Cod. Aeth. III., p. 28. recognitus, sed falso descriptus est.

[o] Impressus est in J. Ludolfi Commentario ad Hist. Aeth. p. 385—387.

[p] Impressus est in J. Ludolfi Commentario ad Hist. Aeth. p. 387, 388.

[q] Commentar. ad Hist. Aeth. p. 389—427. Idem liber extat MS. Aeth. in Bibliotheca Tubingensi (vid. Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft. Vol. I. 1847. p. 37.) et Halensi (vid. Libri Aethiopici Fetha Negest. Cap. XLIV. ed. a Fr. A. Arnold. Halae Saxonum. 1841. Praefat. p. v.).

[r] Linea prima et tertia, ut quas rubro inscribendas proposuisset librarius, ab eo omissae sunt: lineae aliae a conglutinatore codicis laesae sunt.

librum, quotiescumque legitur, accipe, Domine, qui viduae obolos gratos accepisti, prae reliquis, qui indiderunt, opulentis !" "Prophetae Sancti et Apostoli innocentes, Martyres et Justi, et Angeli vigilantes, Virgines quoque et Monachi boni, benedicite, benedicite hujus loci congregationi, ut seni longaevo, ita infanti parvulo." "Ejus, qui hunc (librum) in membrana exaravit, et auctoris, qui scribendum eum fecit, ejus, qui illum legerit, et ejus, qui in novam linguam eum verterit, et ejus, qui verbum illius audiverit aure spiritus, eorum, ob preces Mariae, Matris suae, omnes dissidentes reconciliantis, simul misereatur Jesus Christus !"

Denique legitur : ጸሎቶሙ: ወበረከቶሙ: የሀሉ: ምስለ: ገብሮሙ: ነገደ: ክርስቶስ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን:: "Eorum preces et benedictio sint cum servo eorum, Nagada-Christos, in saecula saeculorum ! Amen."

XXII.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 99 folia continens, paginis in ternas columnas divisis, distincte, sed minus accurate exaratus.

Inscriptiones, nomina Mariae et Jesu, et nomina librariorum vel possessorum rubro scripta sunt: quibusdam[s] autem locis inscriptiones omissae.

Synaxarii Pars Prima.

Inscriptio libri haec est : በስመ: አብ: ወወልድ: ወመንፈስ: ቅዱስ: ፩ አምላክ:: ነወጥን: በረድኤተ: እግዚአብሔር: ወበሠናይ: ሁብቱ: በጽሒፈ: መጽሐፈ: ስንክሳር: ዘበትርጓሜሁ: ጉባኤ: ዘቀድሕወ: አበዊነ: ቅዱሳን: መምህራነ: ቤተ: ክርስቲያን: አብ: ክቡር: አባ: ሚካኤል: ኤጲስ: ቆጶስ: ዘሀገረ: አትሪብ: ወመሊግ: ወአብ: ክቡር: አባ: ዮሐንስ: ኤጲስ: ቆጶስ: ዘሀገረ: ቡርልስ: ወካልአንሂ: አበው: ቅዱሳን: ወክቡራን: እለ: አስተጋብእወ: ለዝንቱ: መጽሐፍ: እምነ: ኵሉ: ገድላት: ዘመላእክት: ወዘነቢያት: ወዘሐዋርያት: ዘጻድቃን: ወዘሰማዕታት: ወሊቃነ: ጳጳሳት: ቅዱሳን: ወዘገዳማዊያን: መነኮሳት:: ከመ: ይግበሩ: ተዝካሮሙ: ወያንብቡ: ገድሎሙ: ኵሎ: አሚረ: እምሠርቀ: ፩ ለመስከረም: እስከ: ተፍጻሜተ: ዓመት:: ወኮነ: አስተጋብኦቱ: ለዝንቱ: መጽሐፍ: በ፱፻፷ ወ፫: (sic) ዓመተ: ሰማዕታት: ንጹሐን: ጸሎቶሙ: ወበረከቶሙ: የሀሉ: ምስለ: ፍቁሮሙ: ተወልደ: መድኅን: ለዓለመ: ዓለም::

"In nomine Patris, etc. Cum auxilio et beneficio Dei, incipiamus scribere librum *Synaxarii*, quod significat Collectionem, a Sanctis Patribus, Doctoribus Ecclesiae, Patre glorioso, Abbate Michaele, Episcopo Atribi et Maligi urbium, et Patre glorioso, Abbate Joanne, Episcopo Burlesi urbis, aliisque Patribus Sanctis et gloriosis haustum et collectum ex omnibus certaminibus Angelorum, et Prophetarum et Apostolorum, Justorum et Martyrum, et Patriarcharum Sanctorum, et Eremitarum Monachorum, unde eorum commemorationes celebrarentur, eorumque certamina quotidie, inde ab initio Mascarram mensis usque in finem anni, legerentur. Perfecerunt autem hujus libri collectionem anno Martyrum innocentium 963[t]: eorum preces et benedictio sint cum dilecto eorum Tawalda-Madhen in saecula saeculorum ! Amen."

In hoc libro singuli singulorum totius anni dierum Sancti commemorantur, et ex eorum historia, quidquid notum est, refertur. Sub finem commemorationis singulorum Sanctorum salutationes rhythmicae[u], ad eos dictae, annexae esse solent.

Sancti autem, qui ita commemorantur, cum illis, qui in J. Ludolfi Fastis recensentur, nequaquam congruunt. Ludolfus enim Fastos suos e salutationibus rhythmicis, ad singulorum dierum Sanctos dictis, compilavit. Sed cum in Synaxario ad multos Sanctos, quorum commemoratio fit, salutatio nulla dicatur, item in salutationibus multa nomina, quae in Synaxario non ex professo commemorantur, occurrant, accidit, ut Ludolfus in suis Fastis modo minorem, modo majorem Sanctorum numerum recenseat, quam Synaxarium ipsum.

Quare hoc loco Indicem Sanctorum, qui in Synaxario ex professo commemorantur, subjungimus.

---

s Plurimae desunt inde a secundo usque in vigesimum tertium Tekemt mensis diem.

t De libro Synaxarii, de libri inscriptione et de ejus auctoribus, videre licet annotationes ad Cod. Aeth. XXXIX. Musei Britannici, in Catalogo MSS. Aeth. Mus. Brit. p. 45, 46. Ibidem pro ፱፻፷ወ፫ melius legitur: ፱፻፷ወ፫:

u Hae salutationes cum illis, quae in Cod. XXI. continentur, quantum nos quidem comparare potuimus, fere ubique congruunt.

Typis majoribus imprimenda curavimus eorum Sanctorum nomina, quorum historia in Synaxario fusius traditur; minoribus nomina eorum, de quibus praeter commemorationem nihil refertur.

1. *Mascarram mensis.* fol. 1—35.

Inscriptio: ዝንቱ፡ ወርኅ፡ መስከረም፡ ቡሩክ፡ ወውእቱ፡ ርእሰ፡ አውራኅ፡ ዓመታት፡ ዘግብጽ፡ ወዘኢትዮጵያ፡ መዓልቱ፡ ወሌሊቱ፡ ለዝንቱ፡ ወርኅ፡ ዕሩይ፡ ፲ወ፪ ሰዓቱ፡፡ ወእምዝ፡ የሐፅፅ፡ እምአሚሩ፡ ለወርኅ፡ መስከረም፡፡
"Hic est mensis Mascarram benedictus, primus mensium anni apud Aegyptios et Aethiopes: hujus mensis dies (primus) nocti aequalis est, et duodecim horas habet; deinde inde ab initio Mascarram mensis decrescunt (dies)."

Dies 1. Initium circuli anni benedicti.
Lotio Jobi in fluvio.
Requies Bartholomaei, Apostoli.
Requies Abbatis Melii[x], Patriarchae Alexandrini III.
Requies Abbatis Aleph, Abbatis Melchi, Kulzemensis[y].
Festum Raguelis, Archangeli.

Dies 2. Martyrium Joannis, Baptistae.
Martyrium Dasiae[z], Aegyptii.
Commemoratio Marinae, aliorumque Martyrum.

Dies 3. Synodus Alexandrina, secundo Dionysii Patriarchae anno adversus Thnetopsychitas habita.
Terrae motus, anno Abbatis Macarii Patriarchae Alexandrini nono, anno Martyrum 828, factus, quo Ecclesiae Dasiae corruit.
Commemoratio Dioscuri Martyris, Dionysii Patriarchae, multorumque Martyrum.
Requies Abbatis Mosis e deserto Sihoth[a].

Dies 4. Requies Abbatis Macarii, Patriarchae Alexandrini LXIX.
Commemoratio Simeonis Anchoretae[b], Josuae filii Nun, Ardasae[c] Patriarchae, 150 Martyrum Antiochae, Entiae[d] unius e septuaginta, Entzenae[e], Theodori Episcopi et Theologi.

Dies 5. Martyrium Sophiae, duarumque ejus filiarum, Acaciae[f] et Barnabae.
Commemoratio Mamae[g] Martyris, ejusque patris Theodoti, et matris Theophilae, sub Juliano Imperatore.
Commemoratio Lebna-Denghel, Regis Aethiopiae.

Dies 6. Requies Isaiae, Prophetae.
Requies Sanctae Baslatiae[h], Martyris sub Diocletiano.
Commemoratio Jacobi Monachi, et Athimi[i] Episcopi, et certaminis Basilii, et Orontis, et Adii, et Raunavii, et Sauli, et Suae[k], Martyris.

Dies 7. Requies Abbatis Dioscuri, Patriarchae Alexandrini XXV.
Requies Severiani, Episcopi Gabalorum.
Martyrium Agathonis, Petri, Joannis, Ammonae[l], Ammonis, cum Rebecca[m] matre.
Martyrium 2000 Martyrum, cum Sancto Basilide passorum, et commemoratio Dasi et Gagrae, et Naulae[n] Episcopi Antiocheni, et Petri Monachi, et commemoratio nativitatis Hannae, matris Mariae.

Dies 8. Martyrium Zachariae Sacerdotis, Patris Joannis Baptistae.
Requies Mosis, principis Prophetarum.
Martyrium Dimasii[o], Presbyteri, e Dersâba[p] in Aegypto boreali, sub Luciano, Praefecto Alexandriae.
Martyrium Luciani Praefecti, et commemoratio Jeremiae, martyrii Joannis, et Andevii[q], et Eliae, et Ammonis Monachi.

Dies 9. Martyrium Bissorae[r], Episcopi Matzilis[s] in Aegypto.
Martyrium 14730 virorum, 7 mulierum cum Basilide.
Miraculum Michaelis, Archangeli, in urbe Pherûmia[t].
Requies Jâsâi[u], Regis.

Dies 10. Miraculum Mariae in urbe Tzedenia[x].
Requies Judith, Prophetissae.

---

[x] ሚልዮስ፡ [y] በዛቲ፡ ዕለት፡ አዕረፈ፡ አበ፡ አሌፍ፡ አበ፡ ሚልኪ፡ ዘቀሉልዝም፡፡ In relatione sequenti nonnisi Melchi nomen occurrit. [z] ዳስያስ፡, e ታይዳ፡ in Aegypto. [a] ዘገዳመ፡ ሲሖት፡፡ [b] ዘጾማዕት፡ [c] አርዳሴ፡ [d] አንትያ፡ ዘእም፸፡፡

[e] እንጽና፡፡ [f] አክሶስያ፡ [g] ማማስ፡ [h] በስላትያ፡ [i] አቲሞስ፡ [k] ባስሊስ፡ ወአሮንጦስ፡ ወዓዲ፡ ወሪውናው፡ ወሳውልስ፡ ወስዋ፡፡ [l] አሞና፡ [m] ሪፃቃ፡ [n] ዳስ፡ ወጋግራ፡ ወናውላ፡፡ [o] ዲማስዮስ፡ [p] ዶርሳበ፡ [q] አንዴወ፡ [r] ቢሶራ፡ [s] መጺል፡ [t] ፋሩምያ፡ [u] ያሳይ፡ [x] ጼዴንያ፡

Festum nativitatis Dominae Mariae[y], Virginis.

Requies Sanctae Matronae[z].

Commemoratio Athanasiae, cum tribus pueris.

Dies 11. Martyrium Basilidis[a].

Martyrium Panaphesis[b].

Martyrium trium Operariorum Asnensium[c], sub Ariano Praefecto.

Commemoratio Cornelii, centurionis.

Requies Theodorae Alexandrinae, sub Zenone Imperatore.

Commemoratio Basilii, et Theodori Episcopi Hierosolymorum Martyris, et Causti[d] Archimartyris Alexandrini.

Dies. 12. Festum Michaelis Archangeli.

Memoria Synodi, Ephesi a 200 Episcopis habitae, generalis tertiae.

Commemoratio translationis corporis Aflahi[e], et Martyrum, qui cum eo passi sunt.

Commemoratio Lujurae et Calanici[f], Martyrum; commemoratio Jojachim et Hannae[g].

Dies 13. Memoria miraculorum Basilii, Episcopi Caesareae in Cappadocia.

Requies Abbatis Isaac, Anachoretae.

Dies 14. Requies Abbatis Agathonis, Stylitae[h].

Commemoratio Macarii[i] Martyris, Bartholomaei, Auderae, Nasonis[k], et requies Deganae[l], Presbyteri.

Dies 15. Memoria translationis corporis Stephani, Archidiaconi, Protomartyris.

Commemoratio Abbatis Petri, e Toravo[m] oppido.

Dies 16. Commemoratio Crucis gloriosae, et festum consecrationis Ecclesiae, et Templi, et Sepulchri Domini nostri Jesu Christi in Palaestina, sub Helena Regina, vigesimo Constantini M. anno.

Requies Tobiae.

Commemoratio Warkelae[n], Simeonis, Marciani[o], Aciani, Halii, Roniki[p], Luciani, Acermani[q], Petri, Hannae, et requies Abbatis Agathonis[r].

Dies 17. Festum Crucis.

Requies Sanctae Theognostae[s], Martyris, sub Honorio et Arcadio Imperatoribus.

Requies Dionysii, Patriarchae Alexandrini XIV.

Commemoratio Libae, et Cyriani[t], et Justinae, et Thecaleltis[u].

Dies 18. Requies Abbatis Eustathii, Doctoris Fidei, et Praedicatoris Evangelii.

Commemoratio Helenae, matris Constantini M.

Requies Honorii[x], Doctoris monasterii Tzegâdj[y].

Martyrium Mercurii, sub Juliano Imperatore.

Festum Crucis.

Requies religiosi Mar Jacobi, Aegyptii.

Commemoratio Stephani Presbyteri, et Nicetae[z] Martyris. Inventio ossium Thomae, et Athanasii Patriarchae. Commemoratio Philothei Thaumaturgi[a], et Abbatis Nobi Eremitae, et quadraginta virorum, viginti mulierum, qui cum Obolio[b] Martyres facti sunt; et commemoratio Euphomiae[c] Martyris, Abbatis Phinomii[d]; Martyrium Selhonis, et Achlaelis[e], et Isaaci.

Memoria miraculorum, a Thoma in India perpetratorum.

Dies 19. Commemoratio Gregorii, Patriarchae Armeniae, Martyris sine sanguine effuso.

Commemoratio Festi Crucis[f].

Requies Cyriaci[g], Eremitae, tempore Marciani Imperatoris.

Requies Sanctae Romāna-Wark[h], filiae Naodi, Regis Aethiopiae.

Dies 20. Requies Abbatis Athanasii, Patriarchae Alexandrini XXVIII.

Martyrium Sanctae Melidamae[i], et commemoratio Athe-

---

[y] Additur: በከመ፡ ጽሑፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግጸዌ፡ ዘቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘደብረ፡ አስቄጥስ። ወከማሁ፡ ጽሑፍ፡ ካዕበ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግጸዌ፡ ዘላዕላይ፡ ግብጽ፡ "Quomodo scriptum est in libro Synopsis Sancti Abbatis Macarii, e Monasterio Scetico; item scriptum est in libro Synopsis Aegypti superioris."

[z] ማጥሮንያ፡ [a] ፋሲለደስ፡ [b] በነፍዝዝ፡

[c] ፫ ገባራውን፡ (sic) ዘሀገረ፡ እስና። Eorum nomina: ሱሩስ፡ አንጢክዮስ፡ መስሐደሬ፡

[d] ቀውስጦስ፡ [e] አፍላሆስ፡ [f] ሉዩራስ፡ ወገላኒኮስ፡ [g] Additur: "hoc die Romaei festum Stephani celebrant." [h] ዘአምድ፡ [i] መቃሪ፡

[k] አውድራ፡ ወናሶን፡ [l] ዴገና፡ [m] ጦራው፡

[n] ወርቅላ፡ [o] መርቄኖስ፡ [p] አዝያኖስ፡ ሐሊ፡ ሮኒቆስ፡ [q] አዝርማኖስ፡

[r] Additur: ዘተፋእመ፡ እብነ፡ ከመ፡ ይትናገር፡ ነገረ፡ ጽሩዓ፡ (sic). [s] ታኦግንጣ፡ [t] ሊባ፡ ወኪርያኖስ፡ [u] ቴክሌልጥስ፡ [x] አኖሬዎስ፡

[y] ጽጋጇ፡ [z] ነኪጣ፡ [a] መንክራዊ፡

[b] አቦሊ፡ [c] ኤፎምያ፡ [d] ፊኖሚስ፡

[e] ስልሖን፡ ወአክላሌልስ፡ [f] Additur: "ter enim celebrandum est." [g] ቂርቆስ፡ [h] ሮማነ፡ ወርቅ፡ [i] መሊዳማ፡

nae et Marinae, et Phelae[k], et Abrahami Monachi; et commemoratio[l] Thaddaei et Epiphanii, et commemoratio Armenii[m], et Simeonis Martyris, Archiepiscopi Hierosolymorum.

Dies 21. Martyrium Cypriani et Justinae.

Commemoratio Mariae Virginis[n].

Requies Tiberii, Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Dies 22. Martyrium Cotyli[o], ejusque sororis Axuae[p], liberorum Saporis, Regis Persiae.

Martyrium Julii, Acfahasii[q], qui multorum Sanctorum Acta scripsit, tempore Constantini M.

Commemoratio Bâlâni[r].

Dies 23. Martyrium Eunabii[s] et Andreae.

Martyrium Eustathii cum filio et uxore.

Commemoratio Teclae Virginis, quadraginta quatuor Martyrum, Gregorii Thaumaturgi, Entzenae[t], et Belinae[u], et Abbatis Salâmae Justi.

Dies 24. Requies Gregorii Monachi, Aegyptii.

Martyrium Quadrati[x], unius e 72 Discipulis.

Commemoratio Beteruae et Lataini[y] Martyrum, et requiei Gabrielis Patriarchae, et Theodori, et Netramili[z], et certaminis Ausanii, et Nestesii, et Zejani[a], et Justi cum fratribus, et Elsarii, et Phrati, et Cosmae[b], et Damiani.

Dies 25. Requies Jonae Prophetae.

Commemoratio Phocae, et Joannis, et Andreae[c], et Petri, et Antonii.

Dies 26. Annunciatio Zachariae per Gabrielem Archangelum.

Commemoratio translationis corporis Obolii[d] Martyris, filii Justi; et commemoratio 10000 Martyrum, et Agathae[e] Aegyptiae, et Abbunae Georgii Martyris.

Dies 27. Martyrium Eustathii[f], cum duobus filiis.

Requies Sanctae Teclae[g], Macedoniae, coaetaneae Pauli Apostoli, Martyris sine sanguine effuso.

Requies Antilarii[h], Publicani.

Requies Abbatis Joannis, e Monasterio Tzegê[i].

Dies 28. Martyrium Abadiri[k] cum Irene[l] sorore, sub Ariano Praefecto.

Requies Sanctae Susannae, filiae Helciae.

Commemoratio Irenae[m] Martyris, et Hannae, et Paupher-nae[n], et Lucae Monachi.

Dies 29. Festum Nativitatis Jesu Christi.

Translatio corporis Joannis Apostoli, Evangelistae, Theologi.

Martyrium Sanctae Arsimae et Agathae[o], aliarumque virginum et virorum, in summa 72 animarum, sub Diocletiano Imperatore.

Dies 30. Memoria Festi, quod Christus Athanasio, Patriarchae Alexandrino, Apostolo[p], fecit.

Commemoratio Gregorii Patriarchae Armenorum, et vocationis Jacobi et Joannis, filiorum Zebedaei, et Abbatis Bulae[q] (Pauli), et Marii, et Petri, et Estheris[r], Martyrum.

Requies Abbatis Salusii[s].

Postscriptum est: ተፈጸመ: ምንባብ: ዘወርኀ: መስከረም:: ስብሐት: ለእግዚአብሔር: ወላዕሌነ: ይኩን: ምሕረቱ: ወሣህሉ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: ወአሜን:: "Expliciunt lectiones in Mascarram mensem: gloria sit Deo, et supra nos sit ejus miseratio et clementia, in saecula saeculorum! Amen et Amen!"

2. *Tekemt mensis.* fol. 35—67.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኃ: ጥቅምት: ቡሩክ: መዋዕሊሁ: ፲ወ፩ ሰዓት: ወእምዝ: የሐፅፅ: አመ: አሚሩ: ለጥቅምት: "In nomine Patris, etc. Tekemt mensis benedictus: ejus dies

---

[k] ለቴና: ወመሪና: ወፊላ:

[l] ወተስካረ: ረድእ: ወሰዶስ: (non liquet) ወታዴዎስ: ወአቢፋንዮስ: [m] አርማንዮስ:

[n] Haec nota additur: በዛቲ: ዕለት: ይደልወነ: ንግበር: በዓለ: ተዝካራ: ለእግዝእትነ: ማርያም: ወላዲተ: አምላክ: አመ: ፳፩ ወለለወርኁ: እስከ: ተፍጻሚተ: ዓመት: እስመ: ባቲ: ኮነ: ድኅነትነ: እምእደ: ሰይጣን: ጸላኢነ: "Hoc die celebrare debemus festum commemorationis Dominae nostrae Mariae, Deiparae, vicesimo primo quoque singulorum mensium die, usque in finem anni: hoc enim die salvatio nostra e manu Satanae facta est."

[o] ኮቶሎስ: [p] አክሱ: [q] ዘአቅፈሐሲ:
[r] ባላን: [s] አውናብዮስ: [t] እንጽና:
[u] ብሊና: [x] ብድራጥስ: [y] ቤቴርዋ:
ወለታይን: [z] ንጥራሚልስ: [a] አውሳኒዎስ:
ወንስጥስዮስ: ወዛያኖስ: [b] እልሰርይ:
ወፍራጦስ: ቆዝሞስ: [c] እንድራዎስ:

[d] አቦሊ: [e] አጋታ: [f] ኢዎስጣቴዎስ:
[g] ጤቀላ: [h] እንጤላርዮስ: ሊቀ: መጸብሐን:
[i] ጽጌ: [k] አባዲር: [l] ኢራኢ:
[m] ኢራኒ: [n] ጳውፋርና: [o] አርሲማ:
ወአጋታ: [p] ሐዋርያ: Et Apostolus, et Apostolicus cognominari solet. [q] ቡላ: [r] ማርዩ: ወብትራስ: ወአስታሬስ: [s] ሣሉሲ::

(primus) 11 horas habet; deinde ab initio mensis decrescunt."

Dies 1. Martyrium Anastasiae, sub Decio Imperatore.

Commemoratio Heritâni [t], et Susannae Virginis, et Mariae, sororis Lazari.

Dies 2. Adventus Abbatis Severi, Sancti, Magni, Patriarchae Antiocheni, in Aegyptum.

Memoria Thecla-Samâ'ti, et Hyriaci [u] (Cyriaci).

Dies 3. Requies Abbatis Simeonis, Patriarchae Alexandrini LI.

Commemoratio Georgii, Martyris novi [y]; et commemoratio Ninivitarum [x], et Macarii, Theophili et Eumerae [z]; et commemoratio Gregorii, Episcopi Armeniae, et Theodorae, filiae Arcadii, filii Theodosii Imperatoris.

Dies 4. Martyrium Bacchi [a], et Sergii [b], socii ejus, sub Antiocho, Praefecto Syriae, et Maximiano Imperatore.

Martyrium Ananiae [c], Praedicatoris, unius e 72 Discipulis, Episcopi Damasci, qui Paulum baptizavit.

Commemoratio Justorum Romani, et Joannis Eunuchi [d], et dedicationis Ecclesiae Sonhari [e].

Requies Abrehae et Atzbehae, Regum Aethiopiae, Axumitarum.

Dies 5. Requies Abbatis Pauli, Patriarchae Constantinopolis, disciputi Alexandri, Patriarchae Constantinopolis, praedecessoris illius.

Martyrium Cyriaci [f], sub Juliano Imperatore.

Commemoratio Jacobi Apostoli, filii Alphaei; et Aiderâji, et Aurae, et Aldarchi [g] Martyris, et Adrôni [h].

Dies 6. Requies Hannae Prophetissae, matris Samuelis.

Requies Abbatis Pantaleonis, Eremitae [i], sub Calebo, Rege Aethiopiae.

Martyrium Antonii, Episcopi Banae [k].

Commemoratio Habacuc Prophetae.

Martyrium Dionysii, Episcopi Athenarum.

Dies 7. Requies Abbatis Pauli [l], ex urbe Tamau [m].

Martyrium Minae, et Hasinae [n], et Cypriani, triumque virorum, qui igne Martyres facti sunt, et Justinae.

Dies 8. Martyrium Patris Metrae Senis [o], Alexandrini, multorumque Martyrum, sub Decio Imperatore.

Martyrium Bacchi [p], et Pelagiae; et commemoratio Abbatis Hori [q], et Susannae cum pueris, in Tzemvâh [r] Martyribus factis; et commemoratio Agathonis, Anachoretae.

Dies 9. Requies Liberii [s], Patriarchae Romani.

Requies Athanasii, Patriarchae Antiocheni.

Requies Stephani, primi Martyris Antiochiae, filii Nicomii [t], fratris Basilidis.

Memoria Eclipsis Solis sub Jobo Rege, et Patriarcha Cyrillo, anno Martyrum 388 [u].

Commemoratio Simeonis Episcopi.

Memoria miraculorum, a Thoma Apostolo in India perpetratorum.

Requies Davidis, Regis Aethiopiae [x].

Dies 10. Requies Eumenii [y], Patriarchae Alexandrini VII.

Martyrium Sergii [z], socii Bacchi, sub Maximiano Imperatore, et Antiocho, Praefecto Syriae.

Commemoratio Presbyteri Joannis, Martyris.

Dies 11. Requies Jacobi, Patriarchae Antiochiae.

Requies Pelagiae, Antiochenae, quondam meretricis.

Commemoratio . . . .

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Martyrium Matthaei Apostoli.

Requies Demetrii, Patriarchae Alexandrini XII.

Commemoratio Petri, Dionae [a], et certaminis Jacobi, et Abutfae [b], et Theodori, et Amâni [c].

Dies 13. Requies Zachariae, Monachi.

Commemoratio Ptolemachi [d] Martyris, et sociorum; et commemoratio Eunalae, Eulochii [e], Theodori, Aulae [f] et fratrum, et Nitalai, et Abelae [g].

---

[t] ኅሪጥን፡ [u] ተክለ፡ ሰማዕት፡ ወህርያቆስ፡
[x] ኔንዌ፡ ወሕዝቡ፡ ወነገዱ፡ [y] ሐዲስ፡
[z] አውምራ፡ [a] ባኮስ፡ [b] ሰርጊስ፡
[c] ሐናንያ፡ [d] ሕፅው፡ [e] ሶንሐር፡
[f] ኪራኮስ፡ [g] አይድራዮስ፡ ወአውራስ፡
ወአልዳርኮስ፡ [h] አድሮኖስ፡ [i] ዘጻማዕት፡
[k] ባና፡ [l] ባውላ፡ [m] ጠመው፡

[n] ሐሲና፡ [o] መጥራ፡ አረጋዊ፡ [p] ባኮስ፡
[q] ሖር፡ [r] ጽምዋሕ፡ [s] ሊዋርዮስ፡
[t] ኒቆምዮስ፡
[u] In Codice ፫፻፹ወ፰፡, sed numerus totus falsus est.
[x] Additur: ዘተብህለ፡ መሰሔ፡ ረሲዓን፡ ወጥቅመ፡ አድማስ፡ "qui cognominatur Ventilabrum impiorum, et Murus adamantinus."
[y] አውማንዮስ፡ [z] ሰርጊስ፡ [a] ዲዮናስ፡
[b] አቡጥፋ፡ [c] አማኖስ፡ [d] በጥልማኮስ፡
[e] አውናላ፡ ወአውላኪዮስ፡ [f] አውላስ፡
[g] ኒጣላውስ፡ ወአቤላ፡፡

Dies 14. Requies Philippi, Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Requies Mosis, Monachi.

Requies Gabra-Christos [h], filii Theodosii.

Requies Patris Aragâwi, cognomine Za-Michael [i].

Commemoratio . . . . . . Tarachii, et sociorum Martyrum, aliorumque Martyrum 431 [k].

Dies 15. Martyrium Bilamonis [l], e Nicomedia.

Commemoratio octo Martyrum, sociorum Pantaleonis.

Commemoratio . . . . . . Salationis, et Atrachii [m], et Abbatis Iphrâsii, et Andronici, et Hermolai, et Hermae, et Armectae [n], et Isaiae Patris, et Silae, discipuli Pauli.

Dies 16. Requies Patris, Abbatis Agathonis, Patriarchae Alexandrini XXXVII. (sic pro XXXIX.).

Commemoratio Abbatis Macrobii [o], et Abbatis Apollinis [p], et Abbatis Petri, discipuli Abbatis Isaiae, Anachoretae.

Commemoratio . . . . et 45 Justorum, e Derka [q], et Aaronis Religiosi, et Kerbui et Analii [r], et Abbatis Pauli et Marci.

Dies 17. Requies Philiani [s], Martyris, Episcopi Tamisi [t].

Commemoratio Gregorii, fratris Basilii.

Requies Dioscuri, Patriarchae Alexandrini XXXI.

Commemoratio Stephani, Protomartyris.

Dies 18. Requies Theophili, Patriarchae Alexandrini XXIII.

. . . . . . Romani Martyris, sub Asclepiano Praefecto.

Commemoratio . . . . Joannis Martyris, et Adranii, et Arimathiae, et Apisti, et Ladirii, et Asmanetae [u] cum tribus pueris.

Dies 19. Requies Bartholomaei, et conjugis ejus, Martyrum sub Diocletiano Imperatore.

Commemoratio Sanctae Synodi, Antiochiae adversus Paulum Samosatenum habitae.

. . . . . Joannis Dailamensis [x].

Commemoratio . . . . Justorum, qui socii Metrae fuerunt [y]; et commemoratio Jemrahi [z] Regis.

Dies 20. Requies Patris, Luminis mundi, magni Abbatis, Sancti Joannis minoris [a] (Κολοβοῦ), e Tansa [b] in Aegypto superiori.

. . . . Hoseae Prophetae.

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Translatio corporis Lazari, quem Christus e mortuis resuscitavit, e Cypro insula in Constantinopolim urbem.

. . . . Zachariae, Patriarchae Hierosolymorum [c], tempore Davidis, filii Saifa-Ar'âd [d], Regis Aethiopiae.

. . . . Joelis Prophetae.

Memoria Miraculorum Mariae, quibus Matthiam Apostolum e carcere liberavit.

Dies 22. Martyrium Lucae Evangelistae, Medici [e], unius e 72 Discipulis.

Dies 23. Requies Abbatis Josephi, Patriarchae Alexandrini LII.

Martyrium Dionysii, Episcopi Corinthi, tempore Diocletiani et Maximiani.

Commemoratio . . . . Tajancae [f], et Theodosii, et Thelavii, et Theaxii, et Josephi [g], et certaminis Andreae Martyris.

Dies 24. Requies Hilarii [h], Religiosi, Monachi Anachoretae [i].

Commemoratio . . . . . Pauli, ejusque socii Longini et Zenae [k], et commemoratio Ausiae [l], et Constantini, et Tzabala-Mariam [m], Naziraeae.

Dies 25. Requies Abbatis Bulae, cognomento Abibi [n].

---

[h] ገብረ: ክርስቶስ: [i] ዘሚካኤል:

[k] ጠራክዋ: ወእለ: ምስቤሁ: ወእለ: ቴዎስ: ወእምራይስ: ሰማዕት: ፬፻፴ወ፩ ወእለ: ምስሌሃ: ሰማዕታት:: [l] ቢላሞን:

[m] ሰላትዮን: ወአጥራኪስ:

[n] ይፍራስ: ወአድራኒቆስ: ወአርምሊስ: ወአርሚስ: ወአርምቅጥስ: [o] መቅሮፋዮስ:

[p] ዕብሎ: [q] ድርቄ: [r] ቅርቡ: ወአናልዩ:

[s] ፊልያስ: et ፊልያኖስ: [t] ተምይስ:

[u] አድራኒ: ወአርቴማቴዎስ: ወአፊስጦስ: ወለዲርዮስ: ወአስማኒት:

[x] ዘደይላሚ:

[y] እለ: መጥራ: እለ: ተቀትሉ: በግፍዕ: በእደ: እኩያን: ሰብእ: ወእስከ: ይእዜ: ማዕሰ: ለሠጋሆሙ: ኢተሌለየ: ወመግነዞሙ: ኢበልየ::

[z] ይምራሓ: [a] ሐፂር: [b] ቃንሳ:

[c] Dicitur obiisse anno Martyrum 1107.

[d] ሰይፈ: አርዓድ: [e] ጠቢብ: [f] ጠያንቄ:

[g] ተላዎስ: ወተአክሲስ: ወዮሳብ:

[h] ቢላርዮስ: et ሒላርዮስ: [i] መነኮስ: በሕታዊ:

[k] ለንጊኑ: ወዘይና: [l] አውስያ:

[m] ፀበለ: ማርያም: ተሐራሚት:

[n] ቡላ: ዘተሠምየ: አቢብ:

Requies Abbatis Apollinis [o], filii Ammonii, Achmimensis.

Consecratio Ecclesiae Julii Martyris in urbe Acfaha [p], sub Constantino M.

Commemoratio Abelis, et Delilae [q] Virginis.

Dies 26. Requies Timonis [r], Apostoli et Martyris, unius e 72 Discipulis.

Commemoratio Jacobi, fratris Domini, et Hurae [s] Martyris.

Requies Philippi, et Saugenae [t].

Dies 27. Requies Macarii, Episcopi Cavensis [u], sub Dioscuro Patriarcha, et Marciano Imperatore.

Commemoratio Pauli Anachoretae [x], et Juliani, sociorumque Martyrum.

Dies 28. Martyrium Sanctorum Marciani et Mercurii [y], discipulorum S. Pauli Martyris, Patriarchae Constantinopolis, sub Constantio Imperatore.

Commemoratio Abbatis Macdui [z], et Macarii, et requies Japheti, filii Noae, et requies Abbatis Jem'athae [a], unius e novem Sanctis.

Dies 29. Festum Nativitatis Christi.

Martyrium Demetrii Magni, Thessalonicensis, sub Maximiano Imperatore.

Dies 30. Requies sancti, devoti, religiosi Abrahami, Anachoretae e Manuph urbe.

Commemoratio Phalibûnae et Cainae [b], et apparitionis capitis Joannis Baptistae, et Marthae et Mariae [c].

Subscriptum est: ተፈጸመ፡ ወርኅ፡ ጥቅምት፡ ቡሩክ፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ ወበሠምረቱ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወበርከት፡ ወአኰቴት፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ "Explicit Tekemt mensis benedictus, cum auxilio et beneplacito Dei: ei sit laus, et benedictio, et gratiarum actio, in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat! Fiat!"

3. *Hedâr mensis.* fol. 68—99.

Inscriptio: በስመ፡ - - - ወርኅ፡ ኅዳር፡ ቡሩክ፡ መዓልቱ፡ ፲ ሰዓት፡፡ ወእምዝ፡ የሐፅፅ፡ አመ፡ አሚሩ፡ ለኅዳር፡ "In nomine Patris, etc. Hedâr mensis benedictus: ejus dies (primus) 10 horas habet; deinde decrescunt, inde ab initio mensis."

Dies 1. Martyrium Sanctorum Maximi, Manphii, Victorii, Philippi ex Africa [d], sub Decio Imperatore.

Dies 2. Requies Abbatis Petri, Patriarchae Alexandrini XXVII.

Requies Abbatis Sanutii, Patriarchae Alexandrini LXIII. (pro LXV.).

Commemoratio Setenuae [e] Prophetissae Alexandrinae, et Sanctae Anegesiae [f], et Abbatis Libani.

Dies 3. Requies Patris sancti magni, Cyriaci [g], Corinthii, sub Theodosio Imperatore.

Requies Athanasii, et Irenae [h] sororis ejus, Martyrum sub Maximiano Imperatore.

Dies 4. Martyrium Sanctorum Epimachi et Azariani [i], sub Maximiano Imperatore.

Martyrium Sanctorum Jacobi et Joannis, Episcoporum Persiae, sub Sapore, filio Hormizdae [k], Rege.

Martyrium Thomae [l], Episcopi Damasci, sub Muhammedanis.

Commemoratio Zachariae Magni.

Commemoratio Obaidae, Monachi perfecti [m], discipuli Abbatis Johanni; et commemoratio omnium Martyrum [n], et Patriarchae Petri, Alexandrini.

Dies 5. Apparitio capitis Sancti Longini, qui Christi latus lancea aperuit [o].

Commemoratio Timothei Martyris; et translatio corporis Theodori Martyris, Praefecti militum, in Scatabum ditionis Sijut [p] in Aegypto superiori; et consecratio ecclesiae ejus.

Dies 6. Requies Felicis [q], Patriarchae Romani.

Commemoratio Christi et Discipulorum ejus in monasterio Quesquam [r], ubi ecclesiam et mensam consecravit, et Eucharistiam celebravit.

---

[o] እብሎ፡ [p] አቅፋሐስ፡ [q] ደሊላ፡
[r] ጢሞና፡ [s] ሑራስ፡ [t] ሰውግናስ፡
[u] ዘሀገረ፡ ቃው፡ [x] ዘጾማዕት፡
[y] መርኪያኖስ፡ ወመርቆሬዎስ፡ [z] መቅዱ፡
[a] ይምአታ፡ [b] ፋሊቡና፡ ወከይና፡
[c] ወማርቴስ፡ ወማርስ፡

[d] መክሲሞስ፡ ወመንፍዮስ፡ ወፊቅጦርዮስ፡ ወፊልጶስ፡ ዘሀገረ፡ አፍራቅያ፡ [e] ሴቴንዋ፡
[f] አንስግስያ፡ [g] ኪራኮስ፡ [h] ኢራኢ፡
[i] አቢማኮስ፡ ወአዘርያኖስ፡
[k] ሳቦር፡ ወልደ፡ ሐርመዝ፡ [l] ቶማዕት፡
[m] አበይደ፡ መነኮስ፡ ፍጹም፡ [n] ጉባኤ፡ ሰማዕት፡ [o] በዓለ፡ ኰናት፡ ዘረገዞ፡ ገቦሁ፡ ለኢየሱስ፡ [p] ስጥብ፡ ዘደወለ፡ አስዩጥ፡
[q] ፊልክስ፡ [r] ቍስቋም፡

Commemoratio Afri, Adinii, Justi, Martyris, Lucinii, Saunini, Labandicori, Ulasii, Cornelii[s], et 17000 Martyrum, sociorum Isidori[t].

Dies 7. Martyrium Georgii Alexandrini, Megalomartyris.

Martyrium Abbatis Nahrei[u], Phiumensis[x], sub Diocletiano.

Requies Abbatis Minae, Episcopi Tamoi[y].

Dedicatio ecclesiae Georgii Magni, gloriosi Martyris Lydii[z], sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Zenobii, et Zenobiae[a], matris ejus.

Requies Mercurii junioris[b], et Joannis, fratris ejus.

Dies 8. Festum quatuor Animalium Angelicorum.

Festum Afnini[c], unius e novem Archangelis Henochi.

Commemoratio Joannis, summi sacerdotum[d], et apparitionis Sanctae Crucis ad Constantinum.

Requies Copronii[e], Religiosi.

Martyrium 484 animarum, cum Isidoro[f].

Dies 9. Requies Isaaci, Patriarchae Alexandrini XLI.

Synodus 318 Episcoporum, Nicaeae habita.

Dies 10. Martyrium 50 Sanctarum Virginum Monialium, et Sophiae, Abatissae[g] earum, in Edessa[h] urbe, sub Juliano Apostata, quo tempore contra Saporem Persam expeditionem fecit.

Synodus Romae sub Victore, Patriarcha Romano, et Demetrio, Patriarcha Alexandrino, de festis Christianorum habita.

Certamen Pauli, et trium Martyrum.

Dies 11. Requies Hannae, matris Mariae.

Commemoratio Archelai Martyris, et Elisaei Abbatis[i], et Pachomii, et Minae Martyris, et Uraniae[k], matris ejus.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Requies Philothei, Patriarchae Alexandrini LXIII.

Requies Baeda-Mariam[l], Regis Aethiopiae, Deum amantis, Orthodoxi[m].

Dies 13. Festum Myriadum Angelorum[n].

Requies Ascanafri[o], et 13 Latronum[p].

Requies Abbatis Timothei, Episcopi Entzenae[q], sub Constantino Magno.

Requies Abbatis Zachariae, Patriarchae Alexandrini LXIV.

Commemoratio Lesteliae, et Mecronae, et Marionae, et Philopatoris, et Abranii, et Honorii[r] Regis.

Dies 14. Requies Patris magni Caniti, i. e. Martii[s], Episcopi Thraciae[t].

Requies Abbatis Danielis Monachi, qui Regem Persarum baptizavit.

Commemoratio Lurasti et Denderavii[u], et consecrationis ecclesiae in Monasterio Calmon[x], et Mabrinae, et Tarantinae, et Justinae[y]; et commemoratio Garzisi et Balateni[z] Justorum.

Dies 15. Martyrium Minae, quod nomen significat "Fidelem."

Requies Minae secundi, Patriarchae Alexandrini LXI.

Initium Jejunii Adventus[a].

Requies Sanctae Maccabaeae[b], e Katzbaro[c], quae corpus suum avibus vescendum tradidit.

Dies 16. Consecratio Ecclesiae S. Abunafrii[d], Eremitae, extra moenia Misrae.

Requies Joannis, Patriarchae Alexandrini XLVIII.

Martyrium Xysti[e], Episcopi, sub Maximo Praefecto.

---

[s] ኣፍሮስ፡ ወዓዲንዮስ፡ ወይስጦስ፡ ወማርትሮስ፡ ወሉኪኖስ፡ ወሳውኒኖስ፡ ወለባንዲቆርስ፡ ወዑላስዮስ፡ ወቆርኖልዮስ፡ [t] ኤስድሮስ፡

[u] ናሕርው፡ [x] ዘፍዩም፡ [y] ተመይ፡

[z] ዘልዳ፡ [a] ዚኖቢስ፡ ወዚኖብያ፡ [b] ሐዲስ፡

[c] አፍኒን፡ [d] ሊቀ፡ ካህናት፡

[e] ቅፍርንያ፡ et ቅፍሬ፡ [f] ኤስድሮስ፡

[g] እሞን፡ [h] ሮሐ፡ [i] አበ፡ ምኔት፡

[k] አውራንያ፡

[l] በእደ፡ ማርያም፡

[m] መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ርቱዐ፡ ሃይማኖት፡

[n] "Doctores Legis mandaverunt, ut hoc die festum Myriadum Myriadum (አእላፈ፡ አእላፍ፡) celebraretur."

[o] አስከናፍር፡ [p] ፈያት፡ [q] እንጽና፡

[r] ልስጥልያ፡ ወምክሮና፡ ወማርዮና፡ ወፊልበትር፡ ወአብራኒ፡ ወአኖሬዎስ፡

[s] ቀኒቶስ፡ ዘውእቱ፡ መርቅዮስ፡ [t] ጠራክያ፡

[u] ሉራስጦስ፡ ወእድንድራዎስ፡ [x] ቀልሞን፡

[y] ሙብሪናስ፡ ወጠራጡና፡ ወኢይስጡና፡

[z] ጋርዚስ፡ ወበላጥን፡

[a] "Introitus Jejunii praedicationis Parasceuae in Nativitatem Domini nostri Jesu Christi, juxta ritum Jacobitarum."

[b] መክብዩ፡ [c] ቃጽበር፡ [d] አቡናፍር፡

[e] ኪስጦስ፡

Martyrium Sanctae Tatuae [f], sub Alexandro Praefecto.

Commemoratio Abbatis Danielis Monachi, et Honorii [g] Imperatoris.

Dies 17. Translatio corporis sancti et gloriosi Doctoris orbis terrarum, Joannis Chrysostomi, Patriarchae Constantinopolis [h].

Commemoratio Abrahami benedicti, cum uxore Harica [i], et Justorum Watzifi [k] deserti.

Commemoratio justae, benedictae, electae ex omnibus mulieribus, contemtricis mundi, Deo acceptae, matris nostrae, gloriae nostrae, dignitatis nostrae, exaltationis nostrae, Walata-Petros [l], Aethiopis.

Dies 18. Martyrium Atarasiae et Juniae [m], Virginum.

Requies Philippi Apostoli, unius e duodecim Apostolis.

---

[f] ጣጡስ፡ [g] አኖሬዎስ፡

[h] Additur: ወበዛቲ፡ ዕለት፡ ኅብሩ፡ መጸሕፍተ፡ ግብጻዊ፡ (sic) ዘለእስክንድርያ፡ ወግብጻዊ፡ (sic) ዘጸሐፈ፡ አባ፡ ዮሐንስ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ ዘሀገረ፡ ቅብጥ፡ ወግብጻዊ፡ (sic) ዘመለካውያን፡ በከመ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ አመ፡ ፲ወ፪ ለኅዳር፡ ዕረፍቱ፡ ለዮሐንስ፡ አፈ፡ ወርቅ፡ እስመ፡ ግብጻዊ፡ (sic) ዘመለካውያን፡ ይብል፡ ከመ፡ ውእቱ፡ አዕረፈ፡ አመ፡ ፲ወ፬ አይሉል፡ ዘውእቱ፡ አመ፡ ፲ወ፯ ለመስከረም፡ ወበእንተ፡ በዓለ፡ መስቀል፡ ወለጥዎ፡ አመ፡ ፲ወ፯ ለኅዳር፡ ወዘዘከርዎ፡ ቀደምት፡ መጸሕፍት፡ አመ፡ ፲ወ፪ ለግንቦት፡ ኮነ፡ ዕረፍቱ፡ እጼሊ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ሠጋሁ፡ ኅበ፡ ሀገረ፡ ቍስጥንጥንያ፡ ወናሁ፡ ተጽሕፈ፡ አመ፡ ፲ወ፫ ለኅዳር፡ "Sub hoc die Synopsis Alexandriae, et Synopsis ab Abbate Joanne, Episcopo Copti scripta, et Synopsis Melchitarum eo consentiunt, ut duodecimo (sic) Hedâr mensis die requies Joannis Chrysostomi sit. In Synopsi Melchitarum enim dictum est, illum obiisse XIV. Ailûl mensis die, i. e. XVII. Mascarram die, sed propter festum Crucis illud festum in XVII. Hedâr mensis diem transportatum esse. Quam autem libri citati memoraverunt, ejus requies XII Genbot die est," etc. (corruptus est textus; caeterum vide XII Genbot.).

[i] ሐሪካ፡ [k] ወጺፋ፡

[l] ወለተ፡ ጴጥሮስ፡ Additur: "cujus historia in libro Certaminis ejus scripta est." [m] አጥራሲስ፡ ወዮና፡

Martyrium Eleutheri [n], et Entiae [o], matris ejus.

Dies 19. Consecratio ecclesiae Sergii et Bacchi in Rutzapha [p] urbe.

Introitus Jejunii Adventus apud reliquos Christianos [q].

Commemoratio Bartholomaei, Apostoli.

Martyrium Theophili, cum Patricia [r] uxore, et Damali [s] filio.

Dies 20. Requies Aniani, Patriarchae Alexandrini II.

Dedicatio Ecclesiae Theodori Martyris, Praefecti militum.

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Requies Gregorii, Thaumaturgi [t].

Requies Cosmae, Patriarchae Alexandrini LIV.

Commemoratio Alphaei, Zacchaei, Romani, Joannis, Thomae, Victoris, Isaaci, Martyrum Ashmunensium [u].

Requies Abbatis Joannis, ex urbe Sijut [x].

Translatio corporis Sanctae Deborae [y], e Dalbat [z], in regione Tshabarê [a].

Dies 22. Martyrium Cosmae et Damiani, fratrumque eorum Anthimi, Leontii, Abranii [b], et matris eorum Theodotae [c], ex urbe Dejoma in Arabia, sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium 292 (?) virorum, 49 mulierum cum S. Cosma.

Commemoratio Clementis, Martyris.

Dies 23. Requies Cornelii, Centurionis Caesariensis.

Requies Obadiae Prophetae.

Dies 24. Festum viginti quatuor Sacerdotum coelestium.

Martyrium Azkiri [d], Presbyteri Nagran [e] urbis, et 38 Martyrum, sociorum ejus, sub Sarabhilo [f], Rege Amirae [g].

Commemoratio Claudii, et Caji, et Asterii [h].

---

[n] ኤላውትሮስ፡ [o] እንትያ፡ [p] ሩጸፋ፡

[q] "Hoc die est Introitus Jejunii praedicationis in Nativitatem Domini nostri Jesu Christi, cui gloria sit, apud omnes Christianos, Romaeos, Francos, Syros, Armenos, exceptis Aegyptiis, Aethiopibus et Nubiis."

[r] ጰጥሪቃ፡ [s] ደማሊስ፡ [t] ገባሬ፡ መንክራት፡ [u] አስሙናይን፡ [x] አስዩጥ፡

[y] ዲቦራ፡ [z] ደልበት፡

[a] ጨቤበሬ፡፡ Additur: "ejus historia in libro Certaminis ejus." [b] አንቲሞስ፡ ወሎንዲዮስ፡ ወአብራንዮስ፡

[c] ቴዎዳዳ፡ ዘሀገረ፡ ዶዮማ፡ [d] አዝቂር፡

[e] ናግራን፡ [f] ሰራብሒል፡ [g] ንጉሠ፡ አሚር፡

[h] ቀለተው፡ ወጋይዮስ፡ ወአስተርዮስ፡

Commemoratio Dioscurorum duorum.

Requies Abbatis Josephi ex urbe Tzana[i].

Dies 25. Martyrium Philopatoris[k], nomine alio Mercurii.

Commemoratio Acari et Romani[l].

Requies Sabla-Wanghêl[m], Sanctae Reginae Aethiopum.

Dies 26. Martyrium Valeriani[n], cum Tatbusia[o] sorore.

Commemoratio Gregorii, Episcopi Nyssae[p] insulae.

Martyrium Nagranensium[q], et Sancti Hirûth[r], Patris eorum, quinto Justini Imperatoris anno, cum Patriarcha Hierosolymorum erat Abba Joannes, Alexandriae Timotheus, Antiochiae Euphrasius[s], sub Calebo, Rege Aethiopiae.

Commemoratio Gellii, et Maji et Mecuae, et Mariliae[t].

Dies 27. Martyrium Jacobi dissecti[u], sub Sacarado[x] Rege, filio Saporis, Persa.

Martyrium Timothei Benhorensis[y], sub Diocletiano Imperatore.

Commemoratio Philemonis, unius e 72 Discipulis.

Commemoratio Alarii, Abbatis Tecla-Hawârjât e Gabarma[z], et Clementis Martyris ex Endabergoi, in terra Zarbatsh[a].

Dies 28. Martyrium Serapionis[b], Episcopi Lukiensis[c].

Commemoratio Abbatis Lycani[d], sacerdotis in monasterio Quonâtzel (Vulpium)[e] Aethiopico.

Dies 29. Martyrium Petri, Patriarchae Alexandrini XVII.

Festum Nativitatis Christi.

Martyrium Clementis, Sancti, Magni, Patriarchae Romani.

Dies 30. Requies Acacii, Patriarchae Constantinopolis.

Commemoratio Mercurii[f] Martyris, et dedicationis ecclesiae Cosmae et Damiani cum fratribus.

---

[i] ፃና: [k] ፒሎፓዴር: [l] አቃሮስ: ወሮማኖስ:
[m] ሱብለ: ወንጌል: [n] በለርያኖስ:
[o] ታትቡስያ: [p] ደሴተ: ኑሲስ: [q] ሱብአ: ናግራን:
[r] ኂሩት: [s] ኤወፍራስዮስ:
[t] ጌልዮስ: ወማይ: ወምክዋስ: ወማርልያስ:
[u] ገሙድ: [x] ሰክራድ: [y] ዘሱብአ: ብንሐር:
[z] አልአሬ: ወአባ: ተክለ: ሐዋርያት: ዘገበርማ:
[a] ዘእንደብርጎይ: ምድረ: ዘርበቾ:
[b] ሰረብዮን: [c] ሉቅዮስ: [d] ሊቃኖስ:
[e] ደብረ: ቀናጽል: [f] መርቆሬዎስ:

Requies Gabra-Maskal, Regis Aethiopiae, Orthodoxi.

Martyrium Ananii Stylitae[g], et Petri.

Subscriptum est: ተፈጸመ: በዝየ: ዘይትነበብ: በወርኃ: ኅዳር: በሰላመ: እግዚአብሔር: ስቡሕ: ወልዑል: ይትባረክ: ስሙ: ሎቱ: ስብሐት: እምኀቤነ: ወለነ: ምሕረቱ: እምኀቤሁ: እስመ: ዓይነ: ኵሉ: ይሴፎ: ኪያሁ: ውእቱ: ወጠኒ: ወውእቱ: ፈጻሚ: ወቦቱ: ይሰለጥ: ኵሉ: ግብር:: ኪያሁ: ናመልክ: ወውእቱ: ረድኤትነ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: ወአሜን: ለይኩን: ለይኩን:: "Expliciunt hic lectiones in Hedâr mensem, in pace Dei, glorificati et celsi. Benedictum sit ejus nomen; ei sit gloria a nobis, et nobis miseratio ab eo: omnium enim oculi in eum sperant; is est inchoator, is consummator; ei omnia subjecta sunt. Eum adoramus; is est auxilium nostrum in saecula saeculorum. Amen et Amen. Fiat, fiat!

Per totum Codicem post commemorationem singulorum Sanctorum librarii eorum benedictiones et intercessiones vel pro se, vel pro possessoribus invocare solent. Quae hic occurrunt, vel librariorum, vel possessorum, vel familiarium eorum nomina, haec fere sunt: ሚናስ:: ተወልደ: መድኅን:: ፋቅረ: ኢየሱስ:: ኪዳነ: ወልድ:: ተክለ: ሃይማኖት:: ወልደ: ኢዮስጢቴዎስ:: ወልደ: እግዚእ:: ወለተ: ሥላሴ:: ዓመተ: ሥላሴ:: ወለተ: ጽዮን:: ማርታ:: ወልደ: ጊዮርጊስ:: ክንፈ: ሚካኤል::

XXIII.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 110 folia continens, Codicis proxime antecedentis Pars secunda. Exaratus est sub Jasu, Rege Aethiopiae[h].

Synaxarii Pars Secunda.

1. *Tahsâs mensis*. fol. 1—38.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኃ: ታኅሣሠ:

---

[g] አናንዮስ: ዘአምድ::

[h] Ad diem Tahsâs mensis XXV. et XXIX., Ter mensis VII. et XI. legitur subscriptum: "Eorum benedictio sit cum Rege nostro Jasu, in saecula saeculorum! Amen." Sed uter e Regibus hujus nominis intelligatur, an Jasus I. (a. 1680—1704), an Jasus II. (a. 1729—1753), e nostris locis non liquet.

ቡሩክ፡ መዓልቱ፡ ፱ ሰዓት፡፡ ወእምዝ፡ ይት ቄሰክ፡ "In nomine Patris, etc. Mensis Tahsâs benedictus; ejus dies (primus) novem horas habet: postea crescunt."

Dies 1. Initium Prophetiae Eliae Prophetae.

Requies Naboth[i], Jezreelitae, sub Ahab Rege.

Requies Abbatis Petri, Edesseni, Episcopi Gazae.

Requies Abbatis Joannis, Patriarchae Alexandrini XL.

Commemoratio Abbatis Athanasii, Patriarchae Alexandrini LXXII (LXXVI.), noti sub nomine Pauli, filii Macrami Presbyteri, filii Calili[k]; et commemoratio Petri, et Jacobi Equitis[l], et Eliae Monachi, et Bethsabae, matris Salomonis.

Dies 2. Glorificatio trium Puerorum, in clibano ignis.

Martyrium 7003 animarum, servorum Basilidis Martyris.

Requies Abbatis Hori[m], Monachi.

Requies Patris Sephthen[n] Martyris[o], et Nathanaelis Monachi, Thaumaturgi.

Dies 3. Introitus Mariae Virginis in templum Hierosolymorum.

Festum Phanuelis Archangeli.

Dies 4. Martyrium Andreae Apostoli, fratris Simeonis Petri.

Commemoratio Abbatis Tzo[p], et Virginum, et Jacobi, et Zachariae, et Simeonis, et Theodorae, et Theophaniae[q].

Dies 5. Requies Nahum, Prophetae decimi septimi post Mosem.

Martyrium Isidori[r].

Martyrium Eugeniae[s], filiae Philippi.

Martyrium Victoris, ex oppido Shav[t], in ditione Sijutensi.

Commemoratio Philgati, et Ananiae, et Barachii[u], Joannis, et Philippi, patris Eugeniae.

Dies 6. Commemoratio Anatolii[x], Presbyteri, Martyris.

Requies Abbatis Abrahami Syri, Patriarchae Alexandrini LXII.

Consecratio Ecclesiae Arsimae[y] Virginis, Martyris, et translatio corporis ejus, earumque, qui cum illa passae sunt, Virginum.

Commemoratio Batlesis, et Suphitae, et Marianae[z], et Michaelis, et Julsavii, et Talmii[a].

Dies 7. Requies Abbatis Danielis, e monasterio Sihôth[b] (Scetico) Abbatis Macarii.

Commemoratio Sanctae Diontyrae[c].

Requies Abbatis Matthaei[d], Pauperis.

Dies 8. Requies Abbatis Hieroclis[e], Patriarchae Alexandrini XIII.

Martyrium Sanctarum mulierum, Barbarae, Julianae et Anbamarinae[f].

Requies Abbatis Samuelis, e monasterio Calmon[g].

Martyrium Abbatis Isii[h], cum Tecla sorore, e ditione Ashmuninae[i].

Requies Joannis Damasceni.

Commemoratio Hierescillae, et Alcoloniti, et Eugenii[k], patris Anbamarinae.

Dies 9. Requies Abbatis Baamini[l], Martyris sine sanguine effuso, e monasterio Hatzibaeorum[m], in ditione Ashmuninae.

Requies Bedlami, Javarmiae[n], et Zachariae Monachi.

Dies 10. Translatio corporis Abbatis Severi, Antiocheni, in Zengagum[o] extra moenia Alexandriae.

Requies Theophanii[p], Patriarchae Alexandrini LX.

Requies Nicolai Justi, Episcopi Myrae[q], unius e 318 Episcopis Nicaenis.

Martyrium Thalassi, et Lazari[r] in Babylonia.

Requies Sanctae Sursitae[s], Constantinopolitanae.

Requies Abbatis Tewâshii[t].

---

[i] ናቡቴ፡ [k] መክርክም፡ ወልደ፡ ከሊል፡
[l] ፈረሳዊ፡ [m] ሖር፡ [n] ስፍትን፡
[o] Additur: ወእምአንበሳ፡ ዘእምዓረብ፡
[p] ፀዕ፡ [q] ታውፊና፡ [r] ኤስድሮስ፡
[s] ኦውጋንያ፡ [t] ሸው፡ ዘእምአድያመ፡ አስዩጥ፡ [u] ፊልገጦስ፡ ወሐናንያ፡ ወበርክዮስ፡
[x] እንጣልዮስ፡ [y] አርሲማ፡

[z] በጥልሲስ፡ ወሱፊት፡ ወማርያን፡
[a] ዮልሳዊስ፡ ወጠልምዮስ፡ [b] ደብረ፡ ሲሐት፡
[c] ድዮንጥርስ፡ [d] Additur: ዘአስሮኒ፡ ሊቀ፡ ምኔት፡ ዘእምርት፡ ደብረ፡ አስዋን፡
[e] ያሮክላ፡ [f] እንበምሬና፡ [g] ቀልሞን፡
[h] አባ፡ ኤሲ፡ [i] እምነ፡ ብጹርል፡ ዘምዕራብ፡ እምደወለ፡ አስሙናይን፡
[k] ይርስቅላ፡ ወአልቆሎኒጦስ፡ ወአውጊንዮስ፡
[l] በአሚን፡ [m] ምኔተ፡ ደቂቀ፡ ሐ ዒብ፡
[n] በድላም፡ ያወርምያ፡ [o] ዝንጋግ፡
[p] ታኦፋንዮስ፡ [q] ሚራ፡ [r] ተላስስ፡ ወአልአዛር፡ [s] ሱርስት፡ [t] ጥዋሺ፡, ni potius ኅዋሺ፡

Dies 11. Requies Abbatis Bachimi[u], ex oppido Phis in ditione Matzil[x], superioris Aegypti.

Commemoratio Bartholomaei Episcopi, et Betlani[y] Martyris.

Dies 12. Festum Michaelis Angeli.

Requies Abbatis Samuelis e Waldeba[z].

Commemoratio Abbatis Hydrae[a], e monasterio Asten[b], et commemoratio Joannis, Confessoris[c].

Memoria Concilii, anno Decii Imperatoris primo, sub Dionysio Patriarcha Alexandrino, Flaviano[d] Patriarcha Antiochiae, et Germano[e] Patriarcha Hierosolymorum, Romae contra Novatum[f] habiti.

Martyrium Aniceti[g], sub Diocletiano.

Commemoratio Ausisae[h] Martyris, Abbatis Antonii, Joannis Confessoris.

Dies 13. Martyrium Parsnuphii[i], sub Muhammedanis.

Requies Abbatis Apraxidis[k], Monachi in Aegypto superiori.

Conceptio Hannae, Matris Mariae Virginis.

Requies Abbatis Michaelis, Eremitae e monasterio Calmon[l].

Commemoratio Abbatis Macarii, qui a similis vixit[m].

Commemoratio Abranici[n] Martyris, Harosaphonis[o], Cornelii ducis, Wartepalae, Pephrae[p].

Dies 14. Martyrium Simeonis Menuphensis, sub Muhammedanis.

Martyrium Abbatis Behori[q], et Abbatis Minae, Senis.

Martyrium Mermehnami[r], cum Sara sorore.

Martyrium 17000 animarum, militum Athori[s], patris Mermehnami.

Requies Gabra-Christos (Christoduli), Patriarchae Alexandrini LXVI.

Martyrium Abbatis Ammonii, Episcopi Asnae[t].

Requies Nasahith[u], filiae Imperatoris Graecorum[x].

Dies 15. Requies Gregorii, Patriarchae Armenorum, Martyris sine sanguinis effusione.

Requies Lucae Stylitae[y].

Martyrium Jemsahi[z].

Dies 16. Requies Gideonis, Judicis Israelitarum.

Martyrium Hervagii[a].

Martyrium Ananiae et Choziae[b], Achmimensium[c]. Commemoratio Sonsarani, Eugenii Gaurensis[d], et commemoratio Mirjam, sororis Aaronis.

Dies 17. Translatio corporis Lucae Stylitae in urbem Constantinopolim.

Commemoratio Sanctorum Martyrum Aulariani, et Ausii, et Syrianae[e], et Marci, et Bartalelis[f], et Nathanaelis, Monachi Eremitae.

Dies 18. Commemoratio Abbatis Salamae, Illuminatoris[g].

Translatio corporis Titi, Apostoli magni, discipuli Pauli, sub Constantino M. Imperatore, e Creta[h] in urbem Constantinopolim.

Requies Ariclei[i], et Philemonis Presbyteri, Anachoretae, Martyris.

Commemoratio Pharchionis, Salichionis, Gelasii, Aunae[k], et Martyrum sociorum, et translationis corporis Thomae Apostoli, et miraculorum innumerorum, quae tum factae sunt.

Dies 91. Requies Joannis, Episcopi Burlensis.

Commemoratio trium Puerorum, in clibanum conjectorum.

Dies 20. Requies Haggaei Prophetae.

Martyrium Theophaniae[l] Reginae, et Eugenii, et Mardii[m].

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Martyrium Barnabae, Apostoli et Prophetae magni, unius e 72 Discipulis.

Dies 22. Festum Gabrielis, Archangeli.

Commemoratio apparitionis Mariae, in urbe Dana[n] ad Decisium[o] Episcopum factae.

Requies Antonii[p] (Anastasii), Patriarchae Alexandrini XXXVI.

---

[u] በኪሞስ: [x] ሀገረ: ፊስ: ዘደወለ: መጹል: [y] በጥላን: [z] ዘዋልድባ: [a] ሎድራ: [b] አስጥን: [c] ተአማኒ: [d] በንድዮስ: [e] ግራማኖስ: [f] ብጥናስ: [g] አንቄጦስ: [h] አወሲሳ: [i] በጽኖፍርዮስ: [k] አብራክስ: [l] ቀልሞን: [m] ዘተሴሰየ: ቆቅሐ: [n] አብራኒቆስ: [o] ሐሮሰፎን: [p] ወርጥጳላ: ወፋፍራ: [q] ብሖር: [r] መርምህናም: [s] አቶር: [t] እስና: [u] ነሳሒት:

[x] Additur: "sicut Abba Jacobus, Episcopus Wesimi (ዘወሲም:), memoravit."

[y] ዘአምድ: [z] ይምሳሕ: [a] ሕርዋግ: [b] ሐናንያ: ወኪዝ: [c] ዘሀገረ: አክሚም: [d] ሶንሰራን: ወአውጋንዮስ: ዘጋውር: [e] አውለርያኖስ: ወአውስዮስ: ወሱርያና: [f] በርጠልኤል: [g] ከሣቴ: ብርሃን::

Additur: "ejus historia scripta est ad XXVI Hamlê diem."

[h] አቅራጥስ: [i] አርቂላ: [k] ፋርክዮን: ወሰሊክዮን: ወገላስስ: ወአውናስ: [l] ታውፊና: [m] ማርድዮስ: [n] ደናህ: [o] ደቅስዮስ: [p] እንጠንዮስ:

Dies 23. Requies Abbatis religiosi Timothei, Eremitae.

Requies Davidis, Prophetae, et Regis Judaeorum, Justi.

Requies Abbatis Samuelis, Abbatis Gabrielis, Abbatis Simeonis in urbe Cartamina[q].

Commemoratio Macarii, Andreae[r], Philippi[s], Cornelii[t], et Mercurii.

Dies 24. Requies Esther, Justae, filiae fratris Jeremiae Prophetae.

Requies Abbatis Pauli, qui cum Diabolo disputavit Thessalonicis[u].

Martyrium Ignatii, Patriarchae Antiocheni.

Requies Fulgosii[x], Patriarchae Romani.

Dies 25. Requies Joannis Camae[y] (Nigri), Eremitae Aegyptii[z].

Requies quinque Maccabaeorum[a], sub Rege Tzirutzaidan.

Commemoratio Nicolai ducis, et uxoris ejus fidelis, et Danielis Exigui, Monachi.

Dies 26. Martyrium Anastasiae, Romanae, sub Diocletiano.

Commemoratio Sanctae Julianae, Martyris.

Dies 27. Martyrium Absadii, et Hellanici[b], Episcoporum Aegypti superioris, sub Diocletiano Imperatore.

Dies 28. Festum Nativitatis Christi.

Martyrium 150 virorum, 24 mulierum ex urbe Antinopoli[c].

Dies 29. Festum Nativitatis Christi sanctissimum[d].

Nativitas Josuae, primi Israelitarum post Mosem Judicis.

Commemoratio Jacobi, Philippi[e], Theodori junioris Martyris.

Requies Abgarii, Regis Edessae[f].

Requies Corilae[g], ex urbe Samanud.

---

[q] ቀርጠሚን፡ [r] አንትድርስ፡ [s] Additur: ወአይ፡ ታልታስ፡ [t] ቀኔልዮስ፡

[u] በሀገረ፡ ሳምር፡ እንዘ፡ ትሰመይ፡ ሰሎንቅያ፡

[x] ይፍልስዮስ፡ et ፊልጎስዮስ፡ [y] ከማ፡

[z] እምሀገረ፡ ስብራ፡ መንጹ፡ እምሀገረ፡ ፂ፡

[a] ፭ መቃብያን፡ [b] አብሳዲ፡ ወአላኒቆስ፡

[c] አንጼናው፡ [d] Ibidem explicatur, cur Nativitas Christi bis celebranda sit. [e] ፊልስስ፡ [f] አቃርዮስ፡ ንጉሠ፡ ዘሮሐ፡ [g] ቈሬል፡ Cognominatur: ገመላዊ፡ ዘሀገረ፡ ሰመኑድ፡

Martyrium Martyrum Achmimensium.

Dies 30. Requies Abbatis Joannis, Abbatis monasterii Macarii, in deserto Scetico[h].

Martyrium Gorionis et Philemonis, centurionum Ariani Praefecti, et 40 militum cum illis.

Requies Joannis, Lycii[i], Μισογυνου.

Requies Abbatis Zachariae, religiosi Eremitae.

"Hoc die faciunt Aethiopes commemorationem Infantum Bethlehemitarum, quos Herodes infidelis interfecit: eorum historia scripta est ad Ter mensis diem III."

Subscriptum est: ተፈጸመ፡ ወርኅ፡ ታኅሣሠ፡ ቡሩክ፡ በሠምረተ፡ እግዚአብሔር፡ ወበፈቃደ፡ ወልዱ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወበፍቅረ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ጰራቅሊጦስ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ "Explicit Tahsâs mensis benedictus, beneplacito Dei, et voluntate Filii ejus, Domini nostri Jesu Christi, et amore Spiritus S., Paracleti, in saecula saeculorum. Amen et Amen. Fiat, fiat!"

2. *Ter mensis.* fol. 39—81.

Inscriptio: በስመ፡ - - - ወርኅ፡ ጥር፡ ቡሩክ፡ ፲ ሰዓቱ፡ ወእምዝ፡ ይትዌሰክ፡ አመ፡ ፩፡ "In nomine Patris, etc. Ter mensis benedictus: ejus horae 10, deinde crescunt (dies)."

Dies 1. Martyrium Stephani, Protomartyris et Archidiaconi.

Martyrium Leontii[k], sub Maximiano Imperatore.

Requies Abbatis Macarii, Patriarchae Alexandrini LXIV (sic).

Martyrium Achmimensium.

Commemoratio 60 Sacerdotum, 130 Diaconorum, 53 Cantatorum, 80 Oeconomorum[l] Ecclesiae, 42 Hegumenorum[m], 150 Diaconorum (sic), 8490 Laicorum, cum Senioribus Lydiano[n], Theodoro, Paulo, Martyrum sub Diocletiano Imperatore.

Dies 2. Requies Abelis, fratris Caini.

Martyrium Hellanici[o], Episcopi, sub Diocletiano Imperatore.

Requies Theonae[p], Patriarchae Alexandrini XVI.

---

[h] አስቄጥስ፡ [i] ዘሉቃስ፡ [k] ልውድዮስ፡

[l] መገብት፡ [m] መሳፍንት፡ [n] ልድያኖስ፡

[o] አላኒቆስ፡ [p] ቴዎናስ፡

Dedicatio Ecclesiae Mariae Virginis, in monasterio Abbatis Sinodae[q] (Sanutii).

Commemoratio martyrii Philothei[r], et 9700 animarum cum eo; et commemoratio Sibyllae[s], filiae Herculis[t], interpretis somniorum.

Dies 3. Caedes 144000 Infantum Bethlehemitarum.

Requies Abbatis Libani, cognomento Matâ'e[u].

Dies 4. Translatio (Obitus) Joannis, Evangelistae.

Commemoratio Georgii, et Mathenae[x] Patriarchae, et Theodorae Martyris, et Lycani[y] Abbatis, et Nardi[z] Abbatis, e monasterio Bazan.

Dies 5. Requies Eusegenii[a] Martyris, sub Constantino Imperatore.

Requies Abbatis Matthaei, Patriarchae Alexandrini LXXXVIII.

Martyrium Jareunii[b], multorumque virorum et mulierum, et Longini[c] Romani, et Alexandrae[d].

Dies 6. Circumcisio Christi.

Requies Noae.

Ascensio Eliae.

Requies Marciani, Patriarchae Alexandrini VIII.

Requies Basilii Magni, Episcopi Caesariensis.

Requies Abbatis Mosis, qui 60 annos in deserto habitavit.

Dies 7. Requies Abbatis Silvestri[e], Patriarchae Romani.

Commemoratio Sancti Ephraemi.

Commemoratio Salomonis, Gregorii, Marci, Anthiani, Lujae, Maileni, Sosiae, Martii[f].

Dies 8. Consecratio ecclesiae S. Macarii in deserto Scetico[g], per Benjaminum, Patriarcham Alexandriae XXXVIII. peracta.

Requies Abbatis Andronici, Patriarchae Alexandrini XXXVII.

Requies Abbatis Benjamini, Patriarchae Alexandrini XXXVIII.

Requies Malachiae, Prophetae.

Dies 9. Requies Abbatis Abrahami, Monachi in monasterio S. Macarii, sub Abbate Joanne, Hegumeno.

Commemoratio Georgii, Nosmi et Dioscuri[h].

Dies 10. Jejunium magnum Vigiliae Epiphaniorum[i].

Requies Abbatis Theobinti[k], educati in familia Theonae[l], Patriarchae Romani.

Commemoratio Patris Cynariae[m], et Patriciae Reginae, et Tamiani[n] Martyris.

Dies 11. Baptismus Christi in Jordane.

Martyrium Anatolii[o] Persae, sub Diocletiano Imperatore.

Requies Joannis, Patriarchae Alexandrini LXXIV.

Requies Justi, et Phaii[p].

Requies Patris religiosi Vakarii[q], educati a Basilio Magno.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Martyrium Theodori[r], Orientalis, ex Antiochia sub Diocletiano Imperatore.

Dies 13. Memoria miraculi, Canae facti.

Requies septem puerorum, Arsiladis, Diomedis, Eugenii[s], Demetrii, Bernati[t], Stephani, Cyriaci[u] sub Decio Imperatore.

Commemoratio Carini Martyris, et Minae Eremitae[x].

Requies Abbatis Nakrui[y].

Dies 14. Martyrium Mehraelae Virginis, e terra Tamvah[z].

Martyrium 5434 Martyrum cum Cyriaco et Jalutta.

---

[q] ሲኖዳ፡ [r] ፊላታዎስ፡ [s] ሳቤላ፡
[t] ሀርቃላስ፡ [u] ሊባኖስ፡ ዘውእቱ፡ መጣእ፡
[x] ማቴና፡ [y] ሊቃኖስ፡
[z] ናርዶስ፡ ዘበዛን፡ Additur: "qui umbra sua, sine baculo, serpentem interfecit, et stando precabatur, donec pedes ejus intumescerent." [a] አውስግንዮስ፡
[b] ያሬውንዮስ፡ [c] ለንጊኖስ፡
[d] Additur: ዘሐወፀቶ፡ ለአበ፡ አርሳኒ፡ ወአወለሠያ፡ "quae Abbatem Arsanium et Ausiam visitavit."
[e] ሶል፡ ጴጥሮስ፡
[f] አንትያኖስ፡ ወሉያ፡ ወመይልን፡ ወሶስያስ፡ ወማርትዶ፡ [g] አስቄጥስ፡

[h] ኖስሞስ፡ ወዲስቆርስ፡
[i] Causa hujus Jejunii ibi explicatur.
[k] ታውብንጦስ፡ [l] ታኦና፡ [m] ኪናርያ፡
[n] ጠምያኒ፡ [o] አንጣልዮስ፡ [p] ፋይዮስ፡
[q] ወቀሪስ፡ et ወቅሪስ፡ [r] ቴዎድርስ፡ በናድሌዎስ፡ ምሥራቃዊ፡ ዘአንጾኪያ፡
[s] አርሲለደስ፡ ወዱአሚደስ፡ ወአውጋንዮ፡
[t] ብርናጥስ፡ [u] ኪራኮስ፡ [x] ቃርኖስ፡ ወሚና፡ ዘጾማዕት፡ [y] ተክሮ፡ et ነክሮ፡
[z] ምሕራኤል፡ እምብሔር፡ ጠምዋህ፡

Requies Ariclidis[a], Romani.

Martyrium Sanctae Emraisae[b].

Requies Maximi, fratris S. Damathii[c].

Dies 15. Requies Obadiae, Prophetae.

Festum Gregorii, fratris Basilii, juxta ritum Syrorum.

Commemoratio requiei Petri, Sophiae, Isaaci, Admorae[d].

Martyrium Cyriaci pueri[e], cum Jalutta[f] matre, aliorumque Martyrum, numero 11434, sub Alexandro Praefecto.

Dies 16. Martyrium Philothei Antiocheni, sub Diocletiano Imperatore.

Requies Palladii, qui per 50 annos in antro habitavit, nec mulieris ullius faciem vidit.

Commemoratio 10500 Militum, et 3 Praefectorum, qui cum Philotheo Martyres facti sunt.

Commemoratio 10400 Militum, qui cum Cyriaco et Jalutta Martyres facti sunt.

Commemoratio Abbatis Tzehmae[g], unius e novem Sanctis.

Requies sancti, innocentis, casti Abbatis Joannis, Patriarchae Alexandrini XLVIII.

Requies Danielis, Amidensis[h].

Dies 17. Commemoratio sanctorum et gloriosorum Maximi, et Dumathii[i], fratrum, filiorum Leondii[k], Regis Romani.

Dies 18. Combustio ossium Gregorii, Archimartyris.

Requies sancti, religiosi et devoti Jacobi, Episcopi Nisibensis[l], magistri Abbatis Ephraemi.

Commemoratio Mariae et Marthae, sororum Lazari.

Dies 19. Inventio corporum Abbatis Behorae, et Besorae[m] fratris, cum Enira[n] matre, in urbe Sabsii[o], anno Martyrum 937, cum Franci Damiatum expugnaverunt.

Commemoratio Batrasinae[p], et Abbatis Jafkerana-'Egzî'e e Guegueběn[q].

Dies 20. Requies Prochori[r], unius e 72 Discipulis.

Martyrium Eclogii[s], Presbyteri Aegyptii[t].

Commemoratio Sancti Behnui[u] Martyris, et dedicationis ecclesiae S. Joannis, qui aureum Evangelium habebat[x], Romani.

Commemoratio certaminis Abbatis Noae[y], et miraculorum, quae fecit in consecratione Ecclesiae Sancti Mermehnami[z]; et commemoratio Silvani[a], et Abbatis Nabdui Scetensis[b], et Abbatis Benuahi[c] Martyris.

Dies 21. Assumptio corporis[d] Mariae Virginis.

Requies Hilariae[e], filiae Zenonis Imperatoris.

Requies Gregorii Nysseni, fratris Basilii M.[f]

Commemoratio Nicolai Eremitae Martyris, et Abbatis Victoris Episcopi.

Martyrium Pauli Ducis, et Silae Presbyteri, tempore Marciani[g] Imperatoris, infidelis Melchitae.

Martyrium Ba-Haila-Mariam[h] e Monasterio Metmak[i].

Dies 22. Requies Antonii, Sancti, Magni, Stellae deserti, Patris omnium Monachorum.

Commemoratio Minae, Episcopi Maphni[k].

Dies 23. Martyrium Timothei Apostoli.

Commemoratio Athanasii, et Cyrilli[l], et Theodosii Imperatoris Justi.

Dies 24. Requies sanctae, religiosae Mariae, Alexandrinae.

Commemoratio Absadii[m], Presbyteri.

Dies 25. Requies sancti, devoti Petri, Anachoretae.

Commemoratio Martyrii Sebastiani[n], sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Ascelae[o].

Dies 26. Martyrium 44 Seniorum Monachorum, sub Theodosio Imperatore.

Requies Anastasiae, Patriciae Constantinopolis.

Commemoratio Masterii et Sorenii[p] Martyris, et Josephi, liberalis erga pauperes[q].

---

[a] አርከሌዶስ፡ [b] እምራይስ፡

[c] ደማቴዎስ፡ "Certamen Maximi scriptum est ad XVII Ter mensis diem."

[d] አዶሞራ፡ [e] ቂርቆስ፡ [f] ኢየሉጣ፡

[g] ጸሕማ፡ [h] ዘሀገረ፡ ዓሙድ፡

[i] ዱማቴዎስ፡ [k] ለውንዶዮስ፡ [l] ንጽቢን፡

[m] ብሖራ፡ ወብሱራ፡ [n] እኒራ፡ [o] ሳብስ፡

[p] በጥረሲና፡ [q] ያፍቅረነ፡ እግዚእ፡ ዘጕጕቤን፡

[r] አብሮኮሮስ፡

[s] አክሎግ፡ [t] ዘእፍልንት፡ በብሔረ፡ ግብጽ፡

[u] ብህኑ፡ [x] ዮሐንስ፡ ወንጌሉ፡ ዘወርቅ፡

[y] ኖኅ፡ [z] መርምህናም፡ [a] ዕልዋኖስ፡ (sic).

[b] ንብዶዩ፡ ዘሲሐት፡ [c] ብንዋህ፡

[d] ፍልሰተ፡ ሥጋ፡ [e] ሒላርያ፡

[f] "De ejus fratre et patre scriptum est ad VI, de eo ipso ad XV Ter mensis diem."

[g] መርቅያል፡ [h] በኀይለ፡ ማርያም፡

[i] ምጥማቅ፡ [k] ማፍን፡ [l] አትናትዮስ፡ ወጌርሎስ፡ [m] አብሰዲ፡ [n] ስብስትያኖስ፡

[o] አስኬላ፡ [p] መስጥርዮስ፡ ወሶርንዮስ፡

[q] መፍቀሬ፡ ነዳያን፡

Dies 27. Martyrium Serapionis [r].

Translatio corporis Timothei Apostoli ex urbe Epheso in urbem Constantinopolim, sub Constantino Imperatore.

Commemoratio Surjalis Archangeli, qui Ezram duxit.

Commemoratio Abbatis Bifamonis [s].

Commemoratio Theophiluntos, et Sosae [t] Martyris.

Memoria visionis Henochi.

Dies 28. Martyrium Clementis, Ancyrensis, tempore Diocletiani Imperatoris.

Martyrium Abbatis Acauhi [u], Fiumensis, Monachi.

Commemoratio octo sociorum Acauhi.

Requies Josephi, filii Mahvii [x], Judaei.

Commemoratio Thabelae [y], et quatuor puerorum.

Benedictio quinque panium, et paucorum piscium per Jesum.

Dies 29. Requies Sanctae Xenae [z], quod nomen significat Hospitam [a], Romanae.

Commemoratio requiei Cyriaci [b], Martyris religiosi.

Festum Nativitatis Christi.

Commemoratio requiei Phalmonmae, Ailnii, Serapionis [c], Gabra-Nazrâwi e Kauth, et Justorum Monasterii Dêguâ-Me'elâd.

Requies Abbatis Stephani, e deserto Fiumensi.

Dies 30. Martyrium sanctarum Virginum Pistis, Elpis et Agapae [d], cum matre Sophia, ex Antiochia.

Requies Abbatis Minae, Patriarchae Alexandrini XLVII.

Requies Sanctae Teclae, cum 4 Virginibus.

Commemoratio Irenae [e], filiae Marciani Imperatoris, infidelis Idololatrae.

Commemoratio Gregorii Theologi.

Requies Chresti [f], Religiosi in deserto Jordanis.

Commemoratio 130030 animarum, quae cum Irena martyres factae sunt; et commemoratio requiei Justorum monasterii Dêguâ [g].

Subscriptum est: . . . . . ኀ፡ ጥር፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አብ፡ ዘሎቱ፡ ስብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ "(Explicit mensis) Ter in pace Dei Patris, cui gloria sit in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

3. *Jacâtit mensis.* fol. 81—110.

Inscriptio: በስመ፡ - - - - ወርኃ፡ የካቲት፡ ቡሩክ፡ መዓልቱ፡ ፲ወ፩ ሰዓት፡ ወእምዝ፡ ይትዌሰክ፡ አመ፡ ፩ ለየካቲት፡ "In nomine Patris etc. Jacâtit mensis benedicitus: ejus dies (primus) 11 horas habet: deinde crescunt, inde ab initio mensis."

Dies 1. Memoria Synodi, a 150 Episcopis Constantinopoli sub Theodosio M. Imperatore, habitae.

Consecratio Ecclesiae Petri, Patriarchae Alexandriae, Martyris sub Diocletiano.

Commemoratio martyrii Ascanafrii [h] cum uxore.

Dies 2. Requies Abbatis Longini, Abbatis monasterii Zegag [i], extra moenia Alexandriae.

Requies Abbatis Pauli [k], Principis Sanctorum Eremitarum.

Miracula Thomae Apostoli.

Dies 3. Requies sancti et devoti Abbatis Jacobi, Monachi.

Translatio corporis Ephraemi Syri.

Requies Abbatis Apollinis, Principis Anachoretarum [l].

Requies Zenonis, Thaumaturgi.

Dies 4. Martyrium Agabi [m], unius e 72 Discipulis.

Requies Abbatis Zachariae, Monachi.

Dies 5. Requies Patris Agrippini [n], Patriarchae Alexandrini X.

Requies Abbatis Bessoi, cognomine Petri [o], Achmimensis.

Requies Abbatis Nobii, possessoris . . . . . aurei [p]. Requies Abbatis Apollinis [q] Angelici: scripta est ejus historia ad XXV Tekemt diem. Translatio corporum 32 Martyrum monasterii S. Macarii in deserto Scetico.

Requies Hippolyti [r], Patriarchae Romani; scripta est ejus historia ad VI Ter mensis diem.

---

r ሰራብዮን፡ s ቢፋሞን፡
t ታውፍሎንጦስ፡ ወሶሳ፡ u አካውሕ፡
x ማሳው፡ y ተቤላ፡ z አክሳኒ፡
a ፈላሲት፡ b ስርያኮስ፡
c ፈልሙንማ፡ ወአይልኒ፡ ወሰረባሞን፡ ወአብአ፡ (sic) ገብረ፡ ናዝራዊ፡ ዘቃወት፡ ወጻድቃን፡ ዘደብረ፡ ዴጓ፡ ምዕላድ፡
d ጢስ፡ ጲስ፡ ጲስ፡ ጲስ፡ አጋጲስ፡ (sic).
e ኦርኒ፡ f አክሮስጥስ፡ g ዴጓ፡

h አስከናፍር፡ i ዝጋግ፡ k ጳውሊ፡
l እብሎ፡ ርእሰ፡ በሕታውያን፡ m አጋቦስ፡
n አቅርጲኑ፡ o ብሶይ፡ ዘተ፡ (sic) ጴጥሮስ፡
p ኖብ፡ በዓለ፡ መነኮሳት፡ (sic) ዘወርቅ፡
q እብሎ፡ r አቡሊዶስ፡

Commemoratio Abbatis Apollinis [s], Pastoris.

Commemoratio requiei Banuae, Bulae, Ammonii et Esiae [t], patris et matris Apollinis.

Dies 6. Inventio corporis Hippolyti, Patriarchae Romani, Doctoris orbis terrarum.

Martyrium Abukiri [u], et Joannis, et trium Virginum Theodorae, Theophaniae [x], Theodoxiae [y], cum Athanasia matre.

Requies Mariae, quae Christi pedes lavit.

Dies 7. Requies Abbatis Alexandri, Patriarchae Alexandrini XLIII.

Requies Abbatis Theodori, Patriarchae Alexandrini XLV.

Requies Abraceni, et Abadiri, et Abariani, et Nebeldamae [z].

Dies 8. Introitus Christi in templum, quadragesimo post Nativitatem die.

Requies Hannae Prophetissae, filiae Phanuelis.

Commemoratio trium Monialium, herae cum duabus ancillis.

Requies Abbatis Eliae, in deserto Scetico, tempore Theodosii Imperatoris.

Dies 9. Requies Abbatis Barsumae [a] Syri, Abbatis Monachorum Syrorum.

Martyrium Pauli, Syri.

Dies 10. Martyrium Jacobi Apostoli, filii Alphaei.

Martyrium Justi, filii Numeriani [b] Imperatoris.

Requies sancti, devoti, eruditi et religiosi Doctoris totius orbis terrarum, Patris Isidori [c], ex urbe Pharma [d], cognati Theophili et Cyrilli, Patriarcharum Alexandriae.

Martyrium Abbatis Philippi, Episcopi Persarum.

Commemoratio Nicolai, Simeonis et Sadolachi [e].

Dies 11. Martyrium Abbatis Belantiani (Fabiani) [f], Patriarchae Romani, sub Decio Imperatore.

Requies Abbatis Eulogii Leonini, Nisibeni [g].

Commemoratio Abrahami Episcopi, et Conthii [h], et Abbatis Maccabaei [i] Monachi.

Commemoratio Abbatis Betrae [k], discipuli Abbatis Silvani.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Requies sancti, religiosi, devoti Gelasii, Monachi.

Commemoratio Sancti Derescali [l].

Dies 13. Martyrium Sergii [m], ex urbe Atrib.

Requies Timothei, Patriarchae Alexandrini XXXII.

Martyrium Theodori, filii Basilidis, et Abbatis Cephysii [n], et Abbatis Hephysii [o].

Martyrium Eusebii, Syri.

Memoria nativitatis Victoris, Martyris.

Dies 14. Memoria Abbatis Cyrilli, Patriarchae Alexandrini, qui nominatur Filius Laklaki [p].

Requies Abbatis Severi, Patriarchae Antiocheni.

Requies Abbatis Jacobi, Patriarchae Alexandrini L.

Commemoratio Darii, et Pauli, et Abudirae [q], et Sedrae [r].

Dies 15. Requies Zachariae Prophetae, unius e duodecim Prophetis.

Commemoratio consecrationis Ecclesiae 40 Militum, Martyrum Sebastiae [s], a Basilio M. peractae.

Commemoratio Abbatis religiosi Paphnutii [t].

Dies 16. Requies Sanctae Elisabeth, matris Joannis Baptistae.

Festum Mariae Virginis, apud omnes populos Christianos.

Dies 17. Martyrium Abbatis Minae, Monachi Achmimensis.

Dies 18. Requies Melanii [u], Patriarchae Antiochiae, Confessoris, tempore Constantini M.

Commemoratio requiei Jacobi, Justi.

Dies 19. Translatio corporis Martiani [x], Confessoris, ex urbe Athenis in Antiochiam.

Dies 20. Commemoratio Basilii, et Theodosii, et Timothei junioris, Martyris Alexandrini.

Requies Petri, Patriarchae Alexandriae XXI.

Requies Philemonis, Citharoedi [y], sub Ariano Praefecto.

---

[s] ኢብሎ፡ ኖላዊ፡
[t] በንዋ፡ ወቡላ፡ ወአሞኒ፡ ወእስያ፡
[u] አቡቂር፡ [x] ቴዎፋና፡ [y] ቴዎደክያስ፡
[z] ኢብራቅን፡ ወአባዲር፡ ወአባርያኖስ፡ ወንብልዳማስ፡ [a] በርሶማ፡ [b] ማርያኖስ፡
[c] ኤስድሮስ፡ [d] ፈርማ፡ [e] ሰደላኮስ፡
[f] ብላንትያኖስ፡ [g] አውሎግ፡ አንበሳዊ፡ ዘንጺቢን፡

[h] ኮንቴ፡ [i] መቃቢስ፡ [k] በትራ፡
[l] ድርስቃል፡ [m] ስርጊስ፡ [n] ክፋስስ፡
[o] ሕፋስ፡ [p] ወልደ፡ ለቍለቍ፡
[q] አቡዲራስ፡ [r] ሴድራ፡ [s] ስብስጥያ፡
[t] በፋኖትዮስ፡ [u] ወልስያኖስ፡ et መላንዮስ፡
[x] ማርትያኖስ፡ [y] መዓንዝር፡

Commemoratio Abbatis Kefla-Mariam e Tzebâgâ [z], et Abbatis Gabra-Mar'âwi ex Aged [a].

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Requies Abbatis Gabrielis, Patriarchae Alexandrini LVII.

Requies Abbatis Zachariae, Episcopi Sehensis [b].

Martyrium Onesimi [c], Presbyteri, et discipuli Pauli Apostoli.

Requies Abbatis Petri, Metropolitae Damasci.

Requies Achii [d], et Abbatis Gabrielis, Metropolitae Aethiopiae.

Dies 22. Requies Abbatis Marunae [e], Episcopi, et translatio corporum Persarum, qui sub Diocletiano Imperatore martyrium passi sunt.

Commemoratio Abbatis Bulae [f], et 380 Martyrum, et Nicolaae [g].

Dies 23. Martyrium Eusebii, filii Basilidis, Praefecti militum.

Commemoratio Eusegnii, Consiliarii, ministri Theodori in Oriente [h].

Dies 24. Requies Agapeti [i], Episcopi, tempore Diocletiani et Maximiani Imperatorum.

Commemoratio Timothei, Martyris Gazae urbis, et Minae, Cyprii [k].

Dies 25. Martyrium Eusebii, et Philemonis, et Lyciae [l], discipulorum Pauli Apostoli.

Martyrium Thonae [m] diaconi Romani, et Minae Kusitae [n], et Ilmadii [o] Gazensis.

Commemoratio Damailenae et Rhegini [p], Martyrum.

Martyrium Antonii junioris [q], Placidi, Koreishitae e nobilibus Arabum.

Requies Abunafri (Onuphrii) [r], Ashmuninensis, Eremitae.

Dies 26. Requies Hoseae Prophetae.

Martyrium 2008 Martyrum cum Sadoc, sub Behramo [s], Rege Persiae.

Dies 27. Requies Anastasii, Patriarchae Antiocheni, tempore Constantini M.

Dies 28. Martyrium Theodori Romaei, ex Astira [t] in Asia, sub Maximo Imperatore.

Commemoratio 800 et 304 Martyrum cum Theodoro.

Dies 29. Martyrium Polycarpi [u], Episcopi Ammoni (Smyrnae) [x].

Festum Nativitatis Jesu Christi.

Dies 30. Inventio capitis Joannis Baptistae.

Commemoratio Abbatis Minae, Patriarchae Alexandrini.

Subscriptum est: ተፈጸመ: ወርኃ: የካቲት: ቡሩክ: በሠምረተ: እግዚአብሔር: ወእግዚእነ: ኢየሱስ: ክርስቶስ: ሎቱ: ስብሐት: ሣህሉ: ወምሕረቱ: የሀሉ: ምስለ: ገብሩ: ፍቅረ: ኢየሱስ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: ወአሜን:: ለይኩን: ለይኩን:: "Explicit Jacâtit mensis benedictus, beneplacito Dei, et Domini nostri Jesu Christi, cui gloria sit! Ejus clementia et misericordia sit cum servo ejus Fekra-Ijasûs in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

Deinde legitur eadem illa subscriptio rhythmica, e tribus strophis composita, quam in fine Codicis XXI. invenimus. Ei adduntur haec:

አምላክ: ምድር: ወሰማያት: አምላክ: ባሕር: ወቀላያት: ወአምላክ: ኵሉ: ፍጥረት:: አምላክሙ: አንተ: ለአበው: ቀደምት:: አምላክሙ: ለነቢያት: አምላክሙ: ለሐዋርያት:: አምላክ: ጻድቃን: ወሰማዕት:: መሐረነ: ለነ: አምላክነ:: እስመ: ግብረ: እዴከ: ንሕነ: ወሢትዝክር: ኵሎ: አበሳነ: "Deus terrae et coelorum, Deus maris et vallium, et Deus omnis creaturae, tu es Deus Patrum primaevorum, Deus Prophetarum, Deus Apostolorum, Deus Justorum et Martyrum. Miserere nostri, Deus noster, quia opus manus tuae sumus, et ignosce omnia delicta nostra!"

Nomina librariorum vel possessorum eadem fere in hoc Codice occurrunt, quae in Synaxarii Parte prima leguntur.

XXIV.

Codex membranaceus, formae 4^{ae} magnae, 70 folia continens, manibus deterioribus exaratus, Codicis XXII. pars tertia.

---

[z] ክፍለ: ማርያም: ዘጽባጋ:
[a] ገብረ: መርዓዊ: ዘአግዶ:
[b] ዘሀገረ: ስሐ: [c] አናሲሞስ:
[d] አክዮስ: [e] ማሩና: [f] ቡላ: [g] ኒቆላዋ:
[h] አውስግንዮስ: ሊቀ: መማክርት: ገብሮ: ለቴዎድሮስ: በብሔረ: ጽባሕ: [i] አጋቢጦስ:
[k] ዘቆጵሮስ: [l] ሉቅያ: [m] ቶና:
[n] ዘቈስ: [o] ይልማዶዮስ: ዘጋዛ:
[p] ደማይልናስ: ወርጊኖስ:
[q] እንጦንዮስ: ሐዲስ: ዘውእቱ: ረውሒ: ቆሮሳዊ: እምክቡራን: ዓረብ: [r] አቡናፍር:
[s] ብህራም:

[t] ዘአስጢር: [u] ቡሊካርጶስ: [x] አሞኒ:

Nomina possessoris vel librariorum per totum Codicem ubique omissa, et eorum loco lacunae factae sunt.

Synaxarii Pars tertia.

Huic Parti haec inscriptio generalis praefixa est: በስመ: - - - - ንዌጥን: በረድኤተ: እግዚአብሔር: ወበሠናይ: ሀብቱ: ወንጽሕፍ: መጽሐፈ: ስንክሳር: ዘሠርዑ: አበዊነ: አባ: ሚካኤል: ኤጲስ: ቆጶስ: ዘሀገረ: አትሪብ: ወመሊዝ:[y] ወአባ: ዮሐንስ: ኤጲስ: ቆጶስ: ዘሀገረ: ቡር ልስ: ወካልአን: አበው: ወመምህራነ: ቤተ: ክርስቲያን:: ወውእቱ: ክፍል: ዳግማይ: እመ ጽሐፈ: ስንክሳር: ዘበትርጓሜሁ: ጉባዔ: ኵ ሎሙ: ገድላት: ዘሰማዕታት: ወጻድቃን: በረከ ቶሙ: ወትንብልና: ረድኤቶሙ: የሃሉ: ምስ ሌነ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: "In nomine Patris, etc. Cum auxilio et beneficio Dei incipimus scribere Librum Synaxarii, quem Patres nostri, Abba Michael, Episcopus Atribi et Maligi, et Abba Joannes, Episcopus Burlesi, aliique Patres et Doctores Ecclesiae statuerunt. Et haec est Pars altera Synaxarii, quod significat Collectionem omnium certaminum Martyrum et Justorum. Eorum benedictio et intercessio auxilii sit nobiscum, in saecula saeculorum! Amen."

1. *Magâbit mensis.* fol. 1—25.

Inscriptio: እምሠርቀ: አሚሩ: ለወርኃ: መ ጋቢት: መዓልቱ: ፲ወ፪ ሰዓት: ዕሩይ: ምስለ: ሌሊቱ:: ወእምዝ: ይትዌሰክ: "Ab initio Magâbit mensis dies cum nocte aequalis est, et 12 horas habet: deinde crescunt (dies)."

Dies 1. Requies Praxii[z], Episcopi Hierosolymorum, cognomento Boni, ordinatus sub Alexandro Caesare.

Martyrium Alexandri Romani, sub Maximiano Imperatore.

Commemoratio Mercurii[a] Episcopi, et Requies Methusalae, filii Henoch.

Dies 2. Martyrium Macaravii[b], Episcopi Nicii[c].

Requies Patris Gregorii, Edesseni[d], qui arcana vidit[e].

Dies 3. Requies Cosmae, Patriarchae Alexandrini LVIII.

Requies Berfonii, Baniensis[f].

Dies 4. Commemoratio Synodi, in insula Filiorum Amorae[g], de Paschatis celebratione, sub Demetrio, Patriarcha Alexandriae, habitae.

Martyrium sancti et beati Hanulii[h], Ducis Pergarum in Pamphylia[i], sub Diocletiano.

Dies 5. Requies Abbatis religiosi Serapionis[k], Abbatis monasterii S. Joannis in deserto Scetico.

Martyrium Eudoxiae, Samaritanae[l], sub Tiberio.

Requies sancti et religiosi, stellae deserti, viri Dei, Patris nostri Gabra-Manfas-Kedûs[m].

Dies 6. Martyrium Dioscuri, Alexandrini, sub Chalifis.

Requies Theodosii, Confessoris, Episcopi Corinthi[n] in Cypro.

Requies Antonii et Arcaladii[o], Eremitarum.

Dies 7. Martyrium Philemonis et Apollonii, sub Ariano Praefecto.

Requies Theodosii, Justi, Imperatoris.

Martyrium Theodoti, e Galatia.

Dies 8. Martyrium Ariani, Praefecti Antinopolis[p], sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Matthiae Apostoli.

Martyrium Juliani, Patriarchae Alexandrini XI.

Dies 9. Martyrium Alexandrini[q] cum uxore, et Eusebii, et Hermae[r].

Commemoratio 2000 Martyrum cum Abbate Nob.

Requies Patris religiosi Cutenii[s], e pago Bentio[t] in Syria.

Dies 10. Manifestatio Crucis Christi ad Helenam.

Dies 11. Martyrium Theocniti[u], sub Maximiano Imperatore.

Martyrium Basilii Episcopi, a Patriarcha Hierosolymorum ad Armenos convertendos missi.

---

y Pro ወመሊጋር: i. e. مليج.

z በርኪሶስ: a መርቆሬዎስ: b መከራዊ:

c ኒቅዮስ: d ዘሮሃ: e ራእዪ: ኅቡአት:

f በርኖንዮስ: et በርፎንዮስ:: ዘባንዮስ: et ዘፋንያስ: g ደሴተ: ደቂቀ: አሞረ:

h ሐኑልዮስ: i ዘብርግያ: እምደወለ: ጰንፍልያ: k ሰረበሞን: l ሳምራዊት:

m ገብረ: መንፈስ: ቅዱስ: n ቆሮንቶስ:

o አርከሌዶስ: p አንጴናው: q እለ: እስክንድርያኖስ: et እንድርያኖስ: r አርማ:

s ኵትን: t ብንጥዮስ: u ቴዎቀኒጦስ:

Requies Ausanii [x], et Ephraemi, et Arcadii, et Eliae Martyris.
Requies Abbatis Alef [y], unius e novem Sanctis.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.
Manifestatio virginitatis [z] Demetrii, Patriarchae Alexandrini XII.
Martyrium Abbatis Melagii [a], Palaestinensis.

Dies 13. Martyrium militum Sebastiae [b], sub Alfajano [c], Praefecto Provinciae.
Memoria exilii Macarii M., et Macarii Alexandrini, sub Valente Imperatore.
Requies Abbatis Dionysii, Patriarchae Alexandrini XIV.

Dies 14. Requies Cyrilli [d], Patriarchae Alexandrini LXXV.
Requies Abbatis Batli [e] Monachi.
Martyrium Sinodae [f], e Behensa urbe, sub Diocletiano Imperatore.
Martyrium Eugenii et Eugandri [g], et Patris Abilandii [h].
Memoria miraculi, a Thoma Apostolo facti.

Dies 15. Requies Sarae, Monialis in Aegypto superiori.
Martyrium Salaficonis, sponsi Sanctae Stratonicae [i].
Martyrium Heljae [k], ex urbe Ahnas [l], et Sephinii [m], et Georgii junioris [n].

Dies 16. Requies Michaelis, Patriarchae Alexandrini XLVI.

Dies 17. Requies Lazari, amici Christi.
Martyrium Theocriti, Anagnostae Romani.
Commemoratio Georgii religiosi, et Thalassii [o] Martyris, et Josephi Episcopi; et translatio corporis Nicoris [p] Sacerdotis.

Dies 18. Martyrium Isidori, socii Tzanae [q], Aegyptii.

Dies 19. Requies Aristobuli [r], Praedicatoris, Apostoli, unius e 72 Discipulis Jesu.

Commemoratio sex Martyrum, Alexandri Aegyptii, et Agabi Gazensis, et Nimolae e Bunto [s], et Dionysii e Tarapoli, et Romelii et Thalassii [t] e pagis Aegypti.
Requies Ascanafri [u], cum Martha uxore, et Arcadio et Joanne filiis.

Dies 20. Requies Michaelis, Patriarchae Alexandriae LVI.
Resuscitatio Lazari e mortuis.
Requies Sanctae Tzegê-Selâsê [x], religiosae.
Martyrium Sanctae Stratonicae [y], sub Tiberio.
Dedicatio ecclesiae Abbatis Ascarani [z].

Dies 21. Adventus Christi cum discipulis in Bethaniam pagum.
Festum Mariae Virginis.
Consilium Judaeorum de Lazaro interficiendo.
Commemoratio Lamechi, filii Methusalae.
Martyrium Theodori et Timothei.

Dies 22. Ingressus Christi in urbem Hierosolyma.
Requies Abbatis beati et spiritualis, Cyrilli, Episcopi Hierosolymorum, successoris Maximi.

Dies 23. Requies magni Prophetae Danielis.
Consessus Judaeorum in palatio Caiphae.

Dies 24. Requies Macarii, Patriarchae Alexandrini LIX.

Dies 25. Requies Onesiphori [a], magni Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Dies 26. Requies Matris nostrae, sanctae, benedictae et electae 'Ehta-Christos [b], Monialis Aethiopicae.
Requies Sanctae Virginis Eupraxiae [c], Patriciae Romanae e domu Caesarum.
Commemoratio Porphyri [d].
Memoria Lotionis pedum.
Proditio Judae.

Dies 27. Requies Lampadis deserti, beati Patris omnium Monachorum deserti Scetici, Abbatis Macarii M.
Crucifixio Christi.

---

[x] አውሳንዮስ: [y] አሌፍ:
[z] አስተርአዮተ: ድንግልናሁ:
[a] መላዚ: [b] ስብስጥያ: [c] አልፈያኖስ:
[d] Additur: ወልዱ: ዘፋቁራን: ዘእሙር: ቀሲስ: ወልደ: ቀኁልቍል: [e] ባጥል: [f] ሲኖዳ:
[g] አውጋንድሮስ: [h] ብድዮስ: et አቢላድዮስ:
[i] ሰላፍኮን: ፈሐሪሃ: ለቅድስት: አስጠራጦኒቃ:
[k] ህልያስ: [l] ህናስ: [m] ስፋንዮስ:
[n] ሐዲስ: [o] ታላስስ: [p] ኒቆር:
[q] ፃና: [r] አርስጥቦስ:

[s] ኒሞላስ: ዘቡንጦስ: [t] ዘጠራብልስ: ወሮሚሎስ: ወተላስዮስ: [u] አስከናፍር:
[x] ጽጌ: ሥላሴ: [y] አስጠራጦኒቃ:
[z] አስቃራን: [a] አንሲፎሮስ: [b] እኅተ: ክርስቶስ: [c] ኢዮጸራቅስያ: [d] ፍርፍሮዮስ: et ፋርዮስ:

Requies Claudii[e], Regis Aethiopiae, Deum amantis.

Dies 28. Requies Constantini M., Imperatoris.

Dies 29. Annunciatio Mariae Virginis.

Resurrectio Christi, qua redemptio nostra perfecta est.

Praedicatio Pauli in Warikon, qui finis terrae est[f].

Dies 30. Festum Gabrielis Archangeli.

Commemoratio Samsonis Judicis.

Translatio corporis Jacobi, dissecti[g].

Subscriptum est: ተፈጸመ፡ በዝየ፡ ዘይትነበብ፡ በወርኀ፡ መጋቢት፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አብ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ "Hic explicit, quod legitur mense Magâbit, in pace Dei Patris, (et) Domini nostri Jesu Christi, cui gloria sit in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

2. *Miâziâ mensis.* fol. 26—44.

Inscriptio: በስመ፡ - - - - ወርኀ፡ ሚያዝያ፡ ቡሩክ፡ መዓልቱ፡ ፲ወ፫ ሰዓት፡ ወእምዝ፡ ይትዌሰክ፡ "In nomine Patris, etc. Miâziâ mensis benedictus: ejus dies (primus) 13 horas habet; deinde crescunt."

Dies 1. Requies Abbatis Silvani, discipuli Macarii in deserto Scetico.

Vastatio monasteriorum deserti Scetici per Arabes Aegyptios.

Commemoratio requiei Aaronis, Sacerdotis[h].

Dies 2. Requies Abbatis Simeonis, Halebensis[i].

Martyrium Christophori[k], qui faciem canis habebat.

Commemoratio Mahalaleelis, filii Kainan.

Dies 3. Requies Joannis, Episcopi Hierosolymorum.

Requies Abbatis Michaelis, Patriarchae Alexandrini LXXI.

Requies Marcei[l] Antiocheni.

Dies 4. Commemoratio Victoris, Decii, Irenae, multorumque virorum, mulierum et virginum, Martyrum sub Juliano Apostata.

Requies Isaaci, Abbatis monasterii.

Dies 5. Requies Hezekielis, Prophetae magni.

Certamen Aphlamii[m], et Theodorae, et Ersanii[n] Monachi, et Basilidis[o].

Dies 6. Requies Sanctae Mariae, Eremitae, Aegyptiae.

Apparitio Christi ad Thomam Apostolum, octavo post Resurrectionem die.

Requies Adae et Evae[p].

Dies 7. Requies justi, magni, gloriosi Joachimi, patris Mariae Virginis.

Commemoratio Agapi et Theodorae, Martyrum; et commemoratio Abbatis Macrobii[q], filii Abbatis Mosis, e Monasterio Belion[r].

Dies 8. Martyrium Agapae[s], Irenae, Susiniae[t], Thessalonicensium, sub Maximiano Imperatore.

Martyrium 150 Martyrum, quos Rex Persiae captivos duxit, et interfecit.

Commemoratio Timothei Patriarchae.

Dies 9. Requies Abbatis religiosi et devoti, Zosimi[u], Palaestinensis, Presbyteri, Monachi.

Miracula Sanutii, Patriarchae Alexandrini.

Dies 10. Requies Abbatis Isaaci, discipuli Apollinis M., Abbatis.

Requies Abbatis Gabrielis, Patriarchae Alexandrini LXX.

Dies 11. Requies sanctae et innocentis Abbatissae Theodorae, Alexandrinae.

Commemoratio Joannis, Episcopi Gazae.

Commemoratio Abbatis Bachimi[x] Alexandrini, et Simeonis leprosi, et Theodorae.

Dies 12. Requies Alexandri, Episcopi Hierosolymorum.

Festum Michaelis Archangeli.

---

[e] ገላውዴዎስ፡ [f] ዋሪቆን፡ ዘውእቱ፡ ተፋጸሜተ፡ ምድር፡ [g] ግሙድ፡; "scripsimus ejus certamen ad XXVII Hedâr mensis diem."

[h] Additur: በከመ፡ ጽሑፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግጸዌ፡ ዘሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወውእቱ፡ መጽሐፈ፡ ግጸዌ፡ ዘላዕላይ፡ ግብጽ፡ "Sicut scriptum est in libro Synopsis Alexandriae urbis, quae est Synopsis Aegypti superioris."

[i] ዘሐሊብ፡ et ዘሐሊበ፡ [k] ክርስቶፎስ፡

[l] መርቄ፡ [m] አፍላሚስ፡

[n] እርሳኒ፡ [o] ዋሲልዮስ፡

[p] Additur: "Patres mandaverunt, ut hoc die commemoratio Adae et Evae fiat."

[q] መቅሩፋ፡ [r] ቡልዮን፡ [s] አጋቢ፡

In Salamo: አጋቦስ፡ [t] ሱስኖንያ፡

[u] ዘሲማስ፡ [x] በኪሞስ፡

Commemoratio Antonii, Episcopi Tamavi[y], et Ausanii[z].

Requies Phugasii[a] et Isidori, quibus Joannes Baptista apparuit.

Dies 13. Martyrium duorum Monachorum, Josuae et Josephi, discipulorum S. Milii, e monasterio Curasen[b].

Commemoratio Dionysiae Diaconissae, ab Apostolis ordinatae.

Commemoratio Madlii[c] Martyris.

Commemoratio Abbunae Clisatemi[d], et quatuor Monachorum.

Dies 14. Requies Maximi, Patriarchae Alexandrini XV.

Dies 15. Dedicatio primae Jacobitarum in Aegypto ecclesiae, ecclesiae S. Nicolai, Episcopi Mirae[e], unius e 318 Patribus.

Commemoratio Agapi, unius e 72 Discipulis.

Decessio animae Joannis Baptistae ex ejus capite, quod per quindecim annos aërem permeaverat.

Martyrium Alexandrae, uxoris Diocletiani Imperatoris.

Dies 16. Requies Antipae[f], Episcopi Pergami[g], discipuli Joannis Apostoli.

Commemoratio Martyris . . . .

Dies 17. Martyrium Jacobi Apostoli, filii Zebedaei.

Commemoratio Anii[h].

Dies 18. Martyrium Eusebii, famuli Susinii[i], sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Abbatis Petri, fratris Abbatis Ebsoi[k].

Commemoratio Sanctorum Martyrum Tarsi[l].

Dies 19. Martyrium Simeonis Armeni, Episcopi Persiae, sub Sapore, filio Hormizdae[m], et 150 Martyrum cum eo.

Dies 20. Martyrium Babnudae, e Dendera[n] urbe.

Commemoratio Ammonii[o].

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Requies Prothei[p], Sapientis Atheniensis, tempore Pauli.

Martyrium Crisci, et Jecridi, et Jejorae[q].

Dies 22. Requies Abbatis Isaaci, Horinensis[r].

Requies Alexandri, Patriarchae Alexandrini XIX.

Requies Marci, Junioris[s], Patriarchae Alexandrini XLIX.

Requies Michaelis, Patriarchae Alexandrini LIII.

Dies 23. Martyrium sancti, gloriosi, magni Georgii, Stellae Orientis, Martyris, e Cappadocia sub Diocletiano.

Requies Rokoi[t].

Dies 24. Martyrium Tzanae[u], socii S. Isidori[x].

Requies Sanutii, Patriarchae Alexandrini LXV.

Consecratio ecclesiae Monasterii Sinai; et commemoratio Abbatis Jesdrae[y] e Sir[z].

Dies 25. Martyrium Sarae Antiochenae, cum duobus liberis, sub Diocletiano Imperatore.

Commemoratio Joannis Patriarchae.

Commemoratio Abbatis Babnudae[a] Anachoretae, et Theodori Religiosi, et 100 Martyrum Aegyptiorum.

Dies 26. Martyrium Susinii[b], filii Sosipatris[c], sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Joannis, filii fabri[d], Ninivitae.

Martyrium Sabbitrae[e], et Abbatis Sergae[f], et Diraisi, et Saii[g].

Dies 27. Martyrium Victoris, filii Germani[h], Praefecti militum, sub Diocletiano Imperatore.

Dies 28. Martyrium Melii, Anachoretae.

Requies Abbatis Pistauri e Maksur[i].

Commemoratio Basilidis[k], et multorum Martyrum.

Dies 29. Festum Nativitatis Christi.

Requies Aristi[l], unius e 72 Discipulis.

Requies Acacii, Episcopi Hierosolymorum.

Commemoratio Abbatis Gamsoi[m].

Dies 30. Requies Marci, Apostoli et Evangelistae, Patriarchae Alexandrini, Martyris.

---

[y] ጠመው: [z] አውሳንዮስ: [a] ፊጋስዮስ:
[b] ኵራስን: [c] መድሌዮስ: [d] አክሊሳቴሞስ:
[e] ሚራ: [f] አንቲበስ: [g] በርጋማ:
[h] አንዮስ: [i] ሱስንዮስ: [k] እብሶይ:
[l] ጠርስስ: [m] ሳቦር: ወልደ: ሐርሙዝ:
[n] ቡብኑዳ: እምሀገረ: ደንደራ: [o] አሞኒ:
[p] ብሩታዎስ:

[q] አክርሶኮስ: ወይቅሪደስ: ወይዮራስ:
[r] ዘሖሪን: [s] ሐዲስ: [t] ሮቆ: [u] ፃና:
[x] Additur: "cujus historia scripta est ad XVIII Magâbit diem."
[y] ይስድራ: [z] ዘሲር: [a] ቡብኑዳ:
[b] ሱስንዮስ: [c] ሶሲ: ጴጥሮስ: [d] ፀራቢ:
[e] ሱብቢጥራስ: [f] ስርጋ: [g] ዲራይስ: ወሰይስ:
[h] ህርማኖስ: [i] ብስጠውሮስ: እመቅሱር:
[k] ዋስሊስ: [l] አርስጦስ:
[m] ገምሶ:

´ Subscriptum: ተፈጸመ፡ በዝየ፡ ወርኅ፡ ሚያዝያ፡ ቡሩክ፡ በሰላመ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን፡ "Hic explicit Miâziâ mensis benedictus, in pace Domini nostri Jesu Christi, cui gloria sit in saecula saeculorum! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

3. *Genbôt mensis.* fol. 45—70.

Inscriptio:˙ በስመ፡ - - - ወርኃ፡ ግንቦት፡ ቡሩክ፡ መዓልቱ፡ ፲ወ፬ ሰዓቱ፡ ወእምዝ፡ ይትዌሰክ፡ "In nomine Patris, etc. Genbôt mensis benedictus: dies ejus (primus) 14 horas habet; deinde crescunt."

Dies 1. Nativitas Mariae Virginis.

Dies 2. Requies Jobi Justi.
Requies Abbatis Theodori, discipuli Abbatis Pachomii [n].
Martyrium Abbatis Esii [o], cum 24 animis.

Dies 3. Requies Jasonis [p], Apostoli, unius e 72 Discipulis.
Martyrium Abbatis Besoi [q], e Balgêth [r].
Commemoratio Eusebii [s] Presbyteri, et Semi [t] Martyris.
Requies Walata-Mâriâm [u] Reginae, matris Regis . . . . .

Dies 4. Requies Joannis, Patriarchae Alexandrini XXIX.
Martyrium Sosimi [x], et Abbatis Sinodae, et Abbatis Victoris.

Dies 5. Requies magni Prophetae Jeremiae.

Dies 6. Martyrium Abbatis Isaaci Daphrensis [y].
Requies Macarii, Presbyteri Alexandrini, tempore Macarii M.
Martyrium Pantaleonis [z], patris S. Isidori.
Requies . . . . . . Patris, qui Patriarchatui vitam monasticam praetulit.
Martyrium Sanctae Dilagiae [a] (Pelagiae) cum 4 pueris.
Requies Salomae Virginis, Ascetriae.
Requies Dionysii.

Dies 7. Requies Athanasii, Apostolici, Patriarchae Alexandrini XX.

Dies 8. Martyrium Abbatis Isaaci, Senhuthensis [b].
Martyrium 224 Martyrum cum Joanne, et Susio et Matiano [c].
Ascensio Christi.
Requies Abbatis Danielis, Abbatis deserti Scetici.
Martyrium Maximi, religiosi.

Dies 9. Requies Helenae Imperatricis.
Commemoratio Baidori [d], et Silvani.

Dies 10. Commemoratio Ananiae, Azariae et Misaelis, trium Puerorum.
Commemoratio Teclae et Paulae [e], Martyrum.
Requies Abrahami fabri e Marcia [f].
Commemoratio consecrationis ecclesiae S. Abbatis Michaelis.
Martyrium 358 animarum cum Abbate Nobo [g].
Commemoratio requiei Joannis, Patriarchae [h].

Dies 11. Martyrium S. Theocliae [i], uxoris Justi [k].
Requies Paphnutii [l] Episcopi.
Requies Abbatis Aser, Doctoris Bâlii [m], tempore Wanâg-Sagad [n] Regis Aethiopiae.
Requies Jaredi, Musici [o].
Requies Arsimae [p], Monialis.
Requies Sanctae Euphomiae [q], sub Diocletiano Imperatore.
Martyrium Sophiae, matris S. Isidori et Euphomiae.
Commemoratio Abbatis Bachimi, et Bladini [r], et Julii.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.
Requies Joannis, Chrysostomi.
Apparitio Crucis igneae super Golgotha Hierosolymis, tempore Cyrilli, Episcopi Hierosolymorum, et Constantini M. Imperatoris.
Commemoratio Minae Diaconi, et Stephani, Martyrum.
Requies Jaredi, filii Mahalaleelis.
Translatio corporis Tecla-Haimânôti, Doctoris orbis terrarum, et Principis omnium Monachorum.

Dies 13. Requies religiosi et devoti, sapientis, sancti Arsanii [s], Romani.

---

[n] ጳኵሚስ፡ [o] ሴሲ፡ [p] ያሶን፡
[q] ብሶይ፡ [r] በልጌት፡ [s] አውሳብስ፡
[t] ሴም፡ [u] ወለተ፡ ማርያም፡ [x] ሶሲማስ፡
[y] እምሀገረ፡ ዳፍራ፡ እምዳቡብ፡ ግብጽ፡
[z] በንዳላኦን፡ [a] ዲለጊ፡

[b] ዘስንሖት፡ [c] ሱሲስ፡ ወማትያን፡
[d] ቢይደር፡ [e] ፊላ፡
[f] መርቅያ፡ ዘትሰመይ፡ ዳብረ፡ ሰማዕት፡
[g] ኖብ፡ [h] በትረ፡ ያርክ፡ [i] ታውክልያ፡
[k] Vid. X. Jacâtit mensis diem.
[l] በፍኖትዮስ፡ [m] መምህረ፡ ባሊ፡
[n] ወናግ፡ ሰገድ፡ [o] ያሬድ፡ ማኅሌታይ፡
[p] አርሲማ፡ [q] አፎምያ፡ [r] አብላዲን፡
[s] አርሳንዮስ፡

Dies 14. Requies Pachomii, sodalis Spiritualium[t].

Requies Symmachi[u] Martyris, e Pharma[x], sub Bulamio[y], Praefecto Misrae.

Dies 15. Martyrium Simeonis Zelotae, Apostoli, qui cognominatur Nathanael.

Martyrium 4 Martyrum in Dendera[z] urbe superioris Aegypti, sub Diocletiano Imperatore.

Requies Minae Diaconi, et Abbatis Hori, et Calantiae[a].

Dies 16. Requies Jesu Siracidae.

Commemoratio praedicationis Joannis Apostoli in Asia.

Dies 17. Requies Epiphanii, Episcopi Cyprii.

Dies 18. Festum Pentecostae.

Requies Abbatis Georgii[b], socii S. Abrahami Abbatis.

Commemoratio Sinodae Martyris.

Dies 19. Requies Abbatis Isaaci, Presbyteri Monasterii S. Macarii.

Martyrium sancti, fortis, magni, gloriosi, religiosi, beati Isidori, Antiocheni.

Martyrium 805007 animarum cum eo.

Requies Abbatis Josephi, Luminis mundi, Monachi Abyssinici.

Dies 20. Requies Calebi, Regis Aethiopiae.

Requies Abbatis Ammonii[c], e Monasterio Thonae[d].

Requies Abbatis Hori, discipuli Abbatis Ammonii[e], et Abbatis Dermae[f]; et commemoratio Martyrum cum Heroda[g], et Zacharia Antiocheno.

Requies Abbatis Zatra-Wanghêl[h], Abbatis Monasterii Libani, in serie Doctorum XVI.

Dies 21. Hoc die in toto orbe Christiano festum magnum celebratur ob manifestam apparitionem Mariae Virginis in Monasterio Metmâk[i] (Baptisterii).

Requies Abbatis Martiani, Mardalaei[k], Monachi.

Requies Aaronis, Syri.

Commemoratio Amoz Prophetae, et Mardalaei[l].

Dies 22. Requies Andronici[m] Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Requies Jacobi, Orientalis.

Dies 23. Requies Juliani Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Commemoratio Abbatis Ensiae[n], et Aphrodisii[o] Metropolitae, et Juliani cum matre, Martyrum, sociorum Isidori.

Dies 24. Adventus Christi in Aegyptum.

Requies Habacuc, Prophetae, unius e duodecim.

Martyrium religiosi Becultae[p], sub Ariano Praefecto.

Requies Eleazari, Sacerdotis, filii Aaronis; et commemoratio Cliti[q], et Theophilae, et Baâla-Mârjû[r].

Dies 25. Requies Salomae, sororis Mariae.

Martyrium Cotyli Antinopolitani[s], tempore Diocletiani Imperatoris.

Commemoratio martyrii Abbatis Herodae, ex Abesta[t], tempore Diocletiani Imperatoris.

Commemoratio Sanctorum Balâni, Elantheri, et Ramnii[u], et 250 Martyrum, et Constantini M., et Helenae[x] ejus matris, et virgarum Josephi, quas Dominus noster in loco Byssi plantavit[y].

Dies 26. Martyrium Thomae Apostoli.

Miraculum Thomae.

Commemoratio Elfausi[z] Martyris, et Zachariae Anachoretae.

Dies 27. Requies Joannis, Patriarchae Alexandrini XXX.

Requies Lazari, Episcopi Cypri, fratris Mariae et Marthae.

Dies 28. Requies Abbatis Macarii, e Monasterio Abbatis Pachomii.

Requies 'Amata-Christos[a], religiosae Monialis, Ascetriae.

Adventus corporis S. Epiphanii in Cyprum insulam.

Commemoratio Pauli, et 45 Infantum.

Commemoratio Abbatis Senati, et Argabi[b] Martyris.

Dies 29. Nativitas Christi.

---

[t] ሱታፌ፡ መንፈሳውያን፡ [u] ሲማኮስ፡
[x] ዘሮሀ፡ ወፈርማ፡ [y] ቡላሚስ፡
[z] ደንደራ፡ [a] ከለንጥያ፡ [b] ገዓገኒ፡
[c] አሞኒዎስ፡ [d] ዘቶና፡ [e] አሞኒ፡
[f] ደርማ፡ [g] ሄሮዳ፡ [h] ዘትረ፡ ወንጌል፡
[i] ምጥማቅ፡ [k] መርትያኖስ፡ ዘመርደሌ፡
[l] መርደሌ፡

[m] እንድራኒቆስ፡ [n] እንስያ፡ [o] አፍሮዲስ፡
[p] እብቆልታ፡ [q] አክልዲስ፡ [r] በዓለ፡ ማርዩ፡
[s] ኮቶሎስ፡ ዘአንጼናው፡ [t] ሄሮዳ፡ ዘአብስጣ፡
[u] በላኖስ፡ ወእላንትሮስ፡ ወራምኒስ፡
[x] ሔላ፡ [y] ወዘተከለ፡ እግዚእነ፡ አብትረ፡ ዮሴፍ፡ በቢሶስ፡ መካን፡ ወኮኑ፡ አዕዋመ፡
[z] እልፋውስ፡ [a] አመተ፡ ክርስቶስ፡
[b] ስናጡ፡ ወአርጋቡ፡

Requies Abbatis Simeonis Stylitae, e monasterio Antiochiae.

Commemoratio Abbatis Afcii[c], et Abbatis Gubae[d], unius e novem Sanctis, et Engelgae[e], et Isaaci Monachi, et requies Alexandri, filii Philippi, Regis.

Dies 30. Requies Michaelis, Patriarchae Alexandrini LXVIII.

Requies Cyri[f] Apostoli, unius e 72 Discipulis.

Requies Sanctae Arwae[g], religiosae.

Commemoratio Dimadii (Timothei)[h], Martyris.

Subscriptum est: ተፈጸመ: ወርኃ: ግንቦት: ቡሩክ: ወስብሐት: ለእግዚአብሔር: ወሳዕሌነ: ይኩን: ምሕረት: አሜን: ወአሜን: "Explicit Genbôt mensis benedictus; Deo sit gloria, et supra nos miseratio! Amen et Amen."

XXV.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 81 folia continens, Codicis XXII. pars quarta. Loco nominum possessoris vel librariorum per totum Codicem ubique lacunae factae sunt, sicut in Codice XXIV.

Synaxarii Pars Quarta.

1. *Sennê mensis.* fol. 1—24.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኃ: ስኔ: ቡሩክ: መዓልቱ: ፲ወ፭ ሰዓት: ወእምዝ: የሐፅፅ: "In nomine Patris, etc. Sennê mensis benedictus: ejus dies primus 15 horas habet, deinde decrescunt."

Dies 1. Dedicatio ecclesiae Leontii[i] Syri, et miraculum in ea patratum.

Commemoratio Josephi Justi, filii Israelis, et Asseneth[k], uxoris Josephi.

Commemoratio Martyrum, et Thomae Patriarchae.

Martyrium Cosmae, e Taha[l] in Aegypto superiori, cum sociis.

Martyrium Bifamonis[m] religiosi, et Consecratio ecclesiae, quae prima ei dedicata est.

Dies 2. Manifestatio corporum Joannis Baptistae, et Elisaei Prophetae, in urbe Alexandria.

Commemoratio martyrii Cyrilli, et Achillis[n] Martyris, et Causti, Monachi Aethiopiae[o].

Dies 3. Requies sanctae, religiosae, ascetriae, Marthae Aegyptiae.

Martyrium Gorionis[p].

Martyrium Hilarionis Episcopi.

Dies 4. Martyrium Sanusii[q], Balchimensis[r].

Martyrium Joannis Heracleensis[s].

Martyrium Acronii et Demonasiae[t], sororis Ammonii et Minae, Aegyptiorum, militum Diocletiani Imperatoris.

Requies Sophiae Martyris, cum Ammonio fratre, sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Abbatis Bamonis, et Ezenhae[u].

Dies 5. Requies Jacobi Orientalis, Confessoris.

Requies Abbatis Ebsoi[x], religiosi Monachi.

Martyrium Bifamonis[y], filii fratris patris Joannis Heracleensis[z].

Martyrium Mercurii, et Aflagii, et Ablavigi[a], et Isaaci, et Ablarii[b].

Martyrium Macarii (Marci)[c], submersi.

Dies 6. Martyrium Theodori, Monachi Alexandrini, sub Constantio Imperatore.

Commemoratio 40 Martyrum Maierti[d], aliorumque 40 Martyrum, et Gabra-Christos Monachi.

Martyrium 4 Principum Ensenae[e] urbis, Eusephii, et Tamani, et Hervagi[f], et Bacchi, sub Ariano Praefecto.

Requies Eumenii, Patriarchae Alexandrini VII.

Dies 7. Martyrium Patris Abaschironis, Kalenensis[g], unius e militibus Ariani Praefecti, sub Diocletiano.

Commemoratio 18000 Martyrum sub Armanio[h] Praefecto.

Commemoratio apertionis ecclesiae S. Mariae in vicis

---

[c] አፍጺ: [d] ጕባ: [e] እንግልጋ:
[f] ቆሮስ: [g] አርዌ: [h] ዲማዲስ:
[i] ለውንትዮስ: [k] አስኔት: [l] ጣሃ:
[m] ቢፋሞን:

[n] አኬልስ: [o] ቀውስጦስ: መነኮስ: ዘአግዓዚ:
[p] ከርዮን: [q] ሣኑሲ:
[r] እምሀገረ: በልኪም: [s] ዘሐርቀሊ:
[t] አቅሮንዮስ: ወዲሞናስያ:
[u] ባሞን: ወእዝንሐስ: [x] እብሶይ:
[y] ቢፋሞን: [z] ዘሐራቅሊ:
[a] መርቆሬዎስ: ወአፍላግ: ወአብላዊግ:
[b] አብላርዮስ: [c] መቃርስ: et ማርቆስ:
[d] መይርጥ: [e] እንስና:
[f] አውሳፍዮስ: ወታማን: ወሕርዋግ:
[g] አበስኪሮን: እምሀገረ: ቀሌን:
[h] አርማንዮስ:

Velae[i], Misrae urbis, quae per triennium et annum dimidium clausa fuerat, anno Martyrum 1020.

Dies 8. Dedicatio ecclesiae S. Mariae Virginis, in celebri balneo[k], prope fontem aquae benedictum, quem Jesus quo tempore, cum Matre sua in Aegypto commorabatur, scaturire fecit.

Commemoratio Sanctae Thamdae[l] cum liberis, et Armanii[m], cum matre.

Dies 9. Requies Prophetae magni Samuelis.

Martyrium Luciani, et quatuor Martyrum cum eo, sub Aureliano Imperatore.

Commemoratio Joannis Episcopi, et Archelai[n] Metropolitae.

Dies 10. Martyrium Sanctarum Virginum, Dapemonae et Pistamonae[o], cum Sophia matre.

Commemoratio Climi Martyris, et Abbatis Naani, et Jeschae[p].

Memoria mandati, a Constantino M. contra idololatriam emissi.

Dies 11. Requies Claudii Martyris, filii fratris Numeriani[q] Imperatoris.

Dedicatio ecclesiae 40 Militum Alexandriae; et commemoratio Chirubaviani[r] Patriarchae.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Commemoratio requiei Euphemiae[s].

Commemoratio Justi, Patriarchae Alexandrini (VI.).

Requies Cyrilli, Patriarchae Alexandrini LXVII, successoris Christoduli Patriarchae.

Requies Lalibelae, Regis Aethiopiae beati et innocentis, qui mysteria coelorum vidit.

Dies 13. Requies Joannis, Episcopi Hierosolymorum.

Hoc die Christiani Aegyptii festum Gabrielis Archangeli celebrare solent.

Commemoratio Cainan, filii Enos.

Commemoratio Abulagii[t], et duorum Martyrum, et Abbunae Matthiae, qui ob justitiam suam depositus est.

Dies 14. Martyrium Abbatis Achrai[u], et Joannis, et Ptolemaei, et Philippi, Aegyptiorum.

Dies 15. Dedicatio ecclesiae Abbatis Minae, religiosi, militis victoris, in urbe Mariut[x].

Dies 16. Requies Abbatis religiosi, devoti, gloriosi Abunafri[y], Eremitae superioris Aegypti.

Apparitio Angeli ad Josephum, cui mandavit, ut in Aegyptum migraret.

Dies 17. Requies Abbatis Latzynii[z], e Behensa urbe.

Commemoratio Abbatis Palamonis, Peregrinatoris[a] et Eremitae.

Commemoratio Abbatis Garimae.

Commemoratio Justorum Achorinensium[b], et Abbatis Palamonis[c], et Bartholomaei, et Alexandri Martyrum, et Josephi, et Arsimae[d] Justae.

Dies 18. Requies Abbatis Damiani, Patriarchae Alexandrini XXXV.

Commemoratio martyrii Isidori.

Dies 19. Martyrium Georgii junioris[e], Coarctatoris[f], sub Muhammedanis.

Martyrium Besoi, quod significat Auratum, ex urbe Bano[g], ditionis Damiati.

Martyrium 5 Militum, Arsnophii[h], Petri, Aschirionis, Arengi, Belphii[i], qui in claustro Diospolis[k] urbis habitabant.

Commemoratio Sanctorum Patrum nostrorum e monasterio Quaât[l] (Corvorum).

Dies 20. Requies Elisaei, Prophetae.

Commemoratio Aristoli[m] Martyris, et Minae Busirensis[n].

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Martyrium Timothei, Martyris Misrae, unius e militibus Ariani Praefecti.

Memoria miraculi Thomae Apostoli.

Requies Cerdiani[o], Patriarchae Alexandrini IV.

Ebullitio Chrismatis[p], et inventio ossium Staphenii[q] (Stephani).

---

[i] በመራሕብት: ዘዌላ:
[k] ዘዕውቅት: ምሕፃብ: [l] ተምዳ:
[m] አርማንዮስ: [n] አርከላ: [o] ዳበሞን: ወበስጠሞን: [p] አቅሊሞስ: ወነዓን: ወይስከ:
[q] ኑማርያኖስ: [r] ኪሩበውያኑ:
[s] አፎምያ: [t] አቡላግ: [u] አክራ:

[x] መርዩጥ: [y] አቡናፍር: [z] ለትጹን:
[a] ጳለሞን: ፈላሲ: [b] እለ: አኾሬን:
[c] ጳለሞን: [d] አርሲማ: [e] ሐዲስ:
[f] መዘሐም: (مزاحم) ዘበትርጓሜሁ: ተጻዓቂ:
[g] ብሶይ: ዘበትርጓሜሁ: በወርቅ: ልቡጥ: ዘሀገረ: ባኖስ: [h] አርስኖፊስ:
[i] አስኪርዮን: አርንጊስ: ቤልፋዮስ:
[k] ውስተ: ቅጽረ: ዲዮስልጳዮስ:
[l] ዱብረ: ቋዓት: [m] አርስጦል:
[n] ዘቡሲር: [o] ክርድያኖስ:
[p] አፍልሖተ: ሜሮን: [q] አስታፋን:

Dies 22. Commemoratio Martyrum Cosmae et Damiani, cum fratribus et matre[r], et dedicationis ecclesiae eorum, et miraculorum ab iis perpetratorum.

Requies Abbatis Pauli, Placidi[s], discipuli Abbatis Antonii.

Dies 23. Requies Salomonis Regis, filii David.

Requies Abbatis Nobi[t], Confessoris.

Commemoratio Abbatis Batrae[u], et Thomae Martyris.

Dies 24. Martyrium Abbatis Mosis Nigri[x], cujus certamen homines mirantur, quoniam regnum coelorum arripuit, ut Evangelium ait.

Dies 25. Martyrium Judae Apostoli, filii Josephi fabri, unius e 72 Discipulis.

Requies Petri, Patriarchae Alexandrini XXXIV.

Dies 26. Festum Gabrielis Archangeli, et dedicatio ecclesiae Monasterii Naklani[y], in deserto Fiumensi.

Requies magni Prophetae Josuae, filii Nave.

Dies 27. Requies Ananiae[z] Apostoli, Episcopi Damasci.

Martyrium Thomae, Sandalatensis[a].

Commemoratio 24 Martyrum, et Silae, et Lazari pauperis (in Evangelio).

Dies 28. Requies Theodosii, Patriarchae Alexandrini XXXIII.

Martyrium Basilii, et Bifantii[b].

Dies 29. Festum Nativitatis Christi.

Martyrium septem Religiosorum Monasterii Conae[c], Absadii, Cotylae, Ardamae[d], Mosis, Josuae[e], Michali[f], et Cotylae alterius, et Abbatis Basdii[g].

Martyrium Abbatis Hori et Besoi[h], cum Jedra[i] matre.

Requies Theodori, filii David, Regis Aethiopiae.

Requies Marci, Regis Romani (sic).

Translatio corporis 'Amda-Michael[k], prima vice sub Alexandro Rege, secunda sub Lebna-Denghel Rege.

Dies 30. Nativitas Joannis Baptistae.

[r] Vid. Hedâr mensis diem XXII.

[s] የዋህ: [t] ኖብ: [u] በትራ:

[x] ጸሊም: [y] ነቅላኒ: [z] ሐናንያ:

[a] ዘሰንደላት: [b] ቢፋንትዮስ: [c] ቆና:

[d] አብሳዲ: ወኮቶሎስ: ወአርዳማ:

[e] ዕሤይ: [f] ሚከላስ: [g] ባስዲስ:

[h] ብሶይ: [i] ይድራ: [k] አምደ: ሚካኤል:

Martyrium Mariae et Marthae; et commemoratio Abbatis Gabra-Christos, Monachi.

Requies Abbatis Gerani[l], religiosi, in quadam insularum Indicarum.

Subscriptum est: ተፈጸመ: ወርኃ: ስኔ: ቡሩክ: ወስብሐት: ለእግዚአብሔር: ወሳዕሌነ: ይኩን: ሣህል: ወምሕረት: እስከ: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: ወአሜን: "Explicit Sennê mensis benedictus: gloria sit Deo, et super nos sit clementia et miseratio, usque in saecula saeculorum! Amen et Amen."

2. *Hamlê mensis.* fol. 25—55.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኃ: ሐምሌ: ቡሩክ: መዓልቱ: ፲ወ፪ ሰዓት: ወእምዝ: የሐፅፅ: "In nomine Patris, etc. Hamlê mensis benedictus: ejus dies (primus) 12 (sic) horas habet, deinde decrescunt.

Dies 1. Martyrium Ceproniae[m], Abbatissae monasterii 50 Monialium, nomine Arienae[n], in Mesopotamia, sub Diocletiano.

Requies Calii[o] (sic), Patriarchae Romani, et Bartholomaei, et Gabra-Madhen, Monachi.

Requies Biuchi[p] et Benjamini fratrum, Presbyterorum.

Commemoratio martyrii Ignatii, Patriarchae.

Miraculum Thomae Apostoli.

Dies 2. Requies Thaddaei, unius e duodecim Apostolis.

Dies 3. Requies Cyrilli M., Columnae fidei, Lampadis Ecclesiae, Patriarchae Alexandrini XXIV.

Requies Coelestini[q], Patriarchae Romani, discipuli Jonacendiani (sic)[r], Patriarchae praedecessoris ejus.

Dies 4. Translatio corporum Abukiri[s], et Joannis, qui Jacâtit mensis die VI. martyrium passi sunt.

Requies Sophoniae Prophetae.

Commemoratio duodecim Prophetarum minorum, et Cyriaci, et Bimani[t].

[l] ጌራን: [m] ቅፍሮንያ: [n] አርያና:

[o] ከልዮስ: [p] ብዮክ: ወብንያሞን:

[q] ክርስቲያርስ: [r] ዮናክንዲያኖስ:

[s] አቡቂር: [t] ኪራኮስ: ወቢመን:

Dies 5. Martyrium duorum Apostolorum magnorum, Patriarcharum, Petri et Pauli [u].

Commemoratio 72 Discipulorum, et Isaaci Martyris Gazae, et Justorum monasterii Asae [x].

Commemoratio Sacuelis [y], Archangeli.

Dies 6. Ascensio Ezrae.

Requies Sanctae Saturninae [z], Hierosolymitanae.

Requies Olympae [a] Apostoli, cognomento Pauli, unius e 72 Discipulis.

Commemoratio Bartholomaei e Daras [b], et 1000 Martyrum, et 70 Parvulorum, et Claudiani [c], Patriarchae Alexandrini IX.

Martyrium Theodosiae, matris S. Prochorondii [d], duorumque Praefectorum, et 12 mulierum cum illa.

Dies 7. Requies Abbatis Sinodae (Sanutii), Archimandritae [e].

Requies Patris Maccabii, e deserto Hori [f].

Martyrium Ignatii, Patriarchae Romani (sic) post Petrum.

Dies 8. Requies Patris Besaei [g], Stellae deserti, e monasterio Abbatis Macarii.

Martyrium Aberohi, et Athemi [h], fratris ejus, Gamnudensium [i].

Martyrium Abbatis Belanii [k], ex oppido Bara [l], ditionis Sachae [m], in Aegypto boreali.

Requies Abbatis Misaelis, Pauperis, quem Abba Cyrus [n] sepelivit.

Martyrium Petri cum uxore et filio, et 49 servorum, sociorum Isidori Martyris.

Martyrium Abbatis Bimae [o], e Behensa.

Requies Patris Cyri [p], fratris Theodosii M. Imperatoris, qui Anachoretam egit in deserto Occidentis [q], prope Inferos.

Dies 9. Requies Claudiani [r], Patriarchae Alexandrini IX.

Commemoratio martyrii 15 animarum cum Abbate Nobo [s].

Requies Abbatis Besendae [t].

Dies 10. Martyrium Simeonis Cleophae, Apostoli, Episcopi Hierosolymorum post Jacobum.

Martyrium Theodori, Episcopi Pentapolis, sub Diocletiano.

Martyrium Theodori, Episcopi Corinthi [u], et trium mulierum cum eo, sub Diocletiano.

Requies Abbatis Goliani [x], religiosi.

Commemoratio Marmatrae et Andreae [y], Episcopi Cafalae [z], et dedicationis ecclesiae Sergii in Aegypto.

Dies 11. Martyrium Joannis et Simeonis, e Sermalach [a] oppido.

Commemoratio Isaiae, Anachoretae in deserto Scetico.

Requies Gabrielis, Patriarchae Alexandrini LXXVIII (LXXVII).

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Martyrium Abbatis Hori [b].

Dies 13. Requies Besindii [c], Episcopi Copti [d].

Martyrium Ammonis, Tuhensis [e], e ditione Benae [f], in Aegypto boreali.

Dies 14. Martyrium Procopii [g], Hierosolymitani sub Diocletiano.

Commemoratio Macarii M., et Menii [h] Martyris.

Dies 15. Requies Abbatis Ephraemi, Syri.

Commemoratio Abbatis Harajôn ex Amsalo, 45 Martyrum, et Ferê-Menâtôs [i] Monachi et Thaumaturgi; et commemoratio certaminis Cyrilli [k].

Miracula, a Petro et Paulo Romae patrata.

Dies 16. Requies Joannis Wanghêlû-Za-Wark [l] (qui aureum Evangelium habebat).

Dies 17. Martyrium Euphemiae, Virginis, sub Diocletiano.

Emissio Jonae e ventre ceti.

Commemoratio Abbatis Bedeli [m] Martyris, et Zachariae Sacerdotis, et Auleniae [n], et Marathi [o] Episcopi.

---

[u] Eorum historia separatim refertur.
[x] ዓሣ፡ [y] ሳቁኤል፡ [z] ሰትሮኒን፡
[a] ኦልምጳያስ፡ [b] እምዳረስ፡
[c] ክላድያኑ፡ [d] ኦብሮኮሮንድዮስ፡
[e] ኦርሲመትረዳስ፡ [f] መቃቢስ፡ እምገዳመ፡ ሖር፡ [g] ብሳይ፡ [h] አቤሮሳ፡ ወአቴሞ፡
[i] ዘገምኑዲ፡ [k] ብለኒ፡ [l] በረ፡
[m] ሰካ፡ [n] ኪሮስ፡ [o] ቢማ፡
[p] ኪሮስ፡ [q] በገዳመ፡ ምዕራብ፡
[r] ክላድያኖስ፡ [s] ኖብ፡

[t] ብስንዳ፡ [u] ቆሮንቶስ፡ [x] ጎልያን፡
[y] ማርማጥራ፡ ወእንድራዎስ፡ [z] ቀፈላ፡
[a] ስርመለክ፡ [b] ሖር፡ [c] በስንድዮስ፡
[d] ዘሀገረ፡ ቅፍጥ፡ [e] ዘጡሕ፡
[f] እመደወለ፡ ብና፡ [g] አቡክሮዮስ፡
[h] ምንዮስ፡
[i] ኅረዮን፡ ዘአምሰል፡ ወፋሬ፡ ምናጡስ፡
[k] " Sicut scriptum est in Synaxario Misrae."
[l] ወንጌሉ፡ ዘወርቅ፡ [m] ቤዴል፡
[n] አው፡ልንያ፡ [o] መራት፡

Commemoratio Isidori, et Aina-Tzachai, et Niri[p] Martyris, et Gidonis, et Avae, et Saae[q], et inventionis ossium Justi Martyris.

Dies 18. Martyrium Jacobi, Martyris, Episcopi Hierosolymorum, filii Josephi fabri.

Martyrium Athanasii, Kulzemii[r], sub Diocletiano et Maximiano.

Commemoratio Endorani[s], et Tobiae, et 9000 Militum Antiochiae, qui cum Isidoro passi sunt, et Andronici[t] Ducis.

Dies 19. Commemoratio Martyrum Asnae[u], sub Diocletiano.

Martyrium Cyriaci[x] (Quirici) et Jaluttae[y].

Martyrium Batlani Medici[z], ex urbe Tamadan.

Commemoratio Abbatis Batrabi[a], et Macarii e Falaga-Halib[b], et Mosis Sochiensis[c].

Dies 20. Martyrium Theodori, Praefecti militum Setbensis[d].

Commemoratio martyrii Theochyti[e], et Timothei, Patriarchae Alexandrini, et Mosis, Jaluttae, et 402 Martyrum cum Cyriaco.

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Requies Susinii, Eunuchi[f].

Requies beati Laawa-Christos[g].

Festum Urielis; commemoratio Abbunae Ba-Tzalota-Michael, et Jorani[h] Ducis.

Requies Lâ'ka-Mariam[i], Boni, Bibliophili, e domu Regis Aethiopiae.

Dies 22. Martyrium Macarii, filii Basilidis, sub Diocletiano Imperatore.

Requies Leontii, Martyris.

Commemoratio Marcelli[k].

Dies 23. Martyrium Sanctae Marinae[l].

Martyrium Longini Cappadocii, Centurionis, sub Tiberio Imperatore.

Martyrium Ptolemaei, Sochensis[m].

Dies 24. Martyrium Abbatis Nobi, e Nehisa[n] oppido Aegypti inferioris, sub Diocletiano Imperatore.

Martyrium Abbatis Tecla-Adonai[o] e Monasterio Libani, et Tawalda-Madhen[p], aliorumque cum iis.

Martyrium 190084 Martyrum cum Nobo.

Requies Simeonis, Patriarchae Alexandrini XLII.

Dies 25. Dedicatio ecclesiae Mercurii, Martyris Misrae.

Ascensio Henochi.

Martyrium Abbatis Za-Ijasûs[q], qui passus est a paganis, e monasterio Libani.

Requies infantis victoris Za-Dabra-Bag'û[r].

Requies Teclae Apostolae[s], coaetaneae Pauli Apostoli.

Martyrium Patris Antonini Banensis[t].

Martyrium Isaaci Sammensis[u].

Requies Hilariae, Martyris, Demjalensis[x].

Martyrium Teclae et Mugiae[y], e Caraicu[z] in Aegypto.

Martyrium Patris Carazonis, Banuanensis[a].

Commemoratio 76000 Martyrum.

Martyrium Ladimadii[b], Syri.

Commemoratio 25000 Martyrum Atribensium, et Ammonis, et Mariae.

Dies 26. Requies Josephi, justi, fabri, patris Christi.

Requies Timothei, Patriarchae Alexandrini XXII.

Requies Abbatis Salâmae, Illuminatoris, primi Metropolitae Aethiopiae.

Commemoratio sancti, beati Abbatis Roisi[c].

Dies 27. Martyrium . . . . . (Ammonii) e Tarnuka[d] Aegypti.

---

[p] ዓይነ: ፀሐይ: ወኒሮስ:
[q] ጊደ: ወአዋ: ወዓዲ: ሰአ:
[r] ዘቊልዝም:
[s] እንደራን:
[t] አንትራኒቆስ:
[u] አስኔ:
[x] ቂርቆስ:
[y] ኢየሉጣ:
[z] በጥላን: ጠቢብ: ዘሀገረ: ታዕማዳን:
[a] በትራበ:
[b] ዘፈለገ: ሐሊብ:
[c] ዘሶኪ:
[d] ዘስጥብ:
[e] ተአውኪጦስ:
[f] ሱስንዮስ: ሕፅው:
[g] ለአወ: ክርስቶስ:
[h] በጸሎተ: ሚካኤል: ወዮራኖስ: Additur: "qui aderat, quum Christus crucifixus lancea ictus est" (ዘሀለወ: አመ: ተረግዘ: እግዚእነ: በዲበ: መስቀል:)
[i] ላእከ: ማርያም:
[k] መርቅሎስ:
[l] መሪና:

[m] አብጥልማዎስ: ዘሠክ:
[n] ዘንሒሳ:
[o] ተክለ: አደናይ:
[p] ተወልደ: መድኅን:
[q] ዘኢየሱስ:
[r] ዘደብረ: በግዑ:
[s] ሐዋርያዊት:
[t] አንደኒና: ዘበና:
[u] ሳምማ:
[x] ዘድምያል: ዘቅሩብ: እምሀገረ: ድሚራ:
[y] ሙጊ:
[z] ዘቀራይቁስ: እምደወለ: ባሕያራ: ዘእምሀገረ: እስክንድርያ:
[a] ከረዙን: ዘበንዋን:
[b] ለዲማድዮስ:
[c] ሮይስ:
[d] ተርኑቅ:

Commemoratio visionis Hezekielis Prophetae, et dedicationis ecclesiae S. Joannis Evangelistae Alexandriae; et commemoratio translationis corporis Simeonis, Patriarchae Alexandrini in monasterium S. Macarii Sceticum; et requies Sethi, filii Adae.

Dies 28. Commemoratio Andronici[e], cum Athanasia uxore, Antiocheni.

Dies 29. Festum Nativitatis Christi.

Translatio corporis Thaddaei Apostoli e Syria in Constantinopolin urbem, sub Constantino M.

Martyrium Barsanuphae[f], eruditi et orthodoxi.

Dies 30. Martyrium Sanctorum Mercurii et Ephraemi Achmimensium.

Translatio corporis Timothei, Patriarchae Alexandrini, e Misra in monasterium Abbatis Macarii in deserto Scetico.

Requies Pauli, Monachi religiosi.

Dedicatio ecclesiae Asreliuri[g], i. e. Surjalis Angeli.

Miracula Andreae Apostoli.

Subscriptum est: ተፈጸመ: ምንባብ: ዘወርኃ: ሐምሌ: ሣህሉ: ወምሕረቱ: ለእግዚአብሔር: ይኅድር: ላዕሌነ: አሜን: ወአሜን: ለይኩን: ለይኩን: "Expliciunt lectiones in Hamlê mensem: clementia et miseratio Dei habitet super nos! Amen et Amen. Fiat, fiat!"

3. *Nahassê mensis*. fol. 56—81.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኃ: ነሐሴ: ቡሩክ: መዓልቱ: ፲ወ፫ ሰዓት: ወእምዝ: የሐፅፅ: "In nomine Patris, etc. Nahasse mensis benedictus: ejus dies (primus) 13 horas habet, deinde decrescunt."

Dies 1. Martyrium Obolii[h], filii Justi, sub Diocletiano.

Commemoratio Hannae, matris Mariae, et Hannae, filiae Phanuelis, Prophetissae.

Commemoratio Josephi et Nicodemi, qui Christum sepelierunt.

Dies 2. Requies Athanasiae Menuphensis[i].

Commemoratio Demerasti[k], cum fratribus.

Requies Sanctae Eupraxiae[l], e domu regia, filiae Antigoni.

Dies 3. Requies Simeonis, Stylitae[m].

Requies Sophiae, e domu regia.

Dies 4. Requies Hizkiae Regis.

Martyrium Davidis cum fratribus, et Philippi[n], in Sengar[o] oppido Aegypti.

Requies Abbatis Matthaei, Eremitae.

Dies 5. Requies Abbatis Abrahami II, Ascetae.

Requies Joannis, Militis, sub Juliano Imperatore.

Requies Abbatis Philippi, e monasterio Bizan[p].

Dies 6. Martyrium Jaluttae[q], e Caesarea Cappadociae.

Requies Abbatis Witzae[r], discipuli Abbatis Sinodae.

Requies Mariae Magdalenae.

Dies 7. Annunciatio nativitatis Mariae ad Joachimum, ore Gabrielis Archangeli.

Commemoratio professionis Petri, Principis Apostoli, qua Christum esse Filium Dei professus est.

Requies Timothei, Patriarchae Alexandrini XXVI.

Nativitas Josephi, filii Rahelis.

Nativitas Naodi, regis Aethiopiae, Deum amantis, Orthodoxi.

Dies 8. Martyrium novem Martyrum, scilicet Eleazaris Senis cum Salome uxore, Maccabaeorum, septemque filiorum[s], sub Antiocho, Rege Syriae.

Martyrium Ammonii.

Dies 9. Martyrium Abbatis Orii[t], Presbyteri Setnuphensis[u].

Commemoratio . . . . . . Patriarchae.

Dies 10. Martyrium Matrae[x], tempore Demetrii, Patriarchae Alexandrini, et Decii, Imperatoris Romani.

Martyrium Christophori[y], sub Maximiano Imperatore.

Martyrium Bicabi[z] et Joannis, Esamutnae[a].

Dies 11. Martyrium 300 animarum, cum Basilide Antiocheno.

Requies Modosis (Mosis)[b], Episcopi Ausimae[c].

---

[e] እንድራኒቆስ: [f] ወርሰኖፋ: [g] አስሬልዩር: [h] አቦሊ: [i] መኑፍ: [k] ድሜርሰት: [l] ኢዮጸራቅስያ: [m] ዘዓምድ:

[n] ፊጶስ: (sic). [o] በስንጋር: [p] ቢዘን: [q] ኢየሉጣ: [r] ዊፃ: [s] ዓንሊዮ: አንጡቆስ: አዝዮ: አልዓዛር: አስዮና: ሰሙና: መርክሉስ: [t] ኦሬ: [u] ስጥኑፍ: [x] ማጥራ: [y] ሐርጥፈሩስ: [z] ቢክቦስ: [a] እሰሙጥናህ: [b] ሞደስስ: [c] አውሴም:

Martyrium Patris Ptolemaei[d], Menuphensis.

Dies 12. Festum Michaelis Archangeli.

Elevatio Constantini M. in thronum Imperii Romani.

Dies 13. Festum Transfigurationis Christi.

Martyrium Sanctae Afrae[e], et nativitas Mosis Prophetae.

Requies Abbatis Galionis[f], Religiosi.

Dies 14. Requies Abbatis Simeonis Salusii[g], et Joannis Fekru[h], sub Joanne Justo, Rege.

Miraculum Theophili, Patriarchae Alexandrini, avunculi Cyrilli M.

Requies . . . . . . Thaumaturgi, qui cum discipulis lapidatus est.

Martyrium Basilici[i].

Dies 15. Martyrium Sanctae Christinae[k], filiae Rhobani[l] Ducis.

Requies Sanctae Marinae.

Martyrium Laurenii[m], tempore Decii[n] Caesaris.

Dies 16. Ascensio corporis Mariae Virginis in coelos.

Translatio corporis Georgii Archimartyris e Persia in Lydiam.

Martyrium Gegari[o], Praefecti Syriae.

Dies 17. Martyrium Entei, Amoraei[p].

Martyrium Acratis[q], fratris Entei.

Martyrium Jacobi, e Manug[r], oppido parvo ditionis Ebus[s], in Aegypto.

Dies 18. Requies Alexandri, Patriarchae Constantinopolis.

Memoria Andronici[t], Diaconi.

Dies 19. Translatio corporis Macarii M. in desertum Sceticum.

Dies 20. Requies Abbatis Salâmae, Interpretis[u]; et commemoratio Sanctae Hizakuae[x].

Requies septem Puerorum Ephesi.

Dies 21. Festum Mariae Virginis.

Requies Irenae[y], filiae Luciani[z] Regis.

[d] ጰጥልማዎስ: [e] አፍራ: [f] ጋልዮን:
[g] ሃሉሲ: [h] ፍቅሩ: [i] ባስሊቆስ:
[k] ክርስጢና: [l] ሮባኖስ: [m] ለወሬንዮስ:
[n] ዳስዮስ: [o] ጌጋር: [p] እንጠዎስ: አሞራዊ: [q] አክራጥስ: [r] መኑግ:
[s] እቡስ: [t] እንድራኒቆስ: [u] ሰላማ: መተርጕም: [x] ኂዛቁ: [y] ሄሬኔ:
[z] ሉክያኖስ:

Dies 22. Requies Prophetae magni Michae, filii Joelis.

Dies 23. Martyrium 30000 animarum, quae Alexandriae passae sunt, post Dioscuri Patriarchae relegationem, sub Leone Imperatore.

Martyrium Damiani, Antiocheni.

Dies 24. Requies Abbatis Tecla-Haimânôt, Doctoris orbis terrarum.

Requies Thomae, Militis et Apostoli Christi, Episcopi Marae[a], Confessoris.

Commemoratio 90000 Martyrum cum eo.

Dies 25. Martyrium Andriani[b], sub Maximiano Imperatore.

Martyrium Bessarionis[c], Magni.

Requies Aeliani[d] Martyris, cum Eudoxia sorore.

Dies 26. Martyrium Moysis[e], cum Sara sorore, sub Severiano Imperatore[f], et Demetrio, Patriarcha Alexandrino.

Commemoratio Abbatis Ammonis, et Eliae Martyris, cum Eudoxia sorore, et Abbunae Jacobi.

Martyrium Agapi Militis, et Teclae Monialis, sub Juliano Imperatore.

Memoria Sarae, uxoris Abrahami[g].

Dies 27. Martyrium Benjamini, cum Eudoxia sorore, e Sabsir[h].

Commemoratio Samuelis Prophetae.

Commemoratio Victoris Alexandrini, cum Sara matre.

Commemoratio Surjalis, Archangeli quarti, et duodecim Filiorum Israelis.

Dies 28. Commemoratio Abrahami, Isaaci, Jacobi, Patriarcharum, juxta ritum antiquum.

Translatio corporis Isaaci, filii Abrahami[i].

Translatio corporis Jacobi, filii Isaaci[i].

Martyrium Abbatis Barsobae[k], et decem ejus discipulorum Monachorum, et Praefecti equitum Regis Persiae, et 800 Martyrum cum Isidoro.

Dies 29. Nativitas Christi.

Martyrium Athanasii Episcopi, et Carissimi[l], et Theodoti, sub Valeriano Imperatore.

Martyrium Irenaei, Episcopi Soremi[m].

Translatio corporis Joannis parvi (Κολοβοῦ) in desertum Sceticum.

[a] መርዓስ: [b] እንድርያኖስ: [c] ቢጻርዮን:
[d] ኤልያኖስ: [e] ሞይስስ: [f] ሳዊርያኖስ:
[g] "Patres mandaverunt, ut memoria Sarae, uxoris Abrahami, hoc die celebraretur."
[h] ሱብሲር:
[i] "Sicut Patres mandaverunt."
[k] በርሶበ: [l] ገርስሞስ: [m] ሶርም:

Dies 30. Requies Malachiae, Prophetae.
Commemoratio Abbatis Mosis, Episcopi Pharmae[n].
Miraculum Andreae.
Subscriptio nulla addita est.

4. *Paguemên mensis.* fol. 77—81.

Inscriptio: በስመ: - - - ወርኀ: ጳጕሜን: ቡሩክ: "In nomine Patris, etc. Paguemên mensis benedictus."

Dies 1. Martyrium Eutychii[o] (Utici) Apostoli, disciputi Joannis Apostoli.

Martyrium Besoi[p], Presbyteri Antiocheni, fratris Abbatis Hori.

Commemoratio Pachomii et Serapionis.

Dies 2. Requies Titi, Apostoli.

Dies 3. Commemoratio Ruphaelis, Archangeli tertii.

Requies Serapionis, Landunensis[q].

Requies Zar'a-Jacob, Regis Aethiopiae, Orthodoxi, Apostolici.

Commemoratio requiei Melchisedek.

Dies 4. Requies Abbatis Baimuni[r], religiosi Eremitae.

Requies Liberii, Patriarchae Romani.

Dies 5. Requies Jacobi, sancti, innocentis, casti, Episcopi Misrae.

Requies Amos Prophetae.

Requies Abbatis Barsumae[s], Nudi, filii Thabani[t], Monachi.

Requies Abbatis Magderi[u].

Dies 6. Hoc die Deum laudari oportet.

Post strophas quasdam, de fine anni dictas, eadem subscriptio rhythmica addita est, quam supra in fine Codicis XXI. et XXIII. legimus.

Denique librarius Codicem his verbis conclusit: ለዛቲ: መጽሐፈ: ስንክሳር: ዜና: መላእክት: ትጉሃን:: ወተዝካረ: ነቢያት: ቅዱሳን:: ወስብከተ: ሐዋርያት: ፍጹማን:: ወገድለ: ሰማዕታት: መዋዕያን: ወተዝካረ: ኵሎሙ: ጻድቃን: ጸሐፍክዋ: አነ: በትረ: ሚካኤል: እንዘ: እሴፎ: ረድኤተ: እምኀበ: እግዚአብሔር: ዘመሐለ: ሎሙ: እንዘ: ይብል: ለዘጸሐፈ: ስምዐ: ገድሎሙ: ወለዘይገብር: ተዝካሮሙ: አነ: እደመስስ: ኀጢአቲሁ: ወአስተዋርሶ: መንግሥተየ: ምስሌሆሙ:: በዝዓለም: ከመ: ይኩነኒ ተዝካረ: ወበዘይመጽእ: ዓለም: ለዓለመ: ዓለም: አሜን: ወአሜን: ለይኩን: ለይኩን: "Hunc librum Synaxarii, historiam Angelorum vigilantium, et memoriam Prophetarum sanctorum, et praedicationem Apostolorum perfectorum, et certamen Martyrum victorum, et memoriam omnium Justorum, scripsi ego Batra-Michael, fretus auxilio Dei, qui jurejurando iis promisit, omnium eorum, qui testimonium certaminis illorum scripturi, et qui memoriam eorum celebraturi essent, peccata remissum, iisque haereditatem regni coelorum cum illis (Sanctis) attributum iri; (scripsi librum,) ut mihi memoriae et in hoc et in futuro mundo esset, in saecula saeculorum. Amen et Amen. Fiat, fiat!"

[n] ፈርማ: [o] ኡቲኮስ: [p] ብሶይ:
[q] ሰራጵዮን: ዘለንዱን: [r] ባይሙን:
[s] በርሶማ: [t] ዕራቅ: ወልደ: ቀበን:
[u] መግደር:

HISTORIA.

XXVI.

Codex membranaceus, formae 4^{ae} magnae, **105** folia continens, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, jussu Ras Michaelis[x], Principis Tigre provinciae in Abyssinia, eleganter et admodum correcte exaratus, ab eoque J. Brucio dono datus[y].

Codici praefixa sunt folia tria, in quorum secundo imago aquilae, volumen rostro et unguibus tenentis, bene adumbratum est. Inter folia 99 et 100 folium vacuum insertum est.

Liber Axumae.

Hic titulus in J. Brucii itinerario huic Codici jure inditus est.

I. *Kebra-Nagast*[z], i. e. *Gloria Regum.* fol. 1—88.

Titulus Aethiopicus est: ክብረ: ነገሥት::

[x] De Ras Michaele vid. infra Cod. XXXII. fol. 117—154; Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. Vol. IV. p. 136—181.

[y] In foliorum Codici praefixorum primo Anglice inscriptum est: "From Ras Michael, Governor of the province of Tigre, in Abyssinia."

[z] Descriptus est hic liber in J. Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. Vol. III. p. 409—414.

Praemissa sunt haec verba : በአኰቴቱ: ለእግዚአብሔር: አብ: አኃዜ: ኵሉ: ወበወልዱ: ኢየሱስ: ክርስቶስ: ዘበቱ: ኵሉ: ኮነ: ዘእንበሌሁ፡: አልቦ: ዘኮነ:: ወበመንፈስ: ቅዱስ: ሠሉስ: ጰራቅሊጦስ: ዘይወፅእ: እምአብ: ወይነሥእ: እምወልዱ: ፩ አምላክ: አብ: ወወልድ: ወመንፈስ: ቅዱስ: ነአምን: ወንገኒ: ለሠሉስ:: Glorificantes Deum Patrem omnipotentem, et Filium ejus, Jesum Christum, per quem omnia facta sunt, et sine quo nihil est, quod factum est, et Spiritum Sanctum, Trinum, Paracletum, qui procedit a Patre, et sumit a Filio, unum Deum, Patrem et Filium, et Spiritum Sanctum credimus, et adoramus Trinum."

Divisus est liber in 117 capita, et argumentum singulorum capitum in textu ipso inscriptum est.

1.) Expositio 318 Orthodoxorum, Nicaeae congregatorum, de gloria, et magnitudine, et deliciis, quas Deus mortalibus dedit, potissimum autem de magnitudine et gloria Zionis, i. e. Arcae Legis Dei, quam ipse fecit et formavit in sanctuario templi sui, ante creationem Angelorum et hominum (ፍካሬ: ወዜና: ዘ፫፻፲ወ፰ ርቱዓን: ሃይማኖት: በእንተ: ክብር: ወዕበይ: ወተድላ: ዘከመ: ወሀበ: እግዚአብሔር: ለደቂቀ: አዳም:: ወፈድፋደሰ: ዘበእንተ: ዕበያ: ወክብራ: ለጽዮን: ታቦተ: ሕግ: ለእግዚአብሔር: እንተ: ገብራሃ: ወኬንያሃ: ለሊሁ: በውስተ: ጽርሐ: መቅደሱ: እምቅድመ: ኵሉ: ፍጥረት: ዘመላእክት: ወሰብእ:).

2.) De magnitudine Regum[a] (በእንተ: ዕበየ: ነገሥት:).

3.) De regno Adae (በ″: መንግሠተ: አዳም:).

4.) De invidia Caini (በ″: ቅንዓት:).

5.) De regno Sethi et prolis ejus (በ″: መንግሠተ: ሴት:).

6). De corruptione Cainitarum (በ″: ኀጢአተ: ቃየን:).

7.) De Noah (በ″: ኖኅ:).

8.) De diluvio (በ″: አይኅ:).

9.) De foedere Noae (በ″: ኪዳነ: ኖኅ:).

10.) De Zione (በ″: ጽዮን:), i. e. de Arca Legis Dei.

11.) Orthodoxi 318 Gregorio assentiunt (ኀበ: ኀብሩ: ፫፻፲ወ፰ ርቱዓን: ሃይማኖት:).

12.) De Canaanitis (በ″: ከናአን:).

13.) De Abrahamo (በ″: አበርሃም:).

14.) De foedere Abrahami cum Deo (በ″: ኪዳነ: አብርሃም:).

15.) De Isaaco et Jacobo (በ″: ይስሐቅ: ወያዕቆብ:).

16.) De Ruben, et prole ejus usque in Davidem (በ″: ሮቤል:).

17.) De gloria Zionis (በ″: ክብረ: ጽዮን:), seu descriptio Arcae coelestis, cujus prototypon Deus Mosi ostendit, et cujus effigiem eum facere jussit.

18.) Episcopi 318 assentiunt (ኀበ: ኀብሩ: አበው: ጳጳሳት:).

19.) De loco, ubi hic liber inventus est[b] (በ″: ኀበ: ተረክበት: ዛቲ: መጽሐፍ:).

20.) De divisione terrae[c] (በ″: ክፍለ: ምድር:).

21.) De Regina austri[d] (በ″: ንግሥተ: አዜብ:).

22.) De Thamrin[e] (በ″: ታምሪን:).

23.) De ejus reditu in Aethiopiam (ኀበ: ገብአ: ነጋዴ: ኢትዮጵያ:).

24.) De praeparatione itineris Reginae (ኀበ: ተደለወት: ለሐዊር:).

25.) De ejus adventu ad Salomonem (ዘከመ: በጽሐት: ኀበ: ሰሎሞን: ንጉሥ:).

26.) De colloquio Regis cum Regina (ኀበ: ተናገረ: ንጉሥ: ምስለ: ንግሥት:)

27.) De operario[f] (በ″: ገብራዊ:).

---

[a] In hoc capite Gregorius Thaumaturgus coram 318 Episcopis explicare incipit, qua in re vera Regum magnitudo consistat.

[b] Hoc caput brevissimum est, et haec continet : " Et Damathius (ዳማትዮስ:), Patriarcha Romae, ait : Equidem in Ecclesia Sophiae inter libros aerarii regii inveni hunc librum, in quo omnia regna Regibus Romae et Aethiopiae in aeternum traduntur."

[c] Scilicet inter Reges Romae et Aethiopiae, quorum stirpes e Salomone et Setho oriundae esse finguntur.

[d] Scilicet Regina Axumae, sapientissima, formosissima, nomine Macda (ማክዳ:).

[e] Sc. mercatore opulentissimo, qui Hierosolymis peregrinatus Salomonis potentiam et sapientiam vidit.

[f] Colloquium habent Rex et Regina de operario paupere, fortuito conspecto.

28.) De conversione Reginae ad Judaismum (በ″: ዘከመ: አዘዘ: ለንግሥት:).

29.) Expositio statutorum 318 Episcoporum de Polygamia; item descriptio commorationis Reginae apud Salomonem (በ″: ፫፻፲ወ፰).

30.) De jurejurando, Reginae a Rege dato[g] (በ″: ዘመሐለ: ላቲ: ንጉሠ: ሰሎሞን:).

31.) De annulo, quem Salomo Reginae dedit (በ″: ዘወሀበ: ትእምርተ: ለንግሥት:).

32.) De partu filii, et adventu Reginae in Aethiopiam[h] (ዘከመ: ወለደት: ወበጽሐት: ብሔራ:).

33.) De profectione Bain-al-Hekimi, 22 annos nati, in Palaestinam (ዘከመ: ወረደ: ንጉሠ: ኢትዮጵያ:).

34.) De adventu Bain-al-Hekimi in terram matris[i] (ዘከመ: በጽሐ: ብሔረ: እሙ:).

35.) De copiis, filio a Salomone obviam missis (በ″: ዘለአከ: ንጉሠ: ሰሎሞን: መልአከ: ኀይሉ: ኀበ: ወልዱ:).

36.) De occursu Salomonis cum filio (ኀበ: ተራከበ: ምስለ: ወልዱ: ንጉሠ: ሰሎሞን:).

37.) Salomo filium in Judaea retinere vult (ኀበ: ተስእሎ: ሰሎሞን: ለወልዱ:).

38.) Salomo consilium capit, filii sui cum filiis aulicorum primogenitis dimittendi (ኀበ: መከረ: ንጉሠ: ይፈኑ: ወልደ: ምስለ: ደቂቆሙ:).

39.) De coronatione filii Salomonis, qui Davidis nomen accipit (ኀበ: አንገሠዎ: ለወልደ: ሰሎሞን:).

40.) Sadok sacerdos Davidem Regem Legem docet (ኀበ: አዘዞ: ሳዶቅ: ካህን: ለዳዊት: ንጉሠ:).

41.) De benedictione Regum (በ″: በረከተ: ነገሥት:).

42.) De decem Mandatis (በ″: ፲ ቃላት:), aliisque praeceptis.

43.) De juvenibus Israelitarum, qui Davidem sequi jubentur[k] (ኀበ: ተአዘዙ: ደቂቀ: ኀይል: እስራኤል:).

44.) Quod nefas sit, Regi maledicere (ከመ: ኢመፍትው: ሐምዮ: ንጉሠ:).

45.) De luctu, et de consiliis juvenum (በ″: ዘበከዩ: ወመከሩ: እለ: ተፈነዉ:).

46.) Conspirant, ut Zionem clam secum ducant (ዘከመ: መከሩ: በ″: ጽዮን:).

47.) De sacrificiis itinerariis Azariae sacerdotis, et Regis (በ″: መሥዋዕተ: አዛርያስ: ወንጉሠ:).

48.) Sacrificiorum opportunitate potiti, sacerdotes, Davidi addicti, Zionem (Arcam) clam auferunt[l] (ኀበ: አንሥእዋ: ለጽዮን:).

49.) Pater filio benedicit (ኀበ: ባረኮ: አቡሁ: ለወልዱ:).

50.) Valedicunt sibi invicem, et civitas luget (ኀበ: ተፋነዉ: ምስለ: አቡሁ: ወላሐወት: ሀገር:).

51.) Salomo Sadoc sacerdotem jubet, tegumentum Zionis e templo afferre[m] (ኀበ: ዘይቤሎ: ለሳዶቅ: ካህን: ሑር: ወአምጽእ: ውእተ: ልብሰ: ዘላዕሌሃ:).

52.) Sadoc tegumentum affert (ኀበ: ዘሖረ: ሳዶቅ: ካህን:).

53.) Proficiscitur populus Regis Aethiopiae, et a Deo curru coelesti donatur[n] (ኀበ: ተውህበ: ሰረገላ: ለኢትዮጵያ:).

54.) David prophetizat, et Zionem salutat (ኀበ: ተነበየ: ዳዊት: ወተሳለማ: ለጽዮን:).

55.) Populus Aethiopiae exultat (በ″: ዘተፈሥሐ: ሰብአ: ኢትዮጵያ:).

56.) Sadoc Regem somniis perturbatum videt, et suspicione ductus templum visitat (በ″: ግብአተ: ሳዶቅ: ካህን: ወሢበ: ሞጸ:).

57.) Sadoc terrore prosternitur (በ″: ውድቀተ: ሳዶቅ: ካህን:).

58.) Salomo ad fures persequendos proficiscitur (ኀበ: ተንሥአ: ሰሎሞን: ይቅትሎሙ:).

59.) Salomo hominem Aegyptium de fugitivis interrogat[o] (ኀበ: ሐተቶ: ለግብጻዊ: ገብረ: ፈርዖን:).

[g] Sc. Salomo dolo a Regina concubitum impetrat.

[h] In ipso itinere peperit filium, eumque Bain-al-Hekim (ቢይነ: ልሕክም:) nominavit.

[i] Scilicet in urbem Gazam, a Salomone Reginae datam.

[k] Eorum parentes Salomonem propter hoc ejus mandatum exsecrantur.

[l] Novam in ejus locum substituunt.

[m] David enim, fraudis sacerdotum inscius, patrem rogaverat, ut ipsi tegumentum quidem Zionis secum portare liceret, quia Zionem matrem ipsam relinquere deberet.

[n] David a suis comperit, Zionem ab ipsis furtim sublatam esse.

[o] Ab eo percipit, fugitivos, curru coelesti vectos, vento celerius Aegyptum pervolasse.

60.) Salomo Zionem luget (ኀበ፡ ሳሐየ፡ ሰሎሞን፡ ለጽዮን፡).

61.) Salomo Hierosolyma revertitur (በ"፡ ግብአተ፡ ሰሎሞን፡ ኢየሩሳሌም፡).

62.) Populum lamentantem consolatur (በ"፡ ዘአውሥአሙ፡ ሰሎሞን፡).

63.) Principes Israelitarum depravantur (በ"፡ ኀብሩ፡ ዐበይተ፡ እስራኤል፡).

64.) Salomo a filia Pharaonis in idololatriam seducitur (ኀበ፡ አስሐትዎ፡ ለሰሎሞን፡ ወለተ፡ ፈርዖን፡).

65.) Hoc peccatum Salomoni remissum esse docetur (በ"፡ ኀጢአተ፡ ሰሎሞን፡).

66.) De Prophetia in Christum[p] (በ"፡ ትንቢተ፡ ክርስቶስ፡).

67.) De poenitentia Salomonis (በ"፡ ብካየ፡ ሰሎሞን፡).

68.) De salvatrice nostra Maria[q] (በ"፡ መድኀኒትነ፡ ማርያም፡).

69.) Salomo alias revelationes ab Angelo accipit (በ"፡ ስእለተ፡ ሰሎሞን፡).

70.) De regno Roboami (በ"፡ ዘነግሠ፡ ሮብዓም፡).

71.) Alia quaedam de Maria, filia Davidis (በ"፡ ማርያም፡ ወለቱ፡ ዳዊት፡).

72.) De Rege Romae[r] (በ"፡ ንጉሠ፡ ሮምዪ፡).

73.) Adrami Rex litem quandam sapienter dirimit (በ"፡ ቀዳሚ፡ ፍትሑ፡ ለአድራሚ፡ ንጉሠ፡ ሮም፡).

74.) De Rege Midianitarum (በ"፡ ንጉሠ፡ ምድያም፡).

75.) De Rege Babylonis (በ"፡ ንጉሠ፡ ባቢሎን፡).

76.) De teste falso (በ"፡ ሰማዕተ፡ ሐሰት፡).

77—83.) De Regum Persarum, Moabitarum, Amalecitarum, Philistaeorum, Ismaelitarum origine Semitica.

84.) De reditu Davidis Regis in Aethiopiam (በ"፡ ንጉሠ፡ ኢትዮጵያ፡ ዘከመ፡ ገብአ፡ ሀገሩ፡).

85.) De exultatione Macdae Reginae (ኀበ፡ ተፈሥሐት፡ ማክዳ፡ ንግሥት፡).

86.) Regina regnum filio tradit (ኀበ፡ አንገሦቶ፡ ማክዳ፡ ለወልዳ፡).

87.) Principes Aethiopiae Regi fidem jurant (ኀበ፡ መሐሉ፡ መኳንንተ፡ ኢትዮጵያ፡).

88.) Rex matri res itineris sui memorabiliores refert (ኀበ፡ ዜነዋ፡ ለእሙ፡ ዘከመ፡ አንገሠዎ፡).

89.) Colloquium Reginae cum Israelitis (ኀበ፡ ነገረቶሙ፡ ንግሥት፡ ለደቂቀ፡ እስራኤል፡).

90.) Azarias, summus sacerdotum, Aethiopiam, novam suam patriam, laudibus extollit, et homines Legem docet (ኀበ፡ ወደሳ፡ አዛርያስ፡ ለንግሥት፡ ወለሀገራ፡).

91.) De cibis mundis et immundis (ዘንተ፡ ዘይበልዑ፡ ንጹሕ፡ ወርኩስ፡).

92.) De renovatione Legis regiae (በ"፡ ኀደሱ፡ መንግሥቶ፡ ለዳዊት፡).

93.) De corruptione Fidei in imperio Romano (በ"፡ ዘአማሰኑ፡ ሃይማኖተ፡ ሮም፡).

94.) De primo bello Regis Aethiopiae (ቀዳሚ፡ ፀብአ፡ ንጉሠ፡ ኢትዮጵያ፡).

95.) De dignitate Regis Aethiopiae[s] (ኀበ፡ ኀብረ፡ ክብሩ፡ ለንጉሠ፡ ኢትዮጵያ፡).

96—112.) Prophetiae et allegoriae Testamenti Veteris de Christo variae perlustrantur.

113. De curru coelesti et Zione, et de Cruce S.,

---

p Salomonis nomen, polygamia, et alia, nec non Canticum Canticorum allegorice explicantur.

q Salomoni, de salvatione sua sollicito, Angelus in visione apparet, et annuntiat, ab initio creationis margaritam pretiosam in corpore Adae a Deo depositam, et per seriem Patriarcharum et Patrum tamquam semen corporeum usque in Salomonem transmissam esse, et in posteros ejus transmissam iri. Tempore autem impleto, ait, ex hac margarita hominem enaturum esse, et Mariam nominatum iri, in qua Deus incorporetur; omnes autem eos Patres, per quorum corpora haec margarita permeaverit, ea ipsa salvationis participes fore.

r Salomonis filius minor, nomine Adrami (አድራሚ፡), a Belthasaro, Rege Romae, successor creatur, ejusque filiam in matrimonium ducit.

s Judaeorum enim regnum post Christi crucifixionem periit; Aethiopiae autem imperium ideo Deo magis acceptum esse dicitur quam Romanum, quia idololatria in illo jam ante Christi aetatem abrogata est.

victrice hostium[t] (በ″፡ ሠረገላ፡ ወመግረሬ፡ ፀር፡).

114.) De reditu Zionis in urbem Hierosolymorum, tempore adventus Christi futuri (በ″፡ ግብአተ፡ ለጽዮን፡).

115.) De judicio Israelitarum ultimo (በ″፡ ቅስተ፡ እስራኤል፡).

116.) De Curru Aethiopiae (በ″፡ ሰረገላ፡ ኢትዮጵያ፡).

117.) De Rege Romae et Aethiopiae[u] (በ″፡ ንጉሠ፡ ሮሜ፡ ወኢትዮጵያ፡).

Haec est brevis singularis hujus libri epitome. Inde a capite 2 usque 18, et 95 usque 117, Gregorius Thaumaturgus loquitur, et visiones, quas habuisse dicitur, quum propter suum de Christo testimonium ab infidelibus in foveam conjectus erat, 318 Episcopis explicat. Capita autem caetera argumentum libri cujusdam esse dicuntur, quem Damatheus, Patriarcha Romae, in Ecclesia Sophiae invenerat. De vero compositionis tempore nihil liquet.

2. *Appendix de rebus Axumiticis.* fol. 89—96.

1.) Descriptio Ecclesiae Axumiticae, in qua Zion arca asservabatur. fol. 89.

Tit.: ከመዝ፡ ትበሬ፡ ሥርዓተ፡ ለእምነ፡ ጽዮን፡ ገበዝ፡ አክሱም፡ "Talis est ordo institutionis matris nostrae Zionis, Sanctuarii[x] Axumae.

2.) Descriptio caeremoniarum, quae in coronatione Regis observantur. fol. 89, 90.

Tit.: ዝውእቱ፡ መጽሐፍ፡ ዘወሀበ፡ ሰሎሞን፡ ንጉሥ፡ ለእብነ፡ ሐኪም፡ "Hic est liber, quem Salomo Rex Ibn-Hakimo[y] dedit."

3.) Descriptio munerum aulicorum. fol. 90.

Tit.: ሥርዓተ፡ ቤተ፡ መንግሥት፡ "Ordo domus regiae."

4.) Genealogia et chronologia Regum Axumitarum. fol. 90—92.

Tit.: ዓመታተ፡ ነገሥታተ፡ አክሱም፡ "Anni Regum Axumitarum."

Continet a.) Catalogum Regum ab Arwê (Serpente) usque in Bazen, a Bazen usque in Abreham et Atzbeham, ab iis usque in Gabra-Maskal; b.) Computum annorum Regum Aethiopiae usque in Abrehae et Atzbehae tempora; c.) Regum a Bazen usque in Abreham et Atzbeham seriem aliam; d.) Regum ab Atzbeha usque in Esâthô[z] Reginam seriem aliam; e.) Catalogum Regum ab Esâthô usque in Reges e domu Zâguê[a]; f.) Catalogum Regum e domu Zâguê; g.) Catalogum Regum ab Jecûnô-Amlâk usque in Jacobum, successorem Sartza-Denghel, Regis; h.) Catalogum Regum a Jacobo usque in Tecla-Haimânôt, successorem Joannis; i.) Regum ab Ibn-Hakim usque in Bazen seriem aliam, ab iis, quae supra occurrunt, diversam; k.) Catalogum Regum a Zar'a-Jacob, a quo regnum Axumae restauratum est, usque in Sartza-Denghel; l.) Caput brevius de restauratione regni Axumitici, a Sartza Denghel facta.

5.) Septem documenta de donationibus terrarum[b], a Regibus et Reginis Aethiopiae ad Sanctuarium Axumae factis. fol. 92, 93.

Factae sunt hae donationes a.) ab Abreha et Atzbeha; b.) ab Anbasâ-Wedem; c.) a Walata-Mariam; d.) a Saifa-Ar'âd; e.) a Zar'a-Jacob tres, unâ cum confirmatione donationum priorum.

6.) Descriptio servitutum, quae Templo Axumitico a variis provinciis et regionibus praestandae erant. fol. 93.

Tit.: ከመዝአ፡ ጥንተ፡ ግብሮሙ፡ ለኵሉ

[t] Currus et Zion in Aethiopia asservabuntur usque in Christi reditum; Crux autem, ab Helena inventa, propter Fidei Romanae corruptionem tempore Marciani Imperatoris ex imperio Romae auferetur, et in mari submersa jacebit usque in futurum Christi adventum.

[u] Hic etiam expeditio Calebi Regis contra Pineham, Regem Judaeum Arabiae, facta refertur, Gabra-Maskal Rex laudatur, et Reges Aethiopiae praedicantur.

[x] ገበዝ፡ vocis significatio vera e Lexicis non innotuit. Sed in hoc appendice illa saepius occurrit; et quantum e nexu orationis videre licet, "delubrum, templum, sanctuarium" significare videtur.

[y] Hoc nomen, sicut alterum illud, quod supra legimus, sc. Bain-al-Hekim, Arabice ابن الحكيم, significat "Filium Sapientis."

[z] እኪት፡ ብእሲት፡ ወዐማፂት፡ ተውልዶ፡ ዕሉት፡ ዘስማ፡ እሳቶ፡ በአምሐራ፡ ጕዲት፡ በትግሬ፡ "Femina mala et impia, progenies infidelis, quae in Amhara Esâthô, in Tigre Guedîth vocatur."

[a] ዛጔ.

[b] Formula donationis haec est: ንሕነ፡ ጕለትነ፡ ጕለተ፡ ለገበዝ፡ አክሱም፡ "Legavimus legatum Templo Axumae." De ጕለተ፡ et ጕልተ፡ vid. supra pag. 28.

ሙ፡ አሀጉር፡ እለ፡ ይሰርሑ፡ ገበዘ፡ አክሱም፡ "Tale est initium onerum omnium earum terrarum, quae Templo Axumitico serviunt."

7.) Chronologia rerum memorabiliorum ex historia Abyssinica, inde ab Abbate Salâma usque in Sartza-Denghel Regem [c]. fol. 93, 94.

8.) Traditiones de fundatione Templi Axumitici, et descriptio monumentorum antiquorum, et ecclesiarum, quae in urbe vel circa urbem extabant. fol. 94, 95.

Tit.: ከመዝአ፡ ጥንተ፡ ሡራሬሃ፡ ለእምነ፡ ጽዮን፡ ገበዘ፡ አክሱም፡ "Tale est initium fundationis matris nostrae Zionis, Sanctuarii Axumae."

9.) Traditiones de conventu trium Patrum[d], Cyriaci Episcopi Behensae, Labhavii [e] Syri, et Jaredi Sacerdotis Axumae, in loco quodam Aethiopiae, qui nominatur Mâi-Chîrâh [f]. fol. 95.

10.) Memorabilia Axumae varia. fol. 95.

Describuntur hic monumentum quoddam lapideum, nomine Berôtha-Ebn [g]; domus Calebi et Gabra-Maskal Regum; sepulchrum Aethiopii [h], patris Aethiopum; umbra Crucis Abbatis Salâmae [i], quae in caverna quadam extabat.

11.) Documenta de donationibus tribus, a Regibus factis. fol. 96.

Tituli sunt: ሥርዓተ፡ ዛኚ፡ "Statutum regium."

Prima et secunda, cum nihil nisi nomina contineant, difficiliores intellectu sunt; tertia est donatio, ad instituenda septem Monasteria a Zar'a-Jacob facta.

3. *Catalogi varii.* fol. 96—99.

1.) Expositio literarum initialium, quibus nomina Imperatorum Romanorum in Libro Clementis insigniuntur. fol. 96.

Tit.: እመጽሐፈ፡ ቀሌምንጦስ፡ "E Libro Clementis [k]."

2.) Catalogus et Chronologia Principum Muhammedanorum (Ommajadarum, Abbassidarum, Fatimidarum, Ijubitarum) usque in Saifeddin, anno mundi 6752 [l]. fol. 96, 97.

3.) Catalogus et Chronologia Patriarcharum Alexandriae Jacobitarum [m]. fol. 97—99.

Tit.: ዝውእቱ፡ ዜና፡ ስሞሙ፡ ለአበዊነ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡ ዘለእስክንድርያ፡ "Hic est Catalogus nominum Patrum nostrorum, Patriarcharum Alexandriae."

4. *Fragmenta Historiae Aethiopicae.* fol. 100—105.

1.) Genealogia Regum Aethiopiae inde ab Adamo, et Catalogus eorum inde ab Ibn-Hakim usque in Lebna-Denghel. fol. 100.

Tit.: ዜና፡ ልደቶሙ፡ ለአበው፡ "Genealogia Patrum."

Huic Catalogo variae notae de rebus Abyssiniae passim insertae sunt.

2.) Historia belli, in quo Aethiopia a Geranio, Rege Adelis, devastata est. fol. 101—105.

Tit.: ወዓዲ፡ ንጽሕፍ፡ ለክሙ፡ ዳግማዌ፡ ታሪክ፡ በረድኤተ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ መጽሐፈ፡ ስደቶሙ፡ ወዜና፡ ሞቶሙ፡ ለሕዝበ፡ ኢትዮጵያ፡ ወድምሳሴ፡ ኵሎሙ፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት፡ ዘኮነ፡ በበዘመኖሙ፡ "Praeterea transscribemus vobis, cum auxilio Domini nostri Jesu Christi, Chronicon aliud, scilicet Historiam persecutionis et caedis Aethiopum, et excidii omnium ecclesiarum, sicut acciderunt suis quaeque temporibus."

Deducitur haec historia usque in Geranii mortem.

---

[c] In hac chronologia aerae Martyrum, abjectis periodis Dionysianis, usus fit.

[d] Convenerunt jussu Mariae Virginis. Labhavi Preces illas ad Mariam, quae sub nomine Laudis Mariae (ውዳሴ፡ ማርያም፡ cfr. supra p. 12.) notae sunt, Cyriacus Liturgiam, quae Mariae nomini dedicata est (ቅዳሴ፡ ማርያም፡ cfr. supra p. 33.), Jaredo Sacerdoti tradiderunt, ut illarum modum musicum faceret. De Jaredo, Musico, consulere licet Catalogum Codicum Aethiop. Mus. Britan. p. 32, 33.

[e] ሉብሐዊ፡ እምሶርያ፡

[f] ማይ፡ ኪራሕ፡

[g] ብሮተ፡ እብን፡

[h] ኢትዮጲስ፡

[i] ጽላሎተ፡ ሠዕለ፡ መስቀሉ፡ ለአባ፡ ሰላማ፡ "Umbra imaginis Crucis Abbatis Salâmae."

[k] Intelligitur Liber Clementis idem, qui in Abushakeri Opere Chronographico saepissime allegatur (vid. Catalog. Cod. Aethiopicorum Mus. Britan. p. 44.).

[l] Hic Catalogus cum non ultra aetatem Abushakeri Chronographi continuatus sit, probabile fit, eum ex illius opere excerptum esse (vid. Abushakeri Opus Chronographicum Cap. XLIX; in Catal. Cod. Aethiop. Mus. Brit. p. 43.).

[m] Cum Abushakeri Catalogo, qui in Codice Aeth. Mus. Brit. laudato extat, fere prorsus consentit hic Catalogus. In eo recensentur 98 Patriarchae usque in Abbatem Gabrielem. Hic Gabriel ita memoratur: አባ፡ ገብርኤል፡ ዘሀሎ፡ ይእዜ፡ "Abba Gabriel, qui nunc sedet."

XXVII.

Codex membranaceus, formae 4ae, 138 folia continens, quorum paginae in binas columnas divisae sunt, characteribus magnis, distincte, sed non accurate, cura J. Brucii in Abyssinia exscriptus.

Kebra-Nagast.

Continetur in hoc volumine liber idem, qui in Cod. XXVI. fol. 1—88 extat. Textus illo minus correctus est; capitum numeri nusquam adscripti; nec quae rubro notatae sunt inscriptiones, cum capitibus alterius Codicis omnes coincidunt. Ad calcem libri haec verba, quae in Codice altero non occurrunt, addita sunt:

ወተብህለ፡ በክታበ፡ ዓረቢ፡ አውጻእናሃ፡ እምልሳነ፡ ቅብጢ፡ ለዓረብ፡ እመቃብረ፡ ማርቆስ፡ ወንጌላዊ፡ መምህረ፡ አበ፡ ኵልነ፡ አውጻእናሃ፡ በ፬፻ወ፱ ዓመተ፡ ምሕረት፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ ኢትዮጵያ፡ በመዋዕለ፡ ገብረ፡ መስቀል፡ ንጉሠ፡ ወበመዋዕለ፡ አባ፡ ጊዮርጊስ፡ ኄር፡ ጳጳስ፡፡ ወአስተታ፡ እግዚአብሔር፡ አውጽኦታ፡ ወተርጕሞታ፡ በልሳነ፡ ሐበሽ፡ ወሶበ፡ ሐለይኩ፡ ዘንተ፡ ወአቤ፡ ለምንት፡ ኢተርጐምዋ፡ አበልዕዝ፡ ወአበል፡ ፈረግ፡ እለ፡ አውጽእዋ፡፡ ይቤሉ፡ እስመ፡ ወጽአት፡ በመዋዕለ፡ ዛጔ፡ ወኢተርጐምዋ፡ እስመ፡ ትብል፡ እለሰ፡ ኢኮኑ፡ እስራኤሌ፡ ወይነግሡ፡ ተዓዶወ፡ ሕግ፡ ውእቱ፡፡ ወሶበሰ፡ ይከውን፡ በመንግሠተ፡ እስራኤል፡ እምአውጽእዋ፡ ወተረክበት፡ በናዝሬት፡፡ ወጸልዩ፡ ላዕሌየ፡ ለገብርክሙ፡ ይስሐቅ፡ ወኢትኄሱኒ፡ በእንተ፡ ኢያርትዖ፡ ልሳን፡ እስመ፡ ብዙኀ፡ ፀመውኩ፡ በእንተ፡ ክብራ፡ ለሀገረ፡ ኢትዮጵያ፡ በእንተ፡ ፀአታ፡ ለጽዮን፡ ሰማያዊት፡ ወክብረ፡ ንጉሠ፡ ኢትዮጵያ፡፡ እስመ፡ አነሂ፡ ተሰአልክዎ፡ ለመኰንን፡ ርቱዕ፡ ፍቁረ፡ እግዚአብሔር፡ ያዕቢክ፡ እግዚእ፡፡ ወይቤለኒ፡ ግበር፡ ወገበርኩ፡ እግዚአብሔር፡ ይዕቀበነ፡ ለአንባብያን፡ ወተርጓምያን፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን፡፡ "In exemplari Arabico asseritur, librum e lingua Coptica in Arabicam versum, et e sepulchro Marci Evangelistae, Doctoris, Patris omnium nostri, in Aethiopiam advectum esse anno gratiae 409, tempore Gabra-Maskal Regis, et Abbatis Georgii, Metropolitae boni. Sed Deus (tum temporis) prohibuit, quo minus in linguam Abyssinicam verteretur, in eaque evulgaretur. Qua de re meditatus cum quaesivissem, cur Abulezzius et Abulpharagius, qui illum evulgaverant, eundem non vertissent, responderunt: quia evulgata est tempore Zâguê[n], non verterunt illum, memores dicti illius: Si qui regnant, qui Israelitae non sunt, hoc contra legem est; sed si sub regno Israelis evulgatum esset, vertissent illum. Inventus autem est in Nazareth. Sed orate pro me, Isaaco, servo vestro, nec vitio mihi vertite dictionem libri imperfectam: multum enim operae impendi propter gloriam Aethiopiae, propter exitum Zionis coelestis, et gloriam Regis Aethiopiae. Nam equidem interrogavi Judicem justum, dilectum Deo, Jâ'bîca-Egzî'e. Et respondit mihi: Fac! Et feci. Deus tueatur nos, lectores et interpretes, in saecula saeculorum! Amen."

XXVIII.

Codex membranaceus, formae 4ae, 48 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii, in Abyssinia, a variis manibus exscriptus.

Compendium Historiae Aethiopicae.

1. *Descriptio institutorum variorum, quae ad Aulam et Regnum Aethiopiae pertinent.* fol. 1—6.

Scripta est Aethiopice, intermixtis permultis vocabulis Amharicis.

1.) Descriptio munerum aulae et regni. fol. 1, 2.

Tit.: ንጽሕፍ፡ ሕገ፡ ወሠርዓተ፡ መንግሠት፡ ዘወጽአ፡ እምኢየሩሳሌም፡ ምስለ፡ እብነ፡ ሐኪም፡ ወልደ፡ ሰሎሞን፡ ዘውእቱ፡ ምንይልክ፡ "Scribemus leges et statuta Regni, quae cum Ibn-Hakim, i. e. Menilek, filio Salomonis, Hierosolymis emissa sunt."

Tituli et functiones summorum regni et aulae praefectorum et ministrorum describuntur, et provinciae singulis addictae recensentur.

---

[n] De regibus Zâguê domus vid. supra p. 72. Caeterum subscriptio tota ab otioso quodam librario inventa esse videtur. Omnia quidem, quae in ea de translatione libri e Coptico et Arabico sermone afferuntur, plane fictitia esse, ultro liquet. Item dictio hujus subscriptionis pessima est, et ab oratione eleganti libri ipsius quam maxime differt.

2.) Descriptio caeremoniarum aulicarum variarum. fol. 2—4.

Singulis singularum caeremoniarum descriptionibus titulus ወግ፡ "Lex," seu ወግ፡ ወሥርዓት፡ መንግሥት፡ "Lex et statutum regni," praefixus est.

Describuntur caeremoniae, quae observantur in coronatione Regis vel Reginae[o], in judiciis, funeribus, nuptiis filiorum et filiarum, ad domum regiam pertinentium[p]; in creatione primi ministri Regis[q], et Praefectorum provinciarum[r]; in celebratione Vigiliae festi S. Crucis[s], et festi Florum[t]; in consecratione Antistitis Monachorum[u], et in sessionibus Judicum.

3.) Statuta varia de regni administratione, jurisdictione, et castris regiis. fol. 4—6.

a.) De summo Regis ministro[x], et summo aulae magistro[y], statuta duo.

b.) De Râk-Mâsarâ[z].

c.) De inauguratione Baschae[a].

d.) De inauguratione Akâbê-Sa'âth[b].

e.) De ordine castrorum.

Tit.: ወግ፡ ሶመ፡ ይሠፍሩ፡ ንጉሥ፡ በጕዞ፡
"Lex: quum Rex in itinere castra ponit."

f.) De introductione hominum ad Regem.

Tit.: ወግ፡ ሥርዓት፡ ቤቱ፡ ለንጉሥ፡
"Lex: ordo domus regiae."

g.) De itinere Regis.

Tit.: ወግ፡ ወጉዞ፡ ሶመ፡ የሐውር፡ ንጉሥ፡
"Lex: et quum Rex iter facit, etc."

h.) De tributis[c] provinciarum, statuta duo.

i.) De divisione jurisdictionis inter tribunalia ecclesiastica et civilia.

Tit.: ታሪክ፡ ዝውእቱ፡ ነገረ፡ ወግ፡ ሶመ፡ ተቀሐው፡ (sic) በዓለ፡ ሕግ፡ ዘሐፄ፡ ምስለ፡ አቡን፡ ወይጨጌ፡ በምክንያተ፡ ዳኝነት፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይትበሐሉ፡ ዚአነ፡ ወዚአነ፡
"Chronicon, i. e. expositio legis: quum summus Imperatoris Judex cum Patriarcha et Antistite Monachorum dissentit de causis juris ecclesiastici, utrovis contendente: 'mihi competit (causa).'"

k.) De ordine suffragiorum, in consiliis Regis a consiliariis ejus ferendorum.

Tota consiliariorum series, ab infimo usque in summum regni ministrum hic exhibetur[d].

2. *Compendium Historiae regni Abyssinici.* fol. 7—46.

1.) Genealogia Regum Aethiopiae[e], ab Adamo usque in Jecûnô-Amlâk. fol. 7, 8.

Tit.: በስመ፡ አብ፡ - - - - ንጽሕፍ፡ ዜና፡ ልደቶሙ፡ ለነገሥት፡ እምአዳም፡ እስከ፡ ይእዜ፡
"In nomine Patris, etc. Scribemus Genealogiam Regum, ab Adamo usque in nostram aetatem."

2.) Historia Amda-Zion Regis. fol. 8.

Tit.: ታሪክ፡ ዘሐፄ፡ ዓምደ፡ ጽዮን፡ "Chronicon Amda-Zion, augustissimi."

3.) Catalogus Regum a Saifa-Ar'âd usque in Naôd. fol. 9, 10.

De omnibus his Regibus praeter nomina et annos regni pauca tantum referuntur[f].

4.) Historia devastationis Aethiopiae per Gallanorum nationem, sub Lebna-Denghel et Claudio, Regibus[g]. fol. 10—14.

5.) Historia Minae Regis brevior. fol. 14.

6.) Historia Sartza-Denghel Regis. fol. 14—16.

7.) Historia Jacobi et Za-Denghel, Regum. fol. 16, 17.

---

[o] ሲቱጌ፡ [p] ቈዛዝር፡ [q] ሶመ፡ ይሠየም፡ ብሕትወደድ፡ [r] ዳጅ፡ አዝማች፡

[s] XVI^mo Mascarram mensis die. ወግ፡ ወሶመ፡ ይገብሩ፡ ደመራ፡ በድራረ፡ በዓሉ፡ ለመስቀል፡ ክቡር፡ ሶመ፡ ፲ወ፮ ለመስከረም፡

[t] XXV^mo Mascarram mensis die. ወግ፡ ወሶመ፡ ፳ወ፭ ለመስከረም፡ በዓለ፡ ጽጌያት፡

[u] እጨጌ፡

[x] ብሕትወደድ፡ vid. J. Ludolfi Hist. Aeth. Lib. II. Cap. 12. No. 26.

[y] ብላቴን፡ ጌታ፡ vid. ibid. No. 35.

[z] እራቅ፡ ማሰራ፡ et ራቅ፡ ማሰራ፡ Quid ejus officium sit, ex nostro loco non satis liquet.

[a] በሻ፡ et ባሻ፡ e Turcico: Bascha vel Pascha.

[b] ዓቃቤ፡ ሰዓት፡ Sic etiam supra, fol. i. et alias scribitur. J. Ludolfus autem ዐቃቤ፡ አሳት፡ scripsit l. c. No. 40. Intelligitur Praefectus Praetorianorum.

[c] ወግ፡ ዘመማለጃ፡ ዘቀኝ፡ et ዘግራ፡

[d] Vid. J. Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. vol. IV. p. 449—451.

[e] Est eadem, quam supra in Libro Axumae (Cod. XXVI.) fol. 100, sq. legimus.

[f] Sub finem haec relatio cum illa, quæ in Libro Axumae l. c. extat, coincidit.

[g] Est eadem relatio, quae in Libro Axumae fol. 101—105 extat, sed ultra mortem Geranii usque in initium regni Minae Regis deducitur.

8.) Chronicon Socinii Regis. fol. 17, 18.

9.) Historia Basilidis Regis, cognomento imperii Alam-Sagad. fol. 19, 20.

10.) Historia Joannis Regis, cognomento imperii A'lâf-Sagad. fol. 20, 21.

11.) Historia Jasu Regis, cognomento imperii Adjâm-Sagad. fol. 21—31.

Tit.: ታሪክ: ዘንጉሠ: ነገሥት: ኢያሱ: ዘስሙ: መንግሥቱ: አድያም: ሰገድ: "Chronicon Regis Regum, Jâsu, nomine regni Adjâm-Sagad."

Longius est hoc chronicon: et inde a decimo usque ad vigesimum quartum regni ejus annum ex annalibus, proprie dictis, constat.

12.) Historia Tecla-Haimânôt Regis. fol. 31—33.

13.) Historia Theophili Regis, cognomento imperii Atzrâr-Sagad. fol. 33—35.

14.) Historia Justi usurpatoris, cognomento imperii Tzahai-Sagad. fol. 35, 36.

Titulatur: ራስ: የስጦስ: ነግሠ: በኀይል: እንዘ: ኢይደልው: መንግሥት: "Ras Justus, qui vi regnum usurpavit, contra legem."

15.) Historia David Regis, cognomento imperii Adbâr-Sagad. fol. 36—40.

Sunt annales regni ejus, proprie dicti.

16.) Historia Bacâffae Regis. fol. 40—46.

Continuata est usque ad ejus mortem.

3. *Chronologica.* fol. 47, 48.

1.) Excerpta chronologica e Georgio Ben Amid[h]. fol. 47, 48.

Tit.: በስሙ: - - - ንወጥን: በጽሒፈ: መጽሐፍ: ዘይነግር: ኍልቈ: (sic) ዓመታተ: ዓለም: ዘአስተጋብአ: አብ: ክቡር: ወትሩፍ: ጊዮርጊስ: ወልደ: አሚድ: ዘብሔረ: ግብጽ: ጸሎቱ: ተሀሉ: ምስለ: ያዕቆብ: አሜን: "In nomine Patris, etc. Incipiamus scribere librum, in quo numerus annorum mundi explicatur, collectum a Patre glorioso et illustri, Georgio Ben Amid, Aegyptio. Ejus preces sint cum Jacobo (Brucio)! Amen."

Exponitur chronologia Veteris Testamenti, rerum Romanarum, et rerum ecclesiasticarum, usque in Muhammedanos.

---

[h] Georgii Ben Amid, cognomento Elmacini, Chronicon translatum est in sermonem Aethiopicum, vid. Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, vol. V. 1844. p. 200, 201; et E. Rüppellii Reise in Abyssinien, vol. II. p. 408.

2.) Chronologia Regum Aethiopiae, ab Jecûnô-Amlâk usque in Joannem, successorem Basilidis. fol. 48.

XXIX.

Codex membranaceus, formae 4^{ae}, 98 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, inde a folio 5 litteris minutioribus, nitide et bene exaratus.

Exceptis foliis quatuor primis, quae cura J. Brucii exscripta sunt, Codex antiquior, et inter annos 1592 et 1605 exaratus[i] est.

Folium secundum, a conglutinatore perverso ordine infixum, post fol. 3 collocandum est.

Folia 38 et 39 folio vacuo uno diremta sunt.

1. *Chronologica.* fol. 1—4.

1.) Genealogia Regum Aethiopiae inde ab Adamo, usque in Jecûnô-Amlâk[j]. fol. i. 3.

Tit.: በስሙ: አብ: - - - ንጽሕፍ: ዜና: ልደቶሙ: ለአበው: እምአዳም: እስከ: ይእዜ: "In nomine Patris, etc. Scribemus Genealogiam Patrum, ab Adamo usque in nostram aetatem."

2.) Excerpta e Chronico Georgii Ben Amid[k], et Chronologia Regum Aethiopiae. fol. 3. 2. 4.

2. *Fragmentum Historiae Amda-Zion Regis.* fol. 5—15.

Tit.: በስሙ: - - - ንጽሕፍ: በረድኤተ: እግዚእነ: ኢየሱስ: ክርስቶስ: ኀይለ: ወመዊአ: ዘገብረ: እግዚአብሔር: በእደዊሁ: ለዓምደ: ጽዮን: ንጉሠ: ኢትዮጵያ:: ወስሙ: መንግሥቱ:

---

[i] In Codice ipso Sartza-Denghel Regis annus XXIX eorum, qui describuntur, ultimus est, unde ante hunc annum Codicem non exaratum esse elucet. In fol. 38 invenitur hic locus: "Talis est haereditas Ambae, quae sub regno Regis nostri Malac-Sagad (Sartza-Denghel) restituta est: Deus prolonget ejus vitam." Sed incertum est, utrum hae sint preces auctoris, an librarii. Fol. 40 et alias Socinii nomen occurrit in precibus pro Regis vita, a librario subscriptis. Sed inscriptum est a manu alia, loco nominis primarii erasi. Sequitur, librarium sub Rege quodam Socinii praedecessore Codicem exscripsisse.

[j] Est eadem Genealogia, quam supra in Cod. XXVI. fol. 100, et Cod. XXVIII. fol. 7, 8. legimus.

[k] Sunt eadem excerpta, quae supra in Cod. XXVIII. fol. 47, 48. legimus. Sed Tabula Regum Aethiopiae, quae annexa est, usque in Tecla-Haimânôt II, Regem, continuata est.

ገብረ፡ መስቀል፡፡ በሠወርቱ፡ ወሰመንቱ፡ ዓመተ፡ መንግሠቱ፡ እምዘ፡ ነግሠ፡ ወዓመተ፡ ምሕረትሂ፡ ፭፻፲ወ፮፡ "In nomine Patris, etc. Scribemus, cum auxilio Domini nostri Jesu Christi, miracula et victoriam, quae Deus perpetravit per Amda-Zion, Regem Aethiopiae, nomine imperii Gabra-Maskal, decimo octavo regni ejus anno, anno gratiae 516[1]."

Est historia belli, ab Amda-Zion Rege contra Adelenses facti[m], antiquior, ni potius sub ejus ipsius regno composita. Nec de initio, nec de fine regni ejus quidquam refertur.

In subscriptione auctor cum alia, tum haec addidit: እግዚአብሔር፡ የሀበ፡ ህየንተ፡ ዘበምድር፡ ዘበሰማያት፡ ወያኑኅ፡ መዋዕሊሁ፡ ዲበ፡ ምድር፡ ወያድኅኖ፡ እሞት፡ ዘግብት፡ ወያወርሶ፡ መንግሠተ፡ ሰማያት፡ ምስለ፡ ኄራን፡ ነገሥት፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ "Deus pro rebus terrestribus coelestia ei largiatur, dies ejus in terra prolonget, e morte repentina eum eripiat, et haereditatem regni coelorum cum Regibus bonis ei attribuat, in saecula saeculorum!"

3. *Historia Regum Aethiopiae a Zar'a-Jacob usque in Naod.* fol. 16—30.

Composita est sub Lebna-Denghel Rege, ut ex inscriptionibus et subscriptionibus ei additis videre licet.

1.) Historia Zar'a-Jacob Regis. fol. 16—23.

Tit.: በስመ፡ - - - እወጥን፡ አነሰ፡ ከመ፡ እንብብ፡ ወእክርትስ፡ ኵሉ፡ ሠርዓታቲሁ፡ ለእግዚእነ፡ ወመሲሕነ፡ ዘርአ፡ ያዕቆብ፡ ዘተሰምየ፡ ቈስጠንጢኖስ፡ ወልደ፡ ማርያም፡ ክቡር፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ይረስዮ፡ ጽድቆ፡ ወመንግሠቶ፡ ከመ፡ ይትዋረስ፡ በከመ፡ ሕሊናሁ፡ ይፈቅድ፡ ወየኀሥሥ፡ ወይሡጥ፡ ከዕበተ፡ ጸጋሁ፡ ላዕለ፡ ወልዱ፡ ልብነ፡ ድንግል፡ ሐዲስ፡ ለረኪበ፡ ፍድፈድ፡ ዕበይ፡ ወሞገስ፡፡ በከመ፡ ተሠወጠ፡ ከዕበተ፡ መንፈሱ፡ ለኤልያስ፡ ላዕለ፡ ኤልሳዕ፡ ረድኡ፡ ጊዜ፡ ዓርገ፡ ላዕለ፡ በአፍራሰ፡ መንፈስ፡፡ ወያኑኅ፡ መዋዕሊሁ፡ እስከ፡ ኀልፈተ፡ ሰማይ፡ ወየብስ፡ አሜን፡ ወአሜን፡፡ "In nomine Patris, etc. Incipiam equidem conscribere et literis mandare omnes institutiones Domini et Uncti nostri Zar'a-Jacob, cognomento Constantini. Filius Mariae gloriosus, Jesus Christus, reddat ei haereditatem justitiae et regni sui, sicut ille animo optat et desiderat, et gratiam suam dupliciter effundat super filium ejus Lebna-Denghel juniorem, quo subliniorem nanciscatur magnitudinem et dignitatem, sicut duplus Eliae spiritus effusus est super Elisaeum, discipulum ejus, quum ille equis spiritualibus sublatus sursum ascendit; et prolonget dies ejus, usque in consummationem coeli et terrae! Amen et Amen."

Similes pro Lebna-Denghel Rege preces fini subscriptae sunt.

Relatio totum ejus regnum, 35 scilicet annos, complectitur.

2.) Historia Ba-Eda-Mariam Regis. fol. 23—29.

Inscriptio nova non addita est, sed incipit: ወእምድኅረ፡ አዕረፈ፡ ንጉሠ፡ ዘርአ፡ ያዕቆብ፡ ነግሠ፡ ወልዱ፡ በእደ፡ ማርያም፡ "Postquam obdormivit Zar'a-Jacob Rex, regnavit filius ejus Ba-Eda-Mariam," etc.

Relatio totum ejus regnum complectitur. Sub finem preces pro Lebna-Denghel adjectae sunt, similes illis, quae in historia Zar'a-Jacob occurrunt.

3.) Historia Alexandri Regis, cui pauca de regno Amda-Zion, filii ejus, annexa sunt. fol. 29, 30.

Inscriptio nova non addita est; incipit: ወእምድኅሬሁ፡ ነግሠ፡ ወልዱ፡ እስክንድር፡ "Et post eum regnavit filius ejus, Alexander," etc.

Subscriptae sunt preces pro Lebna-Denghel, Rege.

4.) Historia Naod Regis. fol. 30.

Sine inscriptione nova incipit: ወእምዝ፡ ነግሠ፡ እግዚእነ፡ ናኦድ፡ ወልደ፡ በእደ፡ ማርያም፡ እኁሁ፡ ለእስክንድር፡ "Deinde regnavit Dominus noster Naod, filius Ba-Eda-Mariam, frater Alexandri," etc.

Brevissima est haec relatio, et subscriptio nulla addita est.

4. *Descriptio variorum Aulae regiae et Regni institutorum, quae tempore Amda-Zion Regis usu recepta erant*[n]. fol. 30—38.

Exceptis carminibus, omnia, quae hic traduntur,

[1] Adde Periodum Dionysianam unam, et 282 annos inter Christi nativitatem et Martyres praeterlapsos, et invenies annum Christi 1330, qui cum aliis Regum Aethiopicorum computis bene congruit.

[m] Cfr. J. Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. Vol. III. p. 41—92.

[n] De hac nostri Codicis parte conferre licet J. Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. Vol. III. p. 1—33. 416.

scripta sunt sermone Aethiopico, cum Amharico aliisque fortasse dialectis passim mixto, et vocabulorum, quae in lexicis nondum recognita sunt, copia magna ibi occurrit.

1.) De victu Regis et aulicorum. fol. 30, 31.

Tit.: ሥርዓተ፡ ጉብር፡ ዘቋሞቕ፡ ወዘዕለት፡ ማእዶ፡ "Institutio ......[o] et mensae quotidianae."

Nomina, numeri, pondera et mensurae ciborum potuumque, qui singulis hebdomadis feriis et quibusdam diebus festis in victum Regis et aulicorum parandi sunt, accuratissime describuntur.

2.) De ordine aulicorum in castris ponendis et in cibis sumendis. fol. 31, 32.

Variis sectionibus, e quibus haec pars componitur, inscriptiones nullae praefixae sunt.

3.) De thesauro Regis. fol. 32.

Tit.: ወግዕ፡ ዘመንግሥት፡ ቤት፡ ሥርዓተ፡ ዘሠርዐ፡ ንጉሥነ፡ ዓምደ፡ ጽዮን፡ "Lex de domu regia, ab Amda-Zion, Rege nostro, constituta."

Tentoria et repositoria, in quibus, et servi, a quibus supellex, arma et ornamenta regia asservanda sunt, accurate enumerantur.

4.) De castris regiis[p], sine titulo inscripto. fol. 32, 33.

Constitutio et dispositio castrorum, eorum portae et plateae describuntur.

5.) De instituto, ad procreandos et alendos mulos regios facto. fol. 33, 34.

Tit.: ወግዕ፡ ዘበቅሎ፡ ቤት፡ ዘሠርዐ፡ ሐፄ፡ ዓምደ፡ ጽዮን፡ "Lex de mulorum stabulis, ab Amda-Zion augustissimo constituta."

6.) Catalogus munerum aulae et regni, nec non terrarum, quae illis conveniunt[q]. fol. 34.

Tit.: ዘወፅኡ፡ እምግብጽ፡ ምስለ፡ እብነ፡ እልሀኪም፡ እብነ፡ እልሀኪም፡ ብሂል፡ ወልደ፡ ጠቢብ፡ ብሂል፡ እሉ፡ እሙንቱ፡ "Qui cum Ibn-al-Hakim (Ibn-al-Hakim Filium Sapientis significat) ex Aegypto emigraverunt, hi sunt."

7.) Catalogus nominum 150 terrarum Aethiopicarum. fol. 34, 35.

Titulus non praefixus est; post nomen decimum sextum autem legitur: ስመ፡ አህጉራት፡ "Nomina terrarum."

Terrarum, quae hic enumerantur, plures in Cod. XXVI. fol. 89—96., Cod. XXVIII. fol. 1—6., et Codice nostro fol. 30—34. passim memorantur. Videntur esse terrae eae, quae ministris et regni et aulae conveniunt, et unde nomina eorum quaedam trahuntur.

8.) Carmina *Amharica* de quibusdam regni praefectis et Regibus. fol. 36, 37.

Sunt duodecim carmina, variae longitudinis et sine stropharum divisione; versiculi singulorum carminum breviores sunt, et omnes in easdem literas desinunt (ὁμοτέλευτοι).

9.) Descriptio reditus e fundis filiorum domus regiae, qui in Amba-Geshen custodiebantur. fol. 38.

Tit.: በአኰቴተ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ተጽሕፈ፡ ርስተ፡ አምባ፡ ዘእስራኤል፡ በከመ፡ ኮነ፡ በበ፡ ገጹ፡ ወበበ፡ ዘመኑ፡ "Cum gratiarum actione erga Patrem, et Filium, et Spiritum Sanctum descripta est Haereditas Amba-Za-Israel[r], sicut erat in variis suis partibus et variis temporibus."

Legata Regum a Zar'a-Jacob usque in Minam (Wanag-Sagad) hic describuntur; sed finis deesse videtur.

5. *Historia Sartza-Denghel Regis, et praedecessorum ejus.* fol. 39—97.

Praefatione longiore auctor annuntiat, se historiam Sartza-Denghel Regis conscripturum, sed historiam Patrum ejus praedecessorum praemissurum esse, quo magis e comparatione ejus dignitas appareat (ንጽሕፍ፡ መቅድመ፡ ዜና፡ አበዊሁ፡ ነገሥት፡ ርቱዓን፡ ሃይማኖት፡ ወአስተዳኅርነ፡ ኪያሁ፡ ከመ፡ ይኩን፡ ኅበ፡ ዘየዓቢ፡ መዓርግ፡ እምዘ፡ ይቴሐት፡).

1.) Pars prima (ክፍል፡ ቀዳማዊ፡): Historia Lebna-Denghel et Claudii Regum. fol. 39—54.

a.) Historia Lebna-Denghel Regis. fol. 39—42.

Tit.: ዜናሁ፡ ለንጉሥ፡ ጻድቅ፡ ልብነ፡ ድን

---

[o] ቋም፡ vox non liquet.

[p] Differt haec descriptio ab illa, quae in Cod. XXVIII. fol. 5. extat, eaque multo longior et accuratior est.

[q] Cum similibus descriptionibus, quae in Cod. XXVI. fol. 90, et Cod. XXVIII. fol. 1, sq. extant, bene consentit hic Catalogus.

[r] Domus Regum Aethiopiae legitimorum nomine usitato Israel appellatur.

ግል፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ርቱዐ፡ ሃይማኖት፡ ላዕሌሁ፡ ሰላም፡ "Historia Lebna-Denghel, Regis justi, Deum amantis, orthodoxi, cui salus sit!"

Primo ejus historia refertur (fol. 39, 40.); deinde bellum a Lebna-Denghel et Claudio Regibus adversus Geranium, Regem Adelis, gestum narratur[s]. fol. 40—42.

b.) Historia Claudii Regis, cognomento Atznâf-Sagad. fol. 43—54.

Absolvitur 97 capitibus: e subscriptione apparet, eam sub Claudio ipso, et Mina, successore ejus, conscriptam, et ab historiographo Sartza-Denghel Regis suo operi insertam esse.

Caput nonagesimum sextum est elegia in mortem Claudii funestam, ad analogiam Threnorum ordine stropharum alphabetico composita.

2.) Pars secunda (ክፍል፡ ዳግማዊ፡): Compendium Historiae Claudii Regis. fol. 55, 56.

Tit.: ክፍል፡ ዳግማዊ፡ ዘንክሥት፡ ቦቱ፡ ዜና፡ መዊኦቱ፡ ወትሩፋተ፡ ኂሩቱ፡ በአሳፅሮ፡ አኮ፡ በአንሐ፡ አኮ፡ በአፈድፍዶ፡ አላ፡ በአውሕዶ፡ ለንጉሠነ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ወመፍቀሬ፡ ሰብእ፡ በጸጋ፡ አሐቲ፡ ጥምቀት፡ ዘተሰምየ፡ ገላውዴዎስ፡ ላዕሌሁ፡ ሰላም፡ "Pars secunda, ubi brevi, non longe, nec copiose sed concise digeremus historiam victoriae et eximiae praestantiae Regis nostri, Deum et homines amantis, qui gratia unius baptismi Claudius nominatus est; ei salus sit!"

3.) Pars tertia (ክፍል፡ ሠልሳዊ፡): Historia Minae Regis. fol. 56—60.

Tit.: ክፍል፡ ሠልሳዊ፡ ዘቦቱ፡ ንክሥት፡ ዜና፡ ስቃያቲሁ፡ ለንጉሥ፡ ሚናስ፡ "Caput tertium, in quo calamitates Minae Regis digeremus."

In subscriptione pro Sartza-Denghel Rege preces leguntur.

4.) Pars quarta (ክፍል፡ ራብዕ፡): Historia Sartza-Denghel Regis. fol. 61—97.

Tit.: ንጽሕፍ፡ መጽሐፈ፡ ዜናሁ፡ ለንጉሠ፡ ሠርፀ፡ ድንግል፡ እግዚአብሔር፡ ያኑኅ፡ መዋዕሊሁ፡ ከመ፡ መዋዕለ፡ ዕፀ፡ ሕይወት፡ ወይዕቀቦ፡ እመከራ፡ አዝማናት፡ "Scribemus librum Historiae Sartza-Denghel Regis: Deus ejus dies prolonget, sicut dies arboris vitae, et a tentatione temporum eum tueatur!"

Scripta est haec Historia ab historiographo Regis ipso, et in 9 sectiones (አንቀጽ፡) divisa. Sectioni septimae (fol. 81) historiographus subscriptionem addidit, qua annuntiat, si Deus vitam ipsius conservaverit, se historiam Regis continuaturum esse.

Deinde haec adjicit: ይቤ፡ በዓለ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ኦአኀውየ፡ ማእምራን፡ እለ፡ ታነብብዎ፡ ለዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ኢትትዐቀፉ፡ ቦቱ፡፡ እመኒ፡ ኢያሠነየ፡ ነባበ፡ ወኢያሠርገወ፡ ቃለ፡ አልቦቱ፡ ነውረ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ተናገረ፡ አምጣነ፡ ክሂሎቱ፡ በከመ፡ አነበበ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አኮ፡ ዘጸሐፈ፡ ዘንተ፡ በኀሢሠ፡ ውዳሴ፡ ብጡል፡ ወበኀሢሠ፡ ክብር፡ ምድራዊ፡፡ አላ፡ ከመ፡ ይፈጽም፡ ትእዛዙ፡ (sic) እግዚኡ፡፡ እስመ፡ ይቤ፡ መጽሐፍ፡ አግብርትኒ፡ ተአዘዙ፡ ለአጋእዝቲክሙ፡፡ እንከስ፡ ኦማእምራን፡ ኢታንክሩ፡ ስሕተተ፡ ዝንቱ፡ ተአዛዚ፡ ተዘኪረክሙ፡ ቃለ፡ መጽሐፍ፡ ዘይቤ፡ ለስሒት፡ መኑ፡ ይሌብዎ፡፡ ኀተምነ፡ ነገረ፡ በዝንቱ፡ ቃል፡፡ "Ait hujus libri auctor: o fratres mei eruditi, qui hunc librum legetis, nolite eo offendi! Si sermonem minus polivit, et orationem minus exornavit, ne vitio hoc ei vertatur, quia pro viribus in dictione elaboravit, sicut Spiritus S. ei inspiravit. Neque librum ideo scripsit, ut vanam laudem, vel gloriam mundanam adipisceretur, sed ut jussum Domini sui perficeret. Scriptura enim ait: Servi autem, obtemperate dominis vestris! Quare, o homines eruditi, errores ejus, qui obtemperavit, ne miremini, memores illius scripturae verbi: Errores quis intelligit? (Psalm xviii. 13. Gr.). Signavimus narrationem hoc verbo."

In sectionis octavae capite primo victoriae et facta Regis summatim referuntur.

Additur fol. 86: ተፈጸመ፡ ዜና፡ አይሁድ፡ በ፸፡፱፡፸፡፫፡ (sic) ዓመት፡ እምዓመተ፡ ዓለም፡ በ፲፱ወ፻፱፺ወ፻ ዓመት፡ እምዓመተ፡ እስክንድር፡ ዘ፪ አቅርንቲሁ፡ በ፲፱ወ፸፱፸ወ፫ ዓመት፡ እምትስጉተ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በ፲፱ወ፪፱፺ወ፪ ዓመት፡ እምዓመተ፡ ሰማዕታት፡ በ፲ወ፻፡ ዓመት፡ እምዓመተ፡ መንግሥቱ፡ ለንጉሠ፡ መለክ፡

[s] Est eadem relatio, quae supra in Cod. XXVI. fol. 101, sq., et Cod. XXVIII. fol. 10—14. legitur.

ሰገድ፡ ኀያል፡ ወጽኑዕ፡ መዋኢ፡ በውስተ፡ ፀብእ፡ እግዚአብሔር፡ ያጽንዕ፡ መዋዕሊሁ፡ ከመ፡ መዋዕለ፡ ፪ ዕፀው፡ (sic) ዘይት፡ አሜን፡ ወአሜን፡ "Ad finem perducta est historia Judaeorum[t] anno mundi 7073, anno Alexandri bicornis 1898, anno incarnationis Domini nostri, Jesu Christi, cui gloria sit, 1573, anno Martyrum 1297, decimo octavo anno regni Malac-Sagad Regis, potentis et fortis, victoris in bello; Deus confirmet ejus dies, sicut dies duarum olearum! Amen."

Deinde ab ejusdem sectionis capite secundo (fol. 87) historia regni ejus, inde ab XVIII usque ad XXIX annum, continuatur.

Fini sectionis nonae subscriptum legitur: ተወጥ ነ፡ ዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ በትእዛዘ፡ መለክ፡ ሰገድ፡ ንጉሠ፡ ወተፈጸመ፡ በረድኤተ፡ እግዚእነ፡ ኢየ ሱስ፡ ክርስቶስ፡ ዘሎቱ፡ ክሂል፡ ላዕለ፡ ኵሉ፡ ግብር፡ ወቦቱ፡ ይከውን፡ ፍጻሜ፡ ኵሉ፡ ነ ገር፡፡ ስብሐት፡ ለእግዚአብሔር፡ ወላዕሌነ፡ ይ ኩን፡ ምሕረት፡ "Inchoatus est hic liber jussu Malac-Sagad Regis; ad finem perductus est auxilio Domini nostri, Jesu Christi, cui potestas supra omnia, et penes quem consummatio omnis verbi est. Gloria sit Deo, super nos autem sit miseratio!"

XXX.

Codex membranaceus, formae 4ae, 108 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt.

Folia 1—75 antiquiora, et nitide exarata sunt. Videntur esse exscripta tempore Socinii Regis, sed post ejus mortem correcta[u]. Folia 76—108 cura J. Brucii in Abyssinia minus bene transcripta sunt.

Historia Regum Abyssiniae.

1. *Historia Socinii Regis.* fol. 1—75.

Post longam Praefationem hic titulus praefixus est: ንጽሕፍ፡ ዜናሁ፡ ለንጉሠ፡ ኀያል፡ መዋኢ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ ሱስንዮስ፡ ዘልቡ፡ ውስተ፡ የ ማኑ፡ ወአዕይንቲሁ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ መፍቀሬ፡ ጥበብ፡ ወፈታሒ፡ ርቱዕ፡፡ ወጸላኢ፡ ዓመፃ፡ ወርሑቅ፡ እምእከይ፡፡ ወስፉሕ፡ እድ፡ በው ሂብ፡ ወተወካሊ፡ ላዕለ፡ እግዚአብሔር፡ ክ ቡር፡ ወልዑል፡ etc. "Scribemus Historiam Regis potentis, victoris, Regis Regum, Socinii, cujus cor in dextra ejus, et oculi super capite sunt, studiosi sapientiae, judicis justi, detestantis injuriam, alieni a malo, largitoris liberalis, confidentis in Deo, gloriosi et celsi," etc.

Complectitur hoc opus 99 capita (ምዕራፍ፡), et ex annalibus proprie dictis consistit, in quibus ejus historia, secundum ordinem annorum singulorum disposita, refertur. Completi sunt, et sub finem ejus obitus brevi memoratur.

2. *Compendium Historiae [x]Basilidis Regis, filii Socinii.* fol. 76, 77.

Tit.: ታሪክ፡ ዘሐፄ፡ ፋሲል፡ "Chronicon augustissimi Basilidis."

Incipit: ወነግሠ፡ ወልዱ፡ ሐፄ፡ ፋሲለደስ፡ ወስመ፡ መንግሥቱ፡ ዓለም፡ ሰገድ፡ "Et regnavit filius ejus, Basilides augustissimus, nomine regni Alam-Sagad," etc.

Sunt annales brevissimi, in quibus ad singulos regni ejus annos, numero 36, res memorabiliores brevi notatae sunt.

3. *Historia Joannis, nomine regni A'lâf-Sagad.* fol. 78—108.

Tit.: በስመ፡ - - - ንቄጥን፡ ጽሒፈ፡ ዜናሁ፡ ዘይጥዕም፡ እመዓር፡ ወሦከር፡ ወይትበደር፡ እ ምወርቅ፡ ወእምእብነ፡ ጳዝዮን፡ ክቡር፡፡ ዘይ ስሕብ፡ አፈ፡ ኀበ፡ ተናግሮቱ፡ ወእዝነ፡ ኀበ፡ ሰሚዖቱ፡ ለክቡር፡ ወዐቢይ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ አእላፍ፡ ሰገድ፡ በጸጋ፡ እግዚአብሔር፡ ዘተሰ ምየ፡ በስመ፡ ዮሐንስ፡ ወንጌላዊ፡ etc. "In nomine Patris, etc. Incipimus scribere historiam, quae dulcior est quam mel et saccharum, et pretiosior, quam aurum et topazius gemma, quae os attrahit ad loquendum, et aurem ad audiendum, Historiam gloriosi et magni Regis Regum, A'lâf-

---

[t] Sc. historia Regum Aethiopiae, qui a Salomone Rege oriundi esse feruntur, et Israelitarum nomen habent.

[u] Permultorum enim locorum, adeo totarum columnarum scriptura erasa est, et passim nova substituta.

[x] Originalis hujus regni historia J. Brucio non obvia fuisse videtur.

Sagad, cui Dei gratia nomen Joannis Evangelistae datum est."

Sunt Annales, ad singulos ejus regni annos dispositi, sine dubio tales, quales sub ejus regno compositi sunt.

Finis deest.

XXXI.

Codex membranaceus, formae 4ae, 119 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii, in Abyssinia, variis manibus exaratus.

Historia Regum Aethiopiae.

1. *Historia Jasu Regis, nomine imperii Adjâm-Sagad.* fol. 1—110.

Tit.: በስመ፡ - - - ንዌጥን፡ ጽሒፈ፡ ዜናሁ፡ ለንጉሠ፡ ነገሥት፡ አድያም፡ ሰገድ፡ ወበጸጋ፡ እግዚአብሔር፡ ዘተሰምየ፡ በስመ፡ መስፍን፡ ኢያሱ፡ ወልደ፡ ነዌ፡ "In nomine Patris, etc. Incipimus scribere Historiam Regis Regum Adjâm-Sagad, cui gratia Dei nomen Jasu, filii Nave, Judicis, datum est."

Sunt Annales ad singulos regni ejus annos mensesque, ab historiographis aulicis conscripti. A vigesimo primo regni Regis anno historiographus alius scribere incepit, qui haec praemisit: ዜናሁ፡ ለንጉሠ፡ ነገሥት፡ አድያም፡ ሰገድ፡ ገብረ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት፡ እግዚአብሔር፡ ዘይሤለስ፡ ወይትዋሐድ። ብዙኃን፡ እለ፡ አኃዙ፡ ይጽሐፉ፡ ወይንግሩ፡ በእንተ፡ ነገር፡ ዘንሕነ፡ ጠየቅናሁ። ባሕቱ፡ ረትዐኒ፡ ሊተ፡ ወፈቀድኩ፡ እትልወ፡ እምጥንቱ፡ እስመ፡ ነበርኩ፡ አነ፡ እንዘ፡ እተሉ፡ ኵሎ፡ በበመትልው፡ ወአጤይቆ፡ በጥይቅና፡ እጽሐፍ፡ ዜናሁ፡ ወመንክራቲሁ፡ ለንጉሥ፡ ኢያሱ፡ ሳዕሌሁ፡ ሰላም። "Historia Regis Regum, Adjâm-Sagad, servi Regis Regum, Dei, qui trinus et unus est. Postquam multi conati sunt scribere et narrationem contexere de rebus, quas nos cognovimus, mihi quoque, omnia a principio diligenter assecuto (omnia enim ipse secutus sum ex ordine, et accurate cognovi) visum est, historiam et miracula Jasu Regis, cui salus sit, conscribere [y]."

Additus est Appendix fol. 108—110, inscriptus: ውስተ፡ ደሰያት፡ "In insulis;" ubi vita Regis in Insula lacus Dembeae, tempore exilii ejus, describitur.

[y] Imitatus est auctor Prologum Evangelii Lucae.

2. *Historia Tecla-Haimânôt Regis, et successorum.* fol. 111—119.

a.) Historia Tecla-Haimânôt Regis. fol. 111, 112. Inscriptio nova non addita est: quaedam ex ejus regno jam in Appendice Annalium Jasu Regis relata sunt. Caeterum hoc tantummodo compendium historiae ejus est.

b.) Historia Theophili Regis. fol. 112—114. Incipit: ወነግሠ፡ ቴዎፍሎስ፡ ወስመ፡ መንግሠቱ፡ አጽራር፡ ሰገድ፡ "Et regnavit Theophilus, nomine regni Atzrâr-Sagad," etc.

c.) Historia Justi, usurpatoris. fol. 114, 115. Incipit: ወነግሠ፡ ዮስጦስ፡ በኀይል፡ እንዘ፡ ኢይደልው፡ መንግሠት፡ "Et regno potitus est Justus, vi et contra legem," etc.

d.) Historia David, Regis. fol. 115—119. Incipit: ወነግሠ፡ ዳዊት፡ ወልደ፡ ንጉሠ፡ አድያም፡ ሰገድ፡ ወአሚሃ፡ ዕድሜሁ፡ ለዳዊት፡ ፳ወ፩ ዓመት፡ ወተሰምየ፡ ስመ፡ መንግሠቱ፡ አድባር፡ ሰገድ፡ "Et regnavit David, filius Adjâm-Sagad, Regis, quum viginti annos et unum natus erat, regni nomine appellatus Adbâr-Sagad," etc.

Compendia Annalium Regum brevia sunt.

XXXII.

Codex membranaceus, formae 4ae, 154 folia continens, quorum paginae in ternas columnas divisae sunt, cura J. Brucii, in Abyssinia, characteribus grandioribus, exaratus.

Historia Regum Aethiopiae.

1. *Historia Bacâffae Regis.* fol. 1—30.

Sunt Annales, a tribus historiographis aulicis compositi.

a.) Pars prima quatuor primos regni annos complectitur. fol. 1—11.

b.) Pars secunda scripta est a Sinoda, historiographo. fol. 11—23.

Fol. 11. haec leguntur: ዝውእቱ፡ መጽሐፈ፡ ታሪክ፡ ዘአጽሐፎ፡ እምአመ፡ አብጽሐኒ፡ ጠ

ቢብ፡ ወማእምረ፡ ልብ፡ ንጉሠ፡ በካፋ፡ እስከዝ፡ መዓርገ፡ ሢመት፡ ዘወእቱ፡ ጸሐፊ፡ "Hoc est Chronicon, quod ego scribo, inde ab eo die, quo Bacâffa, Rex sapiens et prudens, me in altam hanc historiographi dignitatem promovit."

Deinde in fol. 23 annotatum est: ወአመ፡ ፮ ለነሐሴ፡ አዕረፈ፡ አዛጋር፡ ሲኖዳ፡ ዐቢይ፡ ካህን፡ መምህረ፡ ደቂቀ፡ ንጉሠ፡ ወጸሐፌ፡ ታሪክ፡ ዘጊቤ፡ ወጀዊ፡ ወላስታ፡ ወውእቱ፡ ዘጸሐፈ፡ መጽሐፈ፡ ሰዋስው፡ ዘበጽሐ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ ዓለም። ወዓዲ፡ ደረሰ፡ መዝሙረ፡ ሐፄ፡ ኢያሱ፡ ሰማዕት፡ ሐዲስ። ባሕቱ፡ እግዚአብሔር፡ ያዕርፍ፡ ነፍሶ፡ ውስተ፡ ሕፅነ፡ አብርሃም፡ ይስሐቅ፡ ወያዕቆብ፡ "Sexto Nahassê mensis die obiit Sinoda, consiliarius, sacerdotum summus, magister filiorum regis, et auctor Chronici Gîbê, et Djâvî, et Lâstâ. Idem scripsit Vocabularium illud, quod per totum orbem evulgatum est; item Psalmum in augustissimum Jasu, Martyrem novum, composuit. Sed Deus ejus animae largiatur requiem in sinu Abrahae, Isaaci et Jacobi!"

c.) Pars tertia a Kenfa-Michael conscripta est. fol. 23—30.

Incipit: ወእምዝ፡ ጸሐፈ፡ ወልዱ፡ ክንፈ፡ ሚካኤል፡ "Post haec scripsit Kenfa-Michael, filius ejus (Sinodae)."

Subscriptum est: በዝየ፡ ተፈጸመ፡ ታሪክ፡ ንጉሥነ፡ በካፋ፡ በሰላመ፡ እግዚአብሔር፡ አሜን፡ "Hic explicit Chronicon Regis nostri Bacâffae, in pace Dei. Amen."

2. *Historia Jasu, filii Bacâffae, Regis.* fol. 31—104. 111—116.

Praemissa est Genealogia 1.) Jasu regis, inde ab Adamo [z], fol. 31—33; 2.) Menthewâb Ithêgê [a] (Reginae), fol. 33—35.

Historia ipsa 48 capitibus absolvitur, quorum tredecim vitam ejus, priusquam ad regnum promotus est, complectuntur, caetera historiam regni ejus, juxta annos singulos dispositam, continent.

3. *Historia Joas Regis, et Ras Michaelis* [b]. fol. 105—110. 117—154.

Quindecim capitibus utriusque historia absolvitur. Annorum, qui descripti sunt, ultimus est annus mundi 7261, Christi juxta aeram nostram 1769.

Subscriptum est: ናሁ፡ ፈጸምነ፡ ታሪክ፡ ዚአሆሙ፡ ለንጉሠነ፡ ኢያሱ፡ ወለንጉሠነ፡ ኢዮአስ፡ ወለንግሥትነ፡ ወለተ፡ ጊዮርጊስ፡ በረድኤተ፡ እግዚአብሔር፡ አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ለይኩን። "Ecce, ad finem perduximus Chronicon Jasu et Joas, Regum nostrorum, et Walata-Giorgis, Reginae nostrae, cum auxilio Dei. Amen et Amen. Fiat, fiat!"

PHILOLOGIA.

XXXIII.

Codex membranaceus, formae 4ae magnae, 27 folia continens, quorum paginae in binas vel plures columnas divisae sunt, cura J. Brucii in Abyssinia, minus accurate exscriptus. Folia ultima a conglutinatore laesa sunt.

SPECIMINA LINGUARUM ABYSSINIAE [c].

1. *Canticum Canticorum, Amharice.* fol. 1—4.

2. *Vocabularium linguae Amharicae et Gallanicae, brevius.* fol. 5, 6.

Columna tertia exscribendis vocabulis Shânkelae [d] linguae reservata erat; sed omissa sunt haec vocabula.

3. *Canticum Canticorum, in lingua Falâschâ* [e] *nationis.* fol. 7—9.

4. *Vocabularium quinque linguarum*, scilicet Amharicae, Falâshâ, Gâfât, Agaw, Tschirâtschâ-Agaw [f]. fol. 10—13.

Vocabula in quinque laterculis parallelis exscripta sunt.

---

[z] ዜና፡ ልደቶሙ፡ ለነገሥት፡ እምአዳም፡ እስከ፡ ይእዜ። Est eadem Genealogia, quam supra in Codice XXVI. fol. 100. sq., in Cod. XXVIII. fol. 7. sq., et in Cod. XXIX. fol. 1. sq. legimus.

[a] ወደገመ፡ ንጽሕፍ፡ ኍልቈ፡ ልደት፡ ዘይቴጌ፡ ምንትዋብ፡ ዘኮነ፡ (sic) እምቤተ፡ መንግሥት፡ ሐፄ፡ ሚናስ።

[b] De Ras Michaele vide J. Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. vol. iv. p. 136—188.

[c] Fragmenta ex omnium harum linguarum speciminibus typis impressa leguntur in Bruce's Travels. 1790. 4to. vol. i. p. 400; Vocabularia, in Bruce's Travels. Ed. II. 8vo. vol. ii. p. 494—497; vol. iii. 425, 426.

[d] ሻንቅላ፡ [e] ፈላሻ፡

[f] ጋፋት። አገው። ጪራጪ፡ አገው።

5. *Canticum Canticorum, in Gâfât lingua.* fol. 14—17.

Subscriptum est: ይህ፡ የጋፋት፡ ልሳን፡ ነው፡ "Haec est Gâfât lingua."

6. *Canticum Canticorum, in Dâmôt-Agaw lingua.* fol. 18—20.

Subscriptum: ይህ፡ የአገው፡ ልሳን፡ ነው፡ "Haec est Agaw lingua."

7. *Canticum Canticorum, in Tschirâtschâ-Agaw lingua.* fol. 21—23.

Subscriptum: ይህ፡ የጪራጬ፡ አገው፡ ልሳን፡ ነው፡ "Haec est Tschirâtschâ-Agaw lingua."

8. *Canticum Canticorum, in Gallanorum lingua.* fol. 24—27.

Subscriptum: ይህ፡ የጋላ፡ ልሳን፡ ነው፡ "Haec est Gallanorum lingua."

XXXIV.

Codex chartaceus, formae 4ae minoris, folia 20 continens, ab homine Europaeo scriptus.

MISCELLANEA.

1.) Alphabetum Phoenicium, Hebraeum, Samaritanum, Syriacum, Arabicum, Aethiopicum. fol. 1.

2.) Mensium nomina Coptica et Aethiopica. fol. 2.

3.) Alphabetum Armenium. fol. 3.

4.) Sententiae quaedam Persicae. fol. 4.

Caetera folia vacua sunt.

XXXV.

Codex chartaceus, formae 8ae, 39 folia continens, ab homine Europaeo scriptus.

GRAMMATICA PERSICA ET AETHIOPICA.

1.) *Grammatica Persica*, in qua tractatur de alphabeto, declinationibus, numeris, pronominibus, adverbiis, praepositionibus, conjunctionibus, verbis; *Latine.* fol. 3—37.

2.) *Alphabetum Aethiopicum.* fol. 38.

3.) *Fabula* de formica cum Salomone colloquente *Arabica, literis Aethiopicis scripta.* fol. 38, 39.

4.) *Pater Noster*, *Aethiopice.* fol. 39.

INDEX.

Numeri Romani Codices, numeri Arabici paginas Catalogi indicant.

FINIS.

For use in
the Library
ONLY